

**T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI**

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ ve EYLEM PLANI (2006-2010)

NIHAİ DEĞERLENDİRME RAPORU

BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANLIĞI

T.C. KALKINMA BAKANLIĞI
BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ
ve EYLEM PLANI (2006-2010)
NİHAİ DEĞERLENDİRME RAPORU

BİLGİ TOPLUMU DAİRESİ BAŞKANLIĞI

ÖNSÖZ

Bilgi toplumuna dönüşüm kavramı, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de 2000’li yılların başından bu yana, orta ve uzun vadeli geleceğin şekillendirilmesinde yol gösterici olmuştur. Uzun Vadeli Gelişme Stratejisi (2001-2023) çerçevesinde, ülkemizin uzun vadeli temel amacının bilgi toplumuna dönüşümün gerçekleştirilmesi olduğu öngörülmüştür. 2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı’nın vizyonunda da yine, bilgi toplumuna dönüşüm vurgusu yer almaktadır.

Türkiye’de bilgi toplumuna dönüşüm konusunda, daha önce çeşitli boyut ve seviyelerde birkaç girişim olsa da, en geniş ve kapsamlı süreç, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile başlatılmıştır. 2003 yılından itibaren, e-Dönüşüm Türkiye Projesi şemsiyesi altında iki kısa dönemli eylem planının yanı sıra, esas olarak, **Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı (2006-2010)** hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bugüne kadar uygulanan politika ve stratejiler, kamu yatırım projeleri ya da çeşitli aktörler tarafından uygulanan programlarla görünür hale gelmiştir. Ayrıca, ulusal ve uluslararası karşılaştırmalı analizlerle, bilgi toplumuna dönüşüm sürecindeki hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı ölçülmeye çalışılmıştır. Ülkemizde bilgi toplumu konusundaki gelişmeleri göstermesi açısından başlıca kaynak, Bakanlığımızca hazırlanan ve 2011’de üçüncüsü yayımlanan Bilgi Toplumu İstatistikleri yayınıdır. Bu kaynak çalışma, bilgi toplumuna dönüşümün ölçülenmesinde önemli bir eksikliği gidermiştir. Diğer taraftan, 2006-2010 yılları arasında uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı’nın uygulama durumu, periyodik olarak hazırlanan ve bugüne kadar beş kez yayımlanan Değerlendirme Raporları ile değerlendirilmiştir.

Özet olarak, Eylem Planı’nda yer alan **111 eylem** ve bilgi toplumu gelişmelerinin izlendiği göstergeler, süreç içerisinde pek çok kez incelenip değerlendirilmiş ve raporlanmıştır. Geline aşamada, 2006-2010 döneminde uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı’nın nihai bir değerlendirmesinin yapılmasına ve **Haziran 2012 itibarıyla** elde edilen sonuçların veya etkilerin ortaya konmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla hazırlanmış olan **Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı Nihai Değerlendirme Raporu**, ülkemizde bilgi toplumuna dönüşüm konusunda yaşanan gelişmelere, Strateji’nin hazırlandığı dönemde belirlenen stratejik yön, öncelikler ve hedefler çerçevesinden bakmakta ve bunları etrafıca değerlendirmektedir.

Sürdürülmekte olan yeni bilgi toplumu stratejisi hazırlık çalışmalarına da ışık tutacak bu raporun hazırlanmasında katkısı olan tüm kamu kurum ve kuruluşlarına teşekkür ederiz.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
İÇİNDEKİLER	3
YÖNETİCİ ÖZETİ	7
1. BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ KAPSAMINDAKİ GELİŞMELER	15
1.1. Sosyal Dönüşüm	18
1.2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu	26
1.3. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü	31
1.4. Kamu Yönetiminde Modernizasyon	40
1.5. Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü	49
1.6. Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri	55
1.7. Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi	61
2. EYLEM PLANI İLE ELDE EDİLEN SONUÇLAR	65
3. EYLEM BAZINDA GELİŞMELER	73
EK: BİLGİ TOPLUMU İSTATİSTİKLERİ 2012 (SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER)	
1. Sosyal Dönüşüm.....	186
2. BİT'in İş Dünyasına Nüfuzu.....	191
3. e-Devlet.....	195
4. Bilgi Teknolojileri Sektörü	198
5. İletişim Hizmetleri	199

ŞEKİLLER

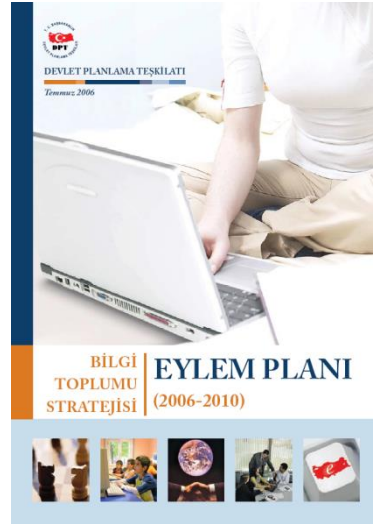
Şekil 1 - Türkiye’de Yaş Grupları İtibarıyla İnternet Kullanımı, 2012 (Yüzde)	20
Şekil 2 - Türkiye’de Son Üç Ay İçinde İnternet Kullanımı (Yüzde).....	20
Şekil 3 - Eylemlerin Tamamlanma Seviyeleri İtibarıyla Durumu.....	70
Şekil 4 - Eylem Planı Başarı Oranı (Yüzde)	70
Şekil 5 - Eksenler İtibarıyla Başarı Oranları, Haziran 2012 (Yüzde).....	71
Şekil 6 - Sorumlu Kuruluşlar Bazında Eylem Sayısı	72

TABLULAR

Tablo 1 - Türkiye’de Sayısal Bölünme.....	19
Tablo 2 - Sosyal Dönüşüm - Temel Göstergeler	25
Tablo 3 - BİT’in İş Dünyasına Nüfuzu - Temel Göstergeler	30
Tablo 4 - Kamu BİT Yatırımları Sektörel Dağılımı, 2009-2011.....	32
Tablo 5 - Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü – Temel Göstergeler	38
Tablo 6 - Kamu Yönetiminde Modernizasyon – Temel Göstergeler	48
Tablo 7 - Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri - Temel Göstergeler.....	54
Tablo 8 - Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri – Temel Göstergeler	60
Tablo 9 - Eylemlerin Eksenlere Göre Dağılımı	66
Tablo 10 - Değerlendirme Raporları Yayınlanma Tarihleri ve Kapsadıkları Dönem	67
Tablo 11 - Eylemlerin İlerleme Durumu	67
Tablo 12 - Nihai Değerlendirme Raporunda Eylem Tamamlanma Seviyesi ve Yüzde Aralığı.....	69

YÖNETİCİ ÖZETİ

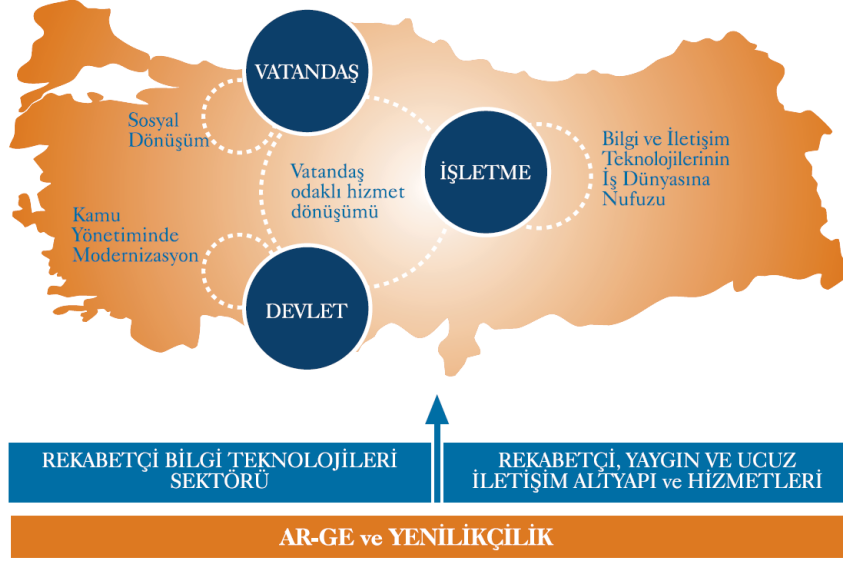
Bilgi Toplumu Stratejisi, Türkiye'nin dünyadaki gelişmelere paralel olarak bilgi toplumuna dönüşüm hedefini gerçekleştirmeye yönelik çalışmalarını orta vadeli bir programa bağladığı temel bir politika metni olarak kabul edilmiş ve 2006/38 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile 28.07.2006 tarihinde uygulamaya konmuştur.

Bilgi Toplumu Stratejisi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin toplumun tüm kesimlerine yayılması suretiyle oluşturulacak **ağ etkisi** üzerinden sonuç alma yaklaşımı üzerine bina edilmiştir. Bu nedenle, Bilgi Toplumu Stratejisinde bilgi toplumu perspektifinden ekonomik ve sosyal tüm kesimleri, bütüncül bir yaklaşımla göz önünde bulunduran stratejik bir çerçeve ortaya konmuştur.

Bilgi Toplumu Stratejisi ile **4 aktör grubuna** yönelik belirlenen **7 temel stratejik öncelik** eksenindeki strateji, hedef ve eylemler ortaya konmuştur. Kamu kesimi, özel kesim, bireyler ve bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünü kapsayan stratejik öncelik alanları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- 1) Sosyal Dönüşüm
- 2) Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu
- 3) Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü
- 4) Kamu Yönetiminde Modernizasyon
- 5) Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü
- 6) Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri
- 7) Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi

Bilgi Toplumu Stratejisi, **7 eksen**de, **38 kamu kurumunun** sorumlu olduğu **111 eylem** ile hayata geçirilecek, 36'sı temel göstergeler olmak üzere **117 gösterge** ile gelişmelerin takip edildiği, **2,9 milyar TL** harcama öngörülen **bütüncül bir program** olarak uygulamaya konmuştur.

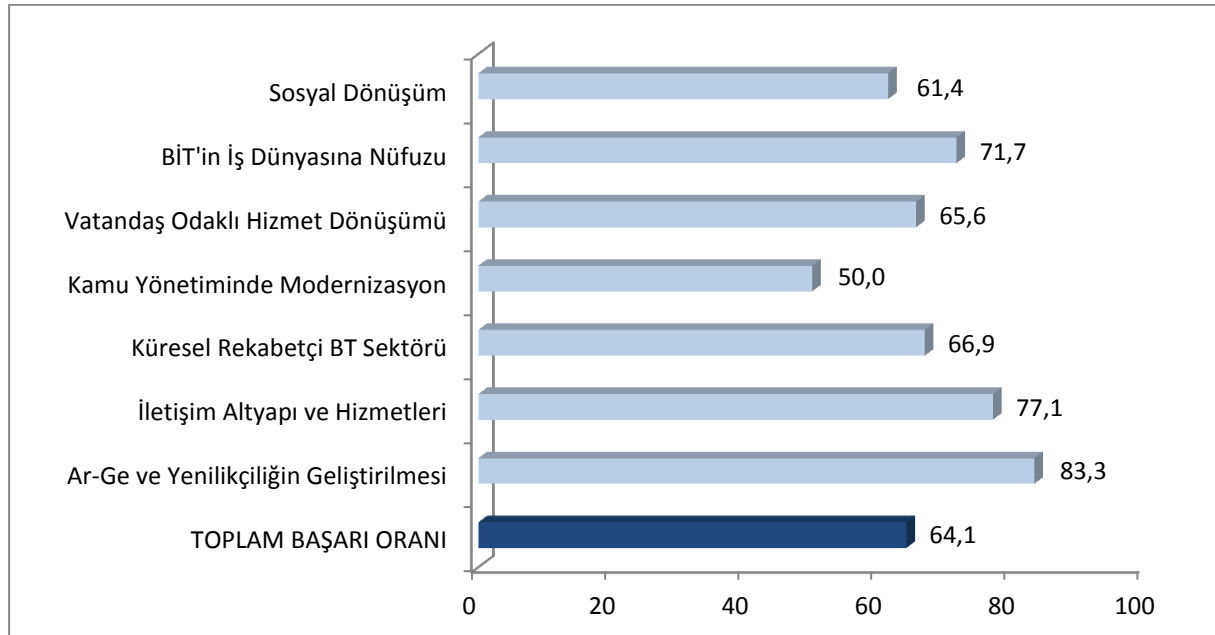
Eksenler	Eylem Sayısı
Sosyal Dönüşüm	14
BİT'in İş Dünyasına Nüfuzu	12
Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü	41
Kamu Yönetiminde Modernizasyon	21
Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü	13
Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri	7
Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi	3
TOPLAM	111

Bilgi Toplumu Stratejisinin uygulanması, değerlendirme raporları ve istatistik raporlama olmak üzere iki şekilde takip edilmiştir. 2008-2010 döneminde periyodik olarak hazırlanan değerlendirme raporlarında, Eylem Planındaki gelişmeler sözel olarak ifade edilmiş ve Kalkınma Bakanlığı tarafından geliştirilen metodoloji çerçevesinde eylemlerdeki ve Eylem Planındaki gelişim düzeyi sayısal olarak tespit edilmiştir. Kalkınma Bakanlığı tarafından, eylemlerden sorumlu kuruluşların katkıları ile Mayıs 2008-Mart 2010 döneminde **5 adet Değerlendirme Raporu**

hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bilgi Toplumu Stratejisindeki gelişmeleri takip etmek üzere belirlenen 117 göstergedeki gelişmelerin takip edildiği istatistiki raporlama çalışmaları 2009 yılında başlamış ve 2009, 2010 ve 2011 yıllarında **3 adet Bilgi Toplumu İstatistikleri** yayını hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında, Haziran 2012 dönemi itibarıyla yüzde 64,1 başarı elde edilmiştir. Eylemlerde kaydedilen ilerleme oranları, eksenler itibarıyla aşağıdaki şekildedir.

Sosyal Dönüşüm eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 61,4** olarak gerçekleşmiştir. Stratejinin başlangıç aşamasında yüzde 14 olan internet kullanıcısı bireylerin oranı önemli ölçüde artış göstererek yüzde 42,7'ye ulaşmıştır. Genişbant internet abone yoğunluğu ise yüzde 12,5 olarak hedeflenen değer üzerinde gerçekleşerek 2011 yılı itibarıyla yüzde 19 olmuştur. Yaygın erişim hedefi ile sayısal bölünmenin azaltılması yönünde önemli oranda gelişme sağlanmıştır. İnternet

kullanımı açısından kadın-erkek, kır-kent arasındaki farklar mevcudiyetini korumakla birlikte oransal olarak azalmıştır.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 71,7** olarak gerçekleşmiştir.

Devlet ile iş yapma kolaylıklarının sağlanması çerçevesinde işletmelerin çevre izinleri ile ilgili işlemlerini tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapabilmeleri sağlanmış, şirket ve dış ticaret işlemleri üzerindeki çalışmalar ise önemli ilerlemeler kaydedilmesine rağmen henüz tamamlanamamıştır.

Bilgi edinme ortamının sağlanması çerçevesinde yerli ve yabancı yatırımcıların Türkiye’de gelişen sektörler ve verilen teşvikler hakkında tek noktadan bilgilendirilmeleri amacıyla Yabancı Yatırımcı Odaklı Promosyon Portalı hazırlanarak hizmet vermeye başlamıştır. KOBİ ve girişimcilere iş kurma ve yapma ile ilgili ihtiyaç duyacakları bilginin internet üzerinden tek bir noktadan sağlanması konusundaki çalışmalarda ise sınırlı ilerleme kaydedilebilmiştir. İşletme ve çalışanların bilgi ve iletişim teknolojileri yetkinliğinin geliştirilmesine yönelik, imalat dışı sektörler için destek hizmetleri verecek kurumun yeniden tesisi, işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojileri altyapı ve yetkinliklerinin geliştirmesi ile işletmelerin iş süreçlerinde yenilemeler yaparak bilgi ve iletişim teknolojilerinin daha etkin kullanımına yönelik desteklerin verilmesi sağlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ile meslek örgütleri temsilcileri arasında yapılan işbirliği sonucu istihdama ve beceri kazandırmaya dönük uygulamaların yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen çalışmalar sonucu sektör bazlı uygulamalar ve modüler programlar hayata geçirilmiştir. Bunların yanı sıra, kırsal kalkınmada bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımını sağlamak üzere, bazı illerin kırsal bölgelerinde internet altyapısı bulunan bilgi teknolojileri laboratuvarlarında Ağustos 2008’den bu yana sağlanan destekle vatandaşlara eğitim verilmiş ve internet erişimi sağlamıştır. e-Ticaretin geliştirilmesine yönelik araştırma raporları oluşturulmuş ve e-ticaretin düzenlenmesine ilişkin yasa tasarısı TBMM’ye sevk edilmiştir.

Bu alanda belirlenen göstergelerde, büyük oranda hedef değerler yakalanırken, girişimlerde genişbant internet erişimi ve müşteri ilişkileri yönetimi yazılımı kullanım oranları hedef değerlerin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir.

Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 65,6** olarak gerçekleşmiştir. “Yüksek standartlarda kamu hizmeti” stratejik yönü doğrultusunda, kamu hizmetlerinin kullanımının yoğun ve getirisi yüksek hizmetlerden başlamak üzere elektronik ortama taşınması, aynı zamanda iş süreçlerinin kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılarak hizmet sunumunda etkinliğin sağlanması ilkesi benimsenmiştir. Hizmet dönüşümü alanında kamu hizmetleri envanteri oluşturulmuştur. Sağlık hizmetleri ile ilgili olarak; Sağlık-NET, kan temin merkezi, Merkezi Hastane Randevu Sistemi ve teletıp uygulamalarında önemli aşama kaydedilmiştir. Eğitim ve

kültür hizmetleri alanında burs ve öğrenim kredisi başvurularının elektronik ortamda gerçekleştirilmesi, eğitim alanında karar destek sistemi olarak kullanılabilen veri tabanı oluşturulması, e-sınav uygulamalarının hayata geçirilmesi ve e-kütüphane uygulamaları konusunda ilerleme kaydedilmiştir. Adalet ve emniyet hizmetlerinde, Strateji öncesi hayata geçirilen elektronik hizmetler yaygınlaştırılmış ve geliştirilmiş, hizmetlerin bir bölümü e-Devlet Kapısına taşınmıştır. Yargı hizmetlerinde SMS Bilgi Sistemi ve emniyet hizmetlerinde pasaport ve araç tescil işlemleri uygulamaya konmuştur. Sosyal güvenlik ve yardım hizmetleri alanında MEDULA uygulaması 2007 yılında uygulamaya girmiş, sosyal güvenliğe ilişkin elektronik hizmetler e-Devlet Kapısına taşınmış, sosyal yardım hak sahipliğinin tespitinde ihtiyaç duyulan belge paylaşımı ve sorgulamaların kurumlar arasında elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Vatandaşlık, kayıtlar ve izinler alanında Adres Kayıt Sistemi oluşturulmuş ve MERNİS ile entegre edilmiş, adreslerin ilgili kurumlarla Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden paylaşımına başlanmıştır. Ayrıca, elektronik imza kullanılarak internet üzerinden adres beyanına imkân tanınmıştır. Elektronik vatandaşlık kartına geçişin pilot uygulaması tamamlanmıştır. e-Askerlik ve e-seferberlik hizmetleri e-Devlet Kapısına taşınmıştır. Tapu ve kadastro ile emlak ve inşaat izinleri konusunda ise sınırlı ilerleme kaydedilebilmiştir. İş dünyasına yönelik çalışmalar çerçevesinde Merkezi Sicil Kayıt Sisteminin kurulması çalışmalarında son aşamaya gelmiş, ayrıca Tüketici Bilgi Sistemi uygulamaya konmuştur. Ulaşım alanında öngörülen Ulusal Ulaştırma Portalı ve ulaşım sistemlerinde e-ödeme çalışmaları başlatılmıştır. Sınır kapılarındaki işlemlerin tek pencere üzerinden gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmalar ise tamamlanamamıştır. Maliye alanında, elektronik fatura uygulamasının ilk adımı olan Elektronik Fatura Kayıt Sistemi hayata geçirilmiştir. Diğer taraftan, veriye dayalı gelir yönetimi sistemi oluşturulması çalışmaları devam etmiştir. Yerel yönetimler alanında öngörülen performans ölçümü, e-hizmetlerde dönüşüm ve e-demokrasi alanlarında öngörülen çalışmalarda sınırlı ilerleme kaydedilebilmiştir. Stratejinin uygulama döneminde, vatandaş odaklı kamu hizmetleri sunumu ekseninin hedeflerine ulaşip ulaşmadığının tespiti için belirlenen 4 göstergeden 2'si ölçülebilmıştır. Buna göre; Türkiye'nin AB 20 temel kamu hizmeti açısından gelişmişlik seviyesinin Strateji dönemi sonunda yüzde 100 olması hedeflenmiş, bu hedefte yüzde 91 düzeyi yakalanmıştır. e-Hizmetlerden vatandaş memnuniyeti oranı ise Strateji dönemi sonunda yüzde 95,7 olarak gerçekleşmiştir.

Kamu Yönetiminde Modernizasyon eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 50** olarak gerçekleşmiştir. Bu eksen ile kamu yönetimi reformu çalışmalarına bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımıyla hız ve etkinlik kazandırılması öngörülmüştür. Bu ekseninde, Stratejinin etkin biçimde uygulanması için öngörülen kurumsal yapılanma hayata geçirilememiştir. Ortak teknoloji hizmetleri ve altyapı alanında e-Devlet Kapısı uygulamaya konmuştur. Etkin tedarik yönetimi alanında, e-ihale çalışmaları son aşamaya getirilmiştir. Veri ve bilgi yönetimi alanında Birlikte Çalışabilirlik Esasları

Rehberi güncellenmiştir. Elektronik iletişim alanında, elektronik imza sınırlı düzeyde yaygınlaştırılabilmiş, öte yandan kamu kurumları arasındaki resmi yazışmaların tamamen elektronik ortamda gerçekleşmesine imkân tanıyacak çalışmalar sürdürülmüştür. İnsan kaynağı ve yetkinlik gelişimi alanı ile güvenlik ve kişisel bilgilerin mahremiyeti alanında Stratejide öngörülen çalışmalarda sınırlı ilerleme kaydedilebilmiştir. Bilgi Toplumu Stratejisinin önemli eksenlerinden biri olan Kamu Yönetiminde Modernizasyon ekseninde tanımlanan amaç, strateji, adım ve hedeflere sınırlı düzeyde ulaşılabilmektedir. Bu alandaki gerçekleşme, Stratejinin diğer öncelik alanlarına nispetle düşük düzeydedir.

Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 66,9** olarak gerçekleşmiştir. Bu stratejik öncelik ile bilgi teknolojileri sektörünün uluslararası bir oyuncu olması doğrultusunda hedefler belirlenmiştir. İnsan kaynağı geliştirme alanında sektördeki insan kaynağının ve ihtiyaçların belirlenmesine ve buna istinaden insan kaynaklarının geliştirilmesine yönelik temel adımların atılmasında sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Öte yandan, Nitelikli Bilişim Çalışanları Programı ve Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı gibi çalışmalar bu alanda hacim olarak sınırlı da olsa önemli başlangıç adımları olmuştur. Türk Meslekler Sözlüğüne, sektörle ilgili meslekler dâhil edilmiştir. Bilişim Vadisi kurulmasına ilişkin fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. Sektör yetkinliklerinin geliştirilmesi alanında, yazılım kalite sertifikasyonunun yaygınlaştırılmasına yönelik kısmi destek vermeye başlanmış ve kamu alımlarında kısmi zorunluluk getirilmiştir. 2010 yılında yayımlanan Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ve Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile ihracatın artırılması alanında, öngörülen destek faaliyetleri hayata geçirilmiştir. Talebin geliştirilmesi vasıtasıyla sektörün gelişimini hızlandırma konusunda yalnızca kamu alımlarında çerçeve anlaşmalara ilişkin düzenleme getirilmesi hususu gerçekleştirilebilmiştir.

Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 77,1** olarak gerçekleşmiştir. Bu eksenindeki tercihlerle toplumun her kesimine yüksek kalitede ve ucuz genişbant erişim imkanı sağlanması öngörülmüştür. Telekomünikasyon sektöründe rekabetçi ortamın oluşturulması alanında yeni mevzuat ihdas edilerek sektörde uygulanan yetkilendirme rejimi basitleştirilmiş ve yeni işletmecilerin sektöre girişi kolaylaştırılmıştır. Bu alanda üçüncü nesil mobil haberleşme hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler tamamlanarak hizmet vermeye başlanmış, ayrıca, sabit telefon hizmetleri, altyapı hizmetleri, rehberlik hizmetleri gibi alanlarda da pazara birçok yeni işletmeci girmiştir. İletişim hizmetlerinde vergi düzenlemesi alanında internet erişim hizmetleri ile mobil internet erişim hizmetleri için uygulanan Özel İletişim Vergisi oranında indirim sağlanmıştır. İletişim altyapılarının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi alanında üçüncü nesil mobil haberleşme hizmetlerine ilişkin altyapıların kurulmasında işletmecileri altyapı paylaşımına özendirilecek

düzenlemeler bu yetkilendirmelere ilişkin ihale sürecine dâhil edilmiştir. Ayrıca, mobil haberleşme altyapılarının ilgili işletmeciler tarafından paylaşımına ve böylece kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Stratejinin uygulama döneminde ülkemizde sayısal yayıncılığa geçilmesi konusundaki çalışmalara devam edilmiştir. Uygulama dönemi sonu itibarıyla, telekomünikasyon sektörünün rekabetçiliği açısından Strateji hedefinin gerisinde kalmıştır. Diğer taraftan, genişbant erişim altyapılarının kapsadığı nüfus açısından Stratejideki hedef aşılmıştır. Genişbant erişim hizmetinin maliyeti açısından da Stratejideki hedef yakalanmıştır.

Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi eksenindeki eylemlerde başarı oranı **yüzde 83,3** olarak gerçekleşmiştir. Bu stratejik öncelik alanındaki tercihlerle küresel pazarın taleplerine uygun yeni ürün ve hizmetlerin geliştirildiği bir ortam oluşturulması öngörülmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe yer alan firmaların yapmış olduğu Ar-Ge harcamalarının özel sektör toplam Ar-Ge harcaması içerisindeki payı hedef değer olan yüzde 20'yi aşarak 2009 yılı itibarıyla yüzde 34,2 olarak gerçekleşmiştir. Toplam araştırmacı sayısı için ortaya konan 40 bin hedefi ise 2006 yılı itibarıyla yakalanmıştır. 67 üniversitenin akademik yükselme kriterleri Yükseköğretim Kurulunun onayından geçmiş olup, bu üniversitelerin 47'sinde Ar-Ge projelerine akademik yükselme kriterleri arasında yer verilmiştir. Ar-Ge çalışmalarına firmaların katılımının sağlanarak araştırma kurumları ve sektör ilişkisinin temin edilmesi ve TÜBİTAK enstitülerinin birikimlerinin özel sektöre aktarılması konusunda TÜBİTAK bünyesinde farklı programlar yürütülmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojileri firmaları, Strateji döneminde 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında yer alan Ar-Ge Merkezi ve Teknogirişim Sermayesi Destek Programlarından yoğun olarak yararlanmıştır.

Eylem Planının tamamlanma oranı dikkate alındığında Stratejinin uygulanmasının genel olarak başarılı olduğu değerlendirilmektedir.

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ KAPSAMINDAKİ GELİŞMELER

Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin koordinasyonu amacıyla yürütülen e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında hazırlanan ve 2006-2010 dönemini kapsayan **Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı**, 2006/38 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile onaylanmış ve 28.07.2006 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bilgi Toplumu Stratejisi, ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünün gerçekleştirilmesi için tüm aktörlerin bütünsel bir yaklaşımla koordine edilmesi, bu yönde atılacak adımların ve kaynakların aynı amaca yönlendirilerek öngörülen hedeflere ulaşılması yolunda önemli bir araç olarak hizmet etmiştir.

Bilgi Toplumu Stratejisinin temel amaç ve hedefleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Kamuda iş süreçlerinin gözden geçirilerek kamu yönetiminde ve işleyişinde modernizasyonunun sağlanması,
- Kamunun vatandaşlara ve iş dünyasına sunduğu hizmetlerin daha etkin, hızlı, kolay erişilebilir ve verimli sunulması,
- Vatandaşların bilgi toplumu imkânlarından azami düzeyde faydalanmalarının sağlanması, sayısal uçurumun/bölünmenin azaltılması, istihdamın ve verimliliğin artırılması,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin, daha fazla katma değer yaratmak üzere, işletmeler tarafından yaygın ve etkin kullanımının sağlanması,
- İletişim hizmetlerinde yaygın, nitelikli ve uygun fiyatlarla hizmet sunumunu sağlayacak rekabetçi ortamın tesisi ile bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün büyümesinin sağlanması ve küresel rekabetçi bir sektör olarak konumlanması.

Bu temel amaç ve hedeflere ulaşılması için, Bilgi Toplumu Stratejisi kapsamında yedi stratejik öncelik belirlenmiştir. Bu öncelikler şunlardır:

- 1. Sosyal Dönüşüm:** Vatandaşların gündelik ve iş yaşamlarında bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanımı ile ekonomik ve sosyal faydanın artırılması amaçlanmıştır.
- 2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu:** Bir yandan, KOBİ'lerin bilgisayar sahipliği ve internet erişimi artırılarak e-ticaret yapmaya teşvik edilmeleri, diğer yandan stratejik önem taşıyan sektör ve bölgelere ilişkin bilgi ve iletişim teknolojileri ihtiyacının belirlenerek bu ihtiyacı karşılamak üzere sektöre özel verimlilik programlarının hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.
- 3. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü:** Kamu hizmetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla, kullanımı yoğun ve getirisi yüksek hizmetlerden başlamak üzere elektronik ortama taşınması ve aynı zamanda iş süreçlerinin kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılarak hizmet sunumunda etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır.
- 4. Kamu Yönetiminde Modernizasyon:** Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla, verimliliği ve vatandaş memnuniyetini öncelikli olarak gözeten, ülke koşullarına uygun

örgüt ve süreç yapılanmalarına sahip etkin bir e-devlet oluşumunun hayata geçirilmesi hedef olarak belirlenmiştir.

- 5. Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü:** Bilgi teknolojileri hizmetleri alanında proje odaklı hizmetler ve kamu özel sektör işbirlikleriyle sektör yetkinliklerinin geliştirilerek dış pazarlara açılım, paket yazılımda ise rekabet avantajının daha yüksek olduğu sektörel çözümlere odaklanması amaçlanmıştır.
- 6. Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri:** İletişim altyapı ve hizmetlerinin geliştirilebilmesi ve yaygın kullanımının sağlanması için telekomünikasyon sektöründe hizmet ve altyapılarda etkin rekabet ortamının tesis edilmesi, bu yolla hızlı, güvenli, sürekli ve kaliteli iletişim hizmetlerinin uygun maliyetlerle sunulmasının yanı sıra yeni teknolojilere dayalı telekomünikasyon altyapılarının kurulması amacıyla uygun ortam yaratılması hedeflenmiştir.
- 7. Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi:** Dünya pazarlarında talebi giderek artan, yenilikçi ve yüksek katma değerli bir sektör olarak bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi ve bu alanda ürüne dönüşecek yeni teknolojilerin desteklenmesi öncelik olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan, Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde faydalanılması da amaçlanmıştır.

Bilgi Toplumu Stratejisi kapsamında, ülkemizin bilgi toplumu alanında stratejik öncelikleri olarak belirlenen bu yedi eksenin her biri için 2010 yılı hedefleri belirlenmiştir. Ayrıca, bu hedeflere ulaşmak için yapılması gereken çalışmalar hakkında yön gösterici bilgiler sunulmuştur. Bu noktada, Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı ve Program Tanımlama Dokümanında bu çalışmaların kapsamı net bir şekilde ortaya konulmuş ve ilgili taraflarca yapılacak çalışmalar takvime bağlanmıştır. Böylece, Bilgi Toplumu Stratejisi çerçevesinde ortaya konulan hedeflere ulaşmak amacıyla yapılacak çalışmaların kurumlar arası işbirliğini gözetecek şekilde tek elden koordinasyonu sağlanmıştır.

Raporun bu bölümünde, bahsi geçen yedi eksen için benimsenen stratejik yön, öngörülen hedefler, bu hedeflere ulaşmak için atılması planlanan adımlar ile hedeflerin gerçekleşme durumuna ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Eksenlerde belirlenen temel göstergelerde gerçekleşme değeri olarak mümkün olan en güncel veriler kullanılmıştır. **2012 yılı Haziran ayı** itibarıyla derlenen verilerde yıllık bazda olanlar için **2011 yılı gerçekleşme değeri** (Sosyal Dönüşüm ekseninde 2012 yılı verileri kullanılmıştır) esas alınmıştır.

1.1. Sosyal Dönüşüm

a. Stratejik Yön

Bilgi Toplumu Stratejisinin Sosyal Dönüşüm eksenine, bilgi toplumuna geçişte ekonominin geleneksel mekanizmalarının yanı sıra sosyal ve kültürel değişimi de bünyesinde barındıran bütüncül bir yaklaşımın sağlanması amaçlanmıştır. Vatandaşların gündelik yaşamlarında ve çalışma hayatlarında bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin ve yoğun kullanımı, bilgiye erişim imkânlarının geliştirilmesi suretiyle kendi potansiyellerini gerçekleştirmeleri ve yaşam kalitelerini artırmaları öngörülmüştür. Bu amaca yönelik yaygın erişimin sağlanması ve bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliklerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir; “bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımını ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürme” stratejik yön olarak kabul edilmiştir.

Stratejide odak kitle, bilgi ve iletişim teknolojilerini göreceli olarak daha çok kullanan öğrenciler, çalışanlar ve işsizler olarak belirlenmiştir. Bu durumun en önemli sebebi, değişmekte olan ekonomik süreçlerin gereklerine uygun işgücü ihtiyacını da karşılayacak kesimlere, bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim fırsatı sunulması ve eğitim süreçlerinin bu teknolojilerle desteklenmesi suretiyle kullanım yetkinliği kazandırılmasıdır. Böylece, genç nüfusa sunulacak erişim imkanları, kazandırılacak yetkinlik ve motivasyon ile bilgi toplumuna dönüşümde itici güç yaratılması hedeflenmiştir.

Bilgi Toplumu Stratejisinde, BİT'e yaygın erişimin sağlanması, bireylerin bu teknolojileri kullanma yetkinliklerinin artırılması, sayısal içeriğin zenginleştirilerek e-hizmetlerin kullanımının teşvik edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınarak internet ortamında güvenliğin sağlanması amaçlanmıştır. Bu stratejik yön ve hedefler doğrultusunda, Sosyal Dönüşüm stratejik önceliği altında yaygın erişim, odaklı yetkinlik ile yüksek motivasyon ve zengin içerik alt başlıklarında toplam 14 eyleme yer verilmiştir.

Strateji döneminin öncelikli hedeflerinden birisi toplumdaki çeşitli sosyal kesimlerin bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim ve kullanımında ortaya çıkan farklılıkları ifade eden sayısal bölünmenin azaltılması olmuştur. Sayısal bölünmenin ekonomik ve sosyal yaşamda neden olabileceği olumsuzlukların önüne geçilmesi, bilgisayar ve internet kullanımının ülke genelinde artırılması amacıyla Kamu İnternet Erişim Merkezlerinin (KİEM) kurulması ve bu merkezlerde vatandaşlara eğitim ve rehberlik hizmetlerinin verilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, BİT'in eğitimin temel araçlarından biri olması; öğretmen ve öğrencilerin bu teknolojileri etkin kullanması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, örgün ve yaygın eğitim verilen kurumlarda gerekli altyapının tamamlanması, öğrencilere bu teknolojileri kullanma yetkinliğinin kazandırılması ve müfredatın uyumlaştırılması amaçlanmıştır. Diğer yandan, ekonomik ve sosyal hayatta çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalan engelli vatandaşların sayısal bölünmeden

etkilenmemeleri için bilgi ve iletişim teknolojileri altyapı ve uygulamalarının, engelli vatandaşların kullanımına uygun şekilde tasarlanması temel bir ilke olarak benimsenmiştir.

b. Stratejik Adımlar

Yaygın Erişim

Bireylerin bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilişkileri arz ve talep olmak üzere iki yönlüdür. Talep tarafını oluşturan bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini benimsemeleri ve kullanmaları, bu hizmetleri sunan işletmelerin veya kamu otoritesinin kendi dönüşüm ve gelişimlerini gerçekleştirmelerini hızlandıracak, böylece hizmetlerin daha ekonomik ve yaygın olmasını sağlayacaktır. Bireylerin bu teknolojileri benimsemeleri ve kullanmaları ise erişim kabiliyetleri ile sınırlıdır.

Sayısal bölünme olarak ifade edilen; işgücü durumu, gelir düzeyi, eğitim seviyesi, cinsiyet, yaş grubu ve yaşanan coğrafi bölge itibarıyla toplumun farklı kesimlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim ve kullanımda yaşanan farklılıkların varlığı bilgi toplumuna ulaşma hedefinin önündeki en büyük engellerden birisini oluşturmaktadır. Strateji döneminde sayısal bölünmenin azaltılması yönünde gelişme sağlanmış olmakla birlikte hedeflere tam ulaşılamamıştır. İnternet kullanımı açısından kadın-erkek, kır-kent arasındaki farklar oransal olarak azalsa da hala belirgin bir seviyede bulunmaktadır (Tablo 1).

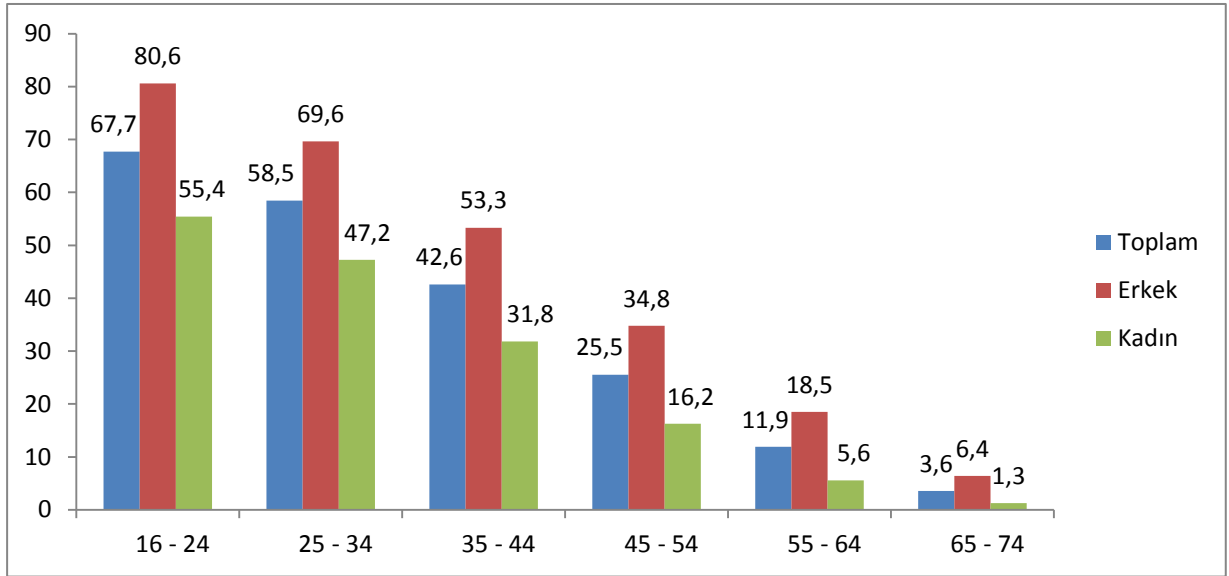
Tablo 1 - Türkiye’de Sayısal Bölünme

İnternet Kullanıcısı Bireyler (Yüzde)				
Yıllar	Kır	Kent	Kadın	Erkek
2005	6,1	18,6	4,3	9,1
2012	26,4	56,6	37	58,1

Kaynak: TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri

Mevcut durumdaki eşitsizliğe rağmen, yaş grupları gençleştikçe kadın-erkek arasında internet kullanımı oranındaki farkın azalması, gelecekte sayısal bölünmenin giderilmesi açısından umut vericidir (Şekil 1).

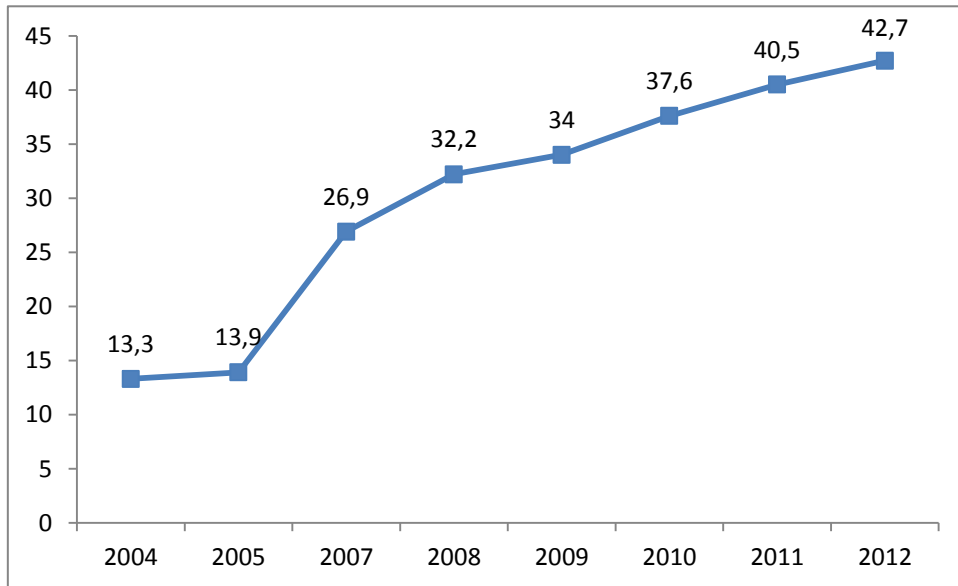
Şekil 1 - Türkiye’de Yaş Grupları İtibarıyla İnternet Kullanımı, 2012 (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2012

Bilgisayar ve internet erişiminin ucuzlaması, eğitimde bu teknolojilerden daha fazla yararlanılır hale gelmesi ve günlük yaşamda e-hizmetlere duyulan ihtiyacın artması beraberinde internet kullanıcıları bireylerde ciddi bir artış getirmiştir. Her ne kadar Stratejinin başlangıç aşamasında yüzde 14 olan internet kullanıcıları bireylerin oranı önemli ölçüde artış göstererek yüzde 42,7'ye ulaşmışsa da hedeflenen değer yüzde 51 yakalanamamıştır (Şekil 2).

Şekil 2 - Türkiye’de Son Üç Ay İçinde İnternet Kullanımı (Yüzde)

Kaynak: TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri (2004-2012)

Bu durumun en büyük sebepleri yaş dağılımları itibarıyla internet kullanımında gözlenen farklılıklar ve internet erişiminin bazı gelir grupları açısından hala pahalı olmasıdır. Genişbant internet abone yoğunluğunda ise 2010 yılında yüzde 12,5 olarak hedeflenen değer aşılarak 2011 yılı sonu itibarıyla yüzde 19 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumun en büyük sebebi 2010-2012 döneminde mobil genişbant internet kullanımındaki ilerlemelerdir. Özellikle mobil teknolojilerdeki gelişmelerle internet erişiminde mobil bağlantının payının giderek artması beklenmektedir.

Eylem Planında, Yaygın Erişim alt başlığında, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) sorumluluğunda yer alan eylemler bulunmaktadır. Okullarda Bilgi Teknolojileri (BT) Altyapısı eylemi kapsamında ilk ve ortaöğretimdeki okullara BT laboratuvarı kurulması, her okula en az birer projeksiyon cihazı, yazıcı ve tarayıcı temin edilmesi ve okulların internet erişim altyapılarının tesis edilmesi amaçlanmış ve büyük oranda başarıya ulaşılmıştır. Kamu İnternet Erişim Merkezleri eylemi kapsamında ise halk eğitim merkezi, öğretmenleri, kütüphane gibi kamuya ait çeşitli mekanlara bilgisayar ve internet altyapısı kurularak, bu mekanların BİT'e erişim imkanı olmayan bireylere hizmet vermesi amaçlanmıştır.

Odaklı Yetkinlik

KİEM'ler, Stratejinin ana gündem maddelerinden birisini oluşturmuştur. Bu durumun sebepleri arasında Stratejinin hazırlandığı dönemde internete erişimin ve bilgisayarın nispeten pahalı olması ve bazı bölgelerde internet erişiminin mümkün olmaması etkili olmuştur. Zaman içinde gerek KİEM'ler için bir yönetim modelinin oluşturulamaması gerekse yukarıda sayılan talep yönlü nedenlerden ötürü KİEM'lere olan ihtiyacın azalması halk eğitim merkezi, mesleki eğitim merkezi, öğretmenleri, kışla ve kütüphanelerde bulunan 3 bin civarındaki merkezin atıl kalmasına neden olmuştur. KİEM'leri bünyesinde barındıran kurum ve kuruluşları koordine edecek etkin bir yapının kurulmamış olması sebebiyle merkezlerin kullanımı ile ilgili veriler toplanılamamıştır. KİEM'lerin, daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılması adına, ODTÜ-EDMER tarafından yapılan bir çalışma yönetim/eşgüdüm birimi kurulması ile sürdürülebilir bir finansman modelinin oluşturulmasının bu merkezlerden verim alınabilmesi için gerekli olduğunu ortaya koymuştur.

Eylem Planında, Odaklı Yetkinlik alt başlığında, MEB sorumluluğundaki eylemlerden Okullarda Temel BİT Eğitimi eylemi doğrultusunda öğrencilerin BİT yetkinliklerini artıracak dersler müfredata eklenmiş, diğer derslerde de BİT ile alakalı konular kapsam dâhiline alınarak eylemin büyük oranda tamamlanması sağlanmıştır. Yetişkinlere Temel Seviye BİT Kursları eyleminin ise büyük oranda KİEM'lerde gerçekleştirilmesi amaçlanmış, birçok vatandaşa bu sayede temel BİT eğitimi verilmişse de, KİEM'lerle ilgili yaşanan problemler bu kursların başarısına olumsuz anlamda yansımış, hedeflenen sayıların gerisinde kalmıştır. MEB'in sorumlu olduğu BİT Eğitimi Sertifikasyonu ile ilgili gereken çalışmalar büyük oranda yapılmış olup, hazırlanan Temel Seviye BT Kurs Programı halihazırda KİEM'lerde uygulanmaktadır. KİEM'ler için İnsan Kaynağı Geliştirilmesi eylemi kapsamında KİEM'lere

ilişkin mevzuatın oluşturulamaması sebebiyle gerekli insan kaynağının temini, ücretlendirilmesi ve çalışma koşulları hususlarında belirsizlikler çözülememiştir. Halk eğitim merkezleri, okullar ve gönüllülük esasına dayalı olarak sivil toplum kuruluşlarından temin edilen eğitmenler bu merkezlerdeki açığa çözüm olamamıştır. Askerlik Hizmetinde Temel Seviye BİT Kursları eylemi çerçevesinde, askerlik görevini icra eden bireylere temel seviye bilgisayar kullanımı ile e-devlet hizmetlerinin kullanımının öğretilmesi amaçlanmış ve 100 binin üstünde er ve erbaşa MEB tarafından sertifika verilmiştir. Kamu çalışanları için ise mevzuat ve uygulamadaki belirsizlikler sebebiyle istenen ölçüde başarı sağlanamamış, bu alandaki eğitimler öğretmenlerle sınırlı kalmıştır.

Yüksek Motivasyon ve Zengin İçerik

Bilgi toplumuna dönüşümde ülkemizin en büyük fırsatı sahip olduğu genç nüfus yapısıdır. Genç bireylere eğitim sürecinde yatırım yapmak ve onlara bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliğini kazandırmak, yakın gelecekteki işgücü potansiyeli anlamına gelen bu bireylerin söz konusu teknolojileri etkin kullanmalarını ve bilgi ekonomisine katma değer yaratmalarını sağlayacaktır. Strateji süresince, MEB tarafından yapılan yatırımlarla mevcudu 150 ve üstü olan tüm okullara bilgi teknolojileri (BT) laboratuvarı kurulmuştur. Aynı süreçte, ilköğretim okullarının yüzde 95'ine ortaöğretim okullarının ise tamamına genişbant internet erişimi sağlanmıştır. Strateji döneminde MEB tarafında bölgesel veya ulusal ölçekte pek çok proje gerçekleştirilmiş olsa da, FATİH Projesi olarak bilinen Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma konusunda bir paradigma değişikliğine işaret etmektedir. Cumhuriyet tarihimizin en büyük eğitim yatırımı olan Proje; MEB'e bağlı okullardaki tüm dersliklere etkileşimli tahta ve internet erişimi sağlanması, ortaokuldan başlayarak tüm öğrencilere tablet bilgisayar dağıtılması, sayısal ders materyali üretilmesi ve müfredatın bu teknolojilere uyumlaştırılmasını içermektedir.

Stratejide öngörülen zengin içeriğin oluşumunda önemli faktörlerden birisi kamu bilgisi ve sunulan e-devlet hizmetleridir. Bu kapsamda, kamu kurumları tarafından hayata geçirilen e-devlet uygulamaları ve e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan hizmetlerin sayısındaki artışa paralel olarak Stratejide belirlenen e-devlet kullanan bireylere ilişkin hedefin üzerine çıkmıştır. Bu gelişmeye rağmen, 2012 yılı TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre, bireylerin kamu kurum/kuruluşlarıyla iletişimde interneti kullanmama nedenleri arasında bireylerin e-devlet hizmetlerini kullanmaya ihtiyaç duymaması (yüzde 87) ile yüz yüze görüşmenin tercih edilmesi (yüzde 10,2) başta gelmektedir.

İnternette karşılaşılan güvenlik sorunları Strateji döneminde beklenmedik ölçüde artış göstermiştir. Stratejinin başlangıç döneminde internette güvenlik problemi ile karşılaşan bireylerin

oranı yüzde 24 iken bu oran 2012 yılında yüzde 32'ye yükselmiştir. Bu durumun sebepleri arasında internetten daha geniş bir kitlenin faydalanması ve eskiden internet üzerinden yapılmayan pek çok işlemin (e-bankacılık, e-ticaret vb.) çevrimiçi yapılabilir hale gelmesi gösterilebilir. Strateji döneminde ulusal ve bireysel ölçekte bilgi güvenliği ve kişisel verilerin korunması hususları ile alakalı pek çok çalışma yapılmıştır. Bunlardan en önemlisi, kişisel verileri koruma altına alan hükümlerin Anayasa'ya eklenmesidir. Anayasa'nın değiştirilen 20'nci maddesi ile bireylere, kendisiyle ilgili veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme hakkı verilmiş ve bu verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya bireyin açık rızasıyla işlenebileceği hükme bağlanmıştır. Hazırlıkları bir süredir devam eden Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Anayasa'nın 20'nci maddesinde yapılan bu değişikliği takiben yasallaşmayı beklemektedir. Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen Ulusal Bilgi Güvenliği Kanun Tasarısının ise çalışmaları devam etmektedir. Ek olarak, siber güvenlik tehditlerini sürekli olarak takip etme, uyarılar yayınlama, bu risklere karşı ne şekilde tedbir alınabileceğine dair bilgilendirme yapma ve risklerin ortaya çıkması durumunda karşı tedbirleri koordine etme amacıyla Bilgisayar Olaylarına Müdahale Ekibi kurulmuş ve bilgiguvenligi.org.tr internet sitesi faaliyete geçirilmiştir. 2009 yılı içinde BTK öncülüğünde internet servis sağlayıcıların katılımıyla istenmeyen e-postaların (spam) engellenmesi amacıyla başlatılan pilot çalışma aşamalı olarak Türkiye geneline yaygınlaştırılmıştır. Kamunun internette karşılaşılan güvenlik sorunları ile mücadele yolunda attığı en büyük adımlardan birisi 2007 yılında çıkarılan 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun olmuştur. Bu Kanunla erişim, içerik ve yer sağlayıcılara çeşitli yükümlülükler getirilmiş; katalog suçlar tanımlanarak Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na erişimi engelleme konusunda bazı yetkiler verilmiştir. Ayrıca, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından kabul edilen Güvenli İnternet Hizmetine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında 22.11.2011 tarihinde başlayan uygulama ile internet erişim sağlayıcılara Aile, Çocuk ve Standart olmak üzere üç profil üzerinden müşterilerine ücretsiz güvenli internet hizmeti sunma zorunluluğu getirilmiştir. Kamuoyunda oldukça tepki çekmesine rağmen tamamen gönüllülük esasına dayanan uygulama ile özellikle çocukların internetteki zararlı içerikten korunması amaçlanmıştır.

Eylem Planında, Yüksek Motivasyon ve Zengin İçerik alt başlığında, MEB sorumluluğundaki BİT ile Desteklenen Örgün Eğitim eylemi kapsamında ilk ve ortaöğretimde öğretim programları tüm branşlarda BİT destekli eğitime uygun hale getirilmiş, öğretmenler tarafından üretilen öğrenme nesnelere www.egitim.gov.tr adresinde erişime sunulmuştur. Ayrıca, FATİH Projesi kapsamında z-kitap, e-içerik ve e-müfredat çalışmaları devam etmektedir. BİT ile Desteklenen Yaygın Eğitim eyleminde ise istenen sonuçlar elde edilememiş, yapılan çalışmalar Açık Öğretim Kurumlarının

içeriklerinin internette yayınlanması ve bazı işlemlerin internet üzerinden yapılması ile sınırlı kalmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumluluğundaki Türkiye Kültür Portalı eylemi kapsamında kültür varlıklarının sayısal ortamda envantere aktarılması sağlanmış, çeşitli kütüphanelerin koleksiyonunda bulunan materyaller portale aktarılmıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi sorumluluğundaki Türkçe Çeviri Arayüzü eylemi kapsamında İngilizceden Türkçeye metin çeviri sistemi tasarlanması ve bu sistemin kamu kullanımına açık arayüzünün geliştirilmesi amaçlanmış, eylemin başlangıç aşmasında idari nedenlerle yaşanan sorunlar çalışma takviminde gecikmeye yol açmış olsa da eylem kapsamında çalışmalara devam edilmektedir.

c. Hedefler

Bilgi Toplumu Stratejisiyle ortaya konan stratejik yaklaşımların hayata geçirilmesi ve öngörülen adımların atılması sonucunda; bilgisayar ve internet kullanımının artırılması, eğitimde BİT kullanımının yaygınlaştırılması, e-hizmetlerin kullanımının artırılması ve internette güvenlik problemi yaşayan bireylerin oranının azaltılması amaçlanmıştır. Bu çerçevede, Stratejinin uygulama dönemi sonunda ulaşılması öngörülen hedefler de tespit edilmiştir. Bu hedeflere ve Stratejinin uygulama dönemi sonu itibarıyla gerçekleştirmelere ilişkin sayısal büyüklükler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Bilgi Toplumu Stratejisinin uygulama dönemi sonu itibarıyla, internet kullanıcısı olan bireylerde üç kata yakın bir artış söz konusu olsa da hedeflenen değer yakalanamamıştır. Bu sonuçta, özellikle dezavantajlı kesimlerin BİT’e erişim imkânlarının yetersiz olması ve erişim maliyetlerinin ülkemiz şartlarında hala yüksek düzeyde seyretmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2 - Sosyal Dönüşüm - Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2012 Gerçekleşme (%)
İnternet kullanıcısı bireyler	14	51	42,7
- Öğrenciler	53	96	90,7
- Çalışanlar	17	77	-
- İşsizler	21	56	55,6
Genişbant internet abone yoğunluğu	2	12,5	19*
Eğitim amaçlı internet kullanan çalışanlar ve işsizler	1,2	39	-
Eğitim amaçlı internet kullanan öğrenciler	34	78	-
Çevrimiçi bankacılık yapan bireyler	2,1	33	17,1
Çevrimiçi alışveriş yapan bireyler	2,2	30	21,8
e-Devlet hizmetlerini kullanan bireyler	5,9	35	45,1
İnternete bağlı bilgisayar bulunan haneler	7	48	-
KİEM'den internete erişen bireyler	0,2	5,1	-
Güvenlik problemi yaşayan kullanıcılar	24	24	32

* 2011 yılı verisidir.

Kaynak: TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2012

İnternet kullanıcısı bireylerin hedeflenen değerin altında kalması çevrimiçi alışveriş ve bankacılık hizmetlerini kullanma oranlarını olumsuz etkilemiş ve hedeflenen değerlerin yakalanamamasında etkili olmuş, ancak e-devlet kullanımındaki hedef değer aşılmıştır.

Güvenlik problemi yaşayan kullanıcıların oranındaki artışta, eskiden internet üzerinden yapılmayan pek çok işlemin yapılar hale gelmesi, internetin bilinçsiz kullanımı ve bu alanda alınması gereken adli, idari ve teknik tedbirlerin yetersiz kalması etkili olmuştur.

Genişbant internet abone yoğunluğu beklenen hedefin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu durumun yaşanmasında mobil teknolojilerdeki gelişmeler ve özellikle mobil operatörler arasındaki rekabetin erişim fiyatlarını düşürmesi etkili olmuştur.

1.2. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu

a. Stratejik Yön

Son yirmi yılda bilgi ve iletişim teknolojilerinde sağlanan gelişmelerle beraber küreselleşen dünya ekonomisi içinde rekabetçi ve dinamik bilgi tabanlı ekonomiye sahip ülkeler arasında yer alma yarışı giderek hızlanmaktadır. Bu kapsamda, ülkemizdeki işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojilerini yaygın ve etkin kullanarak verimliliklerinin artırılması, yüksek katma değerli ürünlere yönelmesi ve yeni iş alanlarına girebilme yeteneğine sahip olması uluslararası rekabet edebilirliğin olmazsa olmaz koşullarından biri haline gelmiştir.

Bilgi Toplumu Stratejisinde, yukarıda bahsi geçen gelişmeler ışığında, *işletmelere bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla rekabet avantajı sağlanması* stratejik yön olarak belirlenmiştir. Bu stratejik yön, yaygınlık odaklı yatay strateji ve verimlilik odaklı dikey strateji olarak iki bileşene ayrılmaktadır. Yatay strateji, sektör ve bölge ayrımı gözetmeksizin tüm küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) bilgisayar sahipliği ile internet erişim imkanları artırılarak e-ticaret yapmaya teşvik edilmesi olarak tanımlanmıştır. Bu amaçla, Strateji doğrultusunda başta KOBİ'ler olmak üzere, tüm şirketlerin bilgi ve iletişim teknolojilerini iş süreçlerinde kullanmaları için gerekli hukuki düzenlemeler ve destekleyici kurumsal yapıların geliştirilmesi ve mali destek programlarının hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Dikey strateji kapsamında ise ülke ekonomisinde yarattığı katma değer, ithalat, ihracat ve istihdam içindeki payları ve bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının diğer sektörlerle göre daha fazla verimlilik artışı sağlamasından dolayı tarım, otomotiv, tekstil, turizm ve ticaret hizmetleri sektörlerine yönelik özel verimlilik programlarının hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.

Stratejide, işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak verimliliklerinin artırılması için işletmelerin bu teknolojilerin faydaları ve nasıl kullanabilecekleri konularında bilinçlendirilmesi ve yetkinliklerinin artırılması, işletmelerin bilgiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve bilgisayar sahipliği, internet erişimi, iş süreçlerinin elektronik ortama entegre edilmesini sağlayacak uygulamaların kullanımının artırılması ve e-ticaretin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu eksenindeki hedeflere ulaşmak için, Devlet ile İş Yapma Kolaylıklarının Sağlanması, Bilgi Edinme Ortamının Sağlanması, İşletme ve Çalışanların BİT Yetkinliğinin Geliştirilmesi ve e-Ticaretin Geliştirilmesi alt başlıkları altında 12 eylem tanımlanmıştır.

b. Stratejik Adımlar

Devlet ile İş Yapma Kolaylıklarının Sağlanması

İşletmelerin kuruluş ve faaliyetleri sırasında devlete karşı yükümlülüklerini yerine getirirken karşılaştıkları maddi kaynak ve zaman kaybının önüne geçilmesine yönelik işletmelerin yoğun olarak

kullandıkları şirket kurulumu, çevre izinleri ve dış ticaret işlemlerinin çevrimiçi hale getirilmesi hedeflenmiştir. Bu hedeflerden işletmelerin çevre izinleri ile ilgili işlemlerini tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapabilmeleri sağlanmış, şirket ve dış ticaret işlemleri üzerindeki çalışmalar ise devam etmektedir.

Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik 1 Nisan 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Çevrimiçi Çevre İzinleri Projesi de, Başbakanlığın öncelikli 11 e-devlet projesi arasında yer almış olup, Temmuz 2010 tarihinde tamamlanarak tüm Türkiye’de kullanılmaya başlanılmıştır. Yönetmelik çerçevesinde; işletmelerin kuruluş aşamasından itibaren almak zorunda oldukları çeşitli çevre izin ve lisansların başvuruları tek bir noktadan çevrimiçi yapılmakta ve uygun bulunması durumunda onaylanmaktadır. Tüm başvurular tek bir çatı altında yapıldığından kayıtlar sağlıklı tutulmakta ve işlemler ilgili şubeler tarafından kolaylıkla takip edilmektedir. Başvuru, inceleme ve değerlendirme süreçlerindeki sadeleşme de bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği ortadan kaldırmakta ve işletmelerin faaliyete geçme sürecini hızlandırmakta olduğundan dolayı girişimciliği ve ticari faaliyetleri olumlu etkilemektedir.

Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi (MTK) adıyla başlatılan projeye ilişkin 15-28 Haziran 2010 tarihleri arasında mülga Devlet Planlama Teşkilatı koordinasyonunda MTK ve Diğer Kurumların Bilgi Sistemleri Analiz Çalışması yürütülmüştür. Bu çalışmanın sonucunda, 16 haneli ortak numara kullanımı konusunda mutabakat sağlanmıştır. Daha sonra MTK Projesinin ismi Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) olarak değiştirilmiştir. Bu gelişmelerin yanı sıra, Çevrimiçi Şirket İşlemleri eylemi mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından projelendirilmiş ve 2007 Yılı Yatırım Programına yeni proje olarak alınmıştır. Eylem kapsamında yapılacak çalışmalar ile MERSİS Projesinin örtüşmesi nedeniyle, bu eylemdeki çalışmalar MERSİS Projesine dahil edilmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından hayata geçirilen uygulamalar arasındaki e-Borcu Yoktur uygulaması ile işletmeler SGK’ya olan prim borcuna yönelik bilgilere ulaşabilmektedir. 397 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğin yayımı ile birlikte Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından Elektronik Fatura Uygulaması (e-Fatura) hizmete alınmış bulunmaktadır. Bu uygulama ile işletmeler e-Fatura Portalına giriş yaparak e-fatura göndermeye ve/veya almaya başlayabilmektedir. Türk Patent Enstitüsü, işletmelere ödemeler de dahil patent başvurularını internet üzerinden yapma olanağı sunmaktadır. Dış ticaret işlemlerinde kullanılan bilgi ve belgelerin tüm işlemler ve kurumlar arasında elektronik ortamda kullanılmasına yönelik e-Belge Kullanımı Prototip Uygulaması için yürütülen çalışmalar ile kurumlara ait belgeler elektronik ortama aktarılmıştır. Proje kapsamındaki kurum ve kuruluşlara verilen eğitimlerin tamamlanmasından sonra projenin yaygınlaştırma çalışmalarına başlanmıştır.

Bilgi Edinme Ortamının Sağlanması

İşletmelerin günümüzde rekabet avantajına sahip olabilmeleri için amaca uygun doğru bilgilere kolayca, hızlı ve zamanında ulaşması bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu zorunluluğun karşılanmasına yönelik KOBİ ve girişimcilere iş kurma ve yapma ile ilgili ihtiyaç duyacakları bilgiye internet üzerinden tek bir noktadan ulaşımının sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca, yerli ve yabancı yatırımcıların Türkiye’de gelişen sektörler ve verilen teşvikler hakkında tek noktadan bilgilendirilmeleri amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için hazırlanan Yabancı Yatırımcı Odaklı Promosyon Portalı, Ekim 2007’den itibaren hizmet vermeye başlamıştır.

KOSGEB tarafından ülkemizde girişimciliğin geliştirilmesine yönelik çalışmaları bir çatı altında toplayarak stratejiler oluşturulmasını ve uygulamaya geçirilmesini sağlamak amacıyla konuyla ilgili Bakanlıklar ve sivil toplum kuruluşlarından oluşan Girişimcilik Konseyi kurulmuştur. Konsey, girişimcilerin finansman problemini çözmek için, yerli ve yabancı finans kaynaklarına ulaşımı kolaylaştırmaya, risk sermayesi fonları ve iş melekleri gibi alternatif finansal araçların yanında ileri teknoloji ve yüksek katma değer yaratan girişimlerin özendirilmesi gibi konularda tavsiye kararları almaktadır. Kalkınma Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Intel ve Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği ortaklığında hayata geçirilen Teknoloji ve Girişimcilik Programı ile 15-30 yaş arası yaklaşık 5 bin gence girişimcilik, eleştirel düşünme, iş birliği ve bilgisayar okuryazarlığı gibi eğitimler 2011 yılında verilmeye başlanmıştır.

İşletme ve Çalışanların Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yetkinliğinin Geliştirilmesi

İşletmelerde bilginin etkin olarak kullanılmasının getireceği faydalara ulaşmak amacıyla, işletme ve işletme çalışanlarının bilgi teknolojileri yetkinliğinin geliştirilmesi, işletmelerde modern iş uygulamalarının yaygınlaştırılması ve kırsal kesimdeki üreticilerin üretim ve pazarlama süreçlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanmasının sağlanması hedeflenmiştir. Türkiye’deki girişimlerde 2007-2010 dönemi itibarıyla müşteri ilişkileri yönetimi uygulamalarının kullanımı yüzde 8,6’dan yüzde 32,7’ye, tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının kullanımı yüzde 5,6’dan yüzde 16’ya ve kurumsal kaynak planlaması uygulamalarının kullanımı yüzde 7,8’ten yüzde 15,3’e yükselmiştir. 10 ve üzeri çalışana sahip olan girişimlerde e-imza kullanım oranı 2010 yılı itibarıyla yüzde 10,1 olarak gerçekleşmiştir.

5891 sayılı Kanun ve ilgili ikincil düzenlemeler ile imalat dışı sektörler için destek hizmetleri verecek kurumun yeniden tesisi ve işletmelerin bilgi ve iletişim teknolojileri altyapı ve yetkinliklerini geliştirmesine yönelik desteklerin verilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte, MEB ile meslek örgütleri (TOBB, TESK vb.) temsilcileri arasında yapılan işbirliği neticesinde istihdama ve beceri kazandırmaya dönük uygulamaların yanı sıra MEB tarafından yürütülen çalışmalar sonucu sektör bazlı eğitimler ve

modüler programlar hayata geçirilmiştir. Sektör önceliği bilgi teknolojileri alanına verilmiştir. Bu alan altında, ağ işletmenliği, bilgisayar teknik servisi, veri tabanı programcılığı ve web programcılığı dallarında öğretim programları hazırlanmıştır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile MEB arasındaki işbirliği kapsamında, kırsal kalkınmada BİT kullanımını sağlamak üzere, bazı illerin kırsal bölgelerinde internet altyapısı bulunan BT laboratuvarlarında Ağustos 2008'den bu yana BİT eğitimi verilmiş ve internet erişimi sağlanmıştır. Ayrıca, 2007 yılı Aralık ayında Türkiye Turizm Portalı yayına girmiş olup, mevcut durumda dört dilde yayın yapılmaktadır.

e-Ticaretin Geliştirilmesi

Stratejide, KOBİ'ler başta olmak üzere işletmelerin dünya ticaretinden daha fazla pay almalarını sağlamaya yönelik e-ticaretten en üst düzeyde faydalanabilmeleri önündeki güvenlik engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, e-ticaret alanında güvenliği sağlamak üzere kullanılacak teknolojiler incelenmiş ve Türk Standardları Enstitüsü (TSE) koordinasyonunda kamu ve özel sektör uzmanlarından oluşan bir çalışma grubu tarafından 2008 yılında ülkemizde e-ticaret yapacak kuruluşların asgari düzeyde uygunluk/uyumluluk göstermeleri gereken güvenlik şartlarına ilişkin bir rapor hazırlanmıştır. Bu rapor, TSE tarafından TÜBİTAK-BİLGEM'in katkılarıyla 2012 yılında yapılan çalışma ile e-ticaret güvenlik dinamikleri ve gerekleri konularındaki eksiklikler giderilerek güncellenmiştir. Ayrıca, Uluslararası Sertifikasyon Ağı'nın (IQNET), e-ticaret, e-iş ve diğer e-hizmet faaliyetlerinin belgelendirilmesi ile ilgili sistemi incelenmiş olup, ülkemizde de benzer bir sistemin kurulmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı'na ilişkin TBMM Komisyon süreci 02.05.2012 tarihinde tamamlanmıştır. İlgili kanun tasarısının, TBMM Genel Kurul gündemine alınarak 2012-2013 döneminde yasallaşması beklenmektedir.

Diğer taraftan, Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre, internet üzerinden yapılan yurtiçi e-ticaret işlemleri toplam tutarı 2006 yılındaki 2 milyar 413 milyon TL iken 2011 yılında 22 milyar 874 milyon TL'ye ulaşmıştır.

c. Hedefler

BİT'in iş dünyasına nüfuzu stratejik önceliğinin hedeflerine ulaşip ulaşılmadığının tespiti için belirlenen temel göstergelerde elde edilen gelişmeler Tablo 3'te sunulmaktadır. Tablodan ülkemizdeki girişimlerin bilgisayar ve genişbant internet erişimine sahiplik oranı büyük bir ilerleme kaydederek sırasıyla 2005 yılındaki yüzde 61 ve yüzde 20 seviyesinden, 2011 yılında yüzde 92,3 ve yüzde 90,9'a ulaştığı görülmektedir. AB'nin 27 ülkesinde ise internet erişimine sahiplik oranı 2005 yılındaki yüzde 91 seviyesinden 2010 yılında yüzde 94 seviyesine ulaşmıştır. Bu gelişmelerin yanı sıra Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre de sanal POS ile yapılan e-ticaret işlemleri tutarı 2006

yılındaki 2 milyar 413 milyon TL'den 2011 yılında 22 milyar 874 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu göstergelerden elektronik kanallardan sunulan kamu hizmetlerinden işlemini tamamlayan girişimler ve e-ticaret satışlarının toplam ciroya oranı göstergelerine, TÜİK tarafından yapılan yıllık Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarından elde edilemediğinden ulaşılamamıştır. Elektronik kanallardan sunulan kamu hizmetlerinden yararlanan girişimlerin oranı, bilgi alma ve çevrimiçi form doldurma haricindeki tüm hedeflere ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo 3 - BİT'in İş Dünyasına Nüfuzu - Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2011 Gerçekleşme (%)
Elektronik kanallardan sunulan kamu hizmetlerinden yararlanan girişimlerin oranı			
Bilgi alma	-	90	86,2
Form indirme	-	80	78,9
Çevrimiçi form doldurma	-	60	58,6
İşlemin tamamlanması	-	30	-
Bilgisayarı olan girişimlerin oranı	61	95	94
Genişbant internet erişimine sahip girişimlerin oranı	20	70	91,5
e-Ticaret satışlarının toplam ciroya oranı	0-3	15	-
Kurumsal kaynak planlaması kullanan girişimlerin oranı	0-3	15	15,3
Tedarik zinciri yönetimi kullanan girişimlerin oranı	0-1	12	16
Müşteri ilişkileri yönetimi kullanan girişimlerin oranı	0-0,5	5	32,7

Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması (2010-2011)

1.3. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü

a. Stratejik Yön

Bilgi toplumuna dönüşümün en önemli açımlarından biri, hiç kuşkusuz, kamu hizmetleri sunumunda ortaya çıkan gelişimdir. Kamu hizmetleri sunum sürecinde, sunulan hizmetin niteliği ve kalitesi, en az hizmetin kendisi kadar, hatta bazen ondan daha da önemlidir. Bu yaklaşım çerçevesinde, Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü, Bilgi Toplumu Stratejisinde 7 stratejik öncelik arasında yer almıştır. Kamu hizmetlerinin sunumu açısından bilgi toplumunun devletini, geleneksel devletten ayıran en önemli özellik; sunulan hizmetin, kullanıcıların gerçek talep ve ihtiyaçlarına uyum sağlayıp sağlamadığının gözetilmesidir. Bu özelliğin hayata geçirilmesinde kamu yönetimlerinin en önemli yardımcısı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkânlar olmuştur.

Kamu hizmetlerinin etkin sunumu, hem vatandaşların hem de şirketlerin iş ve işlemlerinin kolaylaşmasına, hızlanmasına ve genel olarak yaşam kalitesi ve refahın artmasına zemin hazırlamaktadır. Hizmetlerin etkin sunumunda öncelikli amaç, söz konusu hizmetlerin mevcut iş süreçleri iyileştirilmeden elektronik ortama taşınması değil, iş süreçleri kullanıcı ihtiyaçlarına göre basitleştirilerek yeniden tasarlanmış olan hizmetlerin etkin, hızlı, sürekli, şeffaf, güvenilir ve bütünleşik şekilde sunumudur.

Bilgi Toplumu Stratejisinde, vatandaş odaklı yaklaşım çerçevesinde; *kamu hizmetlerinin kullanımı yoğun ve getirisi yüksek hizmetlerden başlamak üzere elektronik ortama taşınması, aynı zamanda iş süreçlerinin kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılarak hizmet sunumunda etkinliğin sağlanması* ilkesi benimsenmiştir. Böylelikle; işletmeler, vatandaşlar ve kamu kuruluşları açısından önemli mali kaynak ve zaman tasarrufu yaratılması, kamu yönetiminde şeffaflık, güvenilirlik, hesap verebilirlik ve katılımcılık ile hizmetlere erişim, kullanım oranları ve hizmetlerden duyulan memnuniyetin artırılması amaçlanmıştır.

Strateji uygulama döneminin son 3 yılındaki kamu BİT yatırımlarını gösteren Tablo 4'den de anlaşılacağı üzere, bu dönemde vatandaş odaklı hizmet dönüşümünün gerçekleştirilmesine yönelik kamu yatırımları büyük oranda artış göstermiştir. Sosyal güvenlik, vergi, gümrük, yargı gibi temel alanlarda nitelik ve nicelik itibarıyla büyük projeler hayata geçirilmiştir.

Tablo 4 - Kamu BİT Yatırımları Sektörel Dağılımı, 2009-2011

Sektör	2009		2010		2011	
	Milyon TL	Yüzde	Milyon TL	Yüzde	Milyon TL	Yüzde
Eğitim	216,9	25,59	268,7	23,43	884,6	42,92
Diğer Kamu Hizmetleri	401,9	47,41	505,3	44,07	837,1	40,61
Ulaştırma ve Haberleşme	92,6	10,92	139,5	12,17	182,3	8,84
Sağlık	38,4	4,53	102,8	8,97	51,9	2,52
Tarım	9,1	1,08	24,0	2,10	34,4	1,67
Enerji	67,5	7,96	61,9	5,40	25,1	1,22
Madencilik	9,6	1,13	23,2	2,02	24,0	1,17
İmalat	11,0	1,29	18,7	1,63	20,8	1,01
Turizm	0,7	0,08	2,5	0,22	0,9	0,04
Toplam	847,7	100	1.146,6	100	2.061,1	100

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Stratejinin uygulama döneminde, pek çok hizmetin sunumunda maliyet ve zaman tasarrufu sağlandığı gözlenmiştir. Söz konusu tasarruflar, vatandaşların hizmeti alırken yapacakları olası harcamalardan tasarrufları da içermekte ve çevrenin korunmasına hizmet etmektedir. Örneğin, Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi Projesi (UYAP) kapsamında, Nisan 2011'e kadar yaklaşık 1,6 milyar TL kamu kaynağı tasarruf edilmiştir. Bu tasarrufun yaklaşık 705 milyon TL'lik kısmı sadece MERNİS ile entegrasyon sayesinde gerçekleşmiştir. Aynı şekilde, mülga Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından hayata geçirilen Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ile Şartlı Eğitim Yardımı ve Şartlı Sağlık Yardımına ilişkin sadece 3 belgenin elektronik ortamda takibi ile kırtasiye ve ulaşım giderlerinden 2010 yılında 11,8 milyon TL tasarruf sağlanmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından uygulamaya konulan Araç Tescil ve Sürücü Belgesi İşlemleri (ASBİS) Projesi ile ikinci el araçların alım satımının noterlerde elektronik ortamda gerçekleştirilmesiyle, sadece bazı formların işleminden kaldırılması sayesinde bir yılda vatandaşların ödemesi gereken 21,9 milyon TL tahsil edilmemiştir. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın e-beyanname hizmeti ile 38 farklı beyanname/bildirim elektronik ortamda alınmasıyla 2010 yılında yaklaşık 1,27 milyar adet basılı kâğıttan tasarruf sağlanarak yaklaşık 20 bin ağaç kesiminin önüne geçilmiştir. Elektronik Fatura Kayıt Sistemi ve e-fatura uygulaması ile de 2008 yılından 2011 yılı Mayıs ayına kadar 1,28 milyar adet fatura elektronik ortamda kaydedilmiş olup 218,5 milyon TL tasarruf sağlanmıştır.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ekseninde Vatandaş Odaklı Yaklaşım, Hizmet Dönüşümü, İletişim Yönetimi, Sağlık Hizmetleri, Eğitim ve Kültür Hizmetleri, Adalet ve Emniyet Hizmetleri, Sosyal Güvenlik ve Yardım Hizmetleri, Vatandaşlık, Kayıtlar ve İzinler, Tarım, İş Dünyası, Ulaşım, Maliye ve Yerel Yönetimler alt başlıkları altında toplam 41 eylem tanımlanmıştır. Eylemler, içerikleri itibarıyla ağırlıklı olarak, vatandaşların (daha genel tanımla kamu hizmetini talep eden kullanıcıların) günlük faaliyetlerini kolaylaştıracak, hem kullanıcılara hem de bu hizmetleri arz eden kamu kurumlarına zaman ve maliyet tasarrufu sağlayacak uygulamalara yöneliktir.

b. Stratejik Adımlar

Vatandaş Odaklı Yaklaşım, Hizmet Dönüşümü ve İletişim Yönetimi

Stratejinin uygulama döneminde, mevcut kamu hizmetleri süreçlerinin analiz edilerek, gerektiğinde basitleştirilmesi, sadeleştirilmesi, tek kapıdan ve çoklu ortamlardan sunulması ilkesi benimsenmiştir. Bu ilkenin hayata geçirilmesi ancak, bir kamu hizmeti sürecine iştirak eden kamu kurumlarının etkin bilgi ve belge paylaşımının sağlanması, kimlik doğrulama, elektronik ödeme ve benzeri ortak işlemlerin tek bir kapıdan yapılması ile mümkün olabilecektir. Böylelikle, hizmetlere erişim kolaylaştırılmış, iş süreçleri hızlandırılmış, vatandaşlar ve iş dünyası üzerindeki idari yükler azaltılmış ve kullanıcı memnuniyeti artırılmış olacaktır.

Yukarıda sayılan unsurların sağlanması amacıyla, e-Devlet Kapısı 18.12.2008 tarihinde hizmete girmiştir. www.türkiye.gov.tr internet adresinden erişilebilen e-Devlet Kapısı ilk hizmete açıldığında 22 hizmete erişim mümkün iken, 2010 yılı sonunda hizmet sayısı 246'ya, Haziran 2012'de ise 311'e ulaşmıştır. Bunun yanı sıra, sosyal güvenlik ve adalet hizmetleri, vergi ve cezaların ödenmesi, tapu bilgisi sorgulama, öğrenci bilgileri, tüketici şikâyetleri, pasaport takibi, iş sorgulama, bordro sorgulama, sınav sonuçları, adres değişikliği gibi toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren pek çok hizmet e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmakta ya da e-Devlet Kapısı aracılığıyla sağlanmaktadır. 2010 yılı sonunda yaklaşık 1,95 milyon olan e-Devlet Kapısı'nın kayıtlı kullanıcı sayısı, 2012 yılı itibarıyla 11 milyonu aşmıştır. Dolayısıyla, Stratejinin uygulama döneminde vatandaş odaklı hizmet dönüşümünün en önemli unsurlarından biri yerine getirilmiş durumdadır.

Bununla birlikte, özellikle kamu hizmet sunumuna ilişkin istatistik çalışmalarda kullanılacak olan kamu hizmetleri envanteri tamamlanmıştır. Envanterin geliştirilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı ve TÜRKSAT tarafından sürdürülmektedir. Kurumların e-hizmetlerle ilgili iletişim stratejileri geliştirmelerini öngören çalışmalarda kısmi ve kurum bazlı çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Kamu internet sitelerinin tasarım ve işlev bakımından belirli standartlara sahip olması amacıyla, 2007/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Kamu Kurumları İnternet Siteleri Kılavuzuna (Sürüm 1.0) kamu kurum ve kuruluşlarının uyumu zorunlu hale getirilmiş, sonrasında Kamu Kurumları İnternet Siteleri Standartları ve Önerileri Rehberi oluşturulmuştur. Söz konusu Rehber, zorunlu değil, yol gösterici mahiyettedir. Vatandaş odaklı hizmet sunumuna bilgi bakımından altlık temin etmek üzere hizmetlerden vatandaş memnuniyeti endeksi hazırlanmaktadır.

Sağlık Hizmetleri

Stratejinin uygulama döneminde, sağlık alanında ortak standartlar oluşturulması, bilgi ve iletişim teknolojileri etkin kullanılarak sağlık kayıtlarının merkezi olarak tutulması ve sağlık birimleri

arasında paylaşımı, özellikle acil ihtiyaç durumlarında önemli bir çözüm getirecek olan merkezi kan temin sisteminin kurulması, hastane randevularının çağrı merkezi ya da internet üzerinden alınması ve konsültasyon gereken hallerde uzaktan teletıp yardımı gibi alanlarda çalışmalar yapılması öngörülmüştür.

2007 yılında hizmete giren Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi'ne (Sağlık-NET), 1400'den fazla sağlık kurumu entegre olarak veri göndermeye başlamıştır. Doktor Bilgi Bankası ile doktor bilgileri sağlık birimleri arasında paylaşılmaktadır. Özel Sağlık Kuruluşları Yönetim Sistemi (SKYS) ve Aile Hekimliği Bilgi Sistemi (AHBS) devreye alınmıştır. Kan Temin Sistemi Projesi'nin 2013 yılı sonunda tamamlanabileceği öngörülmektedir. Merkezi Hastane Randevu Sistemi (MHRS) çağrı merkezi hizmete alınmış olup, halen 80 ilde kullanılmaktadır. Ayrıca, internet üzerinden randevu uygulaması 2012 yılı ilk yarısı itibarıyla 24 ilde hizmet vermektedir. Teletıp sistemi kapsamında 61 gönderici ve 10 alıcı hastaneye gerekli donanımlar kurulmuştur.

Sonuç itibarıyla, geniş bir vatandaş kitlesini ilgilendiren sağlık hizmetlerinin e-hizmet olarak sunumu konusunda önemli adımlar atılmış olduğu görülmektedir. Sağlık-NET, kan temin merkezi, MHRS ve teletıp imkânları önemli sağlık sorunlarının çözümünde geniş kesimlerce benimsenecek ve yaygın şekilde kullanılacak uygulamalardır.

Eğitim ve Kültür Hizmetleri

Burs, kredi ve yurt başvurularının tek noktadan çevrimiçi ortamda alınabilmesini sağlayacak altyapı kurulmuş ve öğrenci başvuruları 2007 yılından itibaren çevrimiçi ortamda alınmaya başlanmıştır. Ülke genelinde okul, öğrenci ve öğretmen bilgilerini içeren bütüncül bir eğitim veri tabanının oluşturulmasına, veli ve öğrencilere alternatif kanallar aracılığı ile bilgilendirme yapılmasına ve eğitim politikalarının belirlenmesinde kullanılmak üzere karar destek sistemi geliştirilmesine yönelik e-Okul Projesi yürütülmektedir. Ortaöğretim Giriş Sınavı, Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı, Açıköğretim Kurumları Sınavları, Motorlu Taşıt Ehliyet Sınavı ve Kariyer Yükseltme Sınavlarının kayıt, değerlendirme ve sonuç duyurma işlemleri elektronik ortamda yapılmaktadır. Kütüphane hizmetleri kapsamında, 121 kütüphane ile Nisan 2009'dan bu yana çevrimiçi katalog sorgulama hizmeti verilmeye başlanmıştır.

Stratejide en önemli görülen konulardan biri olan eğitim ve kültür hizmetleri konusunda, halen kullanılmakta olan sistemlerin, vatandaş odaklılık ilkesine uygun olduğu görülmektedir. Toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren bu hizmetler, burs, öğrenim kredisi başvurusu, okul-veli ilişkilerinin geliştirilmesi, sınav duyuru ve sonuçlarına erişim ve kütüphane hizmetlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Adalet ve Emniyet Hizmetleri

Vatandaş odaklı hizmet sunumu, adalet ve güvenlik hizmetleri gibi çok önemli iki alanda da ilke olarak benimsenmiştir. Yargının tüm birimlerindeki iş ve işlemler, Strateji döneminde geliştirilen UYAP kapsamında büyük oranda elektronik ortama taşınmıştır. UYAP sayesinde, yargı ve destek birimleri arasında entegrasyon sağlanmış olup; sabıka kaydı, nüfus bilgileri, adres ve diğer kayıtlar, yargı mensupları tarafından güncel olarak elektronik ortamdan temin edilebilmektedir. Ayrıca, dava açma, dilekçe verme, harç yatırma gibi işlemler elektronik ortamda yapılabilmektedir. Davaların safahatına ilişkin bilgilendirme hizmeti kısa mesaj servisi (SMS) ile verilebilmektedir. Bunların yanı sıra, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından araç, sürücü ceza puanı sorgulama, çevrimiçi polise ihbar uygulamaları hizmete alınmış ve e-Devlet Kapısı'ndan da hizmet vermeye başlanmıştır. Ayrıca, Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu Projesi'nin (MOBESE) tüm illere yaygınlaştırılması çalışmasının sonuna gelinmiştir. Pasaport müracaatlarının elektronik ortamda alınması ve e-Devlet Kapısı'na entegrasyonu çalışmaları ise devam etmektedir. Hem ilk el, hem de ikinci el araç trafik tescil işlemlerinde de vatandaşlara büyük kolaylıklar getiren uygulamalar başlatılmıştır.

Sosyal Güvenlik ve Yardım Hizmetleri

Sosyal güvenlik alanı, vatandaşların ihtiyaç ve taleplerinin etkin şekilde karşılanması açısından önemli fırsatların var olduğu bir alandır. Tüm sağlık ve buna bağlı sağlık sigortası işlemlerinin entegrasyonunu amaçlayan MEDULA'nın 2007 yılından bu yana uygulanıyor olması, bu açıdan büyük kolaylık sağlamıştır. Günümüzde, sağlık kurumlarının verdikleri sağlık hizmeti, kullandıkları tıbbi malzeme ve ilaç bedellerinin SGK tarafından geri ödenmesi için MEDULA sisteminin kullanılması gerekmektedir. Eczanelerden ilaç temini için de aynı çevrimiçi altyapı kullanılmaktadır. SGK, çevrimiçi ortamda sunduğu tüm hizmetleri e-Devlet Kapısı'na taşımıştır. Dolayısıyla, e-Devlet Kapısı'nın kayıtlı kullanıcıları SGK'nın tüm çevrimiçi hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Öte yandan, SOYBİS Strateji uygulama döneminde tamamlanmış ve hizmete alınmıştır. Bu sayede, sosyal yardımların dağıtılmasında daha adil olunması ve yardımın gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması mümkün hale gelmiştir. Sosyal yardım başvurusu yapan vatandaşlar arasından yardıma muhtaç olanların durumu, kurumlar arası çevrimiçi veri paylaşımı ile tespit edilmekte ve mükerrer yardımların önüne geçilmektedir. Bunun yanında, vatandaşların ilgili kamu kurumlarından gerekli evrakları temin etmesi zaman ve para kaybına yol açarken SOYBİS'in hayata geçirilmesi ile aylık olarak yaklaşık 1 milyon evrak ortadan kaldırılmış, yaklaşık 2 milyon TL yol parası vatandaşın cebinde kalmış ve ortalama başvuru süresi 3 ile 15 günden birkaç dakikaya indirilmiştir. SOYBİS, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca (SYDV) aktif ve yoğun olarak kullanılmaktadır. Ülke genelinde 81 il ve 892 ilçe olmak üzere 973 SYDV'de aktif olarak kullanılmaktadır. Sistemin açıldığı Şubat 2009'dan bu yana aylık ortalama 734 bin sorgulama yapılmış ve yaklaşık bir yılda toplam sorgu sayısı 9,5 milyonu aşmıştır.

Ayrıca, 2022 sayılı Kanuna göre verilen Yaşlılık ve Özürlülük Maaşı İşlemleri Modülü, Ağır Özürlülere Yönelik Evde Bakım Aylığı Modülü ve Projeler Modülü hizmete açılarak, kamu kurumları tarafından verilen tüm sosyal yardımlara ilişkin işlemlerin Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemi üzerinden yapılması sağlanmaktadır. Söz konusu sistemde yürütülen sosyal yardım uygulamalarının yıllık tutarının 10 milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir.

Vatandaşlık, Kayıtlar ve İzinler

Vatandaş odaklı hizmet dönüşümü, herhangi bir kamu hizmetine erişmek isteyen gerçek ya da tüzel kişinin, hizmet için yalnız bir kez başvuruda bulunmasını öngörmektedir. Bunun sağlanması için, kişilerin isim, adres, vergi numarası, tapu bilgisi gibi bilgilerinin ilgili kamu kurumları arasında paylaşılması gerekmektedir. Stratejinin uygulama döneminde, bu konuda önemli adımlar atılmış ve başarılı sonuçlar alınmıştır. Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) altyapısı ile tekil vatandaşlık numarası uygulaması tamamen kurulmuş, buna bağlı Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) ve Adres Kayıt Sistemi (AKS) tamamlanmış, birbirine entegre edilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. Bu altyapıların kullanımını kolaylaştıracak, dolayısıyla vatandaş memnuniyetini artıracak bir başka uygulama olan T.C. Kimlik Kartı Projesi kapsamında, kart dağıtılan vatandaş sayısı ilk fazda 10 bin kişiyi, ikinci fazdan sonra da 84 bini ve üçüncü fazla sona eren pilot uygulamanın sonunda ise 220 bini geçmiştir. Projenin son adımı, vatandaşlık kartı uygulamasının tüm yurttan yaygınlaştırılmasıdır. Tüm yurttan kart dağıtım işine 2013 yılında başlanması ve 3-4 yıl içinde tamamlanması planlanmaktadır. Bunun dışında, e-Askerlik ve e-Seferberlik hizmetleri e-Devlet Kapısı ile entegre edilmiş, vatandaş ve kurumların kullanımına açılmıştır. Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca; adres bilgileri ile adres oluşumuna altyapı oluşturan yapı belgelerini eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemek yükümlülüğü bulunduğundan, Ulusal Adres Veri Tabanı'nın (UAVT) mekânsal boyutlu yapıya kavuşturulması amacıyla Mekansal Adres Kayıt Sistemi ve Çevrimiçi Emlak ve İnşaat İzinleri Projesi oluşturulmuştur. Tapu kayıtlarına ilişkin hizmet sunumunda önemli bir gelişme sağlanmış ve vatandaşlara, taşınmazlarını yurtdışı da dâhil olmak üzere, mahalline gitmeden alıp-satabilme imkânı getirilmiştir. Bu durum, vatandaş odaklı hizmet sunumu açısından örnek bir uygulamadır. Bununla birlikte, Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) Projesi kapsamında, tapu-kadastro hizmetlerinin yaygınlaştırılması konusundaki bazı sıkıntılar Strateji uygulama döneminde aşılamamıştır.

Tarım

Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması için gerekli tarımsal veri analizlerinin yapılması, veri paylaşımına ilişkin bilgi akış haritalarının oluşturulması ve birimler arası entegrasyon yapısının tanımlanarak bir bilgi ağının tesisine ilişkin çalışmalarda, Strateji döneminde sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Bu alanda birbirinden müstakil projeler yürütülmekle birlikte, projelerin birbiriyle

entegrasyonu sağlanmakta ve vatandaşlara yönelik değişik alanlarda bilgilendirme, şikayet ve talep olanakları sunulmaktadır.

İş Dünyası

Gerçek kişilere benzer şekilde tüzel kişiler için de bir veri paylaşım altyapısının oluşturulması ve ayrıca, vatandaşların tüketici olarak haklarının korunması, vatandaş odaklı hizmet yaklaşımının diğer boyutlarıdır. Her türlü ticari ve sosyal oluşumun (şirketler, dernekler, kooperatifler vb.), MERNİS'te olduğu gibi tekil numarayla adlandırılmasına yönelik olarak MTK adıyla başlatılan proje, daha sonra MERSİS olarak devam etmiş ve Projenin sonuna gelinmiştir. Strateji uygulama döneminde, tüketici hakları ile ilgili e-Tüketici Portalı Projesi ile Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin entegrasyonunu sağlayacak olan Tüketici Bilgi Sistemi tamamlanarak kullanıma açılmıştır. Böylelikle, hem ticari hayata düzen getirecek, hem de tüketicilerin haklarının zamanında ve adil olarak korunmasını sağlayacak vatandaş odaklı bir hizmet sunulmaya başlanmıştır.

Ulaşım

Vatandaşların ulaşım hizmetlerine erişiminde kolaylık sağlamak, ulaştırma hizmetlerine ilişkin ödemeleri basitleştirmek, sınır kapılarındaki işlemleri tek pencereden yapmak, vatandaşların ihtiyaçları açısından önemli görülmektedir. Bu kapsamda, Ulusal Ulaştırma Portalı oluşturma çalışmaları son aşamaya getirilmiş ama henüz sonuçlandırılmamıştır. Ulaştırma sistemlerinde e-ödeme standartları konusunda da çalışmalar devam etmektedir. Diğer taraftan, sınır kapılarındaki işlemlerin bir kısmı elektronik ortamda yapılıyor olmakla birlikte, ilgili kurumların bilgi ve belge paylaşımı etkin şekilde yürütülememektedir.

Gelir İdaresi

Stratejinin uygulama döneminde, vergilerin adil toplanması, e-fatura ve e-defter ile vergi kaçırma ve kağıt israfının önüne geçilmesi için Veriye Dayalı Gelir Yönetimi Sistemi oluşturulması çalışmaları devam etmiştir. Diğer taraftan, elektronik fatura uygulamasının ilk adımı olan Elektronik Fatura Kayıt Sistemi (EFKS) hayata geçirilmiştir.

Yerel Yönetimler

Vatandaş odaklı hizmet sunumu yaklaşımının somutlaştığı alanlar, genellikle doğrudan vatandaşa yönelik hizmetler sunan yerel yönetimler olmaktadır. Bu bakımdan, vatandaşların ihtiyaçlarına odaklanmış yerel e-hizmet sunumuna, Stratejide özel bir yer ayrılmıştır. e-Belediye hizmetlerinde pek çok başarılı yerel örnek görülmekte ise de ulusal bir norm birliği sağlanamamıştır. Yerel yönetim hizmetleriyle ilgili performans ölçümü ve e-dönüşüm alanında münferit çalışmalar yapılmış olmakla birlikte, yerel yönetim hizmetlerinin standartlaştırılması amacıyla uygulanması

öngörülen performans ölçümlenmesi çalışması gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte, yerel hizmetlerde e-dönüşüm konusunda, merkezi olarak programlanmamış olmakla beraber, pek çok yerel yönetim biriminde çeşitli çevrimiçi uygulamaların yürütüldüğü görülmektedir. 2011 yılında İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan e-Devlet (Yerel) Uygulamaları Anketi sonuçlarına göre, belediyelerin yüzde 74'ünde internet sitesi mevcuttur. Yine aynı araştırmaya göre; ülke nüfusunun yüzde 87'lik bir kesimi, çevrimiçi anket, oylama, interaktif tartışma, vb. katılımcılığı artırıcı uygulamalara belediyelerin internet sitesinden erişebilmektedir. Belediye sınırları içinde ikamet eden nüfusun yüzde 80'i İnteraktif Kent Rehberi (turizm, ulaşım, etkinlik, nöbetçi eczane, harita bilgileri gibi) hizmetine erişebilmektedir. Öte yandan, belediyelerin yalnızca yüzde 7'si, il özel idarelerinin de yüzde 14'ü e-devlet hizmetleri ve projeleri için kullanıcı memnuniyet araştırması gerçekleştirmektedir. Bu sonuçlar, yerel yönetim e-hizmetleri konusunda önemli fırsatlar olduğunu göstermektedir.

c. Hedefler

Stratejinin uygulama döneminde, vatandaş odaklı *hizmet dönüşümü* stratejik önceliği kapsamında hedeflere ulaşım ulaşılmadığının belirlenmesi için 4 gösterge belirlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 5 - Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü – Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2011 Gerçekleşme (%)
Hizmet Seviyesi			
Elektronik kanallar üzerinden sunulan hizmet yüzdesi	Ölçülmemektedir	70	Ölçülememiştir
AB 20 temel hizmetinde ulaşılan seviye	53	100	91
Hizmet Kullanımı			
Elektronik kanallardan gerçekleşen işlemlerin yüzdesi	Ölçülmemektedir	33	81,3
Kullanıcı Memnuniyeti			
e-Hizmetler kullanıcı memnuniyeti endeksi	Ölçülmemektedir	80	95,7

Kaynak: Avrupa Birliği e-Devlet Ölçümleme Çalışması 2011 ve Bilgi Toplumu İstatistikleri 2011

Bu göstergelerden ilk ikisinin ölçülebilmesi için, kamu hizmetlerinin toplam ve elektronik ortamda sunulanlarının sayısının bilinmesi gerekmektedir. Bunların tespiti amacıyla, Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı tarafından yürütülen çalışmanın yöntemi ve sonuçları, söz konusu göstergelerin ölçülmesi için uygun olmamıştır. Dolayısıyla, ilk gösterge ölçülememiş, bu nedenle ikinci göstergenin ölçülmesi için gerekli olan veriler sağlanamadığından, Avrupa Birliği'nin benimsediği 20

temel kamu hizmetine ilişkin istatistikler üzerinden hesaplama yapılmıştır. Türkiye'nin AB 20 temel kamu hizmeti açısından gelişmişlik seviyesinin Strateji dönemi sonunda yüzde 100 olması hedeflenmiş, ancak hedefe çok yaklaşılmamasına rağmen ulaşılamamıştır (yüzde 91). Bu 20 temel kamu hizmeti için elektronik kanallardan gerçekleşen işlemlerin oranıysa yüzde 81,3'tür. e-Hizmetlerden vatandaş memnuniyeti oranı ise Strateji dönemi sonunda yüzde 95,7 olarak gerçekleşmiştir, ki bu oran hedeflenen seviyenin (yüzde 90) üzerindedir.

1.4. Kamu Yönetiminde Modernizasyon

a. Stratejik Yön

Bilgi Toplumu Stratejisinin Kamu Yönetiminde Modernizasyon eksenini ile ülkemizde Stratejinin hazırlandığı dönem itibarıyla yoğun olarak gündemde olan kamu yönetimi reformu çalışmalarına bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımıyla hız ve etkinlik kazandırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, kamu yönetimi reformunun başlıca hedefleri arasında yer alan; kamu kurumları arasında işbirliği ve birlikte çalışabilirlik yeteneklerinin geliştirilmesi, kaynak israfının azaltılması, iş süreçlerinde verimliliğin artırılması ve bilgiye dayalı politika ve karar oluşturma süreçlerinin geliştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması öngörülmüştür. Öte yandan, kamu BİT alımlarında, açık standartların kullanımı ve yazılım kalite standartlarının uygulanmasıyla, özellikle yazılım ve hizmetler alanında bağımlılık oluşturarak rekabeti azaltan hususların giderilmesi; açık kaynak kodlu yazılımların kamuda uygulama sahasının artırılması, bu yazılımların getirdiği avantajlardan en üst düzeyde yararlanılması benimsenmiştir. Ayrıca, gerek kamu yönetimi reformu sürecinin bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla hızlandırılması gerekse Stratejinin etkin biçimde uygulanabilmesi amacıyla kurumsal yapılanma gerekleri ve yönetim çerçevesi tasarlanmıştır. Aynı zamanda, kamuda bilişim personeli istihdamını kolaylaştıracak ve bilişim projelerinin yönetimini etkinleştirecek yaklaşımlar benimsenmiştir.

Strateji uygulama döneminde, Bilgi Toplumu Stratejisinden ayrı olarak, kamu yönetimi reformuna yönelik bazı program ve politikalar uygulanmaya devam edilmiştir. Bu dönemde kamu yönetimi reformu altında stratejik yönetim/planlama çalışmaları sürdürülmüş; kurumlararası görev dağılımının yeniden belirlenmesi ve yeni yapılar oluşturulması gibi kurumsal düzenlemeler ve kamu personel sisteminde bazı düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Stratejik yönetim çalışmalarında bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı, tasarlanmış bir program takip edilmeksizin, stratejik plan hazırlayan ve uygulayan kamu kurumlarının inisiyatifleri ile sınırlı kalmıştır. Stratejik yönetim çalışmalarında bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının potansiyeli ve mevcut durumda kullanımına ilişkin bir analiz yapılmamıştır. Ayrıca, kamu kurumlarının Bilgi Toplumu Stratejisi çerçevesindeki çalışmalarında, kurumların stratejik yönetim birimlerine koordinasyon görevi verilmesi yönündeki tercih beklenen faydayı sağlamamıştır. Öte yandan, Bilgi Toplumu Stratejisi çerçevesinde elektronik hizmet sunumu uygulamalarının yaygınlaşması ve e-devlet hizmetleri sayesinde bürokratik süreçlerin azaltılması, kapsamlı ve tanımlanmış bir kamu reformu programına eklenmeksizin kamu yönetiminin iyileştirilmesine katkı sağlamıştır.

Sonuç olarak, 2006-2010 döneminde Kamu Yönetiminde Modernizasyon önceliği için belirlenen stratejik yönün hayata geçirilmesinde arzu edilen seviyede sonuçların elde edilemediği değerlendirilmektedir.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Kamu Yönetiminde Modernizasyon ekseninde Bilgi Toplumu Kurumsal Yapılanması ve Yönetişim, Ortak Teknoloji Hizmetleri ve Altyapı, Etkin Tedarik Yönetimi, Veri ve Bilgi Yönetimi, Elektronik İletişim, İnsan Kaynağı ve Yetkinlik Gelişimi, Güvenlik ve Kişisel Bilgilerin Mahremiyeti alt başlıkları altında toplam 21 eylem tanımlanmıştır.

b. Stratejik Adımlar

Bilgi Toplumu Kurumsal Yapılanması ve Yönetişim

Stratejide, bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde belirlenen stratejilerin ve eylemlerin çeşitli düzeylerde koordinasyonu, hayata geçirilmesi ve izlenmesi için kurum içi, kurumlar arası ve kurumlar üstü örgütsel yapılar oluşturulması veya mevcut yapıların geliştirilmesi yaklaşımı benimsenmiştir. Oluşturulacak bu yeni yapılanmanın; kurumlar üstü ve kurumsal politika ve stratejilerin uyumlaştırılmasını, kurumların uygulama yetkinliklerinin geliştirilmesini, mükerrerliği önlemek ve e-dönüşüm sürecinin etkinliğini artırmak üzere kurum içi bilgi işlem birimlerinin tek çatı altında toplanmasını, kurumlar arasında etkin işbirliği ortamını ve hedeflerin en üst seviyede sahiplenmesini sağlayacağı öngörülmüştür. Ayrıca, Strateji ve Eylem Planının uygulanması sürecinde, uygulamanın başarı düzeyinin belirli aralıklarla düzenli olarak izlenerek sonuca göre gerekli tedbirlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Stratejide gerçekleştirilmesi öngörülen kurumsal yapıların bir kısmı oluşturulmuş; e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu yeniden yapılandırılmış, Dönüşüm Liderleri ve Danışma Kurulları kurulmuştur. Ancak, kurullar Stratejide öngörülen işlevleri yerine getirememiştir. İcra Kurulu, Stratejinin uygulamaya konduğu dönem (Temmuz 2006) öncesinde 18 toplantı gerçekleştirmişken, Stratejinin uygulamaya konması sonrasında yalnızca 9 toplantı gerçekleştirmiş; son toplantısını Temmuz 2009'da yapmıştır. Öte yandan, Kurul Stratejinin yönetimi ve takibinde daha çok bilgilendirme ve tartışma platformu olarak işlev görmüştür. Dönüşüm Liderleri Kurulu, yalnızca iki kere toplanmış (Şubat 2008 ve Haziran 2008); Kurulun Stratejinin etkin şekilde hayata geçirilmesi ve kurumlar arası işbirliği için etkin bir platform olma rolü sınırlı kalmıştır. Danışma Kurulu, İcra Kurulu toplantılarına endeksli olarak sınırlı sayıda toplanma imkanı bulabilmiştir. Kurul, İcra Kuruluna katkı ve sivil toplum kuruluşlarının talep ve çalışmalarını İcra Kuruluna taşıma yerine İcra Kurulu toplantıları sonrasında Kurul üyelerine bilgi aktarımı işlevi görmüştür. Stratejinin yerel yönetimler düzeyinde uygulanmasını yönlendirmek ve koordine etmek üzere İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde Elektronik Hizmetler Şube Müdürlüğü oluşturulmuştur. Ancak, İçişleri Bakanlığının, Stratejide belirlenen yaklaşımların yerel yönetimler tarafında koordinasyonuna ilişkin fonksiyonu istenilen seviyede hayata geçirilememiştir. Mülga DPT'de Bilgi Toplumu Genel Müdürlüğü kurulması, Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığının Kamu Yönetimini Geliştirme Genel Müdürlüğü olarak yeniden

yapılandırılması ve kurum içi bilgi işlem birimlerinin tek çatı altında toplanması hususlarında hazırlık çalışmaları yapılmış, ancak sonuç alınamamıştır.

Stratejinin kurumlar düzeyinde uygulanması ve koordinasyon görev ve sorumluluğu, 5436 sayılı Kanunla yönetim bilgi sistemleri kurulması ve geliştirilmesi görevi verilen strateji geliştirme birimlerine bırakılmıştır. Stratejinin hazırlandığı dönem itibarıyla henüz kuruluş aşamasında olan strateji geliştirme birimlerinde, yönetim bilgi sistemlerine ilişkin görevin diğer görevleri yanında öncelik olarak oldukça alt sıralarda yer bulması ve kurumlarda mevcut bilgi işlem birimleriyle görev çakışması/çatışması doğurması nedeniyle beklentiler tam olarak karşılanamamıştır. Sonuç olarak, Stratejinin, strateji geliştirme birimleri ve bilgi işlem birimlerine yönelik kurgusu etkin olarak uygulanamamıştır. Öte yandan kurumlarda birden fazla ve dağınık olan bilgi işlem birimlerinin etkinliğini artırmak için bilgi işlem birimlerinin tek çatı altında toplanması yönünde çalışma yapılamamıştır. Aynı Bakanlık altındaki hizmet birimlerinin farklı bilgi işlem birimlerine sahip olduğu ya da aynı genel müdürlük içinde farklı bilgi işlem yapılarının bulunduğu durumlar halen devam etmektedir.

Bu çerçevede, Stratejinin etkin biçimde uygulanması için tasarlanmış kurumsal yapıların oluşturulmasında istenilen seviyede başarı elde edilememiştir.

Diğer taraftan, Stratejide öngörülen yapıların dışında Başbakanlık ve mülga Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde kurumsal yapılanma konusunda çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Başbakanlık bünyesinde 2008 yılı Ocak ayında çoğunluğu Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında yer alan 11 e-devlet projesinin hızlandırılmasına yönelik çalışmalar yapmak üzere bir Danışma Grubu oluşturulmuştur.

Başbakanlık tarafından Türkiye'deki bilgi toplumu ve e-devletin kurumsal yapısının tasarlanmasına ilişkin bir kanun tasarı taslağı hazırlanarak Ağustos 2009'da kamuoyuyla paylaşılmış ve görüşe açılmıştır. Taslak ile temel olarak; e-devlet ve bilgi toplumu hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin genel usul ve esasları belirlemek ve bu hizmetleri yürütmek üzere Başbakanlık ile ilgili Bilgi Toplumu Ajansı kurulması öngörülmüş, ancak çalışma sonuçlandırılmamıştır.

2010 yılında e-devlet çalışmalarının koordinasyonunun mülga Ulaştırma Bakanlığına devrine ilişkin bir düzenleme, kanun tasarısı olarak TBMM'ye sevk edilmiş, bilahare 26.09.2011 tarih ve 655 sayılı KHK ile Türkiye'deki e-devlet çalışmalarının koordinasyonu görevi yeniden örgütlenen Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına verilmiştir.

Kamu kurumları, 05.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanun ile TÜRKSAT'tan doğrudan yapacakları e-devlet ile ilgili hizmet alımlarında, Kamu İhale Kanunundan muaf tutulmuştur. Düzenleme sonrasında, kamu kurumları e-devlet projelerinde büyük oranda TÜRKSAT'a yönelmiştir. Düzenleme,

uygulamada; TÜRKSAT'ın çok sayıda projeyi ihalesiz üstlenmesine ve TÜRKSAT'ın Eylem Planı kapsamındaki sorumluluklarının olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmuştur. TÜRKSAT'ın ihalesiz olarak üstlendiği projeler, kamuya proje ve çözüm geliştiren sektörün eleştirilerine muhatap olmaktadır. TÜRKSAT'ın bu durumu, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün gelişiminin olumsuz etkilenmesine, kamu kesiminde ise kurumlarının yürüttüğü projelerde kurumsal ihtiyaçların tanımlanmasında ve proje yönetiminde etkinsizliğe neden olmaktadır.

Stratejinin uygulanması, Eylem Planı Değerlendirmesi ve Bilgi Toplumu İstatistikleri olmak üzere iki şekilde takip edilmiştir. Eylem Planı Değerlendirmesi, altı aylık dönemler itibarıyla eylem sorumlusu kuruluşlar tarafından raporlanan bilgiler baz alınarak hazırlanan raporlara dayanmış ve beş Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır. Bilgi Toplumu İstatistikleri ise Stratejide yer verilen hedeflerin ve ilave bilgi toplumu göstergelerinin ölçümüne dayalı, sayısal bir değerlendirme yaklaşımına dayanmış; 2009, 2010 ve 2011 yıllarında Bilgi Toplumu İstatistikleri yayını hazırlanmıştır. Bu takip mekanizması ile Strateji uygulamasında kurumların performansının ölçülmesine ilişkin öngörülen kurumsal karne uygulaması, Eylem Planında tanımlanan uygulamayı tam olarak karşılamasa da, hayata geçirilmiştir.

Strateji, uygulama dönemi içinde özellikle ilk dönemlerinde Eylem Değerlendirme Raporları, son dönemlerinde ise Bilgi Toplumu İstatistikleri yayını vasıtasıyla sürekli takip edilmiştir. Ancak, bu değerlendirmelerde ortaya çıkan sorunların çözümüne ilişkin, bazı eylemlere yönelik özel gayretler haricinde, sistematik bir yaklaşım benimsenememiştir.

Ortak Teknoloji Hizmetleri ve Altyapı

Bu alt başlıkta, kurumlar arası işbirliğini desteklemek, mükerrer yatırımları engelleyerek tasarruf imkanları yaratmak üzere, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunumunda; ödeme, kimlik belirleme ve onaylama gibi ortak hizmetlerin merkezi bir altyapı üzerinden sunulması, e-devlet kapısı, mobil hizmetler platformu, güvenli kamu ağı, bilgi sistemleri olağanüstü durum yönetim merkezi, çağrı merkezi ve coğrafi bilgi sunum portalı gibi ortak altyapıların kurulması, bazı ortak yazılımların geliştirilerek kurumlara yaygınlaştırılmasının sağlanması öngörülmüştür.

e-Devlet Kapısı 2008 yılı sonunda hizmet vermeye başlamış, Kapı üzerinden sunulan hizmetlerin sayısı Haziran 2012'de 311'e ulaşmış ve kullanıcı sayısı da 11 milyonu aşmıştır. Kapı üzerinden, 2012 yılı itibarıyla mobil devlet hizmetleri de sunulmaktadır. Öte yandan, Kapıya entegre edilen hizmetlerde kurum ve hizmet çeşitliliği yeterince sağlanamamıştır. Bu nedenle, Kapı ile sağlanan ortak ödeme, kimlik belirleme ve onaylama gibi hizmetlerden beklenen fayda yeterince elde edilememiştir.

Kamu Güvenli Ağı, Bilgi Sistemleri Olağanüstü Durum Yönetim Merkezi, Ortak Çağrı Merkezi ve diğer ortak hizmetler açısından hazırlık çalışmalarının ötesine geçilememiş; Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısı konusunda ise ancak fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

Etkin Tedarik Yönetimi

Kamu kurumlarının katalog ve ihale yöntemiyle yaptığı satın alımların elektronik kanallara taşınması ve tedarik süreçlerinin tümüyle elektronik olarak gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojisi alımlarında asgari standartların belirlenmesi ile ürün ve hizmet kalitesinin artırılması tasarlanmıştır.

Farklı tarihlerde yapılan değişikliklerle, ihale süreciyle ilgili değişik aşamalarda işlemlerin elektronik olarak gerçekleştirilmesine yönelik mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilmiş ve elektronik ihalenin önündeki mevzuat engelleri kaldırılmıştır. Elektronik ihale altyapısı kurulmasına ilişkin çalışmalar önce Kamu Satınalma Platformu oluşturularak yürütülmüş; bilahare bu sistem Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) olarak yeniden tasarlanmıştır. 2011 yılında ihalenin teklif verme dahil bütün aşamalarının elektronik ortamda gerçekleştirilmesine ilişkin pilot çalışma yapılmıştır.

Strateji döneminde ihale mevzuatında elektronik ihaleye imkan verecek düzenlemeler gerçekleştirilmesine, teknik altyapı kurulmasına ve ihalenin pek çok aşaması elektronik ortamda gerçekleştirilir hale gelmesine rağmen elektronik teklif, ödeme, vb. hususları içeren aşamalar tamamlanamamıştır. Öte yandan bilgi ve iletişim teknolojisi alımlarında asgari standartların belirlenmesine yönelik bir çalışma da yapılamamıştır.

Veri ve Bilgi Yönetimi

Veri sahipliğinin belirlenerek veri ve bilgilerin sayısal ortamda tutulmasının teşvik edilmesi ve kamu kurumlarının iş süreçlerinde ihtiyaç duydukları veri ve bilgilere erişimlerini sağlamak üzere, belirlenmiş yetki sınırları dahilinde, güvenli ve etkin bilgi paylaşımını mümkün kılacak temel yapıların hayata geçirilmesi öngörülmüştür.

Kamuda veri toplama ve saklama süreçlerinde mükerrerliğin ortadan kaldırılarak veri bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır. Kamu kurumlarınca, vatandaş veya işletmelerden aynı konuda mükerrer bilgi talep edilmemesi, hizmet veren kurumun veriyi ilgili kurumdan temin etmesi temel ilke olarak benimsenmiştir.

Toplum için önemli bir değer taşıyan kamudaki bilgilerin, katma değerli yeni hizmetlerin oluşumuna imkan sağlamak üzere ilgili taraflarla paylaşılacağı; kamu kaynağı ile üretilen bilgilerin ücretsiz paylaşımı esas olmak üzere bilgi paylaşımına ilişkin politika geliştirileceği ifade edilmiştir.

Yerel yönetimler düzeyinde il envanteri sisteminin geliştirilmesi ve illerdeki planlama ve yatırım kararlarının bilgiye dayalı karar destek sistemi ile etkinleştirilmesi öngörülmüştür.

Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi güncellenmiş ve 2009 yılında Başbakanlık Genelgesi olarak yayımlanmıştır. Son olarak, Rehberin 2.1 sürümü hazırlanarak Mayıs 2012'de yayımlanmıştır. Birlikte Çalışabilirlik Standartları ve Veri Paylaşımı Altyapısının kurulması çalışmaları kapsamında Metaveri Çalışma Grubu oluşturulmuş; ancak çalışmalarında yeterince aşama kaydedilememiştir. Çalışmanın projelendirilerek hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmesine ilişkin hazırlık çalışmaları yürütülmüş, ancak çalışmalar tamamlanamamıştır.

31.07.2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik ile kamu kurumlarının vatandaş ve işletmelerden aynı konuda mükerrer bilgi ve belge talep etmeyerek bilgi ve belgeleri ilgili kamu kurumundan elektronik ortamda temin etmesine yönelik hüküm tesis edilmiş; bilahare bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda çok sayıda düzenlemede değişikliğe gidilmiştir.

Kamu bilgisinin paylaşımına yönelik çalışma, Stratejinin uygulama döneminin son yıllarına kadar başlatılamamış; son dönemde konunun çerçevesinin belirlenmesine yönelik bir çalışma raporu hazırlanmış ve konunun detaylandırılarak projelendirilmesine yönelik hazırlıklar yapılmıştır. Kamu kurumlarının TÜİK'e elektronik ortamda veri iletebilmesine ilişkin çalışmalar yürütülmüş, 50'yi aşkın uygulama hizmete açılmıştır. Bu kapsamda, yeni uygulamaların geliştirilmesi ve standart bir yapıya kavuşturulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Yerel düzeyde, karar destek sistemi oluşturulmasına imkan sağlayacak, veri ve bilgi toplanmasına ilişkin İllerde İl Envanterlerinin ve Kırsal Altyapı Hizmetlerinin Uygulama ve İzlenmesinde Modernizasyon Projesi (İLEMOD) kapsamında yürütülen çalışmalar, İl Koordinasyon ve İzleme Sistemi (İKİS) ile bütünleştirilmiştir.

Sayısal hakların yönetimine ilişkin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Tasarı Taslağı hazırlanmış; ancak çalışmalar sonuçlandırılmamıştır.

Elektronik İletişim

Elektronik imza uygulamasının yaygınlaştırılması ve elektronik belge yönetimi standardizasyonu ile kurum içi ve kurumlar arası tüm yazışmaların, kademeli olarak, belirli güvenlik standartları dahilinde elektronik kanallara taşınacağı; yasal sınırlamalar dışında, 2010 yılında kamuda tüm iç ve dış yazışmaların elektronik ortamda yapılmasının sağlanacağı öngörülmüştür.

Elektronik imza sınırlı düzeyde yaygınlaştırılabilmiş; öte yandan, elektronik imza ile aynı mahiyette mobil elektronik imza uygulaması başlatılmıştır. Aralık 2011 itibarıyla 299.850 adet

elektronik imza, 151.730 adet mobil imza kullanılmaktadır. Çok sayıda kamu kurumu, iç yazışmalarında elektronik imza ile belge oluşturulabilmesine ve belge yönetimine imkan veren Elektronik Belge Yönetim Sistemini kullanmaya başlamıştır. Kamu kurumları arasındaki yazışmaların tamamen elektronik ortamda gerçekleşmesine imkan sağlayacak e-Yazışma Projesi kapsamında e-yazışma paketine ilişkin teknik rehber oluşturulmuş, kamu kurumlarında pilot uygulama gerçekleştirilmiş ve gerekli mevzuat çalışmaları başlatılmıştır. Strateji dönemi içerisinde elektronik yazışma uygulamasına geçilememiş olmakla birlikte, buna ilişkin altyapı büyük oranda tamamlanmış ve uygulama aşamasına gelinmiştir.

İnsan Kaynağı ve Yetkinlik Gelişimi

Kamu kurumlarında çalışan personelin e-devlet uygulamaları konusunda yetkinliğinin artırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının teşvik edilerek yaygınlaştırılması öngörülmüştür. Kamu kurumlarında e-hizmet projeleri geliştirilmesi ve uygulamaların yürütülmesinden sorumlu personel için gerekli hizmet içi eğitim desteği sağlanması; teknik personelin istihdamının kolaylaştırılması konusunda yasal düzenlemeler yapılması; esnek görevlendirme imkanlarının geliştirilerek kurumlar arası uzman personel transferinin kolaylaştırılması benimsenmiştir. Tüm kurumlarda proje yönetiminin temel prensiplerinin uygulanacağı, proje hedeflerine yönelik performans ölçümlenmesi yapılarak raporlanacağı ve bilgiye dayalı karar destek süreçleri oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Kamu kurumlarında tamamlanmış ve yürütülen e-devlet projelerine yönelik envanter oluşturulması amacıyla hazırlıklar başlatılmış; kurulacak envanter sisteminde yer alacak bilgilere ilişkin format belirlenmiş; ancak çalışma sonuçlandırılmamıştır. Kamuda BİT projeleri uygulama ve geliştirme yetkinliğinin artırılması konusunda iş planı oluşturulmuş ve ihtiyaç analizi amacıyla anket taslağı hazırlanmış olmasına rağmen çalışma neticelendirilememiştir.

Kamu kurumlarında bilgi işlem birimlerinde çalışan personelin motivasyonunu artıracak, kurumların ihtiyaç duydukları düzeyde bilgi işlem personeli çalıştırabilmesinin önünü açacak ve kurumların proje kapasitesini ve stratejiyi uygulama yetkinliğini artıracak olan mevzuat düzenlemesi yapılamamıştır. Diğer taraftan, 375 sayılı KHK'da yapılan düzenleme ile bazı kamu kurumlarına merkez teşkilatlarının büyük ölçekli bilgi işlem birimlerinde, bilişim hizmetlerini yürütmek ve 20 kişiyi geçmemek üzere tam zamanlı, kısmî zamanlı veya kurumların bilişim projeleri ile sınırlı sözleşmeli olarak bilişim personeli çalıştırabilme imkanı tanınmıştır. Bilahare, 2011 yılında çıkartılan 650 sayılı KHK ile bu sayı 30'a çıkarılmıştır. Diğer bazı kurumlar da kendi mevzuatlarında esnek imkanlarla bilişim personeli çalıştırmaya yönelik düzenlemeler yapmıştır.

BİT Proje Yönetimi Çerçeve Kılavuzunun oluşturulması çalışmaları başlatılmış; ancak sonuçlandırılmamıştır.

Güvenlik ve Kişisel Bilgilerin Mahremiyeti

Ülke genelinde ve kamu kurumlarında bilgi sistemleri ile elektronik iletişim ve ağ bağlantılarında güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesi için gerekli organizasyonel düzenlemelerin gerçekleştirileceği; ayrıca, bilgi güvenliğinin sağlanması için yasal düzenleme yapılacağı öngörülmüştür. e-Devlet hizmetlerinin sunumunda, kişisel bilgilerin mahremiyetine saygı gösterileceği, kişisel bilgilere erişime ilişkin yetki sınırlarının belirleneceği; bu amaçla, kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenleme yapılacağı ifade edilmiştir.

Ulusal bilgi güvenliği konusunda kanun çalışmasında bulunmak üzere geniş katılımlı bir komisyon kurulmuş ve çalışmalara başlamıştır. Ancak, Stratejinin uygulama döneminde bu çalışma sonuçlandırılmamıştır. Öte yandan, TÜBİTAK bünyesinde Bilgisayar Olaylarına Acil Müdahale Merkezi kurulmuş ve faaliyette bulunmaya başlamıştır. Merkez tarafından, Bilgi Güvenliği Kapısı adı ile bir portal işletilmektedir. Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı ise uzunca bir müddet TBMM komisyonlarında beklemiş, bilahare kadük hale gelmiştir. 2010 yılında kişisel bilgi mahremiyetine ilişkin Anayasal düzenleme yapılmıştır. Ancak, uygulamayı mümkün kılacak yasal düzenleme Stratejinin uygulama dönemi itibarıyla gerçekleştirilememiştir.

c. Hedefler

Yukarıda zikredilen stratejik yaklaşımların takip edilmesi ve stratejik adımların atılması sonucunda, kamu cari giderlerinde yüksek tasarruf sağlanması ve gelirlerin artırılması, bilginin doğru kullanımı ile karar süreçlerinin etkinleştirilmesi, genel kamu hizmetlerinden memnuniyet seviyesinin artırılması ve proje uygulamalarında başarı oranının yükseltilmesi amaçlanmıştır; bu amaçlar, Tablo 6'da yer verilen hedef değerlerle somutlaştırılmıştır.

Tablo 6 - Kamu Yönetiminde Modernizasyon – Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2011 Gerçekleşme (%)
Kamu Yönetiminde Verimlilik			
Yıllık kamu cari giderlerinde sağlanacak tasarruf	-	9	Ölçülemediştir
Elektronik ortamda yapılan kamu alımları yüzdesi	-	90	Ölçülemediştir
Çevrimiçi arka-ofis süreçlerine sahip kamu hizmetlerinin oranı	Ölçülmemektedir	100	Ölçülemediştir
Bütçe içinde ve zamanında tamamlanan proje yüzdesi	Ölçülmemektedir	90	24,4*

* Bilgi Toplumu İstatistikleri 2011 yayınında yer alan bu değer, belirli bir dönemde yatırım programına alınan e-devlet uygulama projeleri içerisinde bütçesi içinde ve öngörülen zamanda tamamlanan projelerin oranı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Bu eksenindeki amaç ve adımların gerçekleşme düzeyi, doğal olarak belirlenen hedeflere de yansımıştır. Nitekim öngörülen dört hedeften üçüne dair ölçüm ve değerlendirme yapılamamıştır. Ölçümü yapılan tek hedef olan bütçe içinde ve zamanında tamamlanan proje yüzdesinde ise hedef değerinin altında bir gerçekleşme olmuştur.

Sonuç olarak, Bilgi Toplumu Stratejisinin önemli stratejik önceliklerinden biri olan Kamu Yönetiminde Modernizasyon alanında tanımlanan amaç, strateji, adım ve hedeflere sınırlı düzeyde ulaşılabilmektedir. Bu alandaki gerçekleşme, Stratejinin diğer öncelik alanlarına nispetle düşük düzeyde kalmıştır.

1.5. Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü

a. Stratejik Yön

Bilgi Toplumu Stratejisinin Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü ekseninde, bilgi teknolojileri sektörünün uluslararası bir oyuncu olması doğrultusunda hedefler belirlenmiştir. Bilgi ekonomisinin küresel koşullarında rekabetin yoğun olarak yaşandığı bu sektörde, ulusal bilgi teknolojileri sektörü rekabet gücünün, uzun dönemli ve sürdürülebilir rekabet avantajı yaratabilecek stratejik alanlara yönelerek artırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, bilgi teknolojileri hizmetleri alanında proje odaklı hizmetlere ve uygulama yönetimi, barındırma, iş süreçlerinin yönetimi gibi dış kaynak hizmetlerine, yazılım alanında ise rekabet avantajının daha yüksek olduğu telekomünikasyon, sağlık, eğitim, savunma sanayi gibi sektörlerle odaklanılması benimsenmiştir.

Sektörün, e-devlet uygulamaları başta olmak üzere, planlanan çok sayıdaki bilgi toplumu uygulaması ile büyüyecek iç pazarda deneyim kazanması, referans geliştirmesi ve mali yapısının güçlendirilmesi planlanmıştır. Bu yetkinlikleri kazanan sektörün, uygulanacak politika ve sağlanacak desteklerle, öncelikli bölgesel pazarlara açılarak küresel rekabet gücünün artırılması ve ihracat potansiyelinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu plan içerisinde en büyük alıcı olarak kamuya önemli roller verilmiştir. Yazılım ve hizmetler sektörünün gelişimi için, kamunun ihtiyaç duyduğu ürün ve hizmetlerin, prensip olarak kamu-özel sektör işbirlikleri (dış kaynak kullanımı) yoluyla tedarik edilmesi ve kamuda açık kaynak kodlu yazılım kullanımının teşvik edilmesi öngörülmüştür.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü ekseninde İnsan Kaynağı Geliştirme, Sektör Yapılanması, Sektör Yetkinliklerinin Geliştirilmesi, İhracatın Artırılması ve Talebin Geliştirilmesi alt başlıkları altında toplam 13 eylem tanımlanmıştır.

b. Stratejik Adımlar

İnsan Kaynağı Geliştirme

Bu alanda, sektöre farklı yetkinlik seviyelerinde nitelikli iş gücü kazandırılması amacıyla; bilgi teknolojileri ile ilgili alanlarda eğitim almış mühendis, eğitimci sayısı ve niteliklerinin artırılması, eğitimin çeşitli kademelerinde müfredatın sektörün ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmesi, teknik eğitimlerin ve sertifika programlarının yaygınlaştırılması için atılması gereken adımlar ortaya konmuştur.

Öğretim Üyesi Yetiştirme eylemi kapsamında bilgi ve iletişim teknolojileri alanına özgü ek bir çalışma yürütülmemiştir. Bilgi Teknolojileri Eğitim Müfredatının Geliştirilmesi eyleminde de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından, bilişim sistemleri mühendisliği, bilişim teknolojileri, bilgisayar

mühendisliği, yazılım mühendisliği gibi programların ders içeriklerinin yükseköğretim kurumları tarafından yeni gelişmelere göre güncellendiği belirtilerek bir çalışmaya gerek duyulmamıştır.

Sektördeki insan kaynağının belirlenmesi için detaylı bir çalışma yapılması ve gereksinim planlamasının bu çalışmanın sonuçlarına bağlı olarak şekillendirilmesi amaçlanmış olmasına rağmen bu çalışma gerçekleştirilememiştir. Bu ihtiyacın somut olarak ortaya konamaması, yüksek öğretim politikaları içerisinde bilgi teknolojileri özelinde çalışmalar gerçekleştirilememesinde etkili olmuştur. Diğer taraftan uygulanan Nitelikli Bilişim Çalışanları Programı ile meslek yüksek okulu mezunlarının ve işsiz üniversite mezunlarının dünyada kabul görmüş sertifika programları çerçevesinde oluşturulmuş akademik ve standart bir sertifika programıyla sektör ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirilmesi ve nitelik gelişimleri ile katma değerli hizmetler alanında çalışacak kişi sayısının artırılması sağlanmıştır. Sektörün ihtiyaç duyduğu ara eleman açığının kapatılması amacıyla, Anadolu Teknik Liseleri'nin müfredatı güncellenmiş, mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında modüler yapıda yeterliğe dayalı program uygulamasına başlanmış ve sertifika programları hazırlanmıştır. Girişimcilik bilgi ve algısını geliştirmek üzere kamu ve kamu dışı programlar yürütülmüştür. Bu kapsamda, Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı bünyesinde girişimcilik eğitimleri verilmiş, Microsoft Açık Akademi programı başlatılmış, kamu, özel sektör ve STK işbirliği ile yürütülen Bilişim Akademileri ve Teknoloji ve Girişimcilik Programıyla gençlere bilişim ve girişimcilik alanında eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Sektör Yapılanması

Sektör yetkinliklerinin artırılmasında ve sektörün dışa açılımında sürekliliği ve etkinliği sağlamaya yönelik yönetim yapılarının kurulması, bilgi teknolojileri sektöründe mesleki tanım ve standartların oluşturulması, teknopark yapılanmalarının sektörel odaklanma ve üniversite-sektör işbirliğine öncelik verilecek şekilde düzenlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, Türkiye'nin uluslararası bilgi teknolojileri firmaları için üretim ve operasyon merkezi olmasını sağlamak amacıyla Bilişim Vadisi kurulması planlanmıştır.

İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde faaliyette bulunan Elektrik-Elektronik ve Makine İhracatçı Birliğinin adı, İstanbul Elektrik Elektronik Makine Bilişim İhracatçıları Birliği şeklinde değiştirilmiş olmakla birlikte, bu isim değişikliğinin hedeflenen etkiyi yaratmadığı, sektör yapılanmasından beklenen görevlerin, sektör sivil toplum kuruluşları tarafından üstlenildiği görülmektedir. Bu kapsamda önemli gelişmeler arasında; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) bünyesinde Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri Meclisi ile Bilgisayar Yazılımı Meclislerinin faaliyete geçmesi, Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği'nin (TÜBİSAD) bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe temsil ettiği iş hacminin telekom ve yeni medya şirketlerinin katılımıyla yüzde 95'in

üzerine çıkması, sektöre ilişkin ortak konuların tek platformda, ortak etkinlikler ve işbirliği içinde ele alınması amacıyla Dijital Türkiye Platformunun oluşturulması sayılabilir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişimle ortaya çıkan yeni çalışma alanları ve mesleklerin tanımlanması bu alandaki istihdamın ölçülmesi ve geleceğe yönelik planlama yapılabilmesi için zorunludur. 2011 yılında Türk Meslekler Sözlüğü ISCO-88'den ISCO-08'e adapte edilmiş, bilgi ve iletişim teknolojisi ile ilgili profesyonel mesleklerde meydana gelen gelişmeler doğrultusunda yeni sınıflamalar ve kodlamalar yapılmış, 37 adet ilgili meslek Türk Meslekler Sözlüğüne dahil edilmiştir. Teknolojide meydana gelen gelişmelere paralel olarak her yıl yapılan çalışmalarla Türk Meslekler Sözlüğü güncellenmektedir. Bilişim sektörü meslek standartlarının ve bu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve sertifikasyon seviyelerinin belirlenmesi çalışmaları ise Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yapılmaktadır. MYK ile İstanbul Ticaret Odası (İTO) arasında yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde, bilgi teknolojilerini de içerecek şekilde 48 ulusal meslek standardı hazırlanmaktadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerine yönelik uygulanmakta olan politikalar, Mart 2012 itibarıyla faaliyet gösteren 32 adet bölgede yer alan 1.859 firmanın yüzde 57'sini oluşturan bilgi ve iletişim teknolojileri firmalarını doğrudan etkilemektedir. Teknoparklarda yazılım faaliyetlerinin, bölgesel ve öncelikli endüstrileri destekleyecek şekilde ihtisaslaşması konusu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu çalışmaları kapsamında ele alınmıştır. Kanunun ihtisaslaşmaya aykırı bir hüküm taşıması ve teknoparklarda ihtisaslaşmanın, üniversiteler ve bölgede faaliyet gösteren şirketlerin güçlü olduğu teknoloji alanlarında kendiliğinden gelişiyor olmasından dolayı ek bir çalışma yapılmamıştır.

Türkiye'nin bölge ülkeleri içerisinde üretim ve operasyon merkezi niteliğini kazanması ve geliştirmesi, sektörde yer alan küçük firmaların, uluslararası firmaların bölgesel ağlarını kullanarak yurt dışına açılmalarının sağlanması, dış yatırımın çekilmesi, yerli firmaların iş yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla kurulacak olan Bilişim Vadisinin fizibilite raporu 2010 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır. Bu raporda, Bilişim Vadisinin Türkiye'nin tek bir bölgesiyle sınırlı kalmayıp daha sonra çoğaltılacak dağıtık bir sisteme olanak sağlaması önerilmektedir. Bilişim Vadisi yapılanmasının mevcut teknokent yapılanmasından ayrı olarak kurgulanması ve Bilişim Vadisinin kurumsal yönetim modelinin belirlenmesine yönelik mevzuat düzenlemelerinin yapılması ihtiyacı sürmektedir. Hazırlık çalışmaları kapsamında, İstanbul-Kocaeli öbeğine yönelik kurulum çalışmaları başlatılmış ancak somut bir ilerleme sağlanamamıştır. Hazırlanan fizibilitede Bilişim Vadisi kurgusu içinde düşünülen diğer bölgeler için detaylı analiz çalışmasının yapılması amacıyla 2012 Yılı Yatırım Programında ayrılan ödenek ise kullanılmamıştır. Diğer yandan TÜBİSAD'ın İstanbul Teknik Üniversitesi ile birlikte yürüttüğü Dijital Türkiye Üssü Projesi ve Ankara Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Potansiyelinin Tespit Edilmesi, Tanıtılması ve Harekete Geçirilmesi

Projesi (TechAnkara) gibi, bölgesel bilişim öbeklerinin oluşturulması ve bu öbeklerin uluslararası bir bilişim üssüne dönüşmesine yönelik girişimler artmaktadır.

Sektör Yetkinliklerinin Geliştirilmesi

Bu alt başlıkta, sektörün, Ar-Ge dışındaki iş yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve destek faaliyetlerinin yürütülmesi ve yazılım kalite sertifikasyonu yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Sektör iş yetkinliklerinin geliştirilmesi konusunda, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 5593 sayılı Kanun çerçevesinde Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı Yönetmelik Taslakları hazırlanmıştır. Teknolojik ürünlere yönelik pazarlama ve satış destekleri verilmesine ilişkin mevzuat çalışmaları ise Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 635 sayılı KHK çerçevesinde devam etmektedir. Yürütülen çalışmaların, maddi desteklerle sınırlı kalmayıp, eğitim ve danışmanlık hizmetlerini de içermesi hedeflenen amaçlara ulaşılması için önemlidir.

Yazılım kalite sertifikasyonunun yaygınlaştırılması hem dış pazarlara açılım için gerekli altyapının oluşturulmasına hem de ürün ve hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Bu nedenle, şirketlerin hem kamu alımları yoluyla yönlendirilmesi hem de mali teşviklerle özendirilmesi amaçlanmıştır. Yürürlükte olan 97/5 sayılı Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında yazılım sektöründe iştigal eden şirketlerin akredite edilmiş kurum ve/veya kuruluşlardan alınacak kalite belgeleri işlemleriyle ilgili harcamaların belirli bir bölümü Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmaktadır. Kamu alımlarında kademeli olarak sertifikasyon gereksinimlerinin teknik koşullara eklenmesi kapsamında ise, uygulama yazılımı geliştirme bileşeni içeren ve toplam proje tutarı Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Projeleri Hazırlama Kılavuzu'nda ifade edilen tutarı geçen bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinde Kılavuzda belirtilen kalite standardı seviyelerine uyum zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, şartnamelerde kademeli olarak sertifikasyon gereksinimlerinin teknik yeterlilik koşullarına eklenmesi gerçekleştirilememiştir. Mevcut durumda, tahmini proje tutarı 5 milyon TL ve üzeri olan BİT projeleri için en az SPICE seviye-2, CMMI seviye-2 veya AQAP 160 aranması zorunludur. SPICE (TS ISO 15504), yazılım süreç kalitesi belgelendirmesi hizmetlerinin TSE tarafından verilmeye başlanması yazılım kalite sertifikasyonlarının yaygınlaşmasını olumlu etkileyecektir. Temmuz 2012 itibarıyla SPICE sertifikasyonu için 3 firma TSE'ye başvurmuş bu firmalardan ikisi sertifikasyon belgesini almıştır. Aynı dönemde, Türkiye'de CMMI seviye-5 sertifikasına sahip 2 firma, CMMI seviye-3 sertifikasına sahip 17 firma bulunmaktadır.

İhracatın Artırılması

Bu alan altında, bilgi teknolojileri sektöründe faaliyet gösteren firmaların yurt dışına açılmasını desteklemek amacıyla, bölgesel pazarlardaki fırsatların belirlenmesine yönelik pazar araştırma faaliyetleri yürütülmesi, bu pazarlara çıkış amacıyla ortak kullanımlı yurt dışı ofislerinin

açılması, yerli firmaların tanıtım faaliyetlerinin bir marka şemsiyesi altında yürütülmesi ve ihracat teşviklerinin yaygınlaştırılması hedeflenmiş olup, özellikle 2010 yılında yayımlanan Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ve Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile öngörülen destek faaliyetleri hayata geçirilmiştir. 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile bilişim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılara yönelik destekler bir araya toplanmış ve verilen desteklerin miktar ve kapsamı genişletilmiştir. Pazara giriş, yurt dışı tanıtım, yurt dışı birim, belgelendirme, ticaret heyeti, alım heyeti ve danışmanlık başlıklarında ortaya konan desteklerden, ülkemizde ve/veya serbest bölgelerde yerleşik olup bilişim sektöründe faaliyet gösteren bilişim şirketleri, işbirliği kuruluşları ve teknokentler yararlanabilmektedir. TÜBİSAD tarafından başlatılan Bilişim Sektörü Verileri-Bilgi Merkezi Projesinin Mayıs 2012’de paylaşılan ilk çıktılarında Türkiye'nin yazılım sektöründeki ihracatı 455,9 milyon TL olarak ortaya konmuştur. Bu rakamın 159 milyon TL’lik kısmı savunma sanayii yazılım ve hizmet ihracatıdır. Yazılım ve hizmetler ihracatına ilişkin sağlıklı verilerin sunumu, önümüzdeki dönemde ortaya konacak teşvik ve desteklerin kapsam ve ölçeğinin belirlenmesine de ışık tutacaktır.

Talebin Geliştirilmesi

Sektörün gelişimini hızlandırmak için, kamunun ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri hizmetlerinden uygun görülenlerin kamu-özel sektör işbirlikleri yoluyla temin edilmesi prensibi benimsenmiştir. Bu kapsamda, dış kaynak hizmet alımı, kamu ile tedarikçiler arasında bilgi ve iletişim teknolojileri ürün ve hizmet alımları için çerçeve anlaşmaların imzalanması ve kamunun bilgi teknolojisi ürün ve hizmet ihtiyaçlarının toplu tedarigi konularında ihale mevzuatında düzenleme yapılması gereği ortaya konmuştur. 5812 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun içerisinde idarelerin mal ve hizmet alımlarında çerçeve anlaşmalar yapabilmelerine ilişkin hükümlere yer verilmiş, yayımlanan Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliği ile çerçeve anlaşmalara ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bununla birlikte, dış kaynak kullanım ve takip gibi konulardaki işletim modellerinin teknik şartname hazırlık koşullarının belirlenmesi konusunda ilerleme sağlanamamıştır. Diğer taraftan konu ile ilgili olarak Strateji dönemi içerisinde gerçekleşen önemli bir gelişme TÜRKİSAT’a e-Devlet projelerinde tanınan imtiyazlardır. Kamu kurumlarının kamu ihale mevzuatına tabi olmadan daha hızlı hareket etme istekleri nedeniyle kamu bilişim ihtiyaçlarının karşılanmasında TÜRKİSAT tarafından sağlanacak anahtar teslim çözümlere yönelindikleri görülmektedir. Ancak bu durum, TÜRKİSAT tarafından üstlenilen görevlerin danışmanlık, ve koordinatörlük gibi görevlerle sınırlı kalmayıp işin doğrudan üstlenilmesi nedeniyle kamu alımlarında sektörel rekabeti bozmaktadır.

c. Hedefler

Ortaya konan hedefler kapsamında elde edilen gelişmenin izlenebilmesi amacıyla bilgi teknolojileri bölümünde toplam 8 temel gösterge belirlenmiştir (Tablo 7). Bu göstergelerden ihracata ilişkin rakamlar elde edilememiştir. Diğer göstergelere bakıldığında donanım pazarının hedeflenen değerlerin çok üzerinde yer aldığı, hizmetler pazarının belirgin bir gelişim göstermesine rağmen paket yazılım ve hizmetler pazarının konulan hedeflerin altında kaldığı görülmektedir. 2011 yılı itibarıyla 8,91 milyar ABD Dolarına ulaşan bilgi teknolojileri pazarının büyüklüğü, donanım, paket yazılım ve hizmetlerde 2010 yılına ilişkin olarak ayrı ayrı konulan hedeflerin toplamı olan 9,16 milyar ABD Dolarına oldukça yaklaşmıştır. Bununla birlikte, 2011 yılı itibarıyla bilgi teknolojileri sektörünün GSYH içinde aldığı pay yüzde 1,15 olup, 2010 yılı için hedeflenen yüzde 2,2 oranının altındadır. Bu sonuçta, Strateji döneminde GSYH hesaplama yönteminde gerçekleşen değişiklik etkili olmuştur.

Tablo 7 - Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri - Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2011 Gerçekleşme (%)
İç Pazar Büyüklüğü			
Paket Yazılım (milyon ABD \$)	390	1.267	704
Hizmetler (milyon ABD \$)	574	1.525	1.131
Bilgi Teknolojileri Donanımı (milyon ABD \$)	2.086	6.368	7.072
İhracat Büyüklüğü			
Paket Yazılım (milyon ABD\$)	30	161	-
Hizmetler (milyon ABD\$)	40	215	-
Bilgi Teknolojileri Donanımı (milyon ABD \$)	10	31	-
Oranlar			
Bilgi Teknolojileri Sektörünün GSYH İçindeki Payı	0,8	2,2	1,2
Yazılım ve Hizmet İhracatının Yazılım ve Hizmet Pazarına Oranı	7,3	13,5	-

Kaynak: IDC, TÜİK

Bu stratejik yön kapsamındaki gelişmeler değerlendirildiğinde, özellikle kamunun kendisine biçilen rolü üstlenemediği görülmüştür. Talep odaklı politikalar vasıtasıyla kamunun sektörü kalite ve verimliliğe yönlendirecek şekilde ortaya koyacağı ihtiyaçlarını kamu-özel işbirlikleri vasıtasıyla büyüyecek bilgi teknolojileri pazarından karşılaması sağlanamamıştır. Özellikle ihale mevzuatında e-devlet projeleri ile ilgili TÜRKİSAT'a tanınan imtiyazlarla birlikte, ortaya konan stratejik yöne göre daha farklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bunun yanında, yukarıda ifade edilen stratejik sektörlere odaklanma konusunda da yatay politikalar uygulanabilmiştir.

1.6. Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri

a. Stratejik Yön

Bilgi Toplumu Stratejisi'nin Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri eksenine, bilgi toplumuna geçişte devlet, vatandaş ve işletmeler arasındaki ilişkilerin etkin şekilde yürütülmesine imkan veren iletişim altyapı ve hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygın kullanımının sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik, telekomünikasyon sektöründe hizmet ve altyapılarda etkin rekabet ortamının tesis edilmesi ve bu yolla güvenli, sürekli ve kaliteli iletişim hizmetlerinin uygun maliyetlerle sunulmasının sağlanması hedeflenmiştir.

Stratejide benimsenen diğer bir amaç ise telekomünikasyon hizmetleri üzerindeki vergi yükünün azaltılmasıdır. Türkiye'de telekomünikasyon hizmetleri üzerindeki vergi yükü dünya ortalamasının çok üzerindedir. Bu durumun telekomünikasyon hizmetlerinin kullanımının yaygınlaşmasını yavaşlatan unsurlardan biri olduğu sektör temsilcilerince uzun süredir dile getirilmektedir. Ayrıca, Türkiye için yapılan analiz çalışmaları söz konusu vergi yükünün azaltılmasının, artan telekomünikasyon hizmetleri kullanımı yoluyla ekonomik büyümeye pozitif etkisi olacağını da göstermiştir. Bu çerçevede, telekomünikasyon hizmetleri üzerindeki vergi yükünün azaltılması ve bu yolla söz konusu hizmetlerin kullanımının yaygınlaştırılmasının desteklenmesi de Stratejinin hedeflerinden biri olarak tespit edilmiştir.

Telekomünikasyon altyapılarının kurulması işletmeciler açısından önemli ölçüde yatırım gerektirmektedir. Diğer taraftan, işletmecilerin kule, anten ve kablo kanalı gibi bazı şebeke bileşenlerini ortak şekilde kurması sağlanarak söz konusu yatırımların maliyetini azaltmak mümkündür. Bu bağlamda, ekonomik kaynakların etkin kullanımını sağlamak ve telekomünikasyon altyapılarının kurulum maliyetini azaltmak amacıyla, işletmecilerin ortak telekomünikasyon altyapıları kurmaya özendirilmesi de Stratejinin önceliklerinden biri olarak belirlenmiştir. Ayrıca, spektrum kaynağının daha etkin kullanılmasına imkan vermek ve bilgi toplumu hizmetlerinin gelişmesini desteklemek üzere analog yayıncılığın sonlandırılarak karasal sayısal yayıncılığa geçişin sağlanması hedeflenmiştir.

Genişbant erişim altyapıları, ekonomik ve sosyal aktörlerin elektronik ortamda sunulan bilgi ve hizmetlere erişimi açısından kritik önemdedir. Bu altyapıların tüm ülke çapında yaygınlaştırılması, bilgi toplumuna dönüşümün hızlandırılması ve sayısal bölünmenin azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Bu amaca yönelik, genişbant erişim altyapılarının yaygınlığının artırılması da Stratejinin hedeflerinden biri olarak belirlenmiş ve Stratejide bu amaca yönelik tedbirlere yer verilmiştir.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri ekseninde Telekomünikasyon Sektöründe Rekabetçi Ortamın Oluşturulması, İletişim

Hizmetlerinde Vergi Düzenlemesi ve İletişim Altyapılarının Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi alt başlıklarında toplam 7 eylem tanımlanmıştır. Eylemler temelde elektronik haberleşme sektöründe etkin rekabet ortamının tesisine, dünya ortalamalarının oldukça üzerinde olan ve iletişim hizmetlerinin kullanımını sınırlayan vergilerin azaltılmasına ve iletişim altyapılarının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesine yöneliktir.

b. Stratejik Adımlar

Telekomünikasyon Sektöründe Rekabetçi Ortamın Oluşturulması

Bilgi toplumuna dönüşümün hızlandırılması açısından, güvenli, sürekli ve kaliteli telekomünikasyon hizmetlerinin uygun maliyetlerle vatandaşlara ve işletmelere sunulması son derece önemlidir. Bunu sağlayacak ana unsur ise rekabetçi ve etkin çalışan bir telekomünikasyon sektörü yapısıdır. Bu çerçevede, telekomünikasyon sektöründe rekabetçi bir ortam oluşturulması Stratejinin temel amaçlarından biri olarak ortaya konmuştur. Bu amaca yönelik, hem hizmetler hem de altyapı alanında rekabeti geliştirme hedefi doğrultusunda, sektörel düzenlemelerin tamamlanması, etkin şekilde uygulanması ve yeni telekomünikasyon altyapı ve hizmetlerine ilişkin yetkilendirmelerin yapılması öngörülmüştür.

Bilgi Toplumu Stratejisi'nin uygulanması döneminde, rekabetçi bir telekomünikasyon sektör yapısı oluşturma amacına yönelik, sektörü düzenleyen ana mevzuat olan ve AB düzenlemelerine paralel şekilde hazırlanan 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 10.11.2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve takip eden süreçte ilgili ikincil düzenlemeler de bu Kanun doğrultusunda güncellenerek uygulamaya konmuştur. Elektronik Haberleşme Kanununun yürürlüğe girmesiyle sektörde uygulanan yetkilendirme rejimi de basitleştirilmiş ve yeni işletmecilerin sektöre girişi kolaylaştırılmıştır.

Stratejinin uygulama döneminde çeşitli hizmetlere ilişkin yeni yetkilendirmeler yapılmıştır. Bu çerçevede, 3G mobil haberleşme hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler 2009 yılı içerisinde tamamlanmış ve bu hizmetler 2009 yılı Ağustos ayından itibaren 3 mobil işletmeci tarafından pazara sunulmaya başlamıştır. 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla Türkiye'deki toplam 66,2 milyon mobil abone sayısının 37,7 milyonu 3G abonesidir. Ayrıca, sabit telefon hizmetleri, altyapı hizmetleri, rehberlik hizmetleri gibi alanlarda da pazara birçok yeni işletmeci girmiştir. 2012 yılı Temmuz ayı itibarıyla pazarda toplam 384 işletmeci bulunmakta olup bunlar için 607 adet yetkilendirme yapılmıştır. Ancak, genişbant erişim pazarında rekabeti artırması beklenen genişbant telsiz erişim hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler henüz yapılamamıştır.

Her ne kadar Stratejinin uygulama dönemi içerisinde yeni düzenlemeler yapılmasının yanı sıra pazara çok sayıda alternatif işletmeci girmişse de bunların faaliyet gösterdikleri alanlarda pazardan

aldıkları pay istenen seviyeye ulaşamamıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla alternatif sabit telefon işletmecilerinin ilgili pazardaki payı yüzde 9 seviyesindedir. DSL genişbant erişim hizmetleri alanında faaliyet gösteren alternatif işletmecilerin bu alandaki pazar payı da yüzde 10'dur. Sabit genişbant hizmetleri pazarının tümü dikkate alındığında ise alternatif işletmecilerin toplam pazar payı yüzde 20 civarındadır. Bu oranlar AB ortalamaları dikkate alındığında oldukça düşük kalmakta olup, Türkiye telekomünikasyon pazarındaki rekabet seviyesinin istenen olgunluğa ulaşmadığına işaret etmektedir.

Mobil genişbant erişim hizmetlerinin kullanımı 2011 yılından itibaren çok hızlı şekilde artmış olup 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla Türkiye'de mobil genişbant abone sayısı 10,7 milyona ulaşmıştır. Bu miktar toplam genişbant abone sayısının yüzde 58'ine karşılık gelmektedir.

2011 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de telekomünikasyon pazarının toplam büyüklüğü 27,7 milyar TL seviyesindedir. Bu miktarın 15,4 milyar TL'si mobil hizmetlerden, geri kalan 12,3 milyar TL'si ise sabit hizmetlerden oluşmaktadır.

Telekomünikasyon sektörünün doğası gereği, sektöre yeni girecek alternatif işletmeciler toptan seviyede ihtiyaç duydukları bir takım hizmetleri yerleşik işletmeciden satın almak zorundadır. Bu durum, perakende piyasalarda alternatif işletmecilerle rekabet halinde olan yerleşik işletmeci açısından çıkar çatışması yaratmakta ve bu nedenle bahse konu toptan seviyedeki hizmetlerin fiyatlarının rekabetçi bir pazar yapısının oluşmasını destekleyecek şekilde düzenlenmesini gerektirmektedir. Bu çerçevede, toptan seviyedeki hizmetlerin tarifelerinin maliyet esaslı olarak belirlenmesinin kolaylaştırılması ve söz konusu hizmetlerin tüm işletmecilere eşit şartlarda sunulmasının sağlanması amacıyla, yerleşik işletmecinin toptan ve perakende hizmet birimlerinin ayrıştırılması gündeme gelmektedir. Stratejide, böyle bir yaklaşımın ülkemizde uygulanabilirliğini irdelemek ve olumlu/olumsuz etkilerini ortaya koymak amacıyla bir fizibilite raporu hazırlanması da amaçlanmıştır. Strateji çerçevesinde, yerleşik işletmecinin toptan ve perakende hizmet birimlerinin ayrıştırılmasının etkilerini ve uygulanabilirliğini inceleyen bir fizibilite raporu BTK tarafından hazırlanmıştır. Bu rapora ilave olarak, Stratejinin uygulamaya girmesinin ardından AB ülkelerinde yoğun şekilde tartışılmaya başlanan fonksiyonel ayrıştırma yaklaşımının irdelendiği bir başka çalışma da BTK tarafından hazırlanarak kurumun internet sitesinden yayınlanmıştır.

İletişim Hizmetlerinde Vergi Düzenlemesi

Türkiye'de telekomünikasyon hizmetleri üzerindeki vergi yükünün ana kaynağı KDV ve Özel İletişim Vergisi'dir (ÖİV). KDV oranı yüzde 18 olarak uygulanmakta olup ÖİV oranı sabit hizmetlerde yüzde 15, mobil hizmetlerde ise yüzde 25'dir. Bu vergilerden ayrı olarak mobil telefon abonelerinden ilk abonelik tesisinde alınan ücretler ve yıllık olarak alınan telsiz kullanım ücreti gibi ücretler de bulunmaktadır. Ayrıca, mobil işletmecilerin gelirlerinden yüzde 15 oranında Hazine Payı alınmakta

olup bu maliyet de doğal olarak tüketicilere yansımaktadır. Tüm bunlar dikkate alındığında Türkiye, özellikle mobil iletişim hizmetleri üzerindeki vergi yükünün yüksekliği açısından dünyada ilk sırada olup sıralamada Türkiye'ye en yakın ülkeler olan Tanzanya ve Uganda'da söz konusu vergi yükü yüzde 30 civarındadır. Bu durum Türkiye'de iletişim hizmetlerinin kullanımını kısıtlayan önemli bir etkidir. Ayrıca, birbirinin ikamesi sayılabilecek hizmetler için farklı vergi oranları uygulanmakta, bu durum benzer hizmetler arasında adil olmayan bir vergi yükü yaratmaktadır. Bu çerçevede, iletişim hizmetleri üzerindeki vergi yükünün makul seviyelere çekilmesi ve dengelenmesi de Stratejide ortaya konan hedeflerden biridir.

Stratejinin uygulama döneminde, 28.02.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5838 sayılı Kanun uyarınca, kablolu ve kablosuz internet erişim hizmetleri ile mobil internet erişim hizmetleri için sırasıyla yüzde 15 ve yüzde 25 olarak uygulanan ÖİV oranı yüzde 5'e düşürülmüştür. Böylece, Stratejide öngörüldüğü üzere, bilgi toplumu hizmetleri açısından özellikle önem arz eden genişbant erişim hizmetlerinin kullanıcılara sunulmasının maliyetinde önemli bir düşüş kaydedilmiştir. Diğer taraftan, pazarın önemli bir kısmını oluşturan sabit ve mobil telefon hizmetleri için ÖİV oranı yüzde 15 ve yüzde 25 olarak uygulanmaya devam etmektedir.

İletişim Altyapılarının Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi

İletişim altyapıları bilgi toplumunun sinir sistemidir. Bu altyapıların, tüm ekonomik ve sosyal aktörlerin iletişim ihtiyaçlarını etkin şekilde karşılayacak nitelik ve yaygınlıkta olması gereklidir. Bu çerçevede, ülkemizde iletişim altyapılarının yaygınlaştırılmasını ve geliştirilmesini kolaylaştırmak ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak amacıyla, Stratejide yeni nesil telekomünikasyon altyapılarının ilgili işletmecilerce ortak şekilde kurulmasının sağlanması hedeflenmiştir.

Genişbant altyapılarına yapılacak yatırımların rasyonel olabilmesi açısından bu altyapıların kurulacağı bölgelerde yeterli düzeyde talep bulunması gereklidir. Bu çerçevede, işletmecileri genişbant altyapılarına yatırım yapmaya özendirmek ve toplulaştırılmış talebi genişbant altyapılarını yaygınlaştırmak üzere bir politika aracı olarak kullanmak amacıyla, Stratejide kamu kurumlarının genişbant ihtiyaçlarının toplu şekilde temin edilmesi amaçlanmıştır.

Frekans spektrumu tüm mobil hizmetlerin sunumu için kullanılan kıt bir kaynak olup bu kaynağın mümkün olduğunca etkin şekilde kullanılması gerekmektedir. Halihazırda analog teknoloji kullanılmak suretiyle yapılan radyo ve televizyon yayınlarının sayısal yayıncılık teknolojisiyle yapılması durumunda analog yayıncılık için kullanılan bazı frekans bantlarının boşaltılması mümkün olabilmekte ve bu frekans bantları başka hizmetler için kullanılabilir. Stratejide, Türkiye'de karasal sayısal yayıncılığa geçişin sağlanması, bu şekilde boşaltılan frekans bantlarından mevcut mobil iletişim

altyapılarının kapasitesini artırmak ve yeni mobil iletişim altyapılarının kurulmasını kolaylaştırmak üzere faydalanılması da öngörülmüştür.

Stratejinin uygulama döneminde yetkilendirme ihaleleri yapılan 3G mobil haberleşme hizmetlerine ilişkin altyapıların kurulmasında işletmecileri altyapı paylaşımına özendirerek düzenlemeler bu yetkilendirmelere ilişkin ihale sürecine dahil edilmiştir. Ayrıca, 18.03.2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan Hücreli Sistem Anten Tesislerinin Tasarımı, Kurulumu ve Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında mobil haberleşme altyapılarının ilgili işletmeciler tarafından paylaşımına ve böylece kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamaya yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Stratejinin uygulama döneminde ülkemizde karasal sayısal yayıncılığa geçilmesi öngörülmüş olmasına rağmen, bu konudaki çalışmalar henüz tamamlanamamıştır. 03.03.2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ile karasal sayısal yayıncılığa geçişe ilişkin mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından frekans planlamasına ilişkin çalışmalara başlanmış olup bu çalışmaların 2012 yılı içinde tamamlanması hedeflenmektedir. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından yayın hizmetleri için kullanılacak frekanslara ilişkin ihalenin yapılması öngörülmektedir. 6112 sayılı Kanun uyarınca, karasal sayısal yayıncılığa geçiş çalışmaları en geç 2015 yılı Mart ayına kadar tamamlanacak ve bu tarih itibarıyla analog yayınlar sonlandırılacaktır.

Stratejide, genişbant erişim altyapılarının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla kamunun ihtiyaç duyduğu genişbant erişim hizmetlerinin toplulaştırılarak temin edilmesi ve bu toplu talebin işletmecileri bu altyapılara yatırım yapma yönünde teşvik edecek bir politika aracı olarak kullanılması öngörülmüş olmasına rağmen bu hususta herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Her ne kadar söz konusu eylem kapsamında bir gelişme sağlanamamış olsa da, hem sabit yerleşik işletmeci hem de mobil işletmecilerin yaptıkları yatırımlarla ülkemizde genişbant erişim altyapılarının yaygınlığı ve kullanımı önemli ölçüde artmıştır.

Fiber genişbant erişim altyapıları diğer teknolojilerin kullanıcılara sağlayamadığı ölçüde yüksek iletişim hızlarına erişilebilmesine imkan sağlamakta ve bu altyapıların yaygınlığı, sunulması yüksek iletişim hızları gerektiren ve katma değeri yüksek çeşitli elektronik hizmetlerin (e-devlet, e-ticaret vb.) de kullanımını yaygınlaştırmaktadır. 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla Türkiye’deki toplam fiber genişbant abone sayısı 470 bin civarındadır. Her ne kadar bu miktar henüz toplam genişbant abone sayısının yüzde 2,6’sına karşılık geliyor olsa da hızla artmaktadır. Ayrıca, mobil telefon ve genişbant erişim hizmetlerinden gelen rekabet baskısı altındaki yerleşik işletmeci ile genişbant pazarındaki konumunu güçlendirmek isteyen bazı alternatif işletmeciler fiber genişbant erişim

şebekelerine önemli ölçüde yatırım yapmaktadır. Bu yatırımların sonucu olarak fiber genişbant abone sayısındaki yüksek oranlı büyümenin önümüzdeki dönemde de sürmesi beklenmektedir.

BTK 03.10.2011 tarihinde aldığı bir kararla, fiber genişbant erişim şebekelerine yatırımı özendirme amacıyla, toptan seviyedeki fiber erişim hizmetlerini, 5 yıl boyunca veya fiber genişbant abonelerinin toplam sabit genişbant aboneleri içindeki payı yüzde 25'e ulaşana kadar, düzenleme dışı bırakmıştır. Bu girişim özellikle yerleşik işletmeciyi fiber genişbant erişim şebekelerine yatırım yapmaya özendiriyor olsa da uzun vadede altyapıya dayalı rekabetin gelişimini aksatma riskini de bünyesinde barındırmaktadır.

c. Hedefler

Stratejiyle ortaya konan stratejik yaklaşımların hayata geçirilmesi ve öngörülen adımların atılması sonucunda; telekomünikasyon sektöründe rekabetçiliğin gelişmesi, genişbant erişim maliyetlerinin düşmesi ve genişbant erişim altyapılarının yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu çerçevede, belirlenen temel göstergelere ilişkin Stratejinin uygulama dönemi sonunda ulaşılması öngörülen hedefler de tespit edilmiştir. Bu hedeflere ve Stratejinin uygulama dönemi sonu itibarıyla gerçekleştirmelere ilişkin sayısal büyüklükler Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 8 - Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri – Temel Göstergeler

Temel Göstergeler	2005 Değeri (%)	2010 Hedefi (%)	2011 Gerçekleşme (%)
Sektörün rekabetçiliğinin AB ülkeleri arasındaki yeri	10+	1-5	19*
Genişbant erişim altyapılarının kapsadığı nüfusun toplam nüfusa oranı	≈75	95	≈98**
Genişbant erişimin son kullanıcıya maliyetinin kişi başı gelire oranı	5,4	2	2

*Avrupa Rekabetçi Telekomünikasyon Birliği (European Competitive Telecommunication Association - ECTA) tarafından en son olarak 2009 yılında yapılan Düzenleyici Karne (Regulatory Scorecard) çalışmasının tespitidir. Değerlendirmede toplam 22 ülke dikkate alınmıştır.

** Türk Telekom verisidir.

Stratejinin uygulama dönemi sonu itibarıyla, telekomünikasyon sektörünün rekabetçiliği açısından Strateji hedefinin çok gerisinde kalınmıştır. Bu sonuçta, sektörel düzenlemelerin tamamlanmış olmasına rağmen etkin şekilde uygulanamamasının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, genişbant erişim altyapılarının kapsadığı nüfus açısından Stratejinin hedefi aşılmıştır. Genişbant erişim hizmetinin maliyeti açısından Stratejide belirlenen hedef yakalanmıştır. Her iki hususta da, işletmecilerin geleneksel telefon hizmetlerine ilişkin kâr marjlarının daralması ve bunun sonucu olarak genişbant hizmetlerine yönelmelerinin etkili olduğu değerlendirilmektedir.

1.7. Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi

a. Stratejik Yön

Teknolojik gelişmeler ve artan küresel rekabet, sürdürülebilir büyümenin sağlanmasında Ar-Ge ve yenilikçilik sisteminin önemini ortaya koymaktadır. Ar-Ge ve yenilikçilik sisteminin geliştirilmesi kapsamında önemli bir husus, bu faaliyetlere yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesidir. Özellikle, BİT sektörünün dünya pazarlarındaki önemi, uluslararası işbirliğinin yaygın olduğu bir teknoloji alanı olması, yenilikçi ve yüksek katma değerli yapısı dikkate alındığında, BİT sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi, bu alanda yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve üretime dönüştürülmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu hususlar Stratejide, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında özel finansman imkanları ve teknik danışmanlık destekleri sağlayan mekanizmaların geliştirilmesi, özel destek hizmetleri sağlayan teknoloji geliştirme merkezleri (kuluçka merkezleri) ile üsler oluşturulması ve başlangıç sermayesi uygulamaları geliştirilmesi yoluyla ele alınmıştır.

Stratejide yer alan bir diğer önemli husus, dış pazarların tanınması ve deneyim kazanılması açısından özellikle Ar-Ge faaliyetlerinde ulusal ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesidir. Diğer taraftan, üniversiteler ve TÜBİTAK bünyesinde yer alan enstitülerin teknik birikimlerinin özel kesime aktarılmasını sağlamak üzere ortak proje geliştirilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulmasının faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi ekseninde toplam 3 eylem tanımlanmıştır.

b. Stratejik Adımlar

Stratejide, dünya pazarlarında talebi giderek artan, yenilikçi ve yüksek katma değerli bir sektör olarak BİT sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi, bu alanda yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve üretime dönüştürülmesinin desteklenmesi, Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesinde BİT'ten azami ölçüde faydalanılması ilkesi benimsenmiştir. Bu doğrultuda, araştırma kapasitesinin geliştirilmesi, üniversite-sanayi işbirliğinin artırılması, Ar-Ge harcamalarının ve bu harcamalar içindeki özel sektörün payının yükseltilmesi stratejik öncelik olarak belirlenmiştir.

Bu doğrultuda, araştırma yapan üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarında ulusal ve bölgesel önceliklerle kamu ve özel sektörün ihtiyaçlarını göz önüne alan temel ve uygulamalı çok disiplinli araştırma faaliyetlerinin gerçekleştirileceği büyük ölçekli araştırma altyapıları tesis

edilmektedir. Kurulan araştırma altyapıları, özel sektör tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması ve nitelikli araştırmacı yetiştirilmesi açısından önemli bir rol üstlenmektedir.

Ayrıca, Vizyon 2023 çalışmasında ortaya konan öncelikler doğrultusunda Ar-Ge faaliyetlerine firmaların da katılımının sağlanması suretiyle araştırma kurumları ve sektör ilişkisinin temin edilmesi hedeflenmiştir. Vizyon 2023 çalışmasında benimsenen Ar-Ge ve yenilikçilik politikalarının Stratejiyle ilişkisi; Ar-Ge'ye sağlanan desteklerin etkinleştirilmesi, Ar-Ge'ye dayalı, yenilikçi ve yüksek katma değerli bilgi ve iletişim teknolojileri üretimine yönelik destekler, Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ve uluslararası işbirliği kapsamında ele alınmıştır. Bu çerçevede, TÜBİTAK bünyesinde farklı programlar yürütülmüş olup bu programlar üniversite, enstitü, kamu ve özel sektör kuruluşlarının ortak araştırma yapabilmesini teşvik eden, özel sektör kuruluşlarının araştırma-teknoloji geliştirme ve yenilikçilik yeteneği ile rekabet gücünü yükseltmeyi, ülkemizde girişimcilik kültürünün oluşmasına katkıda bulunmayı amaçlayan destek programlarıdır.

Üniversite-Kamu-Sanayi Araştırma İşbirliği eylemi kapsamında, TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Destek Programları arasında yer alan Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında üniversite-sanayi işbirlikleri teşvik edilmektedir. Ayrıca, TÜBİTAK akademik Ar-Ge destek programları arasında yer alan Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı, Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı ve Hızlı Destek Programı araştırma projelerinin işbirlikleri aracılığı ile yürütülmesine olanak tanıyarak akademik araştırmacılar arasındaki etkileşimin artırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Stratejide, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmalara, özel finansman imkanları ve teknik danışmanlık destekleri sağlayan mekanizmalar geliştirilmesi, özel destek hizmetleri sağlayan teknoloji geliştirme merkezleri ve üsler oluşturulması, başlangıç sermayesi ve risk sermayesi uygulamalarının geliştirilmesi ve firmalar arası işbirliklerinin ve kümelenmelerin desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu hedefler, Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesine yönelik yürütülen yatay politikalar kapsamında ele alınmıştır. BİT Alanında Yenilikçiliğin Desteklenmesi eylemi kapsamında, 4691 ve 5746 sayılı Kanunlar ile 635 sayılı KHK çerçevesinde bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmaları da kapsayacak şekilde Ar-Ge ve yenilikçilik alanında teşvik mekanizmaları yürütülmekte, Ar-Ge ve yenilik projeleri desteklenmekte, girişimcilere yeni ve yenilikçi iş fikirlerini hayata geçirme imkanı sağlanmaktadır. Bu kapsamda:

- Mart 2012 itibarıyla, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında faaliyette olan 32 bölgede faaliyet gösteren firmalardan yüzde 57'si yazılım ve bilişim sektöründe Ar-Ge ve yenilikçiliğe yönelik çalışmalar yürütmektedir.

- 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yürütülen San-Tez Programı çerçevesinde 2007-2011 yılları arasında desteklenen 401 projeden 22 tanesi yazılım sektöründedir.
- 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen 114 işletmeden 14 tanesi bilgi ve iletişim sektöründe faaliyet göstermektedir. 5746 sayılı Kanun kapsamında yürütülen Teknogirişim Sermayesi Desteği Programında 2009-2011 yılları arasında desteklenen 472 girişimden 198'i yazılım alanında faaliyet göstermektedir.

Stratejide ayrıca, akademik kesimi iş dünyasıyla buluşturmak amacıyla, reel kesimle birlikte tamamlanmış Ar-Ge çalışmalarının akademik yükselme kriterleri arasında değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Akademik Kariyer Kriterlerinin Ar-Ge'yle ilişkilendirilmesi eylemi kapsamında 30.06.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5772 sayılı Kanun ile 2547 sayılı Kanuna eklenen fıkralarda; üniversitelerin, öğretim üyesi kadrosuna atama için Kanunda aranan asgari koşulların yanında, Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilmelerine imkan sağlanmıştır. Bugüne kadar 67 üniversitenin kriterleri Yükseköğretim Kurulunun onayından geçmiş olup, bu üniversitelerin 47'sinde araştırma geliştirme projelerine ek puanlar verilmiştir. Ar-Ge projelerine üniversitelerin kriterlerinde yer verilme oranı şimdilik yüzde 70 düzeyinde olup, üniversitelere Ar-Ge projelerine; kriterlerinde daha fazla yer vermeleri hususunda YÖK tarafından bir genelge çıkartılması planlanmaktadır.

c. Hedefler

Stratejide, Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi ekseninde belirlenen stratejik öncelikler kapsamında; Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu tarafından benimsenen "Ar-Ge harcamalarının, GSYH içindeki payının, yüzde 1'i kamu, yüzde 1'i özel kesim tarafından gerçekleştirilmek üzere, 2010 yılı sonuna kadar yüzde 2'ye çıkarılması hedefi" doğrultusunda;

- Toplam Ar-Ge harcamalarının yüzde 20'sinin, bilgi toplumuna dönüşümü desteklemeye yönelik stratejik teknoloji alanları olarak belirlenen bilgi ve iletişim teknolojileri ile tasarım teknolojileri alanlarında gerçekleştirilmesi,
- 2010 yılı itibarıyla ülkemizin toplam araştırmacı kapasitesinin 40 bine ulaşması hedeflenmiştir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe yer alan firmaların yapmış olduğu Ar-Ge harcamalarının özel sektör toplam Ar-Ge harcaması içerisindeki payı 2009 yılı itibarıyla yüzde 34,2

olarak gerçekleşmiştir. Ar-Ge harcamalarının GSYH içerisindeki payı ise yıllar itibarıyla artış göstermesine rağmen, 2009 yılı itibarıyla yüzde 0,85 seviyesindedir.

Hedeflenen araştırmacı ihtiyacını karşılamak üzere, TÜBİTAK bünyesinde üniversite, kamu ya da sanayi kuruluşlarında çalışan nitelikli insan gücünü artırmak ve bilim insanlarının akademik gelişimlerine destek sağlamak amacıyla çeşitli burs ve destek programları yürütölmektedir. Toplam araştırmacı sayısı için ortaya konan hedef 2006 yılı itibarıyla gerçekleşmiş olup, yeni hedef 2013 yılı için 150 bin tam zamanlı araştırmacı olarak belirlenmiştir.

2

EYLEM PLANI İLE ELDE EDİLEN SONUÇLAR

Eylem Planı, Bilgi Toplumu Stratejisinde belirlenen temel amaç ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak üzere, stratejinin uygulama döneminde hayata geçirilecek faaliyet ve projeleri içermektedir. Eylem Planının öncelik alanları Stratejide belirlenen öncelik alanlarıyla aynıdır. Eylem Planında yer alan eylemler, Stratejide belirlenen stratejik öncelik ve hedefler göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Eylemlerin eksenlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 9 - Eylemlerin Eksenlere Göre Dağılımı

Eksen No	Eksen Adı	Eylem Sayısı	Yüzde Dağılımı
1	Sosyal Dönüşüm	14	12
2	Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu	12	11
3	Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü	41	37
4	Kamu Yönetiminde Modernizasyon	21	19
5	Küresel Rekabetçi Bilgi Teknolojileri Sektörü	13	12
6	Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri	7	6
7	Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi	3	3
Toplam		111	100

Eylem Planında yer alan eylemler hakkında detaylı bilgiler, her bir eylem için 12 parametre olmak üzere, Program Tanımlama Dokümanında belirlenmiştir. Bu parametreler; proje sahibi kuruluş, zamanlama, proje ile ilgili kuruluşlar, projenin amacı ve tanımı, projeden beklenen faydalar, projenin bilgi toplumu stratejik amaç ve hedefleriyle ilişkisi, projenin diğer proje ve eylemlerle ilişkisi, projenin devam etmekte olan proje ve çalışmalarla ilgisi, uluslararası işbirliği ihtiyacı, projenin tahmini maliyeti, projenin üst seviye uygulama adımları ve değerlendirmedir.

Eylem Planının uygulama aşamasında duyulan ihtiyaç üzerine 4 adet eylem için e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu kararlarıyla eylemin sorumlu kuruluşunda değişikliğe gidilmiştir. Bu kapsamda, 19 no'lu Yabancı Yatırımcı Odaklı Promosyon Portalı eyleminin sorumlu kuruluşu Hazine Müsteşarlığı iken Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, 57 no'lu Şirketler Bilgi Sistemi eyleminin sorumlu kuruluşu Türkiye İstatistik Kurumu iken Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 50 no'lu Çevrimiçi Emlak ve İnşaat İzinleri eyleminin sorumlu kuruluşu İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü iken Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, 14 no'lu Türkçe Çeviri Arayüzü eyleminin sorumlu kuruluşu Türk Dil Kurumu iken İstanbul Teknik Üniversitesi olarak değiştirilmiştir.

Daha Önce Hazırlanan Değerlendirme Raporları

Eylem Planının uygulama durumu, eylemler bazında Kalkınma Bakanlığınca izlenmiş ve yayınlanma tarihi ve kapsadığı dönem itibarıyla Tablo 10'da belirtilen 5 adet Eylem Planı Değerlendirme Raporu ile e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'na rapor edilmiştir.

Tablo 10 - Değerlendirme Raporları Yayınlanma Tarihleri ve Kapsadıkları Dönem

Rapor No	Yayınlanma Tarihi	Dönemi
I	Mayıs 2008	2006 Temmuz - 2007 Aralık
II	Ekim 2008	2008 Ocak - 2008 Haziran
III	Mart 2009	2008 Temmuz - 2008 Aralık
IV	Ekim 2009	2009 Ocak - 2009 Haziran
V	Mart 2010	2009 Temmuz - 2009 Aralık

Eylemlerin değerlendirme raporlarındaki ilerleme durumu, eylem sayısı ve eylem ilerleme yüzdeleri ise Tablo 11'de verilmektedir.

Tablo 11 - Eylemlerin İlerleme Durumu

Rapor No	Henüz Başlamadı		Başlangıç Aşamasında		Çalışmalar Sürüyor		Sonuçlandı	
	Eylem Sayısı	Yüzde	Eylem Sayısı	Yüzde	Eylem Sayısı	Yüzde	Eylem Sayısı	Yüzde
I	22	20	36	32	50	45	3	3
II	18	16	38	34	51	46	4	4
III	12	11	36	32	56	51	7	6
IV	9	8	27	24	63	57	12	11
V	8	7	19	17	62	56	22	20

BTS Eylem Planı V. Değerlendirme Raporunun 2009 yılı sonu itibarıyla uygulama sonuçlarına göre; eylemlerden 22'si tamamlanmış, 62 eylemin çalışmalarında önemli aşama kaydedildiği ve 19 eylem ile ilgili çalışmaların ise başlangıç aşamasında kaldığı görülmüştür. Eylem Planının ilerleme durumunun tespiti için sorumlu kuruluşların katkılarıyla her eylem için 0 ila 100 arasında değişen tamamlanma yüzdesi belirlenmiştir. V. Değerlendirme Raporunda, öncekilerden farklı olarak her eylemin zorluk derecesi dikkate alınarak ağırlıklı tamamlanma yüzdesi hesaplanmıştır. Strateji çalışmaları çerçevesinde hazırlanan, Eylem Planını tamamlayıcı nitelikteki Program Tanımlama Dokümanında belirlendiği üzere eylemlerden beklenen fayda (1:düşük, 2:orta, 3:yüksek) ve uygulama güçlüğü (1:düşük, 2:orta, 3:yüksek) dikkate alınarak 2 ile 6 arasında değişen ağırlık katsayıları elde edilmiştir. 111 eylem için ağırlıklar toplamının 1'e eşitlenmesi ile normalleştirilen ağırlık katsayıları ile

tamamlanma yüzdelerinin çarpımı sonucunda elde edilen ağırlıklı tamamlanma oranı hesaplanmıştır. Bu oran, V. Değerlendirme Raporu'nda yüzde 49,2 olarak hesaplanmıştır.

Nihai Değerlendirme Raporu Metodolojisi

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı Nihai Değerlendirme Raporunda, genel olarak önceki değerlendirme raporlarında kullanılan yapı korunmuştur. Raporda, Eylem Planının öncelik alanları itibarıyla elde edilen sonuçlara ilişkin genel değerlendirmeler yapıldıktan sonra eylem bazında yaşanan gelişme ve değerlendirmeler anlatılmıştır.

Eylemlere ilişkin gelişmelerin ve ulaşılan sonuçların Rapora yansıtılması için sorumlu kuruluşlarla işbirliği yapılmıştır. Bu kapsamda, 15 Aralık 2011 tarihinde sorumlu kuruluşlara gönderilen resmi yazı ile Tablo 12'de verilen şekilde eylemlerin tamamlanma yüzde aralığını ve eylemlere ilişkin gelişmeleri raporlamaları talep edilmiştir. Sorumlu kuruluşların ilettiği cevaplar ve ihtiyaç hissedilmesi halinde, ilgili kuruluş temsilcileriyle yapılan ikili görüşmeler ile 2012 yılı Haziran ayına kadar eylemlere ilişkin bilgiler derlenmiştir. Bunlara ilave olarak, Raporda elde edilen nihai sonuçlar tespit edilirken, daha önce hazırlanan 5 adet değerlendirme raporu ve Kalkınma Bakanlığı tarafından eylemleri takip eden uzmanların değerlendirmeleri de dikkate alınmıştır.

Eylem Planında belirlenen sorumlu kuruluşların bir bölümü 06.04.2011 tarihli ve 6223 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak hazırlanan kanun hükmünde kararnameler ile yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda, sorumlu kuruluşların bir bölümü yeniden tespit edilmiş, Örneğin, önceden Sanayi ve Ticaret Bakanlığı sorumluluğunda olan 56 nolu "Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi" eyleminin sorumlusu, ilgili projeyi yürüten İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün yer değiştirmesi sebebiyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olmuştur.

BTS Eylem Planının Nihai Değerlendirme Raporunda önceki değerlendirme raporlarından farklı olarak, 0 ila 100 arasında değişen tamamlanma yüzdesi yerine aşağıdaki tabloda bulunan eylem tamamlanma seviyeleri ve bunlara karşılık gelen yüzde aralığı kullanılmıştır (Tablo 12). Bu şekilde, hiç başlamamış ve tamamlanmış eylemlerin dışında, eylemlerdeki ilerleme durumunun bir aralık içinde yansıtılması hedeflenmiştir.

Tablo 12 - Nihai Değerlendirme Raporunda Eylem Tamamlanma Seviyesi ve Yüzde Aralığı

Eylem Tamamlanma Yüzde Aralığı	Eylem Tamamlanma Seviyesi
0	Henüz Başlamadı
0-20	Başlangıç Aşamasında
20-40	Devam Ediyor
40-60	Devam Ediyor
60-80	Devam Ediyor
80-100	Tamamlanma Aşamasında
100	Tamamlandı

Raporun 3. Bölümünde her bir eylem için tamamlanma yüzdesi tespit edilirken, yukarıda yer verilen aralıklar kullanılmıştır. Örneğin, 40 nolu “e-Sınav Uygulamaları” eyleminin tamamlanma yüzdesi 60-80 aralığında belirlenmiştir.

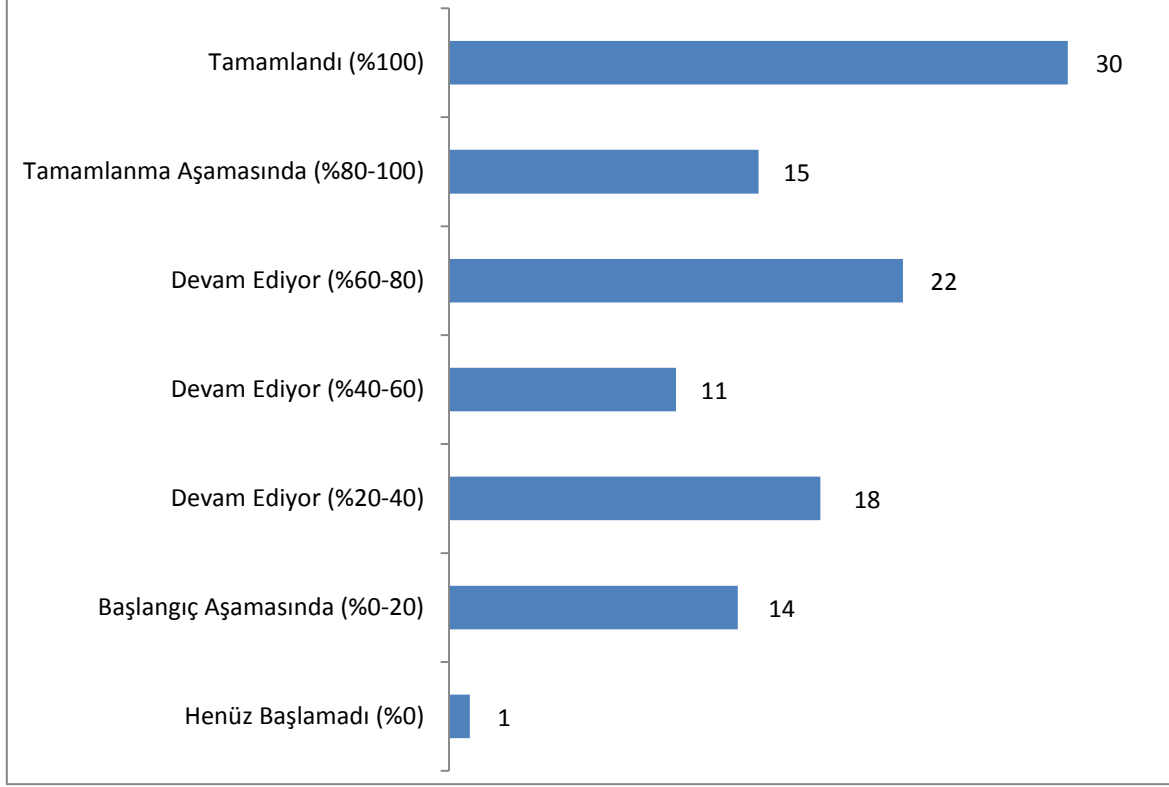
Stratejik öncelik alanlarının başarısı, söz konusu öncelik alanında bulunan eylemlerdeki toplam tamamlanma yüzdesinin o alandaki toplam eylem sayısına bölünmesi ile belirlenmiştir. Benzer şekilde, Eylem Planındaki toplam başarı oranı da tüm eylemlerde elde edilen başarı oranının 111’e bölünmesi ile elde edilmiştir. Bu başarı oranı hesaplamalarında, yukarıda yer alan tablodaki yüzde aralığın ortalama değeri esas alınmıştır. Örneğin, yüzde 60-80 aralığında tamamlandığı belirlenen bir eylem için yüzde 70 başarı elde edildiği kabul edilmiştir.

Kuruluşların başarı oranları bu Raporada hesaplanmamıştır. Her ne kadar, eylem başarı oranlarından hareketle kuruluş başarı oranları hesap edilebilecek olsa da, kuruluşların sorumlu olduğu eylem sayılarının farklı olması, eylemlerin farklı zorluk seviyelerinde olması gibi sebeplerden dolayı sorumlu kuruluşlar için başarı oranı hesaplanması yoluna gidilmemiştir.

Nihai Değerlendirme Raporu Sonuçları

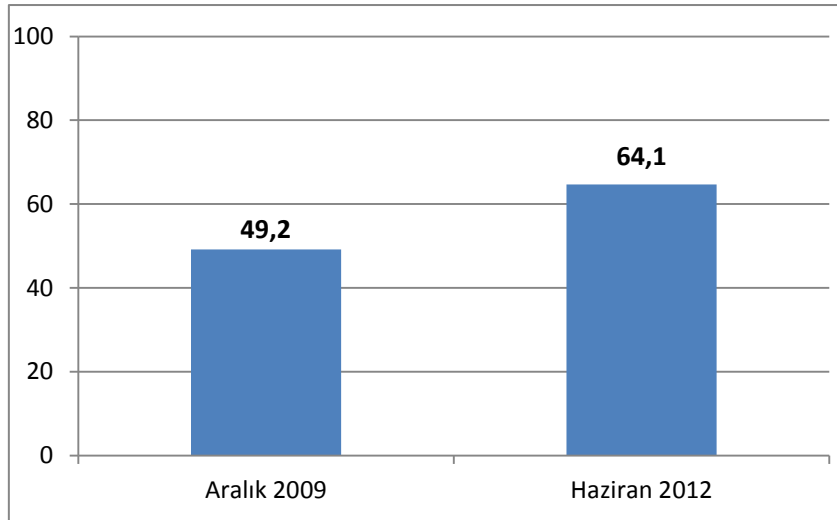
Elde edilen sonuçlara göre **Haziran 2012 itibarıyla** eylemlerden 30’u tamamlanmış, 15’i tamamlanma aşamasında, 51’inin çalışmalarına devam edilmekte ve 14’ü başlangıç aşamasındadır. 1 eyleme ise başlanamamıştır (Şekil 3).

Şekil 3 - Eylemlerin Tamamlanma Seviyeleri İtibarıyla Durumu

Eylemlerin ortalama başarı oranları Aralık 2009 ve Haziran 2012 itibarıyla Şekil 4'te yer almaktadır. Buna göre, Aralık 2009 itibarıyla V. Değerlendirme Raporu sonuçlarına göre elde edilen yüzde 49,2'lik başarı oranı Eylem Planının son uygulanma yılı ve Haziran 2012'ye kadar geçen dönem içerisinde belirgin bir artış göstererek yüzde 64,1'e yükselmiştir.

Şekil 4 - Eylem Planı Başarı Oranı (Yüzde)

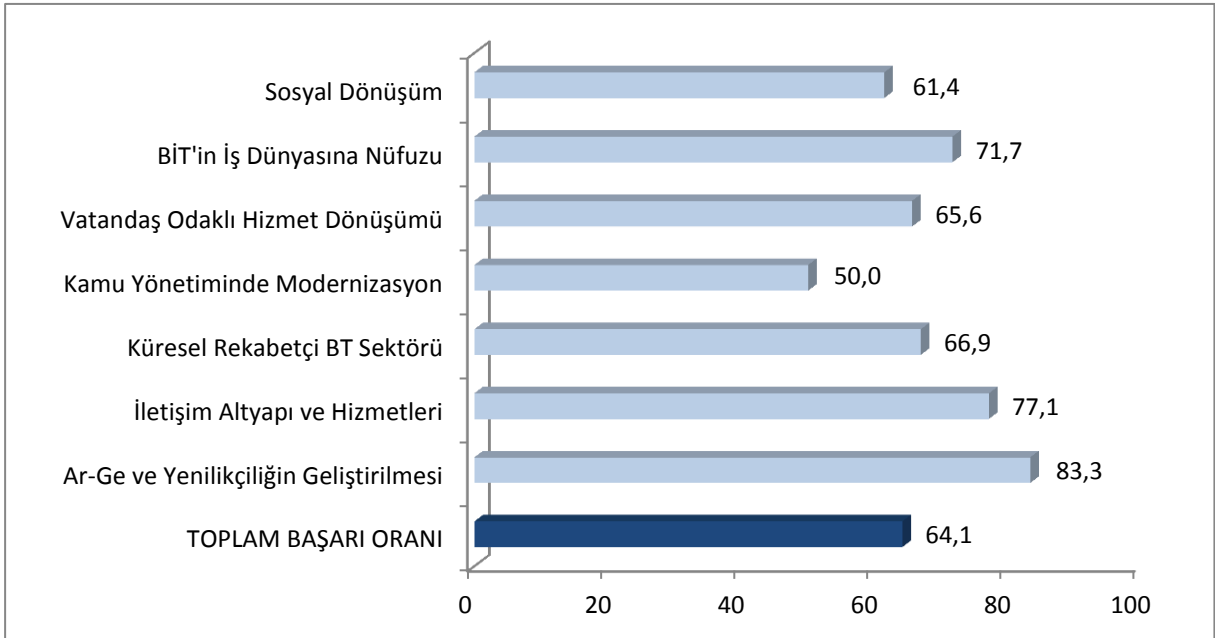

Eylemleri eksenler itibarıyla incelediğimizde Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Desteklenmesi, Rekabetçi, Yaygın ve Ucuz İletişim Altyapı ve Hizmetleri ve Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin İş Dünyasına Nüfuzu alanları sırasıyla yüzde 83,3, yüzde 77,1 ve yüzde 71,7 başarı oranları ile en yüksek eksenler olarak

ortaya çıkmaktadır. Kamu Yönetiminde Modernizasyon ise yüzde 50 ile en başarısız eksen olmuştur.

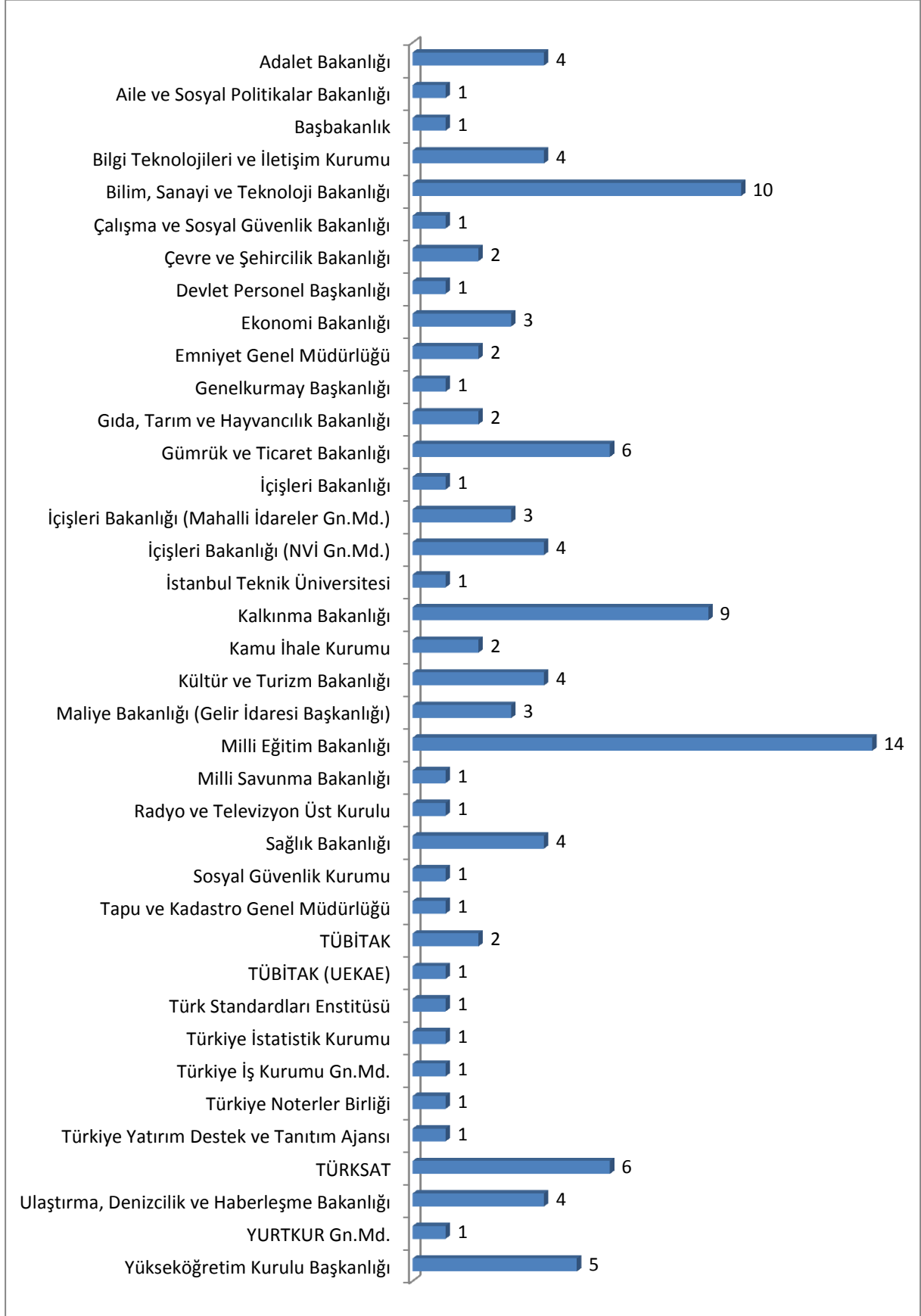
Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planının Haziran 2012 itibarıyla toplam başarı oranı yüzde 64,1 olmuştur (Şekil 5).

Şekil 5 - Eksenler İtibarıyla Başarı Oranları, Haziran 2012 (Yüzde)

Şekil 6'da kuruluşların sorumlu oldukları eylem sayıları bulunmaktadır.

Şekil 6 - Sorumlu Kuruluşlar Bazında Eylem Sayısı

3

EYLEM BAZINDA GELİŞMELER

Eylem Adı	Okullarda Bilgi Teknolojileri (BT) Altyapısı
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, okullarda bulunan mevcut BT altyapısını geliştirerek öğrencilerin BT yetkinliklerinin ve internet erişim imkânlarının artırılması olarak belirlenmiştir. Bu sebeple ilk ve ortaöğretim okullarında BT laboratuvarlarının (BT sınıfı) kurulmasına karar verilmiştir. Bu laboratuvarların yukarıdaki belirtilen amaçların yanında, öğrencilerden arta kalan zamanlarda halka açılması da hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, Aralık 2010 itibarıyla, 8 ve üzeri dersliği ve en az 150 öğrencisi bulunan okullarda yapılan çalışmalarla Türkiye genelinde toplam 28.939 BT sınıfı kurulmuştur. Ayrıca, BT sınıfı kurulması için gereken kapasiteye sahip olmayan 17.261 okulda da 15 öğrenciye bir bilgisayar, her okula bir projeksiyon cihazı, bir yazıcı ve bir tarayıcı sağlanmıştır. Dolayısıyla BT sınıfı olmayan okul kalmamıştır. Yapılan çalışmalar neticesinde, gerek ADSL gerekse VSAT uydu internet teknolojileri vasıtasıyla, ilköğretim öğrencilerinin yüzde 94'ü, orta öğretim öğrencilerinin ise yüzde 100'ü genişbant internet erişimine okullarında sahip hale gelmiştir. Eylem kapsamında değerlendirilebilecek bir diğer önemli girişim ise MEB ve TÜBİSAD koordinasyonunda gerçekleştirilmiş olan Bilgisayarlı Eğitime Destek kampanyasıdır. Haziran 2005'te başlatılan kampanya kapsamında, KDV muafiyeti gibi çeşitli mali desteklerin yardımıyla doğrudan kamu kaynakları kullanılmadan pek çok okul BİT ekipmanına kavuşmuştur. Öte yandan, BT sınıflarının halka açılması ile ilgili 08.01.2007 tarih ve 211 sayılı MEB Genelgesi çıkartılmış ancak bu alandaki uygulamada ilerleme sağlanamamıştır.</p> <p>Bütün bunlara ek olarak, eğitimde teknolojinin daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına dönük ve aynı zamanda ülkenin her köşesinde fırsat eşitliği sunmak amacıyla, 22.11.2010 tarihinde MEB ve mülga Ulaştırma Bakanlığı arasında imzalanan protokolle başlatılan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında gelecek 3-4 yıl içerisinde tüm sınıfların akıllı tahta, dizüstü bilgisayar, projeksiyon cihazı ve hızlı internet erişimine kavuşturulması ve ortaöğretimdeki tüm öğrencilere tablet bilgisayar dağıtılması hedeflenmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Kamu İnternet Erişim Merkezleri (KİEM)
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Bireylerin internet erişim imkanları önündeki en büyük engellerden biri ekonomik nedenlerdir. Bu durum en çok evlerinde bilgisayar ve internet bağlantısına sahip olmayan bireyleri etkilemekte ve bu bireyler mekân yetersizliği ile bazı ekonomik ve sosyal nedenlerden dolayı evleri dışında da bu teknolojilerden faydalanamamaktadır. Eylemin amacı, ülke genelinde 4.500 tam zamanlı KİEM'in kurulması yoluyla yetişkinlerin bilgi ve iletişim teknolojileri yetkinliklerinin ve internet erişim imkânlarının artırılması olarak belirlenmiştir. Merkezlerde sabah (işsiz, ev kadını, emekliler) ve akşam (çalışanlar) olmak üzere günün 2 farklı zamanında BİT eğitiminin verilmesi ile bilgisayar ve internet kullanmayı bilmeyen bireylere yardım etmesi amacıyla bir danışman görevlendirilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, ilgili tarafların katılımı ile 19.02.2008 tarihinde Başkent Öğretmenevinde çalıştay düzenlenmiş ve eyleme ilişkin yol haritası belirlenmiştir. Bu kapsamda, halk eğitim merkezlerinde, mesleki eğitim merkezlerinde, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı merkezlerde, öğretmenevlerinde, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki kışlalarda ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı kütüphanelerde toplam 1.850 KİEM kurulmuştur. ODTÜ EDMER (e-Devlet Araştırma ve Uygulama Merkezi) tarafından hazırlanan KİEM hakkındaki araştırma raporu MEB'e teslim edilmiştir.</p> <p>Diğer taraftan MEB, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri Enstitüsü Başkanlığı kurularak bu Başkanlık dâhilinde KİEM işletim ve denetim birimlerine yer verilmesi önerisi, İcra Kurulu'nun 15.07.2009 tarihinde yapılan 27. toplantısı gündemine taşınmış ancak, bu önerinin kabul görmemesi sonucu mesafe alınamamıştır. Bununla birlikte KİEM'lerde vatandaşlara yönelik olarak amaca uygun kurs düzenlemeleri ve erişim imkânları sunulmaya devam edilmektedir. 2008-2011 döneminde KİEM'lerde 700 binin üzerinde vatandaşımıza eğitim ve erişim amaçlı hizmet verilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Bilgisayar ve İnternet Sahipliği Kampanyası
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Hanelerde bilgisayar ve internet sahipliği, bilgi ve iletişim teknolojilerinin toplumun geniş kesimleri tarafından kullanılabilmesi açısından en büyük gerekliliklerden biridir. Çoğunlukla ekonomik nedenlerden dolayı bilgisayar ve internet erişim imkânı olmayan hanelere bilgisayar temini Strateji kapsamındaki diğer pek çok eylemin başarısı için de belirleyici olarak görülmüştür. Bilgisayar fiyatları zamanla göreceli olarak gerilese de hala önemli oranda bireylerin alım gücünün üzerindedir. Benzer biçimde internet erişim maliyetleri de ülkemizde göreceli olarak yüksektir. Örneğin eylemin başlangıç döneminde yapılan bir araştırmada bilgisayar bulunan hanelerin yüzde 50'sine yakın bir kısmında internet bağlantısının bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple eylem ile, uzun vadeli düşük taksitler yoluyla uygun ödeme imkanı sağlanan kampanyalarla bireylere bilgisayar ve genişbant internet erişimi içeren paketler sunulması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında, kampanyalar dâhilinde bireylere bilgisayar, genişbant internet erişimi ve kablosuz modem verilmesi planlanmıştır. Ayrıca, BİT pazarında rekabetin bozulmaması ve piyasanın olumsuz etkilenmemesi için tüm bilgisayar ve internet servis sağlayıcısı firmaların kampanya dâhilinde satış yapabilmeleri öngörülmüştür. Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanlığı 2005 yılında bir kampanya düzenlemiş ve yaklaşık 85 bin öğretmeni bilgisayar sahibi yapmıştır. Eylem kapsamında özellikle kamu sektörü (Sağlık Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı vb.) tarafından irili ufaklı başka bilgisayar edindirme kampanyaları gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, bilgisayar ve bileşenlerine ilişkin vergi indirimleri, 2002 yılından itibaren DSL genişbant hizmetlerinin hızla yaygınlaşması, internet üzerindeki içeriğin zenginleşmesi ve e-alışveriş, e-devlet, e-bankacılık gibi hizmetlerin kullanımının artması bilgisayar ve internet kullanımını cazip hale getirmiş; ayrıca bir kampanya düzenlenmesine gerek bırakmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Okullarda Temel BİT Eğitimi
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı değişen şartlar çerçevesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin kullanımına yönelik; öğrencilere BİT yetkinliklerinin kazandırılması, her bir BİT yetkinlik seviyesi için uluslararası geçerliliği olan BİT sertifikalarının verilmesi ve bu yolla öğrencilerin diğer okul dersleri ve kişisel gelişimleri için BİT kullanmaya teşvik edilmesi olarak tanımlanmıştır. Bu eğitimler için gerekli altyapının okullarda kurulacak BT laboratuvarları yoluyla karşılanması planlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında 4 aşamadan oluşan bir eğitim programının uygulanması hedeflenmiştir. Bu aşamalar, bilgisayar okuryazarlığı ve genel bilgisayar kullanımı ile kelime işlemcisi, hesap cetveli işlemcisi ve sunum işlemcisi eğitimleridir. Her bir eğitim aşamasının ülke genelinde hem kamu kurumlarında hem de özel kurumlarda kabul görecektir bir sertifikasyon mekanizması ile desteklenmesi, bu sayede her bir öğrencinin ortaöğretimden dört sertifika ile mezun olması planlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında, Bilişim Teknolojileri seçmeli dersinin ilk ve ortaöğretim müfredatında yer alması sağlanmıştır. Bu ders kapsamında, BİT'in günlük hayattaki kullanımı için gerekli temel kavramların verilmesi ve öğrencilerin bu teknolojileri kullanarak diğer alanlarda çözüm üretmelerine yönelik becerilerin kazandırılması hedeflenmiştir. Ortaöğretimde, 2006 yılında zorunluluğu kaldırılıp seçmeli olarak düzenlenen dersin haftada 2 saat olan programı 1 saate düşürülmüştür. Ders, ilköğretimde ise 2010-2011 eğitim-öğretim dönemi itibarıyla kaldırılmıştır. Dersin ağırlığının azaltılması başta Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü mezunları olmak üzere kamuoyunda tartışılmıştır.</p> <p>Diğer taraftan, ilköğretim müfredatına seçmeli ders olarak okutulmak üzere Medya Okuryazarlığı dersi eklenmiştir. Bunlara ek olarak 2006–2007 eğitim öğretim yılından itibaren müfredatta yer alan Teknoloji ve Tasarım Dersi ile öğrencilerin yaratıcı ve hayal gücü gelişmiş bireyler olarak yetiştirilmesi amaçlanmış ve bu kapsamda öğrencilerin bilişim teknolojilerini etkin bir araç olarak kullanması yönünde çalışmalar yürütülmüştür.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Yetişkinlere Temel Seviye BİT Kursları
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemle ülke ekonomisine doğrudan katkıda bulunan çalışanlar ve bu potansiyeli hayata geçirmek için bekleyen işsizler öncelikli olmak üzere, toplumun tüm kesimlerine etkin kullanım için gerekli olan BİT eğitimlerinin verilmesi amaçlanmıştır. Bu eğitimlerin verilmesi için gerekli altyapının ise KİEM'lerden sağlanması planlanmıştır. Yetişkinlerin BİT yetkinliklerini geliştirmesi kapsamında bilgisayar okuryazarlığı ve genel bilgisayar kullanımı, ofis yazılımları eğitimlerinin verilmesi ve e-devlet uygulamalarının tanıtılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, vatandaşların KİEM'lerdeki eğitim programlarına katılımlarının sağlanması için valiliklere, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerine MEB tarafından talimat verilmiştir. KİEM'lerin yanı sıra, MEB bünyesindeki mevcut altyapı ve insan kaynağı kullanılarak bu eğitimlerin verilebileceği tespit edilmiştir.</p> <p>KİEM'lerin etkinsizliğinden kaynaklanan sıkıntılar ve mevcut mevzuatın yetersizliği eylemin istendiği ölçüde başarılı olamamasına neden olmuştur. Eylem süresince, eğitimler daha çok mevcut altyapının ve insan kaynağının görece elverişli olduğu kırsal, halk ve mesleki eğitim merkezlerinde kurulu KİEM'lerde verilmiştir. 2008-2011 döneminde KİEM'lerden eğitim ve erişim amaçlı hizmet alan bireylerin sayısı 700 bini aşmıştır. KİEM'lerde vatandaşlara yönelik amaca uygun kurs düzenleme ve internet erişim imkanları sunulmaya devam edilmektedir.</p> <p>2011 yılı Nisan ayında gerçekleştirilen Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre bilgisayar ve internet kullanan bireylerin sayısında artış devam etmektedir. 16-74 yaş grubundaki bireylerde son üç ay içinde bilgisayar ve internet kullanım oranları 2005 yılı itibarıyla sırasıyla yüzde 17,6 ve yüzde 13,9 iken, bu oranlar 2012 yılında yüzde 43,5 ve yüzde 42,7'ye yükselmiştir. Bu verilerin işaret ettiği üzere; bilgisayar okuryazarlığının yaygınlaşması ve hanelerde bilgisayar ve internet erişimi sahipliğinin artmasının KİEM'lerde verilmesi planlanan temel seviye BİT eğitimlerine olan ihtiyacı azalttığı değerlendirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	BİT Eğitimi Sertifikasyonu
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, bireylere verilecek BİT eğitimlerinde genel bir sertifikasyonun sağlanabilmesi için eğitim programlarında uyulması gereken standartların tayini ve standartları sağlayan kurumların eğitim programları sonucunda dağıtacakları tescil niteliği taşıyan sertifikaların standart hale getirilmesi amaçlanmıştır. Bunlara ek olarak, verilen sertifikaların ilgili kurum tarafından katılımcı bireylerin kimlik numaralarıyla birlikte kaydının tutulması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylemin başlangıcında, BİT eğitiminin yerel yönetimler, kamu eğitim kurumları ve özel eğitim kurumlarının kendi bünyelerinde düzenlediği programlar dahilinde sunulduğu, düzenlenen bu eğitim programlarının sonucunda bireylere genel geçerliliği olan ortak bir sertifikanın verilmediği tespit edilmiştir. BİT kursları sonucunda ortak bir sertifikasyon sisteminin sağlanmasının bireylerin aldığı eğitimin tescili ve kalitesinin standartlaşması açısından önemli bir fırsat ve zorunluluk teşkil ettiği değerlendirilmiştir.</p> <p>MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü çatısı altında bir çalışma komisyonu kurulmuş ve bu komisyon tarafından uluslararası (ECDL, Microsoft ve Cisco) ve ulusal düzeydeki (ilk ve orta dereceli okullarda uygulanan müfredat, mülga Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün yürütmekte olduğu kurslar) temel BİT eğitimi içerikleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda 32 saatlik Temel Seviye BT Kurs Programı taslağı ortaya konmuş ve program taslağı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından incelenerek onaylanmıştır. Modüler eğitim programı dahilinde Temel Seviye Bilgisayar Okur Yazarlığı adı altında uygulamaya konan söz konusu programa ilişkin valilikler bilgilendirilmiş, Bakanlık yaygın eğitim kurumlarında ve KİEM'lerde uygulanmaya başlanmıştır.</p> <p>Bu olumlu gelişmelere rağmen, BİT eğitimi sertifikasyonunun özel sektörde iş bulma, kamu personeli için ek ödeme yapılması gibi alanlarda bir araç olarak konumlandırılması hususunda belirgin bir mesafe kaydedilememiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	KİEM'ler için İnsan Kaynağı Geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, ülke genelinde kamu internet erişim merkezlerinin kurulması yoluyla ekonomik nedenlerden dolayı bilgisayar ve internet erişim imkanına sahip olmayan bireylere bilgi ve iletişim teknolojileri yetkinliklerinin ve internet erişim imkânlarının artırılması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem ile, kademeli olarak kurulması planlanan 4.500 tam zamanlı KİEM'de ders alacak bireylere BİT eğitimi vermek üzere yarı zamanlı olarak çalışacak BİT öğretmenleri gereksinimini karşılamak amacıyla örgün eğitimde görev yapan veya yapacak öğretmenlerin, ek ücret karşılığında KİEM'lerde ders vermek üzere yarı zamanlı olarak istihdam edilmesi hedeflenmiştir. BİT öğretmenlerine ek olarak tam zamanlı hizmet verecek KİEM'lerde çalışacak, gerek operasyonel idareyi gerçekleştirecek gerekse KİEM'lerden faydalanan vatandaşlara kullanım desteği verecek kişilerin istihdamı ve sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla KİEM'lerde gönüllü destek verecek bireyler ile toplumsal yardımlaşmanın sağlanması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, KİEM'lerde BİT eğitimi verecek öğretmenlerin eğitimi gerçekleştirilmiştir. KİEM'lerde eğitim veren personel halk eğitim merkezlerinden sağlanmakta, gerektiğinde 10 ders saatini geçmemek kaydıyla örgün eğitimden öğretmen istihdamı da yapılmaktadır. Ancak KİEM'lerde vatandaşlara bu teknolojiler konusunda danışmanlık yapacak ve merkezden sorumlu olacak bir personel istihdamı gerçekleştirilememiştir. Sivil toplum kuruluşları ile ortaklaşa yürütülecek çalışmalarla gönüllü bireylerin bu merkezlerde BİT yetkinliği düşük olan diğer bireylere destek olması da sağlanamamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Askerlik Hizmetinde Temel Seviye BİT Kursları
Sorumlu Kuruluş	Genelkurmay Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem çerçevesinde, askerlik görevini icra eden bireylere BİT yetkinliklerini kazandırılması hedeflenmiştir. Söz konusu kursların verilebilmesi maksadıyla 2007 yılında, belirlenen kışla ve birliklerde 227; projenin yaygınlaştırılması kapsamında ise 2009 yılında 131 olmak üzere toplam 358 KİEM kurulmuştur.</p> <p>KİEM'ler, mülga Ulaştırma Bakanlığı tarafından tayin edilen yüklenici firmalar tarafından, Genelkurmay Başkanlığınca belirlenen yerlerde tesis edilmiştir. Bir KİEM'de; 20+1 (20 öğrenci ve 1 öğretmen) veya 15+1 bilgisayar, projeksiyon cihazı, yazıcı, ses sistemi, kütüphane ve oda mefruşatı bulunmaktadır. Söz konusu proje ile erbaş ve erlere; temel seviye bilgisayar kullanımı ve internet okuryazarlığının öğretilmesi ile e-Devlet Kapısının kullanımı ve günlük hayata getirdiği kolaylıkların tanıtılması hedeflenmektedir.</p> <p>KİEM'lerde, eğitimler öncelikle Millî Eğitim Bakanlığı halk eğitim merkezleri vasıtasıyla görevlendirilecek eğiticiler tarafından verilmektedir. Bunun mümkün olmadığı yerlerde birlik komutanlıklarınca uygun nitelikli personel görevlendirilmektedir. Eğitime katılan erbaş ve erlere MEB tarafından sertifika verilmektedir.</p> <p>KİEM'lerde 01.01.2008 tarihinden itibaren 2011 yılı sonuna kadar 6.243 kursa, 105.391 erbaş ve er katılmış, 92.701 erbaş ve er eğitimi başarıyla tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Kamu Çalışanlarına Temel Seviye BİT Kursları
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, yaklaşık 400 bin kamu çalışanına BİT eğitimi verilmesi ve böylece kamu çalışanlarının BİT yetkinliği standardının belirlenmesi ve yükseltilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Kamu personeline verilmesi hedeflenen BİT eğitimi programı ile;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katılımcılara ilk adımda donanım, depolama, dosya yönetimi, kesme, yapıştırma benzeri temel bilgisayar kullanım fonksiyonları ile genel bilgisayar okuryazarlığı yetkinlikleri kazandırılması, • İkinci aşamada doküman ve metin düzeltme, dokümanın içine dışarıdan çeşitli dosyalar ekleyebilme gibi kelime işlemcisi fonksiyonlarının gerçekleştirilmesi, • Hesap çizelgelerinde dosya ve metin organizasyonu, metin biçimlendirme ve dokümana dışarıdan dosya ekleme gibi becerilerin kazandırılması, • Sunum işlemcisi alanında kamu çalışanlarına dağıtım ve sergilemeye yönelik sunum oluşturma, biçimleme, hazırlama ile ilgili temel yetkinliklerin kazandırılması, • Katılımcılara e-devlet uygulamalarının genel kapsamda kullanım şekilleri ve günlük hayata getirdiği kolaylıkların tanıtılması hedeflenmiştir. <p>Kamu çalışanlarının ve vatandaşların KİEM'lerdeki eğitim programlarına katılımlarının sağlanması için valiliklere, il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerine MEB tarafından talimat verilmiş ve illerde uygulanmaya başlanmıştır. Temel seviye BİT kursları ile yaklaşık 500 bin öğretmen 75 saatlik eğitimden geçirilmiştir. Ancak, MEB personeli haricinde diğer kamu kurumu personelinin temel seviye BİT eğitimi konusunda bütüncül bir yaklaşım ortaya konulamamıştır. Ülke genelinde bilgisayar okuryazarlığının artması, kamu kurumlarındaki bilgisayar kullanımının yaygınlaşması ve ihtiyaç olan durumlarda kurumların kendi personelini eğitmesi kamu çalışanlarına yönelik genel bir eğitim gereksinimini ortadan kaldırmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	İnternet Güvenliği
Sorumlu Kuruluş	Adalet Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, internet ortamının daha güvenli bir hale gelebilmesi amacıyla özellikle çocukların cinsel istismarı, intihara yönlendirme, uyuşturucu ve kumar alışkanlıkları, müstehcenlik gibi bir takım risklere karşı güvenliği sağlayacak yasal mekanizmaların geliştirmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, internet ortamında yapılan her türlü yayının denetiminin sağlanarak konusu suç teşkil eden yayınlarla mücadele amacıyla etkin bir yasal koruma sisteminin geliştirilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Eylemin amacına ulaşması için internet ortamında güvenliğin sağlanmasına ilişkin yasal mevzuat oluşturulmasından sorumlu kurum Adalet Bakanlığı tarafından yapılan Ağustos 2006'da Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun Tasarısı adlı bir taslak çalışma kamuoyuyla paylaşılmış ancak söz konusu taslağın yasalaşma süresinin uzaması nedeniyle 2007 yılında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından hazırlanan 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun 23.05.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun 8. maddesi ile çocukların cinsel istismarı, intihara yönlendirme, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlama konularına ilişkin internet yayınlarının durdurulma esasları düzenlenmiştir. Kanunun 9. maddesi ile de internet ortamında kişisel hakların korunmasına yönelik tedbirler getirilmiştir. Söz konusu Kanuna, getirdiği yükümlülükler ve site kapatma kararları sebebiyle kamuoyundan bir takım eleştirilerin gelmesi üzerine 5651 sayılı Kanunda tadilat yapılması amacıyla mülga İnternet Kurulu bünyesinde çeşitli çalışmalar yürütülmüştür.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	BİT ile Desteklenen Örgün Eğitim
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, eğitim kalitesinin seviyesinin ve öğrencilerin BİT kullanımı konusunda motivasyonunun artırılması, Türkçe sayısal içeriğin geliştirilmesi ve sınıfların belli oranda BİT altyapısıyla donatılarak BİT ile destekli eğitim müfredatına uygun hale getirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu şekilde ülke genelinde eğitim kalitesi ve imkânları konusunda bölgeler arası farklılıkların azaltılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, ilköğretimde tüm branşlarda öğretim programları bilgisayar destekli eğitime uygun hale getirilmiştir. MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü yeni öğretim programları kapsamında ilköğretim düzeyinde Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen ve Teknoloji derslerine ilişkin geliştirilen 996 öğrenme nesnesini www.egitim.gov.tr adresinde erişime sunmuştur. Bu adresteki öğrenme nesnesi ambarına öğretmenlerin de katkı sağlaması amacıyla Aralık 2009 itibarıyla ilk ve ortaöğretimden çeşitli branşlarda yaklaşık 3 bin öğretmene internet tabanlı ve iki aşamalı içerik geliştirme kursları verilmiş olup, bu kurslara katılan öğretmenler tarafından 3 binin üzerinde öğrenme nesnesi üretilmiştir.</p> <p>Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programı haftalık ders çizelgelerinde seçmeli ders olarak okutulmakta olup, derse ait öğretim programı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca yeniden hazırlanmaktadır. Ortaöğretimin yeniden yapılandırılması kapsamında, 89 dersin öğretim programlarının 86'sı yenilenmiş ve sayısal ortamda yayınlanmıştır. Ayrıca öğretim programlarının öğretmenler tarafından daha etkili kullanılabilmesi amacıyla z-kitap, e-içerik ve e-müfredat çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün kitap yazım komisyonları, ortaöğretim programlarının yapılarının ve kazanımlarının, sayısal ortama aktarılmasına imkân veren çalışmalara destek vermektedir.</p> <p>Örgün eğitimde BİT kullanımı konusundaki en geniş çalışma ise FATİH Projesi kapsamında sürdürülmektedir. Proje ile 3.111 okula, 84.921 LCD etkileşimli tahta, 1.211 A4 yazıcı, 2.446 A3 yazıcı ve 3.229 kamera alınması planlanmaktadır. Ayrıca Proje kapsamında, eğitsel içeriğin sağlanması ve yönetilmesine yönelik Eğitim Bilişim Ağı (EBA) projesi hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Ülke genelinde eğitim seviyesinin aynı standarda ulaşması için eylemle ilgili çalışmalar devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	BİT ile Desteklenen Yaygın Eğitim
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, BİT'in sunduğu imkânları kullanarak, göreceli olarak düşük eğitim seviyesindeki bireylerin eğitim düzeyinin yükseltilmesi ve iş gücü içerisinde daha nitelikli hale gelmelerinin temin edilmesi olarak belirlenmiştir. İnternet üzerinden, gerek profesyonel gerekse kişisel ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte olması beklenen bu eğitimlerin ayrıca Türkçe içeriğin gelişimine katkıda bulunması öngörülmüştür. İnternet üzerinden e-öğrenme derslerinin verilebilmesi amacıyla bir eğitim portalı kurulması planlanmıştır; kurulacak olan altyapının çevrimiçi eğitim yönetim sistemini, ağ ortamını, derslerin içerik olarak internete adaptasyonunu kapsamaması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, Açık Öğretim Kurumları (Açık İlköğretim Okulu, Açıköğretim Lisesi, Meslekî Açıköğretim Lisesi ve Meslekî ve Teknik Açıköğretim Okulu) öğrenci ders kitaplarının internet üzerinden yayınlanması, bunun yanında her türlü öğrenci işleminin de internet üzerinden yapılması sağlanmıştır. Ayrıca, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi tarafından hazırlanan e-Öğrenme Portalı aracılığıyla yazılı ve görsel pek çok ders nesnesi kullanıcılara sunulmaktadır. Buna ilaveten, MEB ile Sakarya Üniversitesi arasında yapılan protokol ile uzaktan eğitim yoluyla Bilgi Yönetimi ve Bilgisayar Programcılığı Sertifika Programı eğitim hizmetleri verilmiştir. Benzer çalışmaların diğer üniversite ve kurumlarla da yapılmasına yönelik görüşmeler sürmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Türkiye Kültür Portalı
Sorumlu Kuruluş	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, vatandaşlara ulusal kültür, tarih ve değerler hakkında bilgi sunacak bir ortam yaratılması ile yöresel ve genel içerik oluşturmak için interaktif bir ortam oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Programın en önemli özelliklerinden birisi olan etkileşim hedefi doğrultusunda, vatandaşların ürettiği içeriklerin belirli bir filtrelemeden sonra Türkiye Kültür Portalında yayınlanması ve diğer içerikler gibi TRT’de yayınlanan programlarda tanıtılması hedeflenmiştir.</p> <p>www.turkiyekulturportali.gov.tr adresinde hizmet veren portal 2010 yılından itibaren Türkçe, İngilizce ve Japonca dillerinde test yayınını sürdürmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı birimleri sorumlu oldukları çalışmalar kapsamında Portala veri girişini sürdürmektedir. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının sayısal envanterinin oluşturulması ve paylaşılması için Tescilli Taşınmaz Ulusal Envanter Sistemi ve Müzeler Ulusal Envanter Sistemi projeleri uygulamaya konulmuştur. Milli Kütüphane hizmet ve uygulamalarının tanıtımı ile e-hizmetler, kütüphane koleksiyonunda bulunan materyal bilgileri ile görsel ve işitsel materyallere ilişkin bilgiler Türkiye Kültür Portalına aktarılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü tarafından site içeriğiyle bağlantılı olan ve arşivde bulunan fotoğrafların siteye yüklenmesi çalışmaları devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Türkçe Çeviri Arayüzü
Sorumlu Kuruluş	İstanbul Teknik Üniversitesi
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, İngilizceden Türkçeye metin çeviri sistemi tasarlanması ve bu sistemin kamu kullanımına açık arayüzünün geliştirilmesi amaçlanmıştır. 26 nolu İcra Kurulu Kararı ile, eylem sorumlusu olan Türk Dil Kurumu, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) olarak değişmiştir.</p> <p>Söz konusu projenin, dünyada henüz akademik çalışmaları devam eden bilgisayarlı çeviri (machine translation) teknikleri ile gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Proje kapsamında yapılan çalışmalar aşağıda sunulmaktadır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proje faaliyetleri kapsamında, İTÜ Araştırma Laboratuvarlarında bu alanda çalışmak üzere 5 tam zamanlı bilgisayar mühendisi istihdamı için hizmet alımı yapılmış ve bu ekibe ön eğitim verilmiştir. Önümüzdeki dönemlerde proje ekibinin genişletilmesi planlanmaktadır. 2. Proje ekibi için çalışma ortamı oluşturulması kapsamında, İTÜ Bilgisayar ve Bilişim Fakültesi bünyesinde bir araştırma alanı kurulmuştur. 3. Dil modeli oluşturulması için, internette günlük yayın yapan gazeteler vb. diğer kaynaklardan veri çeken ve bunları düzenli bir biçimde kaydeden yazılımlar geliştirilmiş ve bu yazılımlar ile farklı sitelerden metinler toplanması çalışmaları başlatılmıştır. 4. İstatistiksel çeviri modeli için gerekli olan veri kümesinin hazırlanması çalışmaları başlatılmıştır. 5. İstatistiksel çeviri yazılımlarının incelenmesi ve geliştirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. 6. Türkçe biçimbilimsel çözümleyicinin açık kaynak kodlu platformlara taşınmasına ilişkin çalışmalara devam edilmektedir. <p>Projenin başlangıcında idari nedenlerle gecikme yaşandığı için çalışma takvimi gecikmeli olarak ilerlemektedir. 2010 yılında başlayan projenin 2013 yılında bitirilmesi öngörülmektedir. 2012 Yılı Yatırım Programında proje tutarı 1.750.000 TL olan Projeye, 2012 yılı için 700.000 TL kaynak ayrılmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Çevrimiçi Çevre İzinleri
Sorumlu Kuruluş	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, işletmelerin çevre izinleri ile ilgili iş ve işlemlerini tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapabilmeleri amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, izin ve lisansların bütüncül olarak tek bir merkezden verilmesi, başvuruda istenilen bilgi ve belgelerin sadeleştirilmesi ve süreçlerin kısaltılarak standart hale getirilmesi amacıyla hazırlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik 27.04.2010 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.</p> <p>Çevrimiçi Çevre İzinleri Projesi, Başbakanlığın öncelikli 11 e-devlet projesi arasında yer almış olup, iki aşamada gerçekleştirilen Projenin, ilk aşaması çevre görevlilerinin ve danışmanlık firmalarının yetki alabilmesi için yaptıkları başvurular ile bunların değerlendirilmesi ve yetkilendirilmesi konularını kapsamaktadır. Bu aşama tamamlanmış ve başvuruların elektronik ortamda yapılmasına yönelik yazılım çalışmaları tamamlanarak öncelikle pilot olarak seçilen işletmelerde test çalışmaları 01.04.2010 tarihinde başlatılmıştır.</p> <p>Yetkilendirilmiş çevre görevlileri veya danışmanlık firmaları tarafından sanayi tesisleri adına yapılan çevre izin ve lisansı başvurularının yapılması ve değerlendirilmesi adımlarını içeren ikinci aşama mevzuat çalışmalarının tamamlanmasından sonra 01.04.2010 tarihi itibarıyla pilot olarak seçilen 14 ilde çevre izin ve lisansları elektronik ortamda verilmeye başlanmıştır. Tüm Türkiye’de ise 01.07.2010 tarihinde uygulamaya geçilmiştir. Yönetmelik çerçevesinde; işletmelerin kuruluş aşamasından itibaren almak zorunda oldukları çeşitli izin ve lisansların başvuruları tek bir noktadan yapılmakta ve bu başvurular yetkili otorite tarafından incelenerek uygun bulunması durumunda yine tek bir noktadan onaylanmaktadır. Başvuruların yapılması, değerlendirilmesi ve onaylanması aşamaları tamamen elektronik ortamda yapılmakta ve elektronik imza kullanılmaktadır. Hiçbir aşamada basılı ve ıslak imzalı evrak ve dosya istenilmemektedir. Tüm izinler tek bir çatı altında toplandığından envanter kayıtları daha sağlıklı tutulmaktadır. İzin süreçlerinde birbirine bağlı işlemler ilgili şubeler tarafından kolaylıkla takip edilebilmektedir. Başvuru, inceleme ve değerlendirme süreçlerindeki sadeleşme bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği ortadan kaldırmakta, yatırım ortamını iyileştirmekte, işletmelerin faaliyete geçme sürecini hızlandırmakta, dolayısıyla girişimciliği ve ticari faaliyetleri olumlu etkilemektedir.</p> <p>İzin ve lisans başvurularının nasıl yapılması gerektiği hususunda Bakanlık taşra teşkilatları ile işletme temsilcilerine yönelik gerekli eğitimler verilmektedir. 2011 yılında; Türkiye genelinde 2.278 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 812 işletmeye ise Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Çevrimiçi Şirket İşlemleri
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemle, yeni şirket kurulumu, çeşitli lisans başvuruları, mali destek ve teşvik başvuruları, çalışan kayıtları, gümrük işlemleri, vergi beyan ve ödemeleri, iflas başvuruları, ünvan değişikliği ve genel kurul bildiri gibi işlemlerin tek bir noktadan çevrimiçi olarak yapılabilmesi, onaylanması, arşivlenmesi ve bu işlemlerin gerçek zamanlı olarak izlenebilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bu eylemin hayata geçirilmesiyle birlikte, yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak birçok şirket işlemi çevrimiçi olarak gerçekleştirilecektir. İşe başlama, lisans alma, iş kapama gibi süreçlere hız kazandırılması ve bürokrasinin azaltılması hem girişimciliği artıracak, hem de yabancı yatırımı destekleyecektir. Bunların sonucunda yatırım ortamı göstergelerinde Türkiye'nin yukarı sıralara tırmanması sağlanacaktır.</p> <p>Söz konusu eylem, mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından projelendirilmiş ve 2007 Yılı Yatırım Programına yeni proje olarak alınmıştır. Eylem kapsamında yapılacak çalışmalar ile Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) Projesi kapsamında yapılan çalışmaların örtüşmesi nedeniyle, Çevrimiçi Şirket İşlemleri Projesi MERSİS Projesi kapsamına dahil edilmiştir. Dolayısıyla, bu eylem kapsamındaki gelişmeler 56 numaralı Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi eylemi içerisinde raporlanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Dış Ticarete e-Belge Kullanımı
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile işletmelerin sadece dış ticaret beyanını değil diğer ilgili belgeleri de çevrimiçi olarak sunulması, dış ticaret işlemlerinde kullanılan bilgi ve belgelerin kurumlar arasında elektronik ortamda paylaşılması, dış ticaret işlemlerinin iş süreçlerinde taraf olan kurumlarca standart Dış Ticaret Belgeleri kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilmesi ve kurumlar arası dış ticarete ilişkin veri paylaşımında ortak dilin oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Eyleme ilişkin çalışmalar ilk olarak 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle yürürlüğe giren e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planında yer alan, dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılmasına ilişkin 72 no'lu eylem ile ele alınmıştır. Bu kapsamda, Bursa Serbest Bölgesinde e-Belge örnek uygulama projesinin gerçekleştirilmesi üzerinde çalışılmıştır. Eylem kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda tanımlanmış olan güvenli elektronik imza ile imzalanmış beyannamelerin kabulü için gerekli mevzuat altyapısı hazırlanmıştır. Ayrıca, beyannameye eklenmesi gereken belgelerin beyanname ile birlikte ibrazının istenmeyebileceği ve yükümlü tarafından idarece istenmesi halinde ibraz edileceği de hükme kavuşturulmuştur.</p> <p>Bu konuda teknik altyapının oluşturularak sistemin yeni mevzuata uygun hale getirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Diğer taraftan, mülga Gümrük Müsteşarlığınca gümrük işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belge ve izinlerin elektronik ortamda düzenlenerek takibinin ve gerekli olduğu durumlarda diğer kurumlarla paylaşımının sağlanması amacıyla, söz konusu izin ve belgelerden elektronik ortama aktarılması uygun olanların saptanmasına karar verilmiştir.</p> <p>Ayrıca, dış ticarete konu eşya üzerindeki denetime ilişkin iş akışlarının yeniden belirlenmesine yönelik kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilecek kontrollerin eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde veya gümrük yükümlülüğünün sona ermesinden sonra yapılması öngörülmektedir. Kurumlarca gerçekleştirilecek kontrol işlemlerine ilişkin süreçler ana hatları ile belirlenmiş olup, detaylı iş akışlarının çıkartılması ve kontrol profillerin yapısının oluşturulmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Tek Nokta Bilgilendirme Portalı
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Portal ile girişimcilere işe başlamadan önce yapmaları gereken ön planlama, finansal destek alabilecekleri yerli ve yabancı kaynaklar, iş kurarken izlenecek adımlar, işyeri seçiminde dikkat edilecek konular, vergi ve mevzuat bilgileri, işe personel alımı ve iş idaresi (muhasabe, finans, satış-pazarlama, tedarikçiler ile olan ilişkiler, ithalat-ihracat, vb.) konularında bilgiler sunulması amaçlanmıştır. Bu portal sayesinde KOBİ'lerin finansal kaynaklar/krediler/teşvikler, pazarlama, reklam, marka, tasarım, işe alım, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve iletişim teknolojileri (e-ticaret, e-iş vb.), uluslararası ticaret, işbirlikleri, iş geliştirme, fabrika/tesis/işletme alım-satımı konularındaki bilgilere hızlı bir şekilde ve tek kanaldan ulaşabilmeleri sağlanacaktır. Ayrıca, bu portaldan erişilebilecek sektörel bilgiler sayesinde, portala kullanan KOBİ'lerin kendi sektörleri ile ilgili yürürlükteki mevzuata, sektörlerine özel uygulanan teşvik ve destek imkanları hakkında bilgiye, sektörel STK'lara ve ticari organlara, kendileriyle ilgili devlet kurumlarının temas bilgilerine kolayca ulaşabilmeleri hedeflenmiştir.</p> <p>Söz konusu eylem, 2005/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı sorumluluğunda çalışmalara başlandığı duyurulan ve KOBİ'lerce, kurulum ve işletme faaliyetlerine ilişkin olarak ihtiyaç duyulacak tüm bilgilere hızlı ve etkin bir şekilde ulaşılabilmesini amaçlayan KOBİ Bilgi Sitesi projesi kapsamında elde edilen bilgi ve tecrübeler ışığında yeniden projelendirilmiş ve 2007 Yılı Yatırım Programına yeni proje olarak alınmıştır.</p> <p>Proje kapsamında, kurulması düşünülen portalın teknik ve idari özelliklerine ilişkin bir fizibilite raporu hazırlanmıştır. Ancak, fizibilite raporu hazırlandıktan sonra ilişkili olduğu Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi, Çevrimiçi Şirket İşlemleri ve Şirketler Bilgi Sistemi eylemlerinin hala tamamlanamamış olması nedeniyle, eylem kapsamındaki uygulama çalışmalarına geçilememiştir. Şirketler Bilgi Sistemi ve MERSİS Projelerinin tamamlanmasıyla projeye ilişkin uygulama çalışmalarının sürdürülmesi planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Yabancı Yatırımcı Odaklı Promosyon Portalı
Sorumlu Kuruluş	Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile yabancı yatırımcıların, Türkiye'deki mevzuat, sektörler ve verilen teşvikler ile temel girdiler hakkında bilgilendirilmesi ve yabancı yatırımcılara değişik yatırım seçeneklerinin sunulması amaçlanmıştır. Stratejinin yürürlüğe girdiği tarihte eylemin Hazine Müsteşarlığı olarak belirlenmiş sorumlu kuruluşu, e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 25.10.2007 tarih ve 17 numaralı Kararı ile Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı olarak değiştirilmiştir.</p> <p>Bu kapsamda Portal, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı bünyesinde 25.10.2007 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlamıştır. Portalın daha etkin ve verimli bir biçimde yatırımcılara hizmet vermesini temin etmek üzere 2009 yılında hizmet alımı yapılmış olup, portal 18.12.2009 tarihinde yeni arayüzü ve zengin içeriğiyle yayına geçmiştir. Portal 2008–2009 ve 2010-2011 tarihleri arasında yaklaşık iki yıllık süreler içinde sırasıyla toplam 264.154 ve 881.692 kez ziyaret edilmiştir. 2010-2011 dönemindeki ziyaret sayısının 2008-2009 dönemindeki sayının yaklaşık 3 katı olması portalın takipçi sayının hızla arttığını göstermektedir. Portalın en çok ziyaret edildiği ülkeler arasında İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, ABD, Hollanda, İspanya ve Rusya yer almaktadır. Halihazırda, Portala ait bir memnuniyet anketi çalışması bulunmamaktadır. Mevcut Portalda; Türkiye'de yaşam ile ilgili detaylı bilgiler, Türkiye'ye yatırım yapılmasının avantajları, Türkiye'deki sektörler hakkında detaylı bilgiler ülke bazında sunulurken, yatırımcıya Türkiye'de yatırım yaparken yol gösterecek; çalışma izni alınması, teşvikler gibi detaylı bilgiler, bilgi türüne göre ülke, bölge ve şehir bazında bulunmaktadır. Ayrıca, interaktif Türkiye haritası üzerinden il bazında, Türkiye'de nüfus yoğunluğu, teşvik bölgeleri, yabancı şirket sayısı, rekabetçilik endeksi gibi raporlar ve üniversiteler ile havaalanları ve limanlar gibi önemli verilere ulaşılabilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	İmalat Dışı Sektörler için Destek Hizmetleri Verecek Kurum Geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile BİT desteklerinden tüm sektörlerdeki işletmelerin doğru ve planlı bir şekilde faydalanması amacıyla KOSGEB'in faaliyet alanının genişletilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu kapsamda, 05.05.2009 tarih ve 27219 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5891 sayılı Kanun ile KOSGEB'in kurulması hakkındaki 3624 sayılı Kanunun adında ve birinci maddesinde yer alan "Sanayi" ibaresi "İşletmeleri" şeklinde ve sadece sanayi sektörüne destek verilebileceğini gösteren maddelerdeki "sanayi" ibarelerinin "işletmeleri", "değişik sektörlerde" gibi ifadelerin değiştirilmesi ile KOSGEB'in verdiği desteklerden tüm işletmelerin yararlanabilmesinin yolu açılmıştır. Bu Kanunu takiben 18.09.2009 tarih ve 27353 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile KOSGEB Tarafından Verilecek Hizmetler ve Desteklerden Yararlanacak Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere İlişkin Sektörel ve Bölgesel Önceliklerin Belirlenmesi Hakkında Kararın yürürlüğe konulmasıyla KOSGEB destekleri imalat dışı sektörlerde yer alan işletmelere verilmeye başlanmıştır. Bu karar uyarınca; imalat sanayi sektöründeki KOBİ'lerin KOSGEB tarafından öncelikli olarak desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu desteklerden aralarında bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün de bulunduğu hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'ler de yararlandırılmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Sektörel Mesleki Eğitimler
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı e-öğrenme yoluyla çalışanların mesleki bilgi ve beceri düzeylerinin artırılmasıdır. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak mesleki yetkinlik standartlarının geliştirilmesini, bu yetkinliklerin sertifikalar aracılığıyla belgelenmesini ve bu süreçlerin bilişim teknolojilerini kullanarak yerine getirilmesi kapsamında; sektörlerin önceliklendirilmesi ve sektöre özel içerik geliştirilmesi, e-öğrenme paketlerinin hazırlanması, bilgisayar destekli sınav sisteminin hazırlanması ve yasal altyapının kurulması proje adımlarının yürütülmesi planlanmıştır. Ayrıca, dezavantajlı bölgelerde çalışanlar ve engellilerin mesleki eğitim materyallerine ulaşmalarının önündeki sorunların kaldırılarak insan kaynağı niteliğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Sektörle işbirliği yapılarak modüler mesleki eğitim programları geliştirilmiştir. Sektör önceliği bilgi teknolojileri alanına verilmiştir. Hazırlanan içeriğin e-öğrenme paketine dönüştürülmesi için fizibilite çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı ile meslek örgütleri (TOBB, TESK vb.) temsilcileri arasında yapılan işbirliği sonucu istihdama ve beceri kazandırmaya dönük uygulamaların yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığınca yürütülen çalışmalar sonucu sektör bazlı uygulamalar ve modüler programlar hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, bilişim teknolojilerinin de bulunduğu 61 alanda mesleki eğitim programları geliştirilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Türkiye Turizm Portalı
Sorumlu Kuruluş	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında; turizm portalı oluşturularak tanıtım ve pazarlamaya katkı sağlanması, turizm tesislerinin tanıtımı, çevrimiçi rezervasyon ve sektörde ilgili aktörler arasında bilgi paylaşımına uygun ortamın oluşturulması hedeflenmiştir.</p> <p>Bakanlık, söz konusu portalın geliştirilmesi amacıyla Hacettepe Üniversitesi ile protokol yapmıştır. Bu kapsamda; Hacettepe Üniversitesi tarafından geliştirilen goturkey.com portalı, Aralık 2007 ayından itibaren Türkçe hariç 3 dilde hizmet sunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi işbirliği ile yürütülen içerik zenginleştirme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu çerçevede, Başbakanlık Tanıtma Fonu tarafından sağlanan destekle www.youinturkey.com yarışma sitesi kurulmuştur. Böylece, Türkiye'yi ziyaret eden yabancı ziyaretçilerin bu siteye fotoğraf ve video yüklemek kaydıyla başvuruları alınmıştır. Buradan elde edilecek görsel çıktılarının süresiz kullanım hakkı goturkey.com markasına ait olacaktır.</p> <p>Portal'de Türkiye Hakkında , Tatil Yerleri, Seyahat Rehberi ve Tarih ve Kültür başlıklarında 4 ana bölüm bulunmaktadır. Bilgi Bölümü güncellenmekte olup, turistik yerleri video destekli anlatmak için çekilen filmler Portal veri tabanına yüklenmiştir. İçerik yeni fotoğraf ve bilgiler eklenerek sürekli güncellenmektedir. Turizm ürünleri bölümünde ise, tanıtım promosyonu sebebiyle çekilmiş olan 80'e yakın otelin tanıtım videoları Portal veri tabanına yüklenmiştir. Yeni arama seçenekleri eklenerek arama menüsü zenginleştirilmiştir. Tatilinizi Planlayın bölümü ve diğer mevcut bölümler üzerinde geliştirme çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>Aralık 2007- Ağustos 2012 tarihleri arasında portal toplam ziyaretçi sayısı yaklaşık 4,5 milyon olup, bunun yaklaşık 3,6 milyonu yurtdışından gerçekleşmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	BİT Altyapı ve Yetkinlik Geliştirme Destekleri
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile işletmelerde bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırılması ve bilgisayar kullanan çalışan sayısının artırılması amacıyla, temel altyapı maliyetlerinin bir kısmının devlet tarafından karşılanmasına yönelik desteklerin verilmesi planlanmıştır.</p> <p>Konu ile ilişkili diğer eylemler ve eylemin ilgili kuruluşu KOSGEB'in yürüttüğü faaliyetler incelenerek, eylem kapsamında verilmesi planlanan desteklerin hali hazırda farklı destekler şeklinde KOSGEB tarafından verilmekte olduğundan dolayı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından eylemin KOSGEB aracılığıyla yürütülmesinin uygun olacağı değerlendirilmiş ve eylemin yürütülmesi görevi 10.02.2008 tarihli Bakan Olur'u ile KOSGEB'e verilmiştir.</p> <p>Bu kapsamda, temel altyapı maliyetlerinin bir kısmının devlet tarafından karşılanmasına yönelik KOSGEB veri tabanında yer alan işletmelere Ocak 2007 itibarıyla e-KOBİ Bilişim Kredisi Desteği kullanılmıştır. e-KOBİ Bilişim Kredisi Desteğinden 245 işletme faydalanmış olup, 02.09.2008 tarihinde ilgili banka protokolünün iptal edilmesi ile birlikte destek uygulaması durdurulmuştur. Söz konusu krediye olan talep düşük kalmıştır. Bu arada KOSGEB'in kurumsal strateji ve amaçları doğrultusunda KOBİ'lere Cansuyu Kredisi, 1000+1000 KOBİ Makine Teçhizat Yatırım Kredisi ve benzeri kredi modelleri ile çeşitli kredi faiz destekleri kullanılmıştır.</p> <p>15.06.2010 tarihinde yürürlüğe giren KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği ile KOSGEB tarafından proje bazlı destekleme modeline geçilmiştir. Bu destek programları arasında yer alan Ar-Ge İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı, İşbirliği Güçbirliği Destek Programı, Tematik Proje Destek Programı ve KOBİ Proje Destek Programı kapsamında işletmelere yazılım ve donanım destekleri verilmektedir.</p> <p>TÜİK tarafından yapılan Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketi sonuçlarına göre 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerde bilgisayar kullanımı ve internet erişim oranları 2005 yılı Ocak ayında sırasıyla yüzde 87,8 ve yüzde 80,4 iken, bu oranlar 2011 yılı Ocak ayında yüzde 94 ve 92,4'e yükselmiştir. Bu anket sonuçlarında sağlanan gelişmeler ve mevcut KOSGEB Destek Yönetmeliği kapsamında yukarıda bahsedilen desteklere devam edilmekte olduğundan dolayı eylem tamamlanmış olarak değerlendirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	İş Süreçlerinin Elektronik Ortama Entegrasyonu
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, farkındalık ve temel düzeyde BİT kullanımı aşamalarını geçmiş KOBİ'lerin BİT'i iş süreçlerinin genelinde daha yaygın olarak kullanmalarını sağlamaktır.</p> <p>Eylem kapsamında, Bilgisayar Yazılımı Desteği ile imalat sanayi sektöründe bulunan ve KOSGEB veri tabanında yer alan işletmelere Üretim Takip Kontrolü (MRP), Kurumsal Kaynak Planlama (ERP), Planlı Fabrika Bakım Onarım ve Bilgisayar Destekli Tasarım (CAD/CAM) türündeki yazılımlar için destek sağlanmıştır. e-İmza Desteği ile Türkiye'deki imalat sanayi sektöründeki KOBİ'lerin, e-dönüşüm projesi çerçevesinde elektronik uygulamalara geçişlerini hızlandırmak amacıyla KOSGEB veri tabanında kayıtlı olan ve elektronik imza talep edenler desteklenmiştir. 2006 ve 2010 yılları arasında KOSGEB Bilişim Desteklerinden (Bilgisayar Yazılım Desteği ve e-İmza Desteği) KOSGEB üyesi 840 işletme faydalanmıştır.</p> <p>e-KOBİ Bilişim Kredisi Desteği, KOBİ'lerin bilgi işlem ve iletişim altyapılarının dünya standartlarını yakalaması ve verimlilik, rekabet gücü, ekonomik güç, elektronik ticaret, ihracat ve işbirlikleri konularında ölçülebilir atılım yapmasına yönelik teşvik edilmesi ve rekabetçi e-KOBİ'ler haline gelmesi amacı ile KOSGEB hedef kitlesinde bulunan işletmelerin her türlü donanım, yazılım, internet ve bilişime yönelik eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere başlatılmıştır. e-KOBİ Bilişim Kredisi Desteğinden 245 işletme faydalanmıştır.</p> <p>Son dönemde işletmelerde bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımında önemli gelişmeler olmaktadır. Türkiye'deki girişimlerde 2007-2010 dönemi itibarıyla girişimlerde müşteri ilişkileri yönetimi uygulamalarının kullanımı yüzde 8,6'dan yüzde 32,7'ye, tedarik zinciri yönetimi uygulamalarının kullanımı yüzde 5,6'dan yüzde 16'ya ve kurumsal kaynak planlaması uygulamalarının kullanımı yüzde 7,8'den yüzde 15,3'e yükselmiştir. Öte yandan, 10 ve üzeri çalışana sahip olan girişimlerde e-imza kullanım oranı 2010 yılı itibarıyla yüzde 10,1 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, internet üzerinden yapılan e-ticaret işlemleri toplam tutarı 2010 yılında 15 milyar 225 milyon TL'ye ulaşmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Kırsal Kalkınmada BİT Kullanımı
Sorumlu Kuruluş	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı açısından oldukça geride olan ve çoğunluğu kırsal kesimde bulunan tarım çalışanlarını BİT ile tanıştırmak ve BİT aracılığıyla bilgilendirmektir. Bu şekilde kırsal bölgelerin birbirine ve dünyanın geri kalanına daha hızlı ve kolay bağlanacağı ve yerel yönetim hizmetlerinin vatandaş ilişkilerini güçlendirecek biçimde yapılandırılabilceği düşünülmüştür.</p> <p>Eyleme ilişkin, Tarımsal Yayımı Geliştirme (TAR-GEL) Projesi kapsamında, köy ve beldelerde görevlendirilmiş sözleşmeli personelin kullanılması planlanmış ve kırsalda yapılacak çalışmalar için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında işbirliği çalışması yapılmıştır. Yapılan ortak çalışma ve değerlendirme sonucu, internet altyapısı bulunan BT sınıfları ile pilot olarak seçilen illerin köy/belde çalışanları (TAR-GEL personeli) eşleştirilerek, Ankara, Bursa, İzmir, Manisa, Sivas, Şanlıurfa illerinin köy/beldelerinde görevlendirilmek üzere ilgili 23 personel belirlenmiştir. Belirlenen personele, MEB tarafından 24.07.2008 tarihinde Ankara’da internet ve bilgi işlem teknolojileri kullanımı konusunda eğitim verilmiştir. Eğitim sonucunda personelin BT sınıflarında aktif olarak çalışmaları başlamıştır.</p> <p>MEB ile yapılan bu işbirliğine rağmen, eylemin BT sınıflarında yürütülmesi mümkün olmamış, çiftçiden gelen talepler üzerine TAR-GEL personeli bu kapsamdaki uygulamaları kendi büroları üzerinden yürütmeyi tercih etmiştir. Ancak, personelin iş yükü nedeniyle ders ve internet bilgilendirme saatlerinin çiftçiye uymadığı son dönemde çiftçinin isteksiz davrandığı görülmüştür. Eylemde görev alan 4/B’li personelin 4/A kadrosuna geçmiş olması ve iş yükünün artması bu konuda ayrı bir dezavantaj oluşturmuştur. Ayrıca, TARGEL personelinin büro donanımlarının internet erişimi açısından tamamen yeterli hale gelmemiş olması, bürolarının mekânsal özelliklerinin yapılacak faaliyetler açısından eyleme uygun olmaması ve çiftçilerin bu konudaki isteksizliği, ülke genelinde uygulamayı olumsuz yönde etkilemiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	e-Ticaret Güvenlik Altyapısı
Sorumlu Kuruluş	Türk Standartları Enstitüsü
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, güvenli e-ticaret için uygulanması gereken standartların belirlenerek e-ticaret yapan firmaların yetkilendirilmiş kuruluşlarca denetlenmesini esas alan bir sertifikasyon mekanizması kurularak internet üzerinden yapılan alışverişin güvenli ve güvenilir olması için uygun ortamın oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Ülkemizde, Bankalararası Kart Merkezi verilerine göre 2011 yılında sanal POS ile gerçekleştirilen yerli kartların yurtiçi ve yurtdışı kullanım işlem adedi toplamda 134,8 milyon, yerli ve yabancı kartların yurtiçi kullanım işlem adedi ise toplamda 126 milyon olarak gerçekleşmiştir. Bu işlemlerde, yerli kartların yurtiçi ve yurtdışı kullanımı işlem tutarları toplamda 22,1 milyar TL'dir. Yerli ve yabancı kartların yurtiçi kullanımı işlem tutarları da toplamda 22,9 milyar TL'ye ulaşmıştır.</p> <p>Sanal alışveriş hizmeti veren firmalar, kredi kartı bilgilerinin güvenliği ve gizliliğini sağlamak için yaygın olarak SSL ve SET gibi güvenlik standartlarını kullanmaktadır. Kullanıcı, işyeri ve banka arasındaki veri akışı sırasında bilgilerin şifrelenerek aktarılması esasına dayanan güvenlik sistemleri sayesinde bilgilerin başka bir kişinin eline geçmesi önlenmektedir.</p> <p>Eylem kapsamında, Türk Standartları Enstitüsü'nün üyesi olduğu Uluslararası Sertifikasyon Ağı (IQNET)'in, e-ticaret, e-iş ve diğer e-hizmet faaliyetlerinin belgelendirilmesi ile ilgili Qweb sistemi incelenerek, sertifikasyon mekanizması için oluşturulan bir belgelendirme modeli hazırlıkları tamamlanmıştır. Ancak, e-ticaret kapsamındaki yasal düzenlemelerin henüz tamamlanmamış olması nedeniyle uygulamaya konulamamıştır.</p> <p>Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısına ilişkin TBMM Komisyon süreci 02.05.2012 tarihinde tamamlanmıştır. Bundan sonraki süreçte ilgili kanun tasarısının, TBMM Genel Kurul gündemine alınarak 2012-2013 döneminde yasalaşması beklenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Kamu İnternet Siteleri Standardizasyonu ve Barındırma Hizmeti
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, kamu kurumlarının internet sitelerinin görsellik, hizmet kalitesi, içerik, güvenlik, kimlik yönetimi ve kullanılabilirlik hususları açısından standardizasyonunun sağlanması ve talep eden kamu kurum ve kuruluşlarına internet sitesi barındırma hizmeti verilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda, kamu kurumlarının internet sitelerinin tasarımında uymaları gereken kuralları ve prensipleri tanımlayan Kamu İnternet Siteleri Standartları ve Önerileri Rehberi hazırlanmış ve bu rehber www.kakis.gov.tr internet adresinden yayınlanmıştır. Ayrıca aynı adreste, hazırlanan internet sitelerinin Rehberdeki kurallara uygunluğunu test etmek amacıyla kullanılabilen bir site değerlendirme aracı bulunmaktadır. Rehberin bir Türk Standardı haline getirilmesine yönelik girişimlerde de bulunulmuş ancak bu konuda ilerleme sağlanamamıştır.</p> <p>Diğer taraftan, 2007/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile TÜBİTAK koordinasyonunda hazırlanan Kamu Kurumları İnternet Siteleri Kılavuzuna (Sürüm 1.0) kamu kurum ve kuruluşlarının uyumu zorunlu hale getirilmiştir. Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberinde (Sürüm 2.1), 2007/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe konulan kılavuza uyum zorunluluğu getirilirken, TÜRKSAT tarafından hazırlanan Kamu İnternet Siteleri Standartları ve Önerileri Rehberinin geliştirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberinde (Sürüm 2.1) W3C Erişilebilirlik Kılavuzu 2.0 (2008) isimli standarda kamu kurumlarının internet sitelerinin erişilebilirliği için önerilen standart olarak yer verilmiştir.</p> <p>Kamu kurumlarının internet sitelerinin barındırılması açısından TÜRKSAT tarafından bir altyapı kurulmuş olsa da, TÜRKSAT kamu kurumlarına bu eylemde kurgulanan şekilde hizmet sağlayamamıştır. Halihazırda çeşitli kamu kurumları internet sitesi barındırma, felaket kurtarma merkezi, iş sürekliliği merkezi gibi isimlerle farklı yatırımlara yönelmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Vatandaş Odaklı Hizmet Sunumu Uygulamaları
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında kamu kurumlarında vatandaş beklentileri ve ihtiyaçlarının tespit edilip, bu ihtiyaçlar doğrultusunda bütünleşik hizmet sunumunun sağlanması, kamu kurumlarının vatandaş görüşlerini elektronik ortamda toplayabileceği e-danışma fonksiyonlarının hayata geçirilmesi ve e-hizmetler için kullanıcı memnuniyeti endeksi oluşturularak düzenli ölçümler yapılması amaçlanmıştır.</p> <p>TÜRKSAT tarafından e-hizmetlerde vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi için bir proje hazırlanmış ve bu kapsamda oluşturulan proje grubu ile Vatandaş Memnuniyet Endeksi olarak adlandırılan endeksin metodoloji ve modeli geliştirilerek pilot e-hizmetler üzerinden saha testlerinin yapılması hedeflenmiştir. Ayrıca, Vatandaş Memnuniyet Endeksi kullanılarak ölçümlenen hizmetler ile ilgili iyileştirme çalışmaları kapsamında e-danışma fonksiyonları geliştirilmesi ve pilot uygulama ile test edilmesi planlanmıştır. Bu kapsamda, Vatandaş Odaklı Hizmet Sunumu Uygulamaları Çerçevesinde e-Hizmetler Kullanıcı Memnuniyet Endeksi AB Projesi yürütülmektedir.</p> <p>Öte yandan kamu kurum ve kuruluşlarının sunmuş oldukları hizmetlerle ilgili yaptıkları memnuniyet ölçüm çalışmaları yaygınlaşmakta ve memnuniyet ölçümünün giderek genel bir yaklaşıma dönüşmeye başladığı görülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Kamu Hizmetleri Envanteri
Sorumlu Kuruluş	Başbakanlık
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu hizmet envanterinin çıkarılarak kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunum yüzdesinin hesaplanması ve elde edilecek veriler doğrultusunda elektronik ortamda sunum için hizmetler arasında önceliklendirmeye gidilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmada ortaya çıkacak veriler doğrultusunda, kamu hizmetlerinde süreç iyileştirmeleri yapılması da planlanmıştır.</p> <p>Kamu Hizmet Envanteri çalışmaları 25.01.2007 tarihinde başlatılmış; 2008 yılında kurumların hizmet envanterinin derlenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Kamu kurumları, 31.07.2009 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik ile, sundukları kamu hizmetlerinin envanterini oluşturarak kurumsal internet sayfalarında ve e-Devlet Kapısında en güncel şekli ile yayınlamakla yükümlü tutulmuştur. Kamu kurumları, bu çerçevede, oluşturdukları hizmet envanterlerini kurum internet sitelerinden yayınlamaktadır.</p> <p>Ancak, Kamu Hizmet Envanterinin oluşturulmasında takip edilen yaklaşım nedeniyle, eylemden beklenen çıktılar üretilenmemiştir. Halihazırda oluşturulmuş kamu hizmet envanteri, eylemin amaçları açısından yetersiz durumdadır. Bununla beraber, kamu kurumlarının büyük çoğunluğundan hizmetlerine ilişkin temel veriler toplanmıştır.</p> <p>Gelinen aşamada, elektronik hizmet sunumu, idari basitleştirme, yetki devri vb. hususlar açısından duyulan ihtiyaçlar çerçevesinde, mevcut envanterin eksikliklerinin tespitine ve geliştirilerek devam ettirilmesine yönelik gerek çalışma biçimi gerek toplanan veriler açısından önemli bir birikim elde edilmiştir. Nitekim, TÜRSAT tarafından, Erzincan ilindeki kamu kurumları dikkate alınarak yeni bir kamu hizmet envanteri oluşturulmasına ilişkin bir proje yürütülmüştür. Öte yandan, Başbakanlık tarafından oluşturulan Kamu Hizmet Envanterinin e-Devlet Kapısına aktarılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. 2012 yılı Temmuz ayı itibarıyla 15 kurumun hizmetleri e-Devlet Kapısı üzerindeki Başbakanlık Kamu Hizmet Envanteri Giriş Uygulaması üzerinden girilmiş durumdadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Hizmet Dönüşümü Fizibilite Çalışması
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, kamu hizmetlerinin bütünlük ve etkin şekilde sunumuna yönelik çalışmalar yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda, mevcut hizmetler için yazılı hale getirilmiş iş süreçlerinin analiz edilerek vatandaş odaklı yaklaşım ile süreç yeniden yapılandırma fırsatlarının belirlenmesi, en çok fayda potansiyeli getirecek hizmet birleştirmelerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Hizmet fizibilite çalışmaları kurumlardan sağlanan yazılı hale getirilmiş iş süreçlerinin analiz edilebilecek şekilde hazırlanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle söz konusu eylem, 29 numaralı Kamu Hizmet Envanteri çalışmasının ardıl eylemi olup, 29 numaralı eylem kapsamında ortaya konan çıktı henüz bu eylem kapsamında kullanılabilecek durumda değildir.</p> <p>Diğer taraftan hizmet entegrasyonu konusu, TÜRKSAT tarafından e-Devlet Kapısına ilişkin yürütülen çalışmalarla örtüşmektedir. e-Devlet Kapısı hizmetlerinin yaygınlaştırılması kapsamında, elektronik hizmetlerin e-Devlet Kapısından sunulabilmesi için hizmet aktarım süreç ve standartlarının belirlenmesi (elektronik form ve içerik standartları) ile birden fazla kurumun dahil olduğu işlemlerde kurumların birbirleri arasında iş akışlarını yönetecek ve kurumlar arası veri alışverişini sağlayacak iş akış yönetimine ilişkin mekanizmaların ve platformların oluşturulması görevlerinin TÜRKSAT tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.</p> <p>Kamu hizmet envanteri, bu envanter üzerinde yapılacak fizibilite çalışması ve bu çalışmalara paralel olarak veri altyapısının şekillendirilmesi konularını birlikte ele alan bir proje çalışması Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmüştür. Bu kapsamda, 2008-2009 yıllarında Veri Paylaşımı ve Altyapı (VEPA) Projesinin detayları, çözüm ortakları, görev paylaşımı ve çalışma takvimi çıkarılmıştır. Ancak, TÜRKSAT'ın yasal görevleri ile proje kapsamında yer alan bazı faaliyetler mükerrerlik arz ettiğinden VEPA Projesi gerçekleştirilememiştir.</p> <p>Bu eylem, 29 ve 71 numaralı eylemlerle doğrudan ilgili olup, Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı ve TÜRKSAT arasında yoğun işbirliği gerektirmesine rağmen Stratejinin uygulama döneminin ilk yılları hariç istenen ölçüde işbirliği gerçekleştirilememiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	İletişim ve Kanal Yönetimi Yetkinliği
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile tüm kurum ve kuruluşlar tarafından sundukları ve hayata geçirecekleri e-hizmetlerle ilgili iletişim stratejilerinin oluşturulması, kamu kurumlarının vatandaş, işletme ve diğer kullanıcılarla iletişime geçmesinde uyulması gereken temel prensiplerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, gerekli düzenlemelerin yapılması ile e-Devlet Kapısı hizmetleri başta olmak üzere, kurumların en çok işlem sayısına sahip hizmetlerine yönelik kanal maliyeti ve kanal kullanımı ölçümlerinin yapılması ve elektronik kanallara aktarılan hizmetler için kanal göç stratejilerinin oluşturulması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem çerçevesinde, Kalkınma Bakanlığı tarafından merkezi iletişim stratejisinin hazırlanmasına yönelik teknik ve idari şartname hazırlık çalışmaları yapılmış, ancak, çalışma tamamlanamamıştır.</p> <p>Eylemin amaçladığı şekilde kurumların e-hizmetlerine yönelik yürütülecek iletişim için ortak prensip ve kuralların belirlendiği merkezi bir strateji hayata geçirilememiş olmakla beraber, kısmi ve kurum bazlı çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Kamu kurumları sundukları e-devlet hizmetleri için duyurular, eğitim faaliyetleri ve çeşitli tanıtım toplantılarıyla iletişim faaliyetleri yürütmektedir. Bazı e-devlet uygulamaları için dizi içi yerleştirmeleri gibi yeni uygulamalara gidilmekte, son dönemlerde kamu spotu olarak televizyonda yayınlanan e-devlet tanıtımlarına başlandığı gözlenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Sağlık Bilgi Sisteminin Kurulması
Sorumlu Kuruluş	Sağlık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem, ülke genelinde sağlık sektöründe görev alan tüm aktörlerin katkısıyla ulusal sağlık bilgi sistemi ve veri tabanının oluşturulmasını; oluşan bilgi sistemi aracılığıyla, sağlık risklerinin daha etkin yönetilebilmesi için erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesini amaçlamıştır.</p> <p>Türkiye genelindeki hastanelerin, Sağlık Bakanlığı bilgi ve iletişim platformu olarak işlev gören Sağlık-NET üzerinden Ulusal Sağlık Veri Sözlüğünde (USVS) tanımlı asgari sağlık veri setleri ve Bakanlık tarafından yayımlanan teknik gereklilikleri sağlayarak Sağlık Veri Operasyon Merkezine veri göndermeleri için 11.03.2008 tarihinde 2008/18 sayılı Sağlık Bakanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Bu kapsamda, 01.01.2009 tarihinden itibaren tüm hastanelerin Sağlık-NET entegrasyonu süreci başlatılmış, 81 ilde veri değerlendirme komisyonları oluşturularak Sağlık Bakanlığı bünyesinde geliştirilen veri karşılaştırma programı komisyon üyelerine açılmıştır. Aile Hekimliği Bilgi Sistemi (AHBS) 01.08.2005 tarihinde devreye alınmış ve birinci basamak sağlık kurumlarından veri toplanmaya başlanmıştır. Şubat 2010 itibarıyla AHBS üzerinden elektronik sağlık kaydı tutulan vatandaş sayısı 24 milyona ulaşmıştır.</p> <p>Haziran 2011’de Sağlık-NET ve AHBS sistemlerinin birleştirilmesine karar verilmiş olup, USVS 2.0 çalışmalarına başlanmış ve gözden geçirme toplantıları yapılmıştır. Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirmiş olan AHBS uygulamasına ilişkin süreç 31.12.2011 tarihinde sonlandırılmıştır. Mart 2012’de USVS 2.0 versiyonu yayınlanmıştır.</p> <p>Kasım 2011’de yayımlanan 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Sağlık Bakanlığı bünyesinde Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Kan Bankaları Veri Paylaşımı
Sorumlu Kuruluş	Sağlık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında; kan arama sürecinde tek noktadan sorgulama imkânının oluşturulması ve elektronik kanallar yardımıyla (SMS, e-posta vb.) desteklenmesi ve kan bankaları arasında veri paylaşımının kolaylaştırılması amaçlanmıştır.</p> <p>Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Türkiye Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) 1. bileşeninin 2008 yılı programı kapsamında sunulmuş ve kabul edilmiştir. Söz konusu proje ile AB kan ve kan ürünleri mevzuatının Türk mevzuatına uyumlaştırılması, bölgesel temelli bir kan tedarik sistemine geçilebilmesi için gerekli veri tabanının, stratejik planların ve yeniden yapılanma planının oluşturulması amaçlanmıştır. Projenin tamamlanmasıyla birlikte, hem Türkiye genelindeki kan tedarik noktaları arasında hem de AB bünyesindeki veri merkezleri arasında eşzamanlı veri paylaşımının mümkün hale gelmesi öngörülmektedir.</p> <p>Projenin hizmet alımı bileşenine ilişkin ihale süreçlerinin 2009 yılının son çeyreğinde, ekipman alımına ilişkin ihale süreçlerinin ise 2010 yılının son çeyreğinde tamamlanması planlanmış, projenin ihale sözleşmesi için son tarih 31.03.2011 olarak öngörülmüştür. Ancak, öngörülen süreçlere uygunluk sağlanamamış, proje AB tarafından riskli projeler kapsamına alınmış ve devam eden süreçte proje farklı sürelerde uzatma almıştır. Alınan uzatma süreleri sonucunda proje faaliyetlerinin 2013 yılı sonu itibarıyla tamamlanması planlanmaktadır. Projenin hizmet ve ekipman alımına ilişkin ihale süreçleri devam etmektedir. 2012 yılı Şubat ayı itibarıyla, kamu hastaneleri, özel hastaneler ve Kızılay bünyesindeki kan merkezlerine ait veriler toplanmaya başlanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Çevrimiçi Sağlık Hizmetleri
Sorumlu Kuruluş	Sağlık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem, vatandaşa yönelik temel sağlık hizmetlerinin (randevu, kişisel kayıtlara erişim, sağlık raporu, sağlık hizmeti ödemeleri vb.) çevrimiçi sunumunun sağlanmasını ve yaygınlaştırılmasını amaçlamıştır.</p> <p>Eylem kapsamında yürütülmekte olan projelerden başlıcası Merkezi Hastane Randevu Sistemi Projesidir (MHRS). Proje ile Alo 182-Hastane Randevu Merkezi'nden telefonla ya da www.mhrs.gov.tr adresinden, Sağlık Bakanlığına bağlı ikinci ve üçüncü basamak hastaneler ile ağız ve diş sağlığı merkezlerinden randevu verilmesi hedeflenmiştir. MHRS pilot uygulaması, 23.02.2010 tarihinde Erzurum ve Kayseri illerinde uygulamaya konulmuştur. Sağlık Bakanlığı ile Türk Telekom arasında MHRS Çağrı Merkezi Protokolü imzalanarak, 21.02.2011'de 1000 kişinin istihdam edildiği MHRS 1. Çağrı Merkezi Erzurum'da kurulmuştur. Söz konusu tarihten sonra, 69 il MHRS sistemine geçmiştir. 18.07.2011'de MHRS 2. Çağrı Merkezi için Turkcell Global Bilgi ile protokol imzalanmış olup, 23.10.2011'de Ankara'ya yeni bir MHRS Çağrı Merkezi kurulmuştur. Bu gelişmeye müteakip, 11 il daha MHRS kapsamına alınarak, MHRS'den yararlanan il sayısı toplam 80'e ulaşmıştır. 25.07.2011'de MHRS web randevu uygulaması ilk olarak Muğla ilinde başlamış olup, 2011 yılı sonu itibarıyla 24 ilde hizmet vermektedir. MHRS 3. Çağrı Merkezi için şartname hazırlanmış olup, ihalenin kısa bir süre içinde gerçekleşmesi öngörülmektedir.</p> <p>MHRS'nin 2012 yılının Mart ayından itibaren tüm Türkiye genelinde yaygınlaştırılmasıyla birlikte, sisteme kayıtlı vatandaş sayısı 50 milyonu aşmıştır. MHRS üzerinden alınan toplam randevu sayısı 2011 yılının ilk 6 ayında yaklaşık olarak 2 milyon iken, bu sayı aynı yılın ikinci yarısında 6 milyon, 2012 yılının ilk 6 ayında ise 17 milyona yükselmiştir. Önceden randevu almak suretiyle muayene olma oranı ülke genelinde yaklaşık yüzde 20 seviyesinde olmakla birlikte, randevuların yüzde 46'sı internet üzerinden, yüzde 54'ü ise Alo 182 üzerinden alınmaktadır.</p> <p>Sağlık Bakanlığının tüm personel hareketlerinin izlendiği Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemi (ÇKYS) / İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS) Modülünde tüm doktor bilgileri tescil edilerek Doktor Bilgi Bankası (DBB) oluşturulmaktadır. Bakanlık ile SGK arasında yapılan ortak çalışmalar sonucu MEDULA sistemi ile doktor bilgileri için Kasım 2009'dan itibaren provizyon sorgulama hizmeti başlamıştır. Ayrıca, Özel Sağlık Kuruluşları Yönetim Sistemi (SKYS) 05.01.2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup Sağlık Bakanlığı, özel sağlık kuruluşları üzerinde bulunan personel, donanım vs. takip işlemlerini ÇKYS üzerinden yapmaya başlamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Teletıp Sistemleri
Sorumlu Kuruluş	Sağlık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile vatandaşlara yönelik danışmanlık ve yönlendirme hizmetlerinin geliştirilmesi, sağlık kurumlarına ileri teknolojiler ile teşhis ve tedavi desteğinin sağlanması amaçlanmıştır. Proje, ilk etapta radyoloji ve patoloji alanındaki sağlık hizmeti sunumunun, bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığı ile ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumları arasında uzaktan verilmesini kapsamaktadır.</p> <p>Tıbbi görüntülerin elektronik ortamda saklanması ve iletilmesini temin etmek ve konsültasyon ihtiyacının giderilmesini sağlamak üzere 61 gönderici, 10 alıcı hastaneye gerekli donanımlar kurulmuş ve kullanıcı eğitimleri verilmiştir.</p> <p>Teletıp projesi kapsamında yüzde 98 yoğunlukla radyoloji, yüzde 2 yoğunlukla patoloji alanında hizmet verilmektedir. Sistem, ağırlıklı olarak birinci görüş raporlamada kullanılmaktadır. Kesin ve doğru tanı konulabilmesi amacıyla kompleks vakalarda ilgili uzman hekimler arasında görüntü ve bilgi paylaşımı da yapılabilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Elektronik Yükseköğretim Kayıtları
Sorumlu Kuruluş	Yükseköğretim Kurulu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, yükseköğretime ilk kayıt ve kayıt yenileme yaptıracak olan öğrenciler ile öğretim elemanlarının kayıtlarının bulunacağı ortak bir veri tabanının oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve TÜİK arasında yapılan protokol kapsamında hazırlanan Yükseköğretim Ortak Veri Tabanı (YÖKSİS) etkin şekilde işletilmektedir. Birim ağacı modülünde düzeltmeler yapılmaya devam edilmektedir. Akademik kadro modülü hizmet vermektedir.</p> <p>Yükseköğretim kurumlarınca öğrenci modülüne öğrenci bilgilerinin yılda 3 defa (Kasım, Mart, Ağustos) girilmesi gerekmekte ve bu işlemlerde zaman zaman aksamalar olmaktadır. Öğretim elemanlarının özgeçmişlerinin tutulduğu modülde halen 75.298 öğretim elemanının özgeçmiş formları bulunmaktadır.</p> <p>YÖKSİS'e yeni modüller eklenebilmektedir. Bugüne kadar eklenen modüller aşağıda verilmektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yükseköğretim kurumlarının idari kadro modülü • Yükseköğretim kurumlarının lisansüstü eğitim bilgileri modülü • Yükseköğretim kurumlarınca gerçekleştirilen akademik faaliyetlerin bir arada tutulması ve akademisyenlerce kullanımı için Faaliyet Bilgi Sistemi • İstatistiki veri hazırlamak için Yükseköğretim Öğrenci ve Öğretim Elemanı Raporlama Sistemi <p>YÖK tarafından Öğrenci Kayıt Sistemi'nin hayata geçirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Diğer taraftan, pek çok devlet ve vakıf üniversitesinin elektronik ortamda ders kaydı ve diğer öğrenci işlemlerini sunduğu bilinmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Elektronik Burs, Kredi ve Yurt Başvuruları
Sorumlu Kuruluş	Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Gn. Md.
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, yükseköğretime yeni başlayan ya da öğrenimine devam eden çok sayıda öğrenciyi ilgilendiren yurt başvurularının alınması ve öğrencilerin yurtlara yerleştirilmesi ile burs başvurularının alınması ve burs geri ödemelerinin izlenmesi konularında her türlü işlemin çevrimiçi yapılması amaçlanmıştır.</p> <p>2006 yılında başlatılan sistem yenileme çalışmaları kapsamında, kurum bilgi sistemleri üzerinde burs, kredi ve yurt başvurularının tek noktadan çevrimiçi ortamda alınabilmesini sağlayacak alt yapı kurulmuş ve gerekli yazılımlar geliştirilmiştir. Buna müteakip, 2007 yılında ara sınıf, yüksek lisans, doktora, ön kayıt-özel yetenek, dikey geçiş ve ek kontenjan ile bir yükseköğretim programına giren veya devam eden öğrencilerin başvuruları internet üzerinden alınmaya başlanmıştır.</p> <p>Ayrıca, bir yükseköğretim programına ilk kez yerleşecek öğrencilerin başvuruları ile burs, kredi ve yurt başvuruları çevrimiçi alınmaya 2007 yılında başlanmıştır. Tüm değerlendirme ve sonuçların açıklanması da internet sitesi üzerinden gerçekleştirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Entegre e-Kütüphane Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ülkemizdeki tüm kütüphanelerde yer alan kaynakların tek noktadan sorgulanabilmesi, kitap talebi, uzatma ve ceza ödeme gibi işlemlerin çevrimiçi gerçekleştirilebilmesi, elektronik kanallardan kullanıcılara çeşitli bilgilendirme mesajları yollanabilmesini sağlayacak bir sistem kurulması, seçili kütüphane materyallerine (kitap, tez, saydam, vb.) ve devlet arşivlerinde yer alan sık kullanılan belgelere çevrimiçi erişim imkanı sağlanması ile farklı kurumlar tarafından yürütülen e-kütüphane çalışmalarının birleştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu kapsamda, toplu katalog çalışmaları www.toplukatalog.gov.tr adresinden 03.04.2009 tarihinde resmi olarak yayına geçmiştir. 04.01.2010 itibarıyla Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesine ait 450.000'den fazla bibliyografik kayıt eylemin ilgili kuruluşu olan TÜBİTAK-ULAKBİM tarafından toplu katalog sistemine aktarılarak kullanıcıların ve araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Diğer kütüphaneleri de sisteme aktarma çalışmalarına devam edilmektedir. Özellikle üniversite kütüphanelerinin sisteme aktarma çalışmaları önemli ölçüde tamamlanmıştır. Projenin ikinci aşaması olan ödünç verme ve veri paylaşımı modüllerinin hazırlanması için TÜBİTAK-ULAKBİM ile protokol imzalanmıştır.</p> <p>Ulusal Entegre e-Kütüphane Sistemi Modülleri; Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT) ve Türkiye Belge Sağlama Sistemi (TÜBESS) 2010 yılı sonunda tamamlanıp kullanıma sunulmuştur. Böylece TO-KAT ile aranılan kaynağın yeri tespit edilmekte, TÜBESS ile de kaynağın karşı kütüphaneden temini (ödünç/kopya) sağlanabilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Eğitim Portalı ve Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, oluşturulacak olan eğitim bilgi sistemi sayesinde bütüncül bir eğitim veri tabanının oluşturulması, öğrencilerin öğrenim geçmişlerine tek bir noktadan ulaşabilmesi, velilerin çocuklarının öğrenim performansını yakından takip edebilmesi, okul ve öğretmen performanslarının kıyaslamalı şekilde izlenebilmesi, eğitim otoritelerinin politikalarının daha rasyonel temellere oturtulabilmesi, veri tabanı üzerine kurulacak karar destek sistemleri ile eğitim politikalarının bilgiye dayalı olarak oluşturulmasının sağlanması olarak belirlenmiştir.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya geçirilen projelerin en önemlilerinden birisi Milli Eğitim Bakanlığı Bütünleşik Yönetim Bilgi Sistemidir (MEBBİS). Kökeni 1987 yılında faaliyete geçirilen Personel Sistemine (PERSİS) dayanan Proje kapsamında, MEB'in birimlerinin faaliyetleri elektronik ortamda yapılmaya ve yönetim işlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanılmaya başlanmıştır. Projeye dahil İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi gibi alt sistemler oluşturulmuş ve Bakanlık birimlerinin hizmetine alınmıştır.</p> <p>MEBBİS projesiyle kurum ve personel bilgilerinin yönetimi için kurulmuş olan yapının, okul ve öğrenci bilgileri için de sağlanabilmesi amacıyla e-Okul Projesi başlatılmıştır. e-Okul Projesi ile yaklaşık 40 bin okuldaki öğrencilerin bilgileri merkezi bir veri tabanında T.C. Kimlik Numarası esas alınmak suretiyle kaydedilmekte; öğrenciler okul, sınıf ve şubelerine göre bu sistemde tutularak, ilk kayıt işleminden mezuniyete kadar nakil, devamsızlık, not, sınıf geçme, karne, disiplin vb. işlemleri e-Okul sistemi üzerinden yapılmaktadır. İstatistik tutulması, öğrenci başarisının izlenmesi, merkezi sınav planlaması, sınav başvurusu, norm kadro tespiti, ücretsiz ders kitabı dağıtımı vb. konularda öğrenci bilgisine ihtiyaç duyulduğunda, bu sistemden üretilen verilerden yararlanılmaktadır.</p> <p>Eğitim-öğretimde yardımcı ders destek materyali ve öğrenme nesnesi sunmak amacıyla www.egitim.gov.tr adresinde eğitim portalı hazırlanarak 2009 yılı itibarıyla yayına sunulmuştur. Ayrıca, FATİH Projesi kapsamında, eğitsel içeriğin sağlanması ve yönetilmesine yönelik Eğitim Bilişim Ağı (EBA) projesi hazırlanmıştır. Proje kapsamında, öğretmen ve öğrencilere daha sade ve doğru içerikleri sunmak için arama motoru geliştirilmekte, okullar ve diğer eğitim kurumları arasında intranet oluşturularak doküman arama, paylaşma ve indirmenin daha hızlı ve etkin hale gelmesi hedeflenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	e-Sınav Uygulamaları
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, merkezi olarak yapılan sınavların kayıt, sınav, değerlendirme, tercih sürecinin elektronik ortama aktarılması, sınav sonuçlarının adaylara çoklu kanallardan ulaştırılması, sınav sonuçlarının detaylı bilimsel analizine imkan tanıyan karar destek sistemlerinin oluşturulması ve eğitim bilgi sistemi ile veri paylaşımı ve entegrasyonunun sağlanması olarak belirlenmiştir. e-Sınav uygulamaları sayesinde, zaman tasarrufu sağlanması, kırtasiye masraflarının azaltılması, sınav gözetim yükünün hafifletilmesi ve sahtecilik risklerinin azaltılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, sınavların elektronik ortamda gerçekleştirilmesi ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bir komisyon kurulmuştur. Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavı, Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı, Açıköğretim Kurumları Sınavları, Motorlu Taşıt Sürücü Adayları Sınavı ve Kariyer Yükseltme Sınavları için elektronik ortamda; kayıt alma, değerlendirme ve sonuç duyurma işlemleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursları Sınavı'nın elektronik ortamda yapılmasına Ankara'da pilot olarak başlanmıştır.</p> <p>Sınav konusunda ülkemizde en yetkili kurum olan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi 03.03.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Kanun ile yeniden yapılandırılmış ve Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi adını almıştır. Çeşitli seviyelerde yılda ortalama 40 sınav icra eden Merkez bu sınavlardan pek çoğuna ilişkin bir veya daha fazla yerleştirme işlemi gerçekleştirmektedir. Merkez, özellikle güvenlik gerekçesiyle henüz sınavları elektronik ortamda gerçekleştirmiyor olsa da, sınavlara ilişkin kayıt alma, sonuç değerlendirme, sonuç duyurma gibi işlemlerin tamamını elektronik ortamda yapmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Elektronik Araç Trafik Tescil ve Ehliyet İşlemleri
Sorumlu Kuruluş	Emniyet Genel Müdürlüğü
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile araç ruhsatı alım ve değişikliğine ilişkin bilgilerin tek noktadan sunulması, tescil belgeleriyle ilgili işlemlerin elektronik ortamda yapılabilmesi, araç vergi borcu ve trafik cezası, çalıntı araç, araç muayene bilgileri gibi kayıtlar ile tescil kayıtlarının entegrasyonu ve ehliyet işlemlerinin ülke genelinde çevrimiçi yapılabilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında geliştirilen Araç ve Sürücü Bilgi Sistemi (ASBİS) ile; yeni (sıfır) araçların tescil işlemleri, ikinci el araçların satış, devir ve tescil işlemleri ve sürücü belgesi verilmesine ilişkin işlemleri elektronik ortama taşınması hedeflenmiş ve Proje büyük ölçüde hayata geçirilmiştir. Bu kapsamda, ikinci el araç satış ve devir işlemleri 5942 sayılı Kanun ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 20. maddesinde yapılan değişiklikle 01.05.2010 tarihinden itibaren noterlerde çevrimiçi gerçekleştirilmektedir. Eski yöntemle yılda yaklaşık 1,5 milyon ikinci el araç el değiştirirken, bu sistem devreye girdikten sonra (2011 yılı sonu itibarıyla) yaklaşık 4,8 milyon araç el değiştirmiştir. Yeni araçlarda ise vatandaşın sadece bayiye giderek aracını alıp kullanmaya başlayabilmesi için Ankara'da pilot uygulamaya geçilmiş olup, hizmetin 2013 yılı içinde tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Sürücü belgesi çıkarılabilmesi için gerekli belgelerin çevrimiçi elde edilebilmesi ve merkezi veri tabanında saklanan kayıtlardan sürücü belgesi basılması uygulamasına 03.10.2011 tarihi itibarıyla başlanmıştır. Proje kapsamında yazılımı tamamlanan hizmetler arasında ilgili ithalatçı ve imalatçı firmaların uygunluk belgesi, araç tip onay numarası doğrulama, ÖTV sorgulama ve hesaplama, kimlik paylaşımının sağlanması, adres kayıt sistemi üzerinden adres doğrulama, internet üzerinden sigorta bilgisi edinimi ve araç muayene hizmetleri bulunmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü, proje kapsamında çeşitli kurum ve kuruluşlar ile karşılıklı protokoller imzalayarak veri paylaşımı çalışmalarını belirli bir noktaya taşımış ve bazı işlemler çevrimiçi hale getirilmiştir. 2011 yılı sonu itibarıyla ASBİS ceza uygulamaları da aktif hale getirilerek, tüm trafik ceza türlerinin tek bir veri tabanında saklanması, yönetimi ve bu verilerin elektronik ortamda diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşımı sağlanabilmektedir. Proje kapsamında hayata geçirilen ASBİS yazılımına ve uygulamalarından başta yeni araç modülü olmak üzere ilgili geliştirme ve iyileştirme çalışmaları devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Gümrük Denetimlerinin Etkinleştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kaçakçılıkla mücadele kapsamında diğer kurumlarla elektronik veri paylaşımının ve koordinasyonunun artırılması amaçlanmaktadır.</p> <p>Eylem çalışmaları kapsamında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 10'uncu maddesinde 5911 sayılı Kanun ile değişiklik yapılarak, gümrük idareleri ile diğer yetkili kurumların veri paylaşımına ilişkin mevzuat altyapısı hazırlanmıştır.</p> <p>Gümrük denetimlerinin etkinleştirilmesi ve gümrük işlemlerinin tamamlanması sonrasında yapılacak çapraz kontrollere ilişkin olarak, karşılıklı veri paylaşımının geliştirilmesi için çalışmalar sürmektedir. Bu kapsamda, özellikle ithal eşyalar üzerindeki vergi kaçakçılığının engellenmesi için Maliye Bakanlığı ile gümrük işlemlerine ilişkin olarak yapılan beyanlar ile muhasebe kayıtları ve diğer bilgilerin karşılaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca, kaçakçılıkla mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla kurumlar arası bilgi paylaşımı kapsamında, kurumlar tarafından kullanılmakta olan sistemler, kurumların sahip oldukları veriler ve bu verilerin hangi ölçüde ve hangi usul ve esaslar dahilinde diğer kurumlarla paylaşılacağı konusunda çalışma yapılmıştır. Ancak, verilerin elektronik ortamda paylaşımını mümkün kılmak için kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenlemelerin tamamlanması beklenilmektedir. Bu düzenlemenin tamamlanmasının ardından Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kullanılan veri tabanları ile Emniyet Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kurumlara ait veri tabanlarında tutulan bilgilerin paylaşımına ilişkin çalışmalara devam edilmesi planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Ulusal Yargı Ağının Geliştirilmesi ve Adalet Hizmetlerine Erişim
Sorumlu Kuruluş	Adalet Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) veri tabanının karar destek sistemleri vasıtasıyla veri analizleri için kullanımı, adalet sistemi içerisinde veri entegrasyonunun sağlanması, vatandaşa dönük hizmetlerin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu hedeflere Strateji dönemi içerisinde ulaşılmış, bu hedeflerle sınırlı kalmayacak şekilde birçok hizmet ve uygulama hayata geçirilmiştir.</p> <p>2009 yılı sonu itibarıyla Türkiye genelinde UYAP işletimine geçme oranı yüzde 100'e ulaşmıştır. Adalet Bakanlığı teşkilatı ile adli ve idari yargının tüm birimleri, Ulusal Yargı Ağı kapsamına alınmış olup, bu birimlerin her türlü yargısal ve idari faaliyetleri UYAP otomasyonu üzerinden yürütülebilir hale gelmiştir. UYAP'ın tam entegrasyonu ve merkezi elektronik ortamda tutulan arşivi sayesinde, doğru ve tutarlı bilgi, mevzuatın tanıdığı yetkiler çerçevesinde başta hâkim ve cumhuriyet savcıları ile yargı personeli olmak üzere tüm kullanıcıların paylaşımına açılmıştır.</p> <p>UYAP uygulamaları içerisinde yer alan Karar Destek (Uyarı) Sistemi ile yargının hızlanması için mahkemelerde ve Cumhuriyet savcılıklarında iş yoğunluğu, yasa değişikliği gibi hususlardan kaynaklanan maddi hata ve usul hatalarının asgari seviyeye indirilmesi sağlanmıştır. Sistem ayrıca, bir mahkemece aranan kişinin başka bir yargı biriminde davacı, icra takipçisi, tanık vb. olması durumunda bu kişinin arandığı uyarısını vermektedir.</p> <p>UYAP kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bilgi sistemleriyle entegrasyon çalışmaları yapılmıştır. Bu çerçevede çok sayıda kurum ve kuruluş ile UYAP arasında sağlanan entegrasyon sonucunda iş süreçlerinde etkinlik ve maliyetlerde tasarruf sağlanmıştır.</p> <p>Vatandaşlar, UYAP Vatandaş Portalı üzerinden avukatların yaptığı tüm işleri yapabilme imkânına kavuşmuştur. UYAP Vatandaş Portalı 2009 yılı Mart ayında e-Devlet Kapısına entegre edilerek vatandaşların UYAP'ta kayıtlı dava ve icra dosyalarını sorgulayıp inceleyebilmeleri sağlanmıştır.</p> <p>Yargı hizmetinin vatandaşlara cep telefonları aracılığıyla hızlı bir şekilde ulaştırılabilmesi için UYAP SMS Bilgi Sistemi kurulmuştur. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile hukuk yargılamasında UYAP Bilişim Sisteminin kullanılmasına ilişkin düzenleme getirilmiştir. Buna karşılık, İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ile İcra ve İflas Kanununda, UYAP Bilişim Sisteminin kullanımına ilişkin düzenlemeler henüz yapılmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Çevrimiçi Emniyet Rapor ve Sorgu İşlemleri
Sorumlu Kuruluş	Emniyet Genel Müdürlüğü
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, elektronik ortamda sunulması mümkün olan emniyet hizmetlerinin, çevrimiçi sunumuna ilişkin çalışmaların yapılması ve e-Devlet Kapısı üzerinden bilgi edinme, e-pasaport gönderi takibi, Toplum Destekli Polislik Mahalle Polisi Hizmeti, araç sorgulama, sürücü belgesi ceza puanı sorgulama, sürücü belgesi iptal bilgisi sorgulama ile araç tescil ve sürücü belgesi işlemleri hizmet ve sorgulamalarının yapılabilmesidir.</p> <p>Bu hizmetlerin dışında, adresi üzerinden, çevrimiçi ihbar, e-pasaport başvuru randevusu ve başvuru yapıldıktan sonra durum bilgisi sorgulaması, kimliği belirsiz cesetlere ilişkin sorgulama, kayıp şahıs ve çocuk sorgulaması, oto parça ve iş makinesi sorgulaması yapılabilmektedir. Ayrıca, e-Pasaport Projesi kapsamında www.epasaport.gov.tr internet sitesi üzerinden pasaport müracaatı için randevu alınabilmektedir. Değerli kağıtların Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından basılması ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından kişiselleştirilmesi işlemi pasaport için tamamlanmış olup, sürücü belgesi ve araç tescil belgesi için çalışmalar devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Sosyal Güvenlik Sistemleri Entegrasyonu
Sorumlu Kuruluş	Sosyal Güvenlik Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, öncelikli olarak Sosyal Güvenlik Kurumu çatısı altında birleştirilen kurumların bilgi sistemlerinin entegre edilmesi ve e-bildirge, prim ödemeleri, emeklilik işlemleri, sağlık harcamaları denetimi gibi alanlarda en iyi uygulamaların tüm sosyal güvenlik sistemine yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, MEDULA ve Sağlık Provizyon Aktivasyon Sistemi (SPAS) gibi sistemlerin hayata geçirilmesi ile Genel Sağlık Sigortası kapsamında tüm devlet memurları ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait kayıtların sisteme aktarılmasına yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Ayrıca, ilaç sektöründeki kayıt dışılığı önlemeye yönelik olarak 01.01.2010 tarihinden itibaren ilaçta karekod uygulamasına (İlaç Takip Sistemi) geçilmiştir.</p> <p>Ülkemizde yer alan sosyal güvenlik kurumlarının 2006 yılında SGK çatısı altında birleştirilmesinin ardından, bu kurumlara ilişkin teknik altyapı ve hizmetlerin entegrasyonunu sağlamaya yönelik Sosyal Güvenlik Entegrasyon Projesi (SGEP) hazırlanmış ve 2010 Yılı Yatırım Programına alınmıştır. Projenin başlangıç aşamasında, TÜBİTAK tarafından Proje kapsamında ortaya konulacak sistemin bileşenlerini ve bileşenleri hayata geçirmek için gerekli iş adımlarını tespit etmeye yönelik analiz çalışmaları yürütülmüştür.</p> <p>Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı arasında 09.12.2011 tarihinde imzalanan bilişim ve iletişim hizmetleri konusunda taraflarca yapılması planlanan çalışmaları kapsayan bir işbirliği protokolü ve SGK ile TÜRKSAT arasında 23.12.2011 tarihinde imzalanan işbirliği protokolünün bir sonucu olarak, SGEP Projesi kapsamında yürütülecek faaliyetlerin TÜRKSAT ile birlikte yürütülmesine karar verilmiştir. Geline nokta itibarıyla, SGEP Projesinin uygulama çalışmalarına henüz başlanamamıştır. Proje, 2012 Yılı Yatırım Programı'nda 50 milyon TL bütçe ve 12,45 milyon TL ödenek ile yer almaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Vatandaşlık Kartı; Pilot Uygulaması ve Yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında biyometrik unsurlar da içeren elektronik kimlik kartının kimlik doğrulama için kullanımının sağlanması ve tüm kimlik doğrulama fonksiyonlarının tek bir kartta birleştirilmesi öngörülmüştür.</p> <p>Eylemin ilgili kuruluşlarından olan TÜBİTAK-BİLGEM tarafından, elektronik kimlik kartında kullanılan elektronik yonganın tasarımı gerçekleştirilmiş ve bu yonga üzerinde çalışan akıllı kart işletim sistemi geliştirilmiştir. Ayrıca, kimlik kartlarının kişiselleştirilmesini ve kart dağıtım sürecinin yönetimini sağlayan yazılımlar da yine TÜBİTAK-BİLGEM tarafından hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra, elektronik kimlik kartıyla yüksek güvenli kimlik doğrulama yapmak için kullanılacak kart okuyucuların (Kart Erişim Cihazı - KEC) teknik tasarımı da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu tasarımın Türk Standardı haline getirilmesine yönelik çalışmalar TSE bünyesinde devam etmektedir.</p> <p>Eylem kapsamında TÜBİTAK-BİLGEM tarafından geliştirilen elektronik kimlik kartı Bolu'da yürütülen ve 2010 yılı Kasım ayında tamamlanan pilot uygulamada sağlık ve sosyal güvenlik uygulamalarında test edilmiş ve ihtiyacı karşıladığı görülmüştür. Pilot uygulamada yaklaşık 220 bin vatandaşa elektronik kimlik kartı dağıtılmıştır.</p> <p>Pilot uygulamada elde edilen tecrübeler de dikkate alınarak, elektronik kimlik kartının tüm ülke çapında yaygınlaştırılmasına ilişkin iş planı ve fizibilite raporu Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış ve elektronik kimlik kartının yaygınlaştırılmasına ilişkin proje 2012 Yılı Yatırım Programına alınmıştır. 2012 yılı Nisan ayı itibarıyla yaygınlaştırma çalışmalarına başlanmış olup, bu çalışmaların 2016 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, 2013 yılı içerisinde elektronik kimlik kartlarının dağıtımının başlaması ve on milyon vatandaşa kart dağıtımının tamamlanması planlanmaktadır.</p> <p>Eylem kapsamında bugüne değin yürütülen çalışmalarla, TÜBİTAK-BİLGEM bünyesinde elektronik kimlik teknolojileri alanında önemli bir bilgi birikimi oluşmuştur. Elektronik kimlik kartının ülke çapında yaygınlaştırılması sonrasında da, oluşturulan bu birikimin güncel teknolojik gelişmelere paralel şekilde geliştirilerek yerel endüstriye aktarılması hedeflenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Entegre İş Platformu
Sorumlu Kuruluş	Türkiye İş Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, kamu ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın, iş arayan kişiler ile eleman arayan kamu kurumları ve özel kuruluşların bilgilerini bir araya getirecek ve uygun kişilerin uygun işlere yerleştirilebilmelerine imkan sağlayacak entegre ve çevrimiçi bir iş arama-bulma sistemi kurulması öngörülmüştür.</p> <p>İş arayanlar açısından işin kamu ya da özel sektör kuruluşlarında olup olmadığı ikincil öncelikte olmaktadır. Halen, İŞKUR'un İstihdam Portalı üzerinden verdiği hizmet, kamu ya da özel sektörde işçi statüsünde iş arayanlara yöneliktir. Entegre İş Platformu ile nitelikleri itibarıyla kamuda memur/işçi kadroları ya da özel sektörde işçi kadroları için uygun olan kişilerin kendilerine uygun işlerin tamamını, bu platform aracılığıyla görebilecek ve iş başvurusu yapabilmeleri hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında başlatılan çalışmalar, Devlet Personel Başkanlığı ile İŞKUR arasında, görev paylaşımından kaynaklanan sorunların yasal düzenlemelerle ortadan kaldırılmasının gerekli olduğunu ortaya çıkarmış, ancak Strateji uygulama döneminde bu mümkün olamamıştır. Bunun başlıca nedeni, özellikle kamu kesiminde boş kadroların doldurulması konusunda görev ve sorumluluk sahibi olan Devlet Personel Başkanlığı ve ÖSYM'nin yetkilerinin bir kısmını İŞKUR'a devretme konusundaki isteksizlikleri olmuştur. Bu çekincelere rağmen, sorunun yakın bir zamanda ortadan kalkacağı düşüncesi ile İŞKUR bir yatırım projesi hazırlamıştır. Ancak, ilgili kurumlar nezdinde Kalkınma Bakanlığı öncülüğünde yapılan değerlendirme ve uzlaşma toplantıları da sonuç vermemiştir. Proje için Kurum bütçesine aktarılan 2 milyon TL harcanamamış ve Proje, 2011 Yılı Yatırım Programından çıkarılmıştır. Sonuç itibarıyla, Entegre İş Platformunun kurulması mümkün olmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri
Sorumlu Kuruluş	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile devlet tarafından verilen tüm sosyal yardımların tek bir çatı altında toplanması, sosyal yardım başvurularının elektronik kanallardan yapılması ve sosyal yardım kurumlarınca ihtiyaç duyulan bilgilerin kurumlar arasında paylaşımının sağlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında yazılım geliştirme hizmeti almak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile TÜBİTAK arasında 05.12.2008 tarihinde protokol imzalanmıştır. Eylem ile aynı isimle yatırım programına dahil edilen Proje kapsamında en fazla yararlanıcının bulunduğu Şartlı Eğitim ve Sağlık Yardımları Modülü Eylül 2010'da tamamlanarak hizmete açılmıştır. Modülün devreye alınmasıyla birlikte, yıllık yaklaşık 16 milyon TL'lik kırtasiye ve ulaşım tasarrufu sağlanmıştır. Ayrıca, uygulama sayesinde muhtaçlık kriterlerinin etkili şekilde değerlendirilmesi ve takibi neticesinde sosyal yardımların daha adaletli dağıtılması sağlanmış ve önemli miktarda kamu kaynağı israfı önlenmiştir.</p> <p>18.10.2011 tarihinde Yardımlar ve Kaynak Yönetimi Modülleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının kullanımına açılmıştır. Böylece, 1,9 milyon hane ve bu hanelerde yaşayan 9,8 milyon kişinin tüm sosyoekonomik verilerinin tutulduğu Yoksulluk Envanteri oluşturulmuştur. Sağlıklı sosyal politikalar oluşturmak adına ihtiyaç duyulan hane bazlı gerçek verilere ulaşılmış olup, hanedeki sosyoekonomik değişimler anlık olarak takip edilebilmektedir.</p> <p>02.01.2012 tarihinde Genel Sağlık Sigortası Gelir Testi Modülü hizmete açılmıştır. Böylece, 01.01.2012 tarihi itibarıyla kaldırılan Yeşil Kart uygulamasından yararlanan 10,5 milyon vatandaşın gelir seviyeleri bahsi geçen Modül üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Modül sayesinde vatandaşlardan hiçbir evrak talebinde bulunulmamaktadır. Gelir testi sonuçları da günlük olarak sistem vasıtasıyla SGK veri tabanlarına aktarılmakta ve hiçbir yazışma yapılmamaktadır. Ayrıca, Eşi Vefat Eden Kadınlara Yönelik Nakit Sosyal Yardım Modülü ve Vakıf İnsan Kaynakları Modülü 2012 yılı içinde devreye alınmış, 2022 sayılı Kanuna göre verilen Yaşlılık ve Özürlülük Maaşı İşlemleri Modülü tamamlanma aşamasına gelmiştir. 2013 yılı içerisinde, Ağır Özürlülere Yönelik Evde Bakım Aylığı Modülü ve Projeler Modülünün hizmete açılarak, kamu kurumları tarafından verilen tüm sosyal yardımlara ilişkin işlemlerin Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemi üzerinden yapılması sağlanacaktır. Söz konusu sistemde yürütülen sosyal yardım uygulamalarının yıllık tutarının 10 milyar TL'ye ulaşması beklenmektedir. 2013 yılı içinde sosyal yardım faaliyeti yürüten yerel yönetimler ve STK'ların da sisteme entegre edilmesiyle birlikte proje sonuçlandırılacaktır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Adres Kayıt Sistemi
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ülke çapında vatandaş, işletme ve diğer adres bilgilerinin AB standartlarına uygun şekilde tek noktada tutulması, adres bilgilerinin ilgili kurumlar arasında belirlenmiş ilkeler çerçevesinde paylaşımının sağlanması ve farklı kurumların adres toplama çalışmalarının birleştirilmesiyle ikametgah belgelerinin kurumlar arasında çevrimiçi paylaşılabilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa dayanılarak oluşturulan Adres Kayıt Sistemi (AKS) ile Türk Vatandaşları ve Türkiye’de yaşayan yerleşik yabancıların yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin elektronik ortamda merkezi bir yapı içerisinde güncel olarak tutulması ve adres konusundaki dağınıklığa son verilmesi öngörülmüştür. AKS, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) adıyla Türkiye İstatistik Kurumu tarafından geliştirilmiş ve 2007 yılında Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.</p> <p>Adres beyan formları elektronik ortamda alınmaya başlanmış olup, adres bilgileri güncel olarak tutulmaktadır. Yerleşim yeri ve diğer adres belgeleri nüfus müdürlüklerince ve Kimlik Paylaşım Sistemine bağlı muhtarlarca verilmektedir. Muhtarlıkların sisteme bağlanmalarını sağlamak amacıyla protokol işlemlerini yapmak ve şifrelerini vermek üzere nüfus müdürlükleri yetkili kılınmış olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir. Adres bilgileri güncel olmayan kişilerin adrese dayalı bir hizmeti almak üzere müracaat etmeleri halinde, ilgili kurum adres beyanlarını elektronik ortamda almaktadır. Yurt dışındaki vatandaşların konsolosluklardan gerçekleştirilen vatandaşlık işlemleri üzerinden adres güncelleme işi de çevrimiçi yapılmaktadır. Yurtiçinde ise adres güncellemeleri ile ilgili olarak kişi internetten adresini güncellemek suretiyle elektronik ortamda kendisine verilen referans numarası ile nüfus müdürlüklerine giderek adresini güncelleyebilmektedir. Vatandaşların elektronik ortamda adres beyanı verebilmeleri için sayısal imza alt yapısı da oluşturulmuştur. Vatandaşlar, büyükşehir belediyelerinin su idareleri ve il belediyelerinden adres beyanlarını yapabilmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, metin tabanlı Ulusal Adres Veri Tabanına (UAVT) mekansal boyut kazandırılması, yapı belgeleri izin sürecinin ilgili kurum ve kuruluşları da kapsayacak şekilde çevrimiçi yapılması, UAVT’nin yapı ruhsat otomasyonu ile otomatik güncellenmesinin sağlanması ve üretilen bu verilerin diğer kurum ve kuruluşlarla paylaşılması amacıyla Mekansal Adres Kayıt Sistemi ve Çevrimiçi Emlak ve İnşaat İzinleri Projesi oluşturulmuştur. 2012 yılı sonunda tamamlanması planlanan Projenin tasarım aşaması tamamlanmış olup, CBS uygulamalarına sahip toplam 12 yetkili idarede pilot çalışma gerçekleştirilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Çevrimiçi Emlak ve İnşaat İzinleri
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, yapı belgeleri izinleri sürecinin elektronik ortama aktarılması ve yerel yönetimler ile ilgili diğer kurumlar arasındaki gerekli belge ve verilerin elektronik ortamda paylaşımı hedeflenmiştir.</p> <p>İl özel idareleri ve belediyeler 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca; belirlenen standartlardaki adres bilgileri ile adres oluşumuna altyapı oluşturan yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlü olduklarından, UAVT ile yapı belgelerinin eş zamanlı olarak işlenmesinin sağlanması gerekmektedir. Söz konusu iş ve işlemler UAVT ile ilişkili olarak mevcut AKS’de kısmen yapılabilmektedir. Ancak, inşaat ruhsat başvurusunda gereken tapu ve kadastro bilgileri ile yapı kullanma izin belgesi alımında gereken vergi borcu sorgulama ve cins değişikliği gibi işlemler ilgili kurumların sistemleriyle entegrasyon sağlanamadığından çevrimiçi yapılamamaktadır.</p> <p>Diğer taraftan, mevcut UAVT metin tabanlı oluşturulduğundan adreslerin sağlıklı olarak oluşturulması, izlenmesi ve güncellenmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Mevcut durumda bir kısım belediyeler kendi numarataj veya kent bilgi sistemini kullanarak numarataj hizmetlerini yürütürken aynı adresi hem kendi sitemlerine hem de UAVT sistemine işlemek zorunda kalmaktadır. Bu mükerrer veri girişi nedeniyle, UAVT’nin güncellenmesi hususunda sorunlar yaşanabilmektedir. Bu sorunları ortadan kaldırmak üzere güvenli bir adres kayıt sisteminin oluşturulması ve yapı belgeleri sürecinin elektronik ortamda dinamik olarak gerçekleştirilmesi amacıyla metin tabanlı adreslerin CBS imkanlarıyla harita tabanlı mekânsal bir veri tabanına dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Oluşturulacak arayüz ve web servisleri ile belediyelerdeki mevcut numarataj sistemleri ve adres veri tabanı arasında tam bir entegrasyon sağlanması ve yetkili idarelerin tek bir yerden veri girişi yapmaları sayesinde Mekansal Adres Kayıt Sisteminin (MAKS) güncelliği temin edilecektir. Bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla 50 nolu eylemde öngörülen çalışmaları da kapsayan Mekansal Adres Kayıt Sistemi ve Çevrimiçi Emlak ve İnşaat İzinleri Projesi oluşturulmuştur. Söz konusu projenin tasarım aşaması tamamlanmış olup pilot olarak seçilen idarelerde veri entegrasyonu yapılmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	e-Askerlik ve e-Seferberlik Hizmetleri
Sorumlu Kuruluş	Milli Savunma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile Milli Savunma Bakanlığı (MSB) Asker Alma Dairesi Başkanlığı (ASAL) Otomasyon Projesi yeniden ele alınarak askerlik şubeleri ile ASAL arasındaki bilgi paylaşımının elektronik ortama aktarılması, vatandaşların askerlik durumlarına ve belge eksikliklerine ilişkin elektronik ortamda sorgu yapabilmesi, orta vadede askere alma başvuruları, tecil belgeleri gibi hizmetlerin çevrimiçi sunumu, Seferberlik Otomasyon Projesi kapsamında ilgili kuruluşlar arasında bilgi paylaşımının sağlanması, vatandaşların terhislerinden itibaren yaş sınırı dışına çıkıncaya kadar yoklama ve erteleme gibi işlemlerinin çevrimiçi yürütülmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu kapsamda, adres bilgileri teyidi ve güncellenmesi, son yoklama bilgi formu, celp dönem tercihi ve sevk edilecek eğitim merkezi sorgulaması hizmetlerine e-Devlet Kapısı üzerinden çevrimiçi erişilebilmektedir. Bunun yanı sıra, Seferberlik Otomasyonu Projesi kapsamında, personel seferberlik tatbikat sorgulama, personel sefer görev emri sorgulama, nakil araçları, iş makinaları, özel nakliyat firmaları, özel sektör firmaları, sağlık tesisleri, turistik tesisler, tersaneler, özel inşaat firmaları ve harp sanayi firmaları seferberlik bilgisi ve sefer görev emri sorgulama hizmetleri de e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmaktadır. Bu hizmetlere e-imza, m-imza veya şifre ile erişilebilmekte olup, bu hizmetlerde 2011 yılı sonuna kadar yaklaşık 2 milyon işlem yapılmıştır.</p> <p>Bu hizmetlere ilave olarak, kurumsal temelli 27 hizmetin daha üniversiteler dahil, ilgili kurumlarla işbirliği yapılarak işleme alınma çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, Elektronik Belge Yönetim Sisteminin devreye alınmasıyla birlikte vatandaşa askerlik ile ilgili durumlarını gösteren Askerlik Durum Belgesinin elektronik kopyası verilebilecektir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	e-Vatandaşlık Hizmetleri
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile vatandaşlık işlemleri ve çeşitli belge başvurularının (doğum, evlilik, boşanma vb.) çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesi, vatandaşlık evrakı ve dayanak belgelerinin elektronik ortama alınarak MERNİS kayıtlarıyla eşleştirilmesi, konsolosluklardan gerçekleştirilen vatandaşlık işlemlerinin çevrimiçi yapılabilmesi, yetkili makamlarca hazırlanan dayanak belgelerine ilişkin standartların oluşturulması ve bu belgelerin kurumlar arasında elektronik ortamda paylaşılmasına yönelik süreçlerin ve gerekli mevzuat düzenlemelerinin hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>NVİ'nin iç süreçleri büyük oranda elektronik ortamda yürütülmektedir. Kişilerin müracaatları ve bu müracaatların NVİ'ye elektronik ortamda gönderilmesine yönelik işlemler ise henüz elektronik ortamda yapılamamaktadır. NVİ'de nüfus olayları ile ilgili tüm işlemler belgeye dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. İletilen tüm belgelerde orijinal ve ıslak imza kullanılmaktadır. Tüm bu bilgi ve belgelerin ıslak imza ile posta/kurye vasıtasıyla iletilmesi, hem zaman kaybına neden olmakta, hem de oluşabilecek gecikmeler sonucunda hatalı durumların oluşmasına uygun bir ortam yaratmaktadır. Bu proje ile verilen hizmetlerin elektronik ortama taşınması da kolaylaşacaktır.</p> <p>İki adımda hayata geçirilmesi planlanan eylemin ilk adımı olarak Türk vatandaşlığının kazanılması ve kaybına ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesi planlanmıştır. Buna ilişkin fizibilite raporu ile teknik şartname hazırlıklarının tamamlanmasının ardından, 12.05.2010 tarihinde sözleşme imzalanarak işe başlanmıştır. Eylemin ilk adımı 31.12.2010 tarihinde tamamlanmıştır.</p> <p>Eylemin ikinci adımı olarak belirlenen diğer kurumlar tarafından hazırlanan nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin elektronik ortamda iletilebilmesine yönelik çalışmalar 2011 yılında ihale edilmiştir. Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Noterler Birliği ile ortak çalışmalar devam etmekte olup, 2012 yılı içerisinde bu kurumlara test sayfalarının açılması planlanmaktadır. Eyleme ilişkin tüm çalışmaların 2012 yılı sonu itibarıyla tamamlanması beklenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile tapu ve kadastro verilerinin elektronik ortama alınması, tapu ve kadastro işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesi, MERNİS ile tapu kayıtlarının eşleştirilmesi, uygulamanın tüm ülkeye yaygınlaştırılması ve ilgili kurumlarla verilerin paylaşılması hedeflenmiştir.</p> <p>Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) Projesinin pilot aşamasında; tapu uygulama, kadastro uygulama ve ofis otomasyonu yazılımları geliştirilmiş ve bir bilgi işlem merkezi kurulmuştur. TAKBİS II kapsamında mevcut tapu uygulama yazılımının tüm fonksiyonlarıyla hizmet vermesi sağlanırken kadastro yazılımında hedeflenen işlevsellik ve performansa henüz ulaşamamıştır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2010 yılında Projenin 3. aşaması çalışmalarını başlatmış ve bu aşamada yer alan işlerin tamamlanması için TÜRKİSAT ile sözleşme yapmıştır. Bu kapsamda Mayıs 2012 itibarıyla 957 tapu sicil müdürlüğünün tamamının verileri TAKBİS veri tabanına aktarılmış ve işleme alınmıştır.</p> <p>Tapu sicil müdürlüklerinde, yapılan tüm işlemlere ait tapu harç ve döner sermaye ödeme bilgileri çevrimiçi olarak e-Devlet Kapısından sunulmaktadır. Kadastro müdürlüklerindeki mevcut kadastro verilerinin toplanmasına yönelik Kadastro Veri Konsolidasyonu (KVK) Programı geliştirilmiş olup, veri toplama çalışmaları ile temel coğrafi bilgi sistemleri fonksiyonlarının eklenmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.</p> <p>Taşınmaz sahibi vatandaşlar 06.10.2010 tarihi itibarıyla kendilerine ait taşınmaz bilgilerini ve haritasını T.C. Kimlik No ve e-devlet şifrelerini girerek e-Devlet Kapısı üzerinden görebilmektedir. Diğer taraftan, taşınmaz satış ve ipotek işlemleri için taşınmazın bağlı bulunduğu tapu sicil müdürlüğüne gitmeden en yakın tapu sicil müdürlüğünden satış ve ipotek işlemleri gerçekleştirilebilmektedir. Yedekleme sistem odası ve felaket kurtarma merkezi kurulumuna yönelik çalışmalar devam etmektedir. Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, MASAK ve bazı belediyelerle çevrimiçi bilgi paylaşımı sağlanmaktadır. Yılda yaklaşık 20 milyon kişiye TAKBİS üzerinden hizmet verilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	e-Noter Hizmetleri
Sorumlu Kuruluş	Türkiye Noterler Birliği
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile elektronik ortama taşınması mümkün olan noterlik hizmetlerinin tespiti ile bu hizmetlerin elektronik ortama taşınması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında, e-noterlik hizmetlerinde Türkiye için en uygun model çalışmasını da içeren fizibilite raporu (2009 Aralık) ile e-Noterlik Hizmetleri Eylem Planı (Mayıs 2010) hazırlanarak Türkiye Noterler Birliği (TNB) Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. 41 nolu eylemle paralel olarak, ikinci el araç satış ve tescil işlemleri 01.05.2010 tarihinden itibaren elektronik ortamda noterlikler tarafından yapılabilmektedir. Araç satış işlemi için gereken sorgular TNB, EGM, GİB, TÜVTURK, TRAMER ve NVİ bilgi sistemleri arasında gerçekleştirilmektedir. Eski yöntemle yılda yaklaşık 1,5 milyon araç el değiştirirken, bu sistem devreye girdikten sonra, 2011 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 4,8 milyon araç el değiştirmiş, böylece satılan aracın devri de anında gerçekleştirilerek kayıt dışı satış işlemi oldukça azalmıştır. İşçi sendikalarına üyelik ve üyelikten ayrılma işlemleri de noterliklerde başlatılmakta, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve SGK verileri üzerinden gerçek zamanlı kontroller yapılarak sonuçlandırılmaktadır. YURTKUR ile öğrenci burs/kredi taahhüt senetlerinin internet ortamında alınarak noterliklerde onaylama işlemleri sürdürülmektedir. 01.10.2011 tarihinden itibaren mirasçılık belgesi mahkemelerin yanı sıra noterlikler tarafından da düzenlenmektedir. Ticari işletmelere ilişkin Haziran 2011 itibarıyla işleme açılan e-Defter Projesi kapsamında, hazırlanan e-defterler noterliklerde elektronik olarak onaylanmaktadır.</p> <p>TNB, şirket kuruluş süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik mali giderlere ilişkin Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulunca yürütülen çalışmalara ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen çevrimiçi şirket kuruluş işlemleri çalışmalarına katılım sağlamaktadır. Yine, TNB bünyesinde merkezi veri bankası kurulması tasarım ve altyapı çalışmaları bitirilmiş ve pilot uygulamaya başlanmıştır. 2012 yılı sonuna kadar tüm noterlerin e-imza kullanımı ile birlikte bu uygulamaya dahil edilmesi planlanmaktadır. Yazılım altyapısı ve diğer teknik altyapılar tamamlandığında merkezi veri toplama işlemleri otomatik olarak yapılacaktır. Kamu Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 11. maddesi, elektronik ortamda güvenli e-imza kullanılarak noter huzurunda veya huzurda olmadan yapılabilecek noterlik işlemlerinin belirlenmesi ve konuyla ilgili ayrıntılara ilişkin 1512 sayılı Noterlik Kanununda (198/A maddesi) değişiklik öngörmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Tarım Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile tarımla ilgili her türlü bilginin bütünlüklü bir yapı içerisinde yönetilmesi ve bilgilerin karar süreçlerinde kullanımını sağlayacak etkin bir bilişim sisteminin geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu kapsamdaki çalışmalar arasında Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi (TARBİL), Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Arazi Parsel Tanımlama Sistemi (LPIS), Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS) ve Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS) bulunmaktadır. TARBİL Projesi ile tarım alanlarının tespiti, ürün tahminlerinin ve projeksiyonlarının doğru şekilde yapılması, desteklemelere konu tarım parsel alanlarının doğru hesaplanması hedeflenmektedir. ÇKS kapsamında, bitkisel üretim yapan çiftçilerin özlük, arazi, üretim ve bitkisel üretime bağlı destekleme bilgileri bir çatı altında toplanmış ve bu bilgiler çerçevesinde Türkiye, il, ilçe ve çiftçi bazında ürün desenine göre arazi ve ürün raporları oluşturulmuştur. Ayrıca, çiftçilerin bilgilendirilmesine yönelik internet sitesi hizmete sunulmuştur. LPIS ile uzaktan algılama, yersel örnekleme çalışmalarının tamamlanması ve böylece sahadan daha kaliteli istatistik verilerin alınması, tarım politikalarının yürütülmesine ilişkin bilgi altyapısı ve idari yapının geliştirilmesi hedeflenmektedir. GGBS, gıda/yem konusunda faaliyet gösteren işletmeleri kayıt altına alma, denetim ve numune kaydı, hızlı alarm bildirimlerini takip etme, risk esaslı denetime yönelik veri oluşturma, ithalat ve ihracat işlemlerini kayıt etme ve sertifika düzenleme gibi işlemlere ait fonksiyonları içermektedir. OTBİS ile organik tarımsal faaliyetlerde oluşturulacak politika, istatistik ve desteklemelerde kullanılmak üzere, takip, kontrol ve izlenebilirliğin sağlanması ve bilgiye hızlı ve güvenilir bir şekilde ulaşılması hedeflenmektedir.</p> <p>Yukarıda bahsi geçen sistemlere ilave olarak diğer bilgi sistemlerine yönelik çalışmalarda sürdürülmektedir. Koyun Keçi Kayıt Sistemi (KKKS) tamamlanma aşamasındadır. Ülkemizdeki balıkçılık faaliyetlerinin avcılık anından ilk satışına kadar olan süreçte izlenmesine yönelik kayıtları içeren Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS) ve her yaştaki sığır cinsi hayvanların tanımlama ve kayıt işlemlerinin yapılması amacıyla geliştirilen Büyükbaş Hayvan Kayıt Sistemi (TÜRKVET) tamamlanmıştır. Gıdaya ilişkin her türlü şikayet veya talebin yapılabileceği Alo 174 Gıda Hattı hizmete sunulmuştur. Meraların il, ilçe ve köy bazında takip edilmesi amacıyla Mera Bilgi Sistemi (MERBİS) geliştirilmiştir. 2005 yılında çalışmaları başlayan sistemde 4,3 milyon hektarlık tahditli meranın 2,2 milyon hektarı harita tabanlı olarak tutulmakta ve kiralama, işgal tespitleri ile tahsisler bu sistem üzerinden izlenebilmektedir. 2010 yılında çalışmaları başlayan Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi (TİKAS) kapsamında tarımsal işletmelere ait ekilen, boş bırakılan toprak miktarı, hayvan sayısı ile tarımsal araç ve gereç sayısı gibi bilgiler parsel bazlı olarak girilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu kurumlarının tüzel kişilerle ilgili ihtiyacı olan bilginin tek noktadan sunulması, sisteme dahil kişilere ait bilgilerin vergi numarası ile bir sistemde birleştirilmesi ve sistemde tutulan şirket bilgilerinin uluslararası standartlara uyumlu hale getirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, eylem kapsamında yapılacak çalışmalarla sistemde yer alan bilgilerin, kişisel bilgilerin mahremiyeti ve AB müktesebatı çerçevesinde belirlenecek kurallara göre çeşitli özel sektör kuruluşlarıyla paylaşımının gerçekleştirilmesi hedefler arasında belirlenmiştir.</p> <p>Eyleme ilişkin çalışmalar projelendirilmiş ve 2006 Yılı Yatırım Programına dahil edilmiştir. Eyleme ilişkin pilot uygulama 19.04.2010 tarihinde Mersin’de başlatılmıştır. Ayrıca, ticari işletme ve/veya şirket kurmak isteyen kişilere www.icticaret.gov.tr internet sitesi üzerinden hizmet sunulmaya başlanmıştır. Ancak, ilerleyen süreçte diğer kurumların gereksinimleri doğrultusunda Projede revizyon ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, 15-28 Haziran 2010 tarihleri arasında Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda MTK ve Diğer Kurumların Bilgi Sistemleri Analiz Çalışması yürütülmüştür. Bu çalışmanın sonucunda, 16 haneli ortak numara kullanımı konusunda mutabakat sağlanmış ve Projenin ismi Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) olarak değiştirilmiştir. Projenin yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda, ülke çapında 237 ticaret sicil müdürlüğünde kayıtlı ticari işletmeler, şahıs işletmesi, yabancı şirket Türkiye temsilcilikleri, sermaye şirketleri ve kooperatiflere ait çeşitli bilgilerin 2012 yılı sonuna kadar veri tabanına aktarımının sağlanması planlanmaktadır.</p> <p>Ayrıca, entegrasyon çalışmaları sürdürülen kamu kurumları ile yapılan çalışmalar, Mersin Ticaret Sicil Müdürlüğü’nde sürdürülen pilot uygulama, kurumlar arası görev değişiklikleri nedeniyle ortaya çıkan ihtiyaçlara ilişkin uygulamada gerçekleştirilmesi gereken yeni eklemeler ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Uygulanmasına Dair Kanunla getirilen hususların uygulamaya aktarılması için ek yazılım çalışmalarına ilişkin hizmet alımı gerçekleştirilmiş ve 23.01.2012 tarihi itibarıyla ek çalışmalara başlanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Şirketler Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile Türkiye'nin sanayi ve ticaret strateji ve politikalarının belirlenmesi sürecinde kullanılmak üzere sanayi ve ticaret envanterini içeren bir bilgi sisteminin oluşturulması amaçlanmıştır. Bu sayede, Şirketler Bilgi Sistemi üzerine kurulacak karar destek sisteminden yararlanılması hedeflenmiştir. Ayrıca, sistemde oluşturulacak bilgilerin kurumlar arasında elektronik ortamda paylaşımı da eylem kapsamında belirlenen hedefler arasında yer almaktadır.</p> <p>Başlangıçta TÜİK sorumluluğunda olan eylem, 03.04.2008 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu toplantısında alınan 18 nolu karar ile mülga Sanayi ve Ticaret Bakanlığı sorumluluğuna verilmiştir. Eylem kapsamında, Girişimci Bilgi Sistemi adı altında bir pilot proje yürütülmüş ve uygulamanın sonuçları Ekim 2008'de tanıtılmıştır. Ancak, eylem kapsamında geliştirilen Girişimci Bilgi Sisteminin öngörülen şekilde hayata geçirilmesinde gecikmeler yaşanmıştır. Uygulamanın geliştirilmesine ilişkin çalışmalar projelendirilmiş ve 2009 Yılı Yatırım Programına alınmıştır. Projeye ilişkin ihale gerçekleştirilmiş olup, ihaleyi kazanan firma ile sözleşme imzalanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Tüketici Bilgi Ağı
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile tüketicilere ilişkin çeşitli konularda bilgilerin tek noktadan sunulacağı bir portalın oluşturulması, tüketici şikâyetlerinin çeşitli kanallar üzerinden iletilebilmesi konusunda teknik desteğin sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, tüketici hakem heyetleri tarafından yürütülen işlemlerin etkinliğini artırmak üzere, tüm tüketici şikâyetlerinin toplandığı merkezi bir bilgi sistemi oluşturulması hedeflenmiştir.</p> <p>Bu kapsamda, Tüketici Bilgi Ağı Projesi 22.08.2007 tarihinde ihale edilmiş ve 20.09.2007 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme gereğince ihaleyi alan firma tarafından eylemle ilgili olarak yürütülen çalışmalar 31.12.2007 tarihinde tamamlanmıştır. Proje 22.04.2010 tarihinde Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) adıyla hizmete sunulmuştur. 2008 yılının ilk yarısında söz konusu sisteme veri girişleri tamamlanmıştır. Ayrıca, Tüketici Mahkemelerine ilişkin UYAP'la entegrasyon çalışmaları tamamlanmıştır. UYAP ile TÜRKSAT üzerinden güvenli bir ağ kurulumu tamamlanmıştır. Ayrıca, hizmetlerin e-Devlet Kapısı üzerinden sunumuna başlanmıştır. Bu sayede tüketicilerin çevrimiçi olarak şikâyet başvurularını yapmaları ve sonuçlarını takip etmeleri mümkün hale gelmiştir.</p> <p>TÜBİS'in faaliyete geçmesini müteakip tüm il ve ilçelerde faaliyet gösteren Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri ile entegrasyon sağlanmış olup, tüketicilerin, tüketici örgütlerinin ve firmaların tek bir noktadan hizmet alabilmeleri ile bürokratik işlemlerin azaltılması ve bu hizmetlerin daha hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır. Ayrıca, tüketicilere ilişkin çeşitli konularda bilgilerin tek noktadan sunulacağı TÜBİS ile Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin entegrasyonunu sağlayacak olan Tüketici Şikâyeti Uygulaması da 2009 sonu itibarıyla tamamlanmış olup, 2010 yılı başı itibarıyla tüketicilerin ve Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin kullanımına açılmıştır. Söz konusu hizmetlere www.tuketici.gov.tr adresinden erişmek mümkündür.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Ulusal Ulaştırma Portalı
Sorumlu Kuruluş	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ülke çapında ulaşım bilgilerinin ihtiyaç sahiplerine tek bir noktadan sunulacağı portal oluşturulması hedeflenmiştir. Portaldan; alternatif ulaşım yollarının tahmini varış süresi ve yolculuk maliyeti bilgileri, istenen yerin haritasına çevrimiçi erişim, ülke çapında ulaşım ile ilgili acil durum ve önemli uyarıların (yol çalışması, kaza, vs.) elektronik kanallardan sunumu, ilgili iş ortaklarına sağlanan bağlantılarla çevrimiçi tren, gemi, uçak, otobüs bileti satış hizmetlerinin sunumuna imkan sağlanması amaçlanmıştır.</p> <p>2009 yılı Temmuz ayında Bakanlık tarafından projenin uygulama ve kurulum görevi TÜRKSAT'a verilmiştir. Proje planında belirtilen takvime göre 2009 yılı Kasım ayında bir prototip hazırlanmış, sonrasında ürün geliştirme aşamasına geçilmiştir. Geliştirilen portal www.ulasim.gov.tr adresinden erişime açılmıştır. Portalda 6 ana bölümde uygulamalar sunulmaktadır. Bunlardan; Seyahat Planlayıcısı bölümünde özel araç veya toplu taşıma seçeneklerine göre seçim yapılabilen ve bir yerden diğer bir yere olan mesafe alternatif yol güzergahlarıyla birlikte harita üzerinden görülebilmektedir. Hizmetler bölümünde yol durumu, uçuş bilgileri, sefer bilgileri, kargo takibi ve araç muayenesine ilişkin hizmetler yer almaktadır. Ülke ve Şehir Rehberi bölümünde, Türk Hava Yolları tarafından uçuş düzenlenen ülkeler ve bu ülkelere yapılan seferlerin listesi görülebilmekte ve rezervasyon yapılabilmektedir. FM Radyo bölümünde TRT, Polis ve Meteorolojinin Sesi radyolarının internet sitelerine bağlantı yapılabilmektedir. Hava Durumu bölümünde seyahat yapılacak il veya illere ilişkin 3 günlük ve koordinat bazlı hava durumu raporları görülebilmektedir. Mobil Seyahat Planlama bölümünde mobil cihazlara yönelik uygulamalar yer alacaktır.</p> <p>İlgili kurum ve kuruluşların katılımıyla 19-28 Haziran 2012 tarihleri arasında Ulusal Ulaştırma Portalı Çalıştayı düzenlenmiştir. Söz konusu çalıştayda, Portalın kısaca tanıtılması, deniz, demir, kara ve hava ulaşım sektörü için hazırlanan sefer veri sözlüklerinin bu sektörlerde hizmet veren paydaşların görüşleri ile güncellenmesi, entegrasyon ihtiyaçları ve entegrasyon kapsamında gerekli görülen yazılımsal ihtiyaç ve yöntemlerin aktarılması amacıyla çalışmalar yapılmıştır.</p> <p>Projenin geliştirme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda; şehiriçi ve şehirler arası kombine ulaşım seçenekleri, çocuklara yönelik eğitici ve eğlendirici trafik animasyonları ve oyunlar ile mobil uygulamalar geliştirilecek, engellilere yönelik trafik ve ulaşım konularında bilgilendirme yapılacak ve Portalın 4 yabancı dilde sunumu gerçekleştirilecektir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Sınır Kapısında Vatandaşlara Yönelik Tek Pencere Uygulaması
Sorumlu Kuruluş	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile sınır kapılarında yolcu işlemlerinin tek bir noktadan yapılabilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi, sınır kapılarının bu amaca yönelik organizasyonunun yapılması, tek pencere uygulaması için gerekli kurum içi ve kurumlar arası veri paylaşımlarının elektronik ortamda gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem çalışmaları kapsamında, kara sınır kapılarından yapılan giriş ve çıkışlara ilişkin Başbakanlığın 2006/11 sayılı Genelgesinde belirtilen hususlar göz önüne alınarak, konuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından hava, deniz ve kara sınır kapılarında uygulanan yolcu işlemlerine ait iş akışları incelenmiş ve kurumlar tarafından hava, deniz, kara ve demiryolu ile gelen yolculara uygulanan işlemlerde iş akışlarının farklılaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca, bu işlemlerin önemli sayılabilecek bir kısmı elektronik ortamda yapılmakta olup mülga Gümrük Müsteşarlığı ve ilgili kurumlardan bir kısmı arasında sınırlı düzeyde veri alışverişi bulunmaktadır. Sınır kapılarında yolculara yönelik farklı kurumlar tarafından gerçekleştirilen işlemlerin önemli bir kısmı ise çevrimiçi olarak birbiriyle bağlantılı olmayıp, şahıslardan talep edilen bilgilerde mükerrerlikler bulunmaktadır. Diğer taraftan, yapılan işlemler sonucunda toplanan verilerin çapraz kontrole tabi tutulmaması, uygulamada aksama ve gecikmelerin ortaya çıkmasına ve kontrollerin gereği gibi yapılamamasına yol açmaktadır.</p> <p>Eylem kapsamında öngörülen çözüm çerçevesinde, iş analizi ve modelleme çalışması neticesinde belirlenen yolcu gümrük işlemleri sürecine ilişkin mevzuat engellerinin belirlenmesi ve bunlarla ilgili olarak mevzuat çalışması yapılması planlanmaktadır. Benzer şekilde iş analizi ve modelleme çalışması neticesinde belirlenen yolcu gümrük işlemleri sürecinin gerekleri göz önüne alınarak ihtiyaç duyulan yazılımın geliştirilmesi ve buna ilişkin eğitimlerin verilmesi öngörülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Ulaştırma Talep Yönetimi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ulaşımda yoğunluğun engellenmesi ve mevcut altyapının etkin kullanılabilmesi için yeni teknolojilerden faydalanarak ulaşım talebinin yönetilmesine yönelik uygulamaların gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Bu kapsamda; gerek şehirler arası, gerek şehir içi farklı ulaşım modlarına yönelik ihtiyaçlar, alışkanlıklar ve eğilimler ile çevresel faktörlerin belirlenmesinde ve buna bağlı politikalar geliştirilmesinde faydalanılacak veriye dayalı karar destek sistemleri oluşturulması, ulaştırma talebinin yönlendirilmesine yönelik farklı kanallar üzerinden (internet, mobil, elektronik levhalar) yolcu ve sürücü bilgilendirme sistemleri kurulması, özel sektörle yapılacak işbirlikleri çerçevesinde ulaştırma ihtiyaçlarına yönelik veri ve bilgi paylaşımı sağlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Söz konusu eyleme ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bünyesinde bir proje yönetim ekibi oluşturulmuştur. Hizmet alımına ilişkin bir ihale yapılmış, ihaleyi kazanan firma 2011 yılı Ekim ayında çalışmalara başlamış ve 2012 yılı Ağustos ayında fizibilite çalışması tamamlanmıştır. Ancak, eylem kapsamında yapılması öngörülen çalışmaların, yine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bünyesinde yürütülen Akıllı Ulaştırma Sistemleri Stratejisi kapsamında ele alınmasının uygun olacağı değerlendirilerek eylem kapsamındaki çalışmalar sonlandırılmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Ulaştırma Sistemlerinde e-Ödeme Standartları
Sorumlu Kuruluş	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ülke çapında toplu taşımada elektronik ödeme sistemleri, akıllı kart, mobil ve e-bilet uygulamalarının standartlaştırılması, yaygınlaştırılması ve entegrasyonuna yönelik bir fizibilite raporunun hazırlanması amaçlanmıştır. Bu raporda kamu toplu taşıma hizmetlerinde ülke çapında ortak bir elektronik ödeme sistemi altyapısı oluşturulması, özel sektör toplu taşıma şirketleriyle işbirliği potansiyeli, sistemlerin birlikte çalışabilirliği, gelirin dağıtımı gibi konular ile dünyada bu alandaki örnek uygulamalar incelenerek Türkiye için en uygun toplu taşıma ödeme sistemi modeline yönelik önerilerin oluşturulması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında hazırlanacak raporun oluşturulmasına yönelik, Ulaştırma Sistemlerinde e-Ödeme Standartları etüt-projesi 2009 Yılı Yatırım Programına alınmış, ancak projede ilerleme sağlanamamıştır. 2012 yılı içerisinde fizibilite raporunun hazırlanması için hizmet alımı yapılmasına karar verilmiş ve bu yönde çalışmalar yapılmıştır. Ancak, ilerleyen süreçte, fizibilite raporunun hizmet alımı yoluyla hazırlanmasından vazgeçilmiş ve raporun hazırlanmasında Bakanlık insan kaynağının kullanılması kararlaştırılmıştır. Gelişen nokta itibarıyla, fizibilite raporunun hazırlanması çalışmaları önemli aşama kaydetmiş olup, raporun 2012 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Veriye Dayalı Gelir Yönetimi Sistemleri
Sorumlu Kuruluş	Maliye Bakanlığı (GİB)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile vergi düzenlemelerinin veriye dayalı analizler ile etkilerinin ölçülmesi, bu yolla vergi politikası kararlarının kamu gelirlerini azami seviyeye getirecek şekilde verilmesi, vergi kaçaklarını kontrol etmede verilerden faydalanılması ve otomatik kontrollerin hayata geçirilerek kaçak riski yüksek mükelleflerin tespiti ve denetim ekiplerinin yönlendirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Katma Değer Vergisi iade işlemlerinde yapılması gereken kontrollerin, iadeye ilişkin risklerin tespitinin elektronik ortamda yapılmasına yönelik Katma Değer Vergisi İadeleri Risk Analizi (KDVİRA) Projesi Ocak 2010 vergilendirme döneminde uygulamaya geçirilmiştir. Kasım 2011'e kadar risk analizi yapılan iade talep sayısı 360.474, toplam üretilen rapor sayısı 582.945 ve iade talep eden mükellef sayısı 44.215'tir.</p> <p>Projenin uygulanması sırasında gümrük beyannameleri kontrolleri ile ilgili olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığında elektronik olarak alınan veriler kullanılmaktadır. Gümrük beyannamelerinde döviz olarak belirtilen rakamların TL karşılıklarının tespitinde Merkez Bankası tarafından ilan edilen elektronik ortamda alınan kurlar kullanılmaktadır. KDV iadeleri için gereken belgelerden teminat mektubu bilgileri bankalardan elektronik ortamda alınmaktadır. KDV iadesi için kontrolü gereken ve Ekonomi Bakanlığında alınacak diğer belgeler için görüşmeler devam etmektedir.</p> <p>Projenin uygulamaya geçirilmesinden sonra tüm KDV iade taleplerine ait kontrollerin elektronik ortamda yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Temmuz 2011 döneminden itibaren ihraç kayıtlı satışlardan kaynaklanan KDV iadeleri için elektronik ortamda ek listeler alınmaya başlanmıştır. Yine Temmuz 2011 döneminden itibaren tüm KDV iadesi talep eden mükellefler için risklerin tespitine yönelik veri analizlerini içeren makro analiz raporları oluşturulmaya başlanmıştır.</p> <p>Projenin geliştirilmesi ve tüm iade türlerini kapsayacak şekilde genişletilmesi çalışmaları devam etmektedir. Diğer taraftan, Vergisel Uyum Analiz Modeli ve Mükellef Değerlendirme Sistemi (Mükellef Karne), Sektör Bilgi Sistemi, gayrimenkul sermaye iradı beyannamelerinin idarece önceden düzenlenmesi ve KDV iadelerinin tüm aşamalarında riskli görülen mükelleflerin tespitine yönelik KDV İadeleri Risk Analizi Projelerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Elektronik Fatura ve Defter Uygulaması
Sorumlu Kuruluş	Maliye Bakanlığı (GİB)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile işletmeler ve vatandaşlar tarafından ticari hayatta yoğun olarak kullanılan fatura ve ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması, kayıt dışı ekonomi ile daha etkin mücadeleye katkı sağlanması ve her türlü alış ve satışta elektronik belge düzenine geçilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Elektronik faturaların, tarafları arasında güvenli ve sağlıklı dolaşımını hedefleyen e-Fatura uygulamasının birinci adımı olarak Elektronik Fatura Kayıt Sistemi (EFKS) tasarlanmıştır. EFKS, kurum ve kuruluşların düzenledikleri faturalarda bulunan bazı bilgilerin, belirlenen standartlar çerçevesinde Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) sistemine aktarılması şartı ile faturalara ait ikinci nüshaların kağıt olarak saklanması zorunluluğunu ortadan kaldırmış; alıcılara verilmek üzere hazırlanan birinci nüsha faturaların da güvenli elektronik imzalı dijital belge şeklinde oluşturulmasına imkan sağlamıştır. EFKS, tasarımı itibarıyla bir e-fatura çözümü olmaktan ziyade, elektronik arşivleme çözümü sayılabilir. Sistem, telekomünikasyon sektöründen beş kurum ve bir doğalgaz dağıtım firması ile yapılan protokoller sonucu pilot olarak devreye alınmıştır. Fatura sürecinin tamamını elektronik ortama taşıyabilmek için Vergi Usul Kanununda (VUK) 5766 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmış, ayrıca teknik alanda uluslararası kullanıma sahip fatura formatı (UBL 2.0 standardı) üzerinde geliştirme çalışmaları tamamlanmıştır. Yine, güvenliği ve güvenilirliği sağlamak üzere TÜBİTAK-BİLGEM işbirliği ile Elektronik Mali Mühür Sertifikası oluşturulmuştur. 397 sıra nolu VUK Genel Tebliği ile e-Fatura Uygulaması hizmete alınmıştır. GİB'deki altyapı kısıtları, e-faturadan yararlanacak mükelleflerin sadece anonim ve limited şirketlerle sınırlı tutulması ve mükelleflerin uyum süreçlerinin zaman alması nedeniyle uygulamadan yararlanan mükellef sayısı düşük kalmıştır. Temmuz 2012 itibarıyla e-Fatura Uygulaması kullanıcı sayısı 320'dir. EFKS'de kayıtlı faturalara ilişkin sorgulama hizmetine www.efatura.gov.tr adresinden erişilebilmektedir. e-Defter çalışmaları kapsamında, belirlenen standart üzerindeki uyarılama ve yazılım altyapısı tamamlanmıştır. Uygulama, mükelleflerin bu standarda uygun olarak hazırladıkları defterleri GİB sistemine güvenli e-imza ve mali mühür ile bildirmeleri ve bunların GİB tarafından onaylanarak e-defter beratının oluşturulması şeklinde işlemektedir. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununda 2011 yılında yapılan bir değişiklik ile yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, karar ve işletme defterlerinin elektronik ortamda veya dosyalama suretiyle tutulmasına izin verilmiştir. Bu kapsamda, 1 sıra nolu Elektronik Defter Genel Tebliği yayımlanmış olup 01.01.2012 tarihinden itibaren www.edefter.gov.tr adresi üzerinden yevmiye defteri ve büyük deftere özel olarak uygulama hizmete açılmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Yerel Yönetimlerde Performans Ölçümlemesi
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen İl Envanteri Modernizasyonu (İLEMOD) Projesi ve Yerel Bilgi Projesi ile Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü tarafından yürütülen YerelNet Projesinin entegrasyonunun sağlanması, yine İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen ve belediyelerin performans ölçümünü amaçlayan Belediyelerde Performans Ölçümü Projesinin (BEPER) tüm belediyeleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması ve diğer yerel bilgi toplayan projelerle arasında veri paylaşımı altyapısının oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca, BEPER performans ölçümleme sistemlerinde gerekli geliştirmelerin yapılması suretiyle belediyelerde yasal olarak zorunlu hale getirilecek performans ölçümüne temel oluşturulması planlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında öngörülen çalışmalar yapılamamıştır.</p> <p>Öte yandan, İLEMOD Projesi, Kalkınma Bakanlığının İl Koordinasyon ve İzleme Sistemi (İKİS) Projesi ile bütünleştirilerek uygulamadan kaldırılmıştır. BEPER Projesi pilot uygulama sonrası geliştirilememiş ve uygulamadan kaldırılmıştır. YerelNet uygulaması ile ilgili herhangi bir girişimde bulunulmamıştır.</p> <p>Yerel Bilgi Projesi ise Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından 2009 yılında yeniden ele alınmış; aynı yıl TÜRSAT ile yapılan sözleşme ile e-Devlet Kapısına entegre edilmiştir. Sisteme veri girişleri yerelbilgi.turkiye.gov.tr internet adresi üzerinden yapılmaktadır. İçişleri Bakanlığı, valilikler ve kaymakamlıklar, Yerel Bilgi Projesi üzerinden karar verme sürecinde faydalanabilecekleri raporlar alabilmektedir. Proje kapsamında toplanan bilgilerin bir kısmının kamuoyuyla paylaşılması öngörülmekle birlikte henüz gerçekleştirilememiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Yerel Hizmetlerde e-Dönüşüm
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile mükelleflerin bütün yükümlülüklerinin (elektrik, su, emlak vergisi, vb.) yerel yönetimler tarafından entegre bir şekilde takip edilmesine ve tüm tahsilatların elektronik kanallar üzerinden gerçekleştirilmesine imkan verecek sistemlerin kurularak ülke çapında belirlenen belediyelere yaygınlaştırılması, vatandaşların belediyelerden çeşitli taleplerini, adres sorgularını elektronik kanallar üzerinden iletebilmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi, yerel yönetimlerin vatandaş ve işletmelere sundukları e-devlet hizmetlerinde merkezi kurumlarla ve kendi aralarında elektronik veri paylaşımının sağlanmasına yönelik standartların ve kuralların belirlenmesi ve belediyelerin belirlenen hizmet standartlarına uyumunun denetlenmesi hedeflenmiştir.</p> <p>2011 yılında İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından e-Devlet (Yerel) Uygulamaları Anketi, toplam 2.950 belediyeden 2.666'sının ve 81 il özel idaresinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ankete katılan belediyelerin yüzde 74'ünde internet sitesinin bulunduğu, bu belediyelerin nüfus bazında yüzde 87'sinin katılımı artırıcı en az bir uygulamayı web sitesinde sundukları belirlenmiştir. Ankette, "e-Devlet (yerel) uygulamalarında yaşanan zorluklar hangileridir?" sorusuna verilen cevapta ilk iki sırayı uzman eksikliği ve altyapı/finansman yetersizliği almıştır.</p> <p>Vatandaşların taleplerini çevrimiçi ilemesi ve takibi ile işlemlerini çevrimiçi gerçekleştirmesine yönelik Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü internet sitesinde elektronik bir form hazırlanmış olup, vatandaşların talepleri ve şikayetleri Bilgi Edinme Kanunu kapsamında cevaplanmaktadır. Vatandaşların belediyelere ödedikleri vergilerin tek noktadan tahsilatı konusunda; Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yasal ve teknik altyapıya ilişkin çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Yerel yönetimlerin sunduğu e-devlet hizmetlerinde merkezi kurumlarla ve gerektiğinde kendi aralarında elektronik veri paylaşımının sağlanmasına yönelik İçişleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığında il özel idarelerinin kullanabileceği bir yapı geliştirilmektedir.</p> <p>Merkezi çalışmalar yanında, belediyeler tarafından pek çok münferit çalışma yapılmaktadır. Özellikle ulaştırma, sağlık, şehir rehberi gibi mobil uygulamalar, hizmetlere ilişkin sorgulama ve ödeme uygulamaları, SMS bilgilendirme hizmetleri, katılımcılığa yönelik anket uygulama hizmetleri son dönemde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Yerel e-Demokrasi Programı
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile belediyelerde yerel e-demokrasi uygulamalarının yaygınlaştırılması, bu uygulamalara bir standart getirilmesi, belediye meclisi toplantı notları ve tutanaklarının elektronik ortamda kamuoyu ile paylaşılması, vatandaşlara SMS, e-posta gibi kanallarla ana gündem ve karar başlıklarının iletilmesi, elektronik anket, forum gibi uygulamaların hayata geçirilmesi, vatandaşların şikayet, dilek ve görüşlerini belediyelere elektronik ortamda iletebilmesi, vatandaşlara belediyeleriyle elektronik ortamda direkt iletişim imkanı sağlanması ve elektronik oy ile ilgili bir fizibilite çalışması yapılması hedeflenmiştir.</p> <p>Belediyelerde yerel e-demokrasi uygulamalarının yaygınlaştırılması, bu uygulamalara standart getirilmesi ve uygulama yapacak tüm belediyelerin minimum standartları karşılama sağlanması amacıyla İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen Avrupa Birliği Yerel Yönetim Reformu II. Aşama Projesi kapsamında büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerine bir haftalık eğitim verilmiştir.</p> <p>Elektronik ankete ilişkin Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünde mahalli idarelerin mevcut durumunu ve yerelin taleplerini tespit amacı ile fizibilite çalışması yapılmış ve internet sitesi üzerinden bir elektronik anket hazırlanmıştır. Hazırlanan bu anket belediye ve il özel idareleri tarafından doldurulmuştur.</p> <p>Yerel Düzeyde Katılımcı Stratejik Yönetişimin Geliştirilmesi Projesi kapsamında kent konseylerinin yerel meclis üyeleri ile vatandaş katılımına yönelik kent konseyleri tarafından münferit çalışmalar yürütülmüştür.</p> <p>İçişleri Bakanlığının 11.08.2009 tarihli Yerel e-Demokrasi Programı konulu genelgesi ile mahalli idare uygulamalarında demokratik, şeffaf ve katılıma açık olunması hususlarına özel bir önem verileceği belirtilmiştir. Genelge ile, bütün belediyelerin, Yerel e-Demokrasi Programının hayata geçirilmesini temin amacıyla, internet sayfalarını kullanmalarına ve genelgede belirtilen ilke ve esaslara uygun hareket etmelerine yönelik düzenleme yapılmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Kurumsal Yapının Güçlendirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, Bilgi Toplumu Stratejisinin hayata geçirilmesi için bazı kurumsal ve idari düzenlemelerin yapılması amaçlanmıştır. Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde Stratejide öngörülen kurumsal değişikliklerin ancak bir kısmı gerçekleştirileme şansı bulabilmiştir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun yeniden düzenlenmesi: İcra Kurulu, 03.04.2007 tarih ve 2007/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yeniden düzenlenmiştir. Buna göre Kurul, Kalkınma, Milli Eğitim, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanları ve Başbakanlık, İçişleri, Maliye, Kalkınma Bakanlığı Müsteşarları ile Başbakanlık Başmüavirinden oluşmaktadır. Kurul toplantılarına; TÜBİTAK, BTK, KOSGEB Başkanları, TÜRKSAT Genel Müdürü, Dönüşüm Liderleri Kurulu ve Danışma Kurulu Başkanları ile TOBB, TUSİAD, TBD, TBV, YASAD ve TUBİSAD Başkanları da katılmaktadır. Kurul bugüne kadar 27 kez toplanmıştır. 2) e-Dönüşüm Türkiye Danışma Kurulunun yeniden yapılandırılması: Kurul, 2007/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yeniden yapılandırılmıştır. Yeni Kurulda, meslek ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri bulunmaktadır. Kurul 2 kez toplanmıştır. 3) Dönüşüm Liderleri Kurulu oluşturulması: Kurul, 2007/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile oluşturulmuştur. Kurulda, bakanlıkların ve eylem sorumlusu kamu kurum ve kuruluşlarının strateji geliştirme birimi başkanları ile üniversite ve belediye temsilcileri bulunmaktadır. Kurul 2 kez toplanmıştır. 4) Kalkınma Bakanlığı bünyesinde Bilgi Toplumu Genel Müdürlüğü kurulması: Hazırlanan kanun teklifi TBMM Genel Kurul gündemine alınmış, ancak yasalaşması mümkün olamamıştır. 5) Başbakanlık bünyesinde Kamu Yönetimini Geliştirme Genel Müdürlüğü yapılması: Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığının Kamu Yönetimini Geliştirme Genel Müdürlüğü olarak yeniden düzenlenmesi için kanun taslağı hazırlanmış ancak, TBMM'ye sevk edilmemiştir. 6) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bünyesinde yeni bir birim oluşturulması: Genel Müdürlük bünyesinde Elektronik Hizmetler Şube Müdürlüğü oluşturulmuştur. Kurum içi bilgi işlem birimlerinin tek çatı altında toplanması: Bilgi işlem birimlerinin tek çatı altında toplanması konusunda bütüncül bir çalışma yapılmamıştır. Ancak, 2011 yılında gerçekleşen kamuda yeniden yapılanma sürecinde iki bakanlıkta (Sağlık Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) genel müdürlük düzeyinde bilgi işlem birimi örgütlenmesi olmuş, bazı bakanlıklarda ise bilgi işlem daire başkanlıklarının örgütlenmesinde değişikliğe gidilmiştir. Halen, bazı kurumlarda birden çok bilgi işlem birimi hizmet vermektedir. 	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Kurumsal Karne Uygulaması
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile Stratejinin uygulama başarısının ölçülmesi amaçlanmıştır. Stratejinin koordinasyonuna destek olacak ve uygulamanın izlenmesini kolaylaştıracak ölçüleme mekanizmasının hayata geçirilmesi için bir raporlama formatı geliştirilmiş ve Dönüşüm Liderleri Kurulunun onayı ile uygulanmaya konulmuştur. Eylemde belirtilen kurumsal karne uygulamasını tam olarak karşılamasa da, söz konusu formatın uygulama performansının ölçülmesi açısından uygun olduğu değerlendirilmiştir. Buna göre, eylem sorumlusu kuruluşlar tarafından her yılın Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık dönemlerine ilişkin hazırlanan eylem raporları, dönemi izleyen 1 ay içerisinde Kalkınma Bakanlığına iletilmiştir. Kurumlardan gelen eylem raporları dikkate alınarak, Mayıs 2008, Ekim 2008, Mart 2009, Ekim 2009 ve Mart 2010 tarihlerinde 5 adet Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı Değerlendirme Raporu yayımlanmıştır.</p> <p>Kalkınma Bakanlığı tarafından oluşturulan rapor formatına göre, raporun son bölümü, eylem uygulama performansına ayrılmıştır. Bu bölümde 3 tablo yer almaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Birinci tabloda, eylem uygulama performansının ölçülmesinde kullanılacak ölçütler (göstergeler) ve bunların dönemsel hedef değerleri bulunmaktadır. Sayısal olarak ölçülemeyen gösterge hedef değerleri yerine, niteliksel değerler yazılabilmektedir. Aynı tabloda, planlanan hedef değerlerin dönemsel gerçekleşme durumu da izlenebilmektedir. - İkinci tabloda, eylemin uygulamasına yönelik iş planı bulunmaktadır. Eylem uygulama sürecinde öngörülen adımlar, dönemsel olarak planlanan ve gerçekleşen iş adımları izlenebilmektedir. - Üçüncü tabloda, eylemin uygulama sürecinde dönemsel olarak tahmini ve gerçekleşen harcamalar izlenebilmektedir. <p>Yukarıda özetlenen, performans ölçüm mekanizması, pek çok güçlüğe rağmen yürütülmeye çalışılmıştır. Bu güçlüklerin başında, kuruluşların eylem planlama ve iş adımlarını öngörme kapasitelerinin, kurum içi ya da dışı faktörlerin belirsizliği yüzünden yetersiz kalması gelmektedir. Performans ölçümünü kısıtlayan diğer bir husus yaptırım noksanlığıdır. Son güçlük ise, kurumlara eylemlerle yüklenen sorumlulukların, doğal olarak, dengesiz oluşudur. Bu durum, kurumların eylem bazındaki performanslarının ölçülmesinde nesnel ağırlıklandırmayı gerekli kılmıştır. Benzer güçlük, eylem tamamlanma oranlarının ölçülmesinde de yaşanmıştır. Bazı eylemlerin süreklilik arz etmesi, bazı eylemlerin ise başarımlar seviyelerinin ayrıştırılamaması, nesnel değerlendirmelerin kullanılmasını gerekli hale getirmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Kamu Güvenli Ağı
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında; kamu kurumlarının farklı geniş alan ağ yatırımları yapma ihtiyacını ortadan kaldırmak üzere, kamu kurumlarının bu ihtiyaçları ve internet çıkışları için ortak bir güvenli iletişim altyapısının kurulması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylemin sorumlu kurumu olan TÜRKSAT tarafından Kamu Güvenli Ağının tasarımına ilişkin ihtiyaç analizi yapmak ve çözüm mimarisi geliştirmek üzere çalışmalara başlanmış ve danışmanlık hizmeti alımına yönelik bir taslak şartname oluşturulmuştur. Fakat bu yöndeki çalışmalar TÜRKSAT tarafından sonuçlandırılmamıştır.</p> <p>Diğer taraftan, e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan hizmetlere ilişkin, ilgili kamu kurumlarının e-Devlet Kapısına güvenli bağlantıları sağlanmıştır. Söz konusu çalışmalar Kamu Güvenli Ağının ilk aşamaları olarak değerlendirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	e-Devlet Kapısı Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, toplumun geniş kesimlerini ilgilendiren maliyet ve zaman tasarrufu sağlayacak, mümkün olan tüm kamu hizmetlerinin çevrimiçi sunumunun gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>e-Devlet Kapısı, bu amacın gerçekleştirilmesi için başlıca araçtır. Bu çerçevede; e-Devlet Kapısından sunulacak hizmetlerin sayısının artırılması, kamu kurumlarınca verilecek elektronik hizmetlerde ortak bir e-ödeme ve mobil hizmetler platformu kullanımının sağlanması, e-Devlet Kapısının kişiselleştirme işlevinin geliştirilmesi ve kullanıcı ihtiyaçlarının tespitine yönelik müşteri ilişkileri yönetim sistemlerinin oluşturulması öngörülmüştür.</p> <p>e-Devlet Kapısının kurulması, işletilmesi ve yönetilmesi görev ve sorumluluğu 24.03.2006 tarih ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Başbakanlık adına Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına, e-Devlet Kapısının teknik altyapısının kurulması ve işletilmesi görevi de bu sorumluluk kapsamında TÜRKSAT'a verilmiştir.</p> <p>e-Devlet Kapısı www.türkiye.gov.tr internet alan adı ile, 18.12.2008 tarihinde fiilen hizmete açılmıştır. Vatandaşların özellikli hizmetlere erişimi için şifre basım ve dağıtım süreçleri de Kapının açılışı ile paralel olarak başlatılmıştır. 13 kurum tarafından sunulan 22 hizmetle faaliyete geçen e-Devlet Kapısı, 2010 yılı sonunda 246 hizmet ve 1,95 milyon kayıtlı kullanıcı sayısına, 2011 yılı sonunda 26 kurum tarafından sunulan 260 hizmet ve yaklaşık 10 milyon kayıtlı kullanıcı sayısına ulaşmıştır. 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla e-Devlet Kapısı üzerinden 32 kuruma ait 311 değişik kamu hizmeti sunulmaktadır.</p> <p>e-Devlet Kapısının 7x24 kesintisiz işletiminin yanı sıra, yeni elektronik hizmetlerin Kapıya entegrasyonu, mobil erişim, çağrı merkezi erişimi ve teknik özelliklerinin sürekli iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, mobil devlet uygulaması, yabancılar için İngilizce portal, kişiselleştirme hizmetleri, yerel yönetim hizmetleri çalışmaları tamamlanarak vatandaşların kullanımına açılmıştır. Önemli sayıda yararlanıcısı olan sosyal güvenlik işlemleri, mahkeme dava sorgulama, tapu bilgisi sorgulama ve e-okul işlemleri gibi büyük e-devlet uygulamaları; e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmakta ve SGK tüm çevrimiçi hizmetlerini yalnızca e-Devlet Kapısı üzerinden vermektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Ortak Çağrı Merkezi
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile tek noktadan kamu hizmetlerinin sunumunu hedefleyen kullanıcılarına bilgilendirme, uyarma, kullanıcının isteği ve onayı ile işlemleri yürütme, süreç sorgulama, işlem sonuçlarını bildirme ve kullanıcı desteği gibi hizmetleri sunabilecek bir çağrı merkezinin kurulması amaçlanmıştır. Bu şekilde, farklı kurumların elektronik hizmetlere ilişkin çağrı merkezi yatırımlarının konsolide edilerek tasarruf sağlanması hedeflenmiştir.</p> <p>Elektronik ortamda sunulan kamu hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak için alternatif bir kanal oluşturmak üzere ortak bir çağrı merkezi kurulması amacıyla, dünya örnekleri ve en iyi uygulamalar incelenmiş, literatür taraması yapılmış ve bir rapor hazırlanmıştır. Eylem ile, yukarıda özetlendiği şekilde daha geniş kapsamlı bir merkez öngörülmekte iken, sadece e-Devlet Kapısı çağrı merkezi kurulmuştur. Söz konusu Çağrı Merkezi (Alo 160) Mart 2009'da faaliyete geçmiştir.</p> <p>Eylemde öngörülen şekilde bir çağrı merkezinin ilk adımları bu uygulama ile atılmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SGK ve İŞKUR'u kapsayacak şekilde bir ortak çağrı merkezi kurulmuştur. Bu proje ile tek iletişim merkezinden üç kurumun hizmetlerinin ve hizmetlere dair bilgilerin, kimlik doğrulaması yapılarak vatandaşlara ulaştırılması planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Ortak Hizmetlerin Oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu kurum ve kuruluşlarında ortak olarak yürütülen bazı fonksiyonların niteliğine göre e-Devlet Kapısı ve/veya ilgili bir başka kurum tarafından merkezi olarak sunumu konusunda çalışmalar yapılması ve gerekli koordinasyonun sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, gerekli hallerde kamu kurumlarında ortak kullanılacak ve paylaşılabilecek yazılımlar konusunda inceleme yapılması, belirlenen yazılımların diğer kurumlara da yaygınlaştırılmak üzere ilgili kurum tarafından geliştirilmesinin sağlanması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, üzerinde çalışılacak öncelikli ortak kurumsal hizmetler; muhasebe, maaş-bordro, personel işlemleri, elektronik yazışma ve arşiv yönetimi olarak tespit edilmiştir. Maaş bordro hizmeti ile ilgili olarak, Kamu Hesapları Bilgi Sistemi (KBS) Projesi kapsamında yaklaşık 60 bin harcama biriminin ödeme emirleri, say2000i sistemi ile hesaplanan maaş bordrolarının elektronik olarak sunumu, öğretmenlerin ek ders hesaplamaları ve kamu çalışanlarının tazminat hesaplamaları gerçekleştirilmektedir. Maaş hesaplamalarının KBS üzerinden yapılması, bordroların oluşturularak elektronik ortamda muhasebe birimlerine gönderilmesi ve Kamu Elektronik Ödeme Sistemi (KEOS) üzerinden kamu kurumlarında çalışan personele ait ödemelerin saymanlıklar tarafından doğrudan ilgili personelin hesabına aktarılması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.</p> <p>Kurumlar arası elektronik yazışma ve arşiv yönetimi ile ilgili olarak, Şubat 2011’de hizmet alımı sözleşmesi imzalanan e-Yazışma Projesi kapsamında 6 pilot kurumun (Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı) katılımıyla, kamu kurumları arasındaki resmi yazışmaların elektronik ortamda güvenli bir şekilde yapılmasını amaçlayan bir çalışma yürütülmüştür. Ekim 2011’de tamamlanan projenin ilk aşamasında kamu kurumları arasında iletilecek resmi yazışmalar ile bunların üstverilerini ve elektronik imzalarını taşıyacak paket yapısı belirlenmiş, belgelerin kurumlar arasında güvenli şekilde iletilmesini sağlayacak şifreleme mekanizması ortaya konmuş ve e-Yazışma Teknik Rehberi Aralık 2011’de yayınlanmıştır. Projeye, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK-BİLGEM tarafından katkı sağlanmıştır. e-Yazışma Projesinin hukuki altyapısı ve yaygınlaştırılması konusundaki çalışmalar sürdürülmektedir.</p> <p>Yukarıda bahsedilen çalışmalar, ilgili kurumların inisiyatifi ile hayata geçirilmiş çalışmalardır. Ancak, eylemin amacı çerçevesinde bu ortak hizmetlerin yetersiz kaldığı ve eylem kapsamında istenen düzeyde bir gelişme sağlanamadığı görülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı
Sorumlu Kuruluş	TÜBİTAK (UEKAE)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemle, kamuda açık kaynak kodlu yazılım kullanımı için örnek oluşturmak üzere bir kurumda pilot uygulama yapılması ve bu uygulamada elde edilen tecrübelerle göre açık kaynak kod kullanımının uygulanabilirlik analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>2009 Aralık itibarıyla eylemin sorumlu kurumu olan TÜBİTAK ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) arasında kurumsal tümleşik bilişim sistemi çözümleri, açık kaynak kodlu yazılım göçü planlaması ve gerçekleştirme konularında bir sözleşme imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır. Ancak, gelinen aşamada, proje kapsamında elde edilen bilgi birikiminin değerlendirildiği bir uygulanabilirlik analizi gerçekleştirilememiştir.</p> <p>Ayrıca, eylemin üst seviye adımları arasında yer alan kamuda hangi yazılımların merkezi olarak geliştirilebileceğine ve halihazırda kurumlarda kullanılan yazılımların hangilerinin paylaşılabileceğine yönelik bir analiz yapılması ile bu uygulamanın fayda ve maliyetinin özel sektöre muhtemel etkilerinin ortaya konulması hususlarında bir gelişme sağlanamamıştır.</p> <p>TÜBİTAK öncülüğünde gönüllü yazılımcılar tarafından Eylül 2003'te geliştirilmeye başlanan, ilk sürümü Aralık 2005'te çıkarılarak halen geliştirilmeye devam edilen PARDUS Projesi kapsamında açık kaynak kodlu bir işletim sistemi geliştirilmektedir. Proje 2008 yılında Yatırım Programına alınmıştır. Projenin toplam tutarı 14.310.000 TL olup bunun 8.367.000 TL'si harcanmıştır.</p> <p>Kurumların PARDUS kullanımına ilişkin muhtemel sorunlarına kapsayıcı bir çözüm getirilebilmesi için bir yazılım ekosisteminin oluşturulması amaçlanmış ve bu doğrultuda Ağustos 2012 itibarıyla sayıları 9 olan PARDUS göç ortakları faaliyete geçirilmiştir. PARDUS hali hazırda bazı kamu kurumları tarafından kullanılmaktadır. PARDUS yazılımının geliştirilmesi ve ek özelliklerin eklenmesi çalışmaları kapsamında üniversitelerle işbirlikleri yürütülmektedir.</p> <p>Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, EPDK, RTÜK ve diğer bazı kamu kurumlarında açık kaynak kodlu yazılımların kullanımına ilişkin örnekler mevcuttur.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesinde PARDUS'un kullanılması karara bağlanmış olup bu doğrultuda çalışmalar sürdürülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısı Kurulumu
Sorumlu Kuruluş	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında; kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir portal oluşturulması ve coğrafi verilere ilişkin içerik ve değişim standartlarının belirlenmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Eylemin sorumluluğu ilk olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne (TKGM) verilmiştir. Eylemin çok paydaşlı yapısı gereği ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Yürütme ve Teknik Kurulları oluşturulmuştur. Eylem kapsamında, Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısı Oluşturulması adlı bir etüt-proje 2008 Yılı Yatırım Programına alınmıştır. Yaygın şekilde Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi (TUCBS) adıyla bilinen Proje kapsamında TKGM tarafından TÜRSAT'a bir fizibilite raporu hazırlanmış ve 27.01.2011 tarihinde Kalkınma Bakanlığına sunulmuştur. Kalkınma Bakanlığının rapora ilişkin değerlendirmeleri ilgili taraflara bildirilmiştir.</p> <p>04.07.2011 tarihinde 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (ÇŞB) bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu sebeple eylemin sorumluluğu TKGM'den Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğüne geçmiştir. Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Revize Fizibilite Raporu hazırlanması amacıyla TÜRSAT ile bir sözleşme imzalamış, TÜRSAT'ın alt yüklenicisi İTÜ tarafından Revize Fizibilite Raporu hazırlanmış ve 06.06.2012 tarihinde tekrar Kalkınma Bakanlığına sunulmuştur. Revize Fizibilite Raporunun incelenmesinde veri içerik ve değişim standartlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapıldığı, temel coğrafi veri setlerinin belirlendiği, ana tema ve alt tema tanımları yapılarak 10 ana temanın UML ve GML uygulama şemalarının oluşturulduğu, ayrıca coğrafi verinin toplanması ve paylaşılmasına yasal dayanak olabilecek taslak bir yönetmeliğin hazırlandığı görülmüştür.</p> <p>Diğer taraftan, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Yürütme ve Teknik Kurullar yeniden yapılandırılmıştır. Ancak, alt temaların TUCBS veri modeline uygun olarak uygulama şemalarının geliştirilmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi verileri ortak bir platform üzerinden sunabilecekleri portala ilişkin çalışmalar henüz gerçekleştirilmemiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Bilgi Sistemleri Olağanüstü Durum Yönetim Merkezi
Sorumlu Kuruluş	TÜRKSAT
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu kurumlarının ortak ihtiyaçları doğrultusunda tek bir bilgi sistemleri olağanüstü durum yönetim merkezinin kurulması ve bu merkezden hizmet verilecek kurumların acil durumlarda kritik fonksiyonlarını sürdürmelerini sağlayacak sistemler ve bilgi yedeklemelerinin oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca, istisna tutularak bu merkezi sistem dışında kalacak kamu kurumları tarafından yürütülecek olağanüstü durum yönetim sistemi kurma çalışmalarına da teknik destek verilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Bu kapsamda, TÜRKSAT tarafından felaket kurtarma amaçlı sunucu barındırma hizmeti verilmektedir. Konya ili sınırları dahilinde tüm kamu kurumlarına hizmet verecek bir felaket kurtarma merkezi kurulmasına yönelik çalışmalar ise sonuçlandırılmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Elektronik Kamu Satınalma Sistemi
Sorumlu Kuruluş	Kamu İhale Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile, kamu satın alımlarının elektronik ortamda gerçekleşmesine yönelik e-ihale sistemi ile elektronik katalog alımları sisteminin tamamlanması ve kullanımının yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Kamu İhale Kanununda gerekli değişikliklerin ve ihale sonuçlarında risk paylaşımı esasının kullanılabilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması hedeflenmiştir.</p> <p>4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idareler tarafından yapılacak ihalelerin, kısmen veya tamamen, Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği 25.02.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. EKAP 01.09.2010 tarihinde devreye alınmış olup, Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan tüm ihalelerin dokümanları EKAP üzerinde mevzuata uygunluk kontrolleri yapılarak hazırlanmakta, ihale dokümanları ve ilanları kamuoyu tarafından görülebilmektedir. İhale dokümanlarını EKAP üzerinden e-imza kullanarak alan firmalar ihale dokümanını satın almış sayılmaktadır. Kullanıcılara yardımcı olmak üzere Türkiye'nin her yerinden tek numara (444 0 545) ile ulaşılabilen çağrı merkezi Şubat 2010'dan bu yana faaliyet göstermektedir.</p> <p>EKAP üzerinde ihtiyaca ilişkin bir rapor hazırlanmasından, ihale sonucunun ilan edilmesine kadar bütün işlemler birbirine bağlı olarak, tutarlılık temelinde yürütülmektedir. EKAP devreye girdikten sonra idarelerin ihale uygulamaları için satın aldıkları çeşitli yazılımlara ihtiyaç kalmamış, bu yolla önemli miktarda tasarruf sağlanmıştır. EKAP'ın devreye girmesi ile birlikte şikayet bedeli ve ilan bedeli gibi gelirlerin takibi kolaylaştırılmış ve tahsil edilmesi gereken gelirler yüzde yüze varan oranda tahsil edilir hale getirilmiştir. Elektronik teklif hazırlama ve teklif değerlendirme alt yapısı tamamlanmış ve pilot sektör olan tıbbi cihaz sektöründe ilk elektronik ihale uygulaması 07.03.2011 tarihinde gerçekleştirilmiştir. EKAP'ta idareler ve isteklilerden gelen geri bildirimler ve mevzuat değişiklikleri dikkate alınarak sürekli geliştirme ve iyileştirmeler yapılmaktadır.</p> <p>Elektronik ihale sisteminin öncelikle pilot sektör olan tıbbi cihaz ve sarf malzemelerinde, daha sonra da diğer sektörlerde e-teklif gönderme ve e-teklif değerlendirme de dahil olmak üzere yaygınlaştırılması için gerekli mevzuat değişiklikleri ve teknik altyapıya ilişkin çalışmalar devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Birlikte Çalışabilirlik Standartları ve Veri Paylaşımı Altyapısı
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında Birlikte Çalışabilirlik Rehberinin yürütülen diğer çalışmalarla uyum gözetilerek güncellenmesi, kamu kurumları veri sözlüklerine bir noktadan erişimi sağlayacak mekanizmanın geliştirilmesi, kamu kurumlarında tutulan çeşitli bilgilerin ve kaynakların keşfini sağlayacak ve bu bilgilere erişimi kolaylaştıracak metaveri standartları ile kurumların veriye ne şekilde erişebileceğine yönelik temel kuralların oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi çalışmaları Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda ve ilgili kurumların katkısıyla Birlikte Çalışabilirlik Çalışma Grubu marifetiyle yürütülmektedir. Rehberin ikinci sürümü Birlikte Çalışabilirlik Çalışma Grubu tarafından hazırlanarak 28.02.2009 tarihli Resmi Gazetede 2009/4 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yayımlanmıştır. Rehberin 2.1 sürümü ise 31.05.2012 tarihinde www.bilgitoplumu.gov.tr adresinde yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir.</p> <p>Eylem içerisinde yer alan diğer bileşen olan Veri Paylaşımı Altyapısının kavramsal çerçevesi Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberinin Veri Entegrasyonu ve İçerik Yönetimi bölümünde ortaya konmuştur. Buna göre, kurumlar arası bilgi paylaşımının mümkün olabilmesi için, kurumların sahip oldukları ve ihtiyaç duydukları bilgilerin açık ve net olarak ortaya konabilmesi gereklidir. Bu nedenle kurumların ellerindeki kaynaklar tanımlanmalı, kimin hangi bilgiye, hangi şartlar altında erişebileceğine ilişkin bilgi tutulmalıdır. 30 ve 78 nolu eylemlerin koordinatörü olan Kalkınma Bakanlığı tarafından iki eylem çerçevesinde yürütülecek çalışmalar birlikte değerlendirilerek bütüncül bir çözüm için proje çalışması yapılmış, ancak proje hayata geçirilememiştir.</p> <p>Öte yandan; sağlık, maliye, ulaştırma, savunma gibi sektörlerde alan seviyesinde paylaşılan verilerin anlamsal bütünlüğünü sağlamak üzere veri sözlüğü oluşturma çalışmalarının gerçekleştirildiği ya da sürdürüldüğü görülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	TÜİK'e Bildirim Standartları ve Elektronik Paylaşım
Sorumlu Kuruluş	Türkiye İstatistik Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında TÜİK'e iletilecek istatistik ve envanter bilgilerine ilişkin bildirim standartlarının oluşturulması, işletmelerden düzenli anketler yoluyla toplanacak bilgilerin elektronik ortamda alınmasına yönelik platformların geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem TÜİK tarafından; mevzuat, Resmi İstatistik Programı (RİP), tarım, çevre, sosyal konulardaki istatistikler ile metodoloji ve bilişim konularında 27 alt proje çerçevesinde tanımlanarak yürütülmüştür.</p> <p>5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile Türk İstatistik Sistemine standart ve tanımlamalar getirilmiştir. RİP ile istatistik alanında planlı döneme geçilmiş olup RİP'in izlenmesine yönelik izleme raporları yıllık olarak hazırlanmaktadır.</p> <p>Kurumların yeni sınıflamalara geçişlerini sağlamak amacıyla faaliyetler yürütülmüştür. RİP kapsamındaki kurum ve kuruluşlar öncelikli olmak üzere, 2010 yılına kadar kurumların yeni sınıflamalara geçişinin ve sınıflama sunucusunun kullanılmasının sağlanması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmüştür.</p> <p>Önümüzdeki dönemde, başlatılan çalışmaların geliştirilmesi ve yeni çalışmaların tanımlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda planlanan çalışmalar arasında; veri ve süreç standardizasyonu, idari verilerin uluslararası standartlara uygunluğunun sağlanması, veri entegrasyonu, web servislerinin etkinleştirilmesi, işbirliğinin artırılması, koordinasyonun ve eğitim desteğinin geliştirilmesi (kurum bazlı istatistik alt yapılarının geliştirilmesi), sınıflama sunucusunun güncelleme çalışmalarının yapılması ve metadata veri tabanının kurulması çalışmaları yer almaktadır.</p> <p>Kurumların TÜİK'e elektronik ortamda veri iletebilmesi için gerekli olan internet ve web servisi teknik altyapısı kurulmuştur. TÜİK tarafından uygulanan anketler, Kurumun bölge müdürlükleri yardımıyla, web ortamında merkezi veri tabanlarına aktarılabilmeyle birlikte, isteyen işletmelere anketlerin web ortamında doldurulması imkanı da tanınmıştır. Ancak işletmelerin anket formlarını elektronik ortamda doldurma oranı henüz istenen düzeye gelmediğinden soru formlarının yüz yüze görüşme yoluyla doldurulmasına devam edilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	İl Envanteri Sisteminin Geliştirilmesi ve Karar Destek Sistemi
Sorumlu Kuruluş	İçişleri Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile İl Envanteri Modernizasyonu (İLEMOD) veri tabanının üzerine kurulacak karar destek sistemi ile illerdeki planlama ve yatırım kararlarının etkinleştirilmesi, İLEMOD kapsamında toplanan verilerin dinamik olarak illerdeki yenilikleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi, İLEMOD sisteminde yer alan verilerin üretim noktasında elektronik ortama girilmesi, İLEMOD ile diğer kurum ve kuruluşlara ait veri toplayan elektronik sistemler arasında veri paylaşımı sağlanması, sistem içerisindeki ham veri ve raporların diğer kamu kurumları ile paylaşımının temin edilmesi ve illerde doğal, tarihi ve kültürel değerler envanteri hazırlanması hedeflenmiştir.</p> <p>İLEMOD Projesine 1996 yılında başlanmıştır. Proje ile kamuda bilgiye dayalı il envanterlerinin ve kırsal altyapı hizmetlerinin uygulama ve izlenmesinde modernizasyon amaçlanmıştır. Ayrıca, merkezi yönetim ile taşra mülki idare kademeleri arasında veri alışverişinin gerçekleştirilmesi ve Türkiye'nin uzun vadede ekonomik ve sosyal haritalarının çıkarılması; böylece olağanüstü hal ve afet durumlarında afet bölgesinin ihtiyaçlarının ve çevre illerin imkanlarının ne olduğunun kolayca tespitinin yapılması gibi gerekli bilgiye kolayca erişilmesi öngörülmüştür.</p> <p>İçişleri Bakanlığı TÜBİTAK ile İLEMOD Projesinin hayata geçirilmesi öncesinde fizibilite maksatlı bir ön analiz çalışmasının yapılması için 08.05.2009 tarihinde bir sözleşme yapmış, bu sözleşme çerçevesinde, TÜBİTAK 5 ay süren bir analiz çalışması gerçekleştirmiştir. İçişleri Bakanlığında 10.12.2010 tarihinde İLEMOD çalışmalarının değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik yapılacak işlerin belirlenmesi amacıyla bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonucunda TÜBİTAK Projeyle devam edilip edilmemesine ilişkin kararın İçişleri Bakanlığı üst yönetimi tarafından verilmesi önerisinde bulunmuştur.</p> <p>Bu kapsamda, 20.09.2011 tarihinde gerçekleştirilen İçişleri Bakanlığı Bilişim Koordinasyon Kurulu Toplantısında, Bakanlık birimleri ve bağlı kuruluşlar tarafından yürütülen bütün bilişim projeleri değerlendirilmiş ve İller İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen İLEMOD Projesinin mevcut şartlar altında geliştirilmesinin, uygulanmasının ve güncel halde tutulmasının mümkün olmayacağı anlaşıldığından 16.12.2011 tarihinde Projenin tamamen durdurulması kararı alınmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Kamudaki Sayısal Bilginin Paylaşımı ve Tekrar Kullanımına Yönelik Esasların Belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu kaynağı kullanılarak üretilen kamu bilgisinin devlet, işletmeler ve bireyler tarafından ticari veya ticari amaç dışında katma değer yaratılacak şekilde tekrar kullanılmasına yönelik politikaların belirlenmesi ve AB mevzuatı dikkate alınarak düzenlemeler yapılması, kamu bilgisinin ücretsiz paylaşımı esas olmak üzere, bilginin ücretli sunulmasını gerektiren özel hallerin tanımlanması ve ücretlendirme politikalarının belirlenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Eylemin sorumluluğu ilk olarak Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bununla birlikte, eylem kapsamında 2011 yılına kadar herhangi bir gelişme kaydedilememiştir. Bunun üzerine Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından kamu sektörü bilgisi olarak bilinen kamunun elindeki sayısal içeriğin paylaşımı ve kullanımına yönelik uluslararası kuruluşların ve diğer ülkelerin konuya yaklaşımları ile ülkemizdeki mevcut uygulamaları inceleyen, karşılaşılan sorunları ve yapılması gerekenleri ortaya koymayı amaçlayan bir çalışma raporu hazırlanmıştır.</p> <p>Bu çalışma raporu ile Avrupa Birliğinin konuyla ilgili başta 2003/98/AT sayılı Direktifi, OECD'nin bu alandaki C(2008)36 sayılı Tavsiye Kararı ve ABD'nin konuya yaklaşımı ile Türkiye'de kamu sektörü bilgisinin paylaşımına ilişkin mevcut duruma ışık tutacak öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.</p> <p>2011 yılı Eylül ayında, ABD ve Brezilya'nın öncülüğünde 8 ülkenin katılımı ile; kamu yönetiminde şeffaflığın artırılması, vatandaşların güçlendirilmesi, yolsuzlukla mücadele, yönetişimin güçlendirilmesi ve bunların gerçekleştirilmesi için yeni teknolojilerin kullanılması amacıyla Açık Yönetim Ortaklığı (Open Government Partnership) girişimi başlatılmıştır. Girişim kapsamında açık yönetim; kamu bilgisinin paylaşımı, vatandaş katılımı, şeffaflık ve hesap verebilirlik ve yeni teknolojilere erişimin artırılması üzerine bina edilmektedir. Türkiye de hazırladığı eylem planı ile bu Ortaklığa 20.09.2011 tarihinde dâhil olmuştur. Türkiye'nin taahhütte bulunduğu eylemler arasında kamu bilgisinin paylaşımına da yer verilmiştir. Bu sayede kamu süreçlerinin daha şeffaf hale geleceği ve bilgiye erişimin kolaylaşacağı öngörülmüştür.</p> <p>Ülkemizin önümüzdeki dönemde uygulamaya koyacağı yeni Bilgi Toplumu Stratejisinde de bu konunun ele alınması planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Sayısal Haklar Yönetimine İlişkin Yasal Düzenleme
Sorumlu Kuruluş	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile sayısal ortamda ve özellikle internet ortamında sunulan ürünlere ilişkin fikri hakların korunması, Sayısal Haklar Yönetimi sistemlerinin hizmet sunumunda birlikte işler teknolojilerin kullanımını zorlayıcı, rekabeti düzenleyici ve tüketiciyi koruyucu düzenlemelere yer verilmesi ve Sayısal Haklar Yönetimi hizmetlerinin izlenmesi veya kısıtlanmasıyla ilgili yasal düzenlemeler, bu alandaki Avrupa Birliği müktesebatı da dikkate alınarak yapılması ve bu amaçla, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda bir takım tadilatların yapılması öngörülmektedir. Böylece, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de fikir ve sanat eserlerinin korunması için daha zayıf olduğu sayısal ortamda fikir ve sanat eserlerinin korunumu yasal çerçevesi oluşturulmuş olacaktır.</p> <p>Eylemin gerçekleştirilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı koordinasyonunda, bu alanda temayüz etmiş uzmanlar, bilim adamları ve hukukçular ile sektör temsilcilerinden oluşan bir mevzuat çalışma grubu kurulmuş ve bu grup tarafından ilk taslak oluşturulmuştur. Söz konusu taslak, sayısal ortamda sunulan ürünler ve eserlere ilişkin fikri hakları, AB müktesebatına uyumlu olarak koruma altına almaktadır. Taslak, Nisan 2010'da konuya ilişkin pratik uygulama bilgisine sahip olan hakim ve savcılar tarafından incelenmiş ve olgunlaştırılmıştır. Taslak, 2011 yılında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşüne sunulmuş olup, taslağın gelen görüşlerin ardından Bakanlar Kuruluna tasarı olarak sunulması planlanmıştır. Haziran 2012 yılı itibarıyla taslak henüz Bakanlar Kuruluna sunulmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	e-İmza Kullanımının Artırılması
Sorumlu Kuruluş	Adalet Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile e-İmza kullanımının kamu kurumlarında otomasyonu destekleyecek şekilde yaygınlaştırılması amacıyla sadece kişilerce değil yazılımlar tarafından da imza atılmasına yönelik çalışmaların yapılması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak Elektronik İmza Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, İdari Yargılama Usulü Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ile İcra ve İflas Kanununda elektronik imza kullanımına olanak sağlayacak gerekli değişikliklerin yapılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem kapsamında, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının kanun değişikliği talebi 13.03.2008 tarihinde Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğüne iletilmiş ve tarafların katılımıyla 5070 sayılı Kanunda yapılacak değişikliklere ilişkin bir toplantı yapılmıştır. Yazılımların elektronik imza atabilmesi için yapılmak istenen değişiklik konusunda güvenli elektronik imzanın sadece gerçek kişiler tarafından kullanılmasının doğru olacağı yaklaşımıyla Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından bazı çekinceler dile getirilmiştir.</p> <p>Diğer yandan Maliye Bakanlığı tarafından mali mühür sertifikası adı verilen benzer bir kurumsal elektronik imza mekanizması Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılan değişiklik ile 2010 yılında uygulamaya konulmuştur.</p> <p>Ayrıca, Kalkınma Bakanlığı tarafından yürütülen e-Yazışma Projesi kapsamında hazırlanan e-Yazışma Teknik Rehberinde tanımlanan e-Yazışma Paketi için e-mühür olarak tarif edilebilecek bir tür kurumsal elektronik imzanın kullanımının gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak, yukarıda bahsedilen mevzuat eksikliği nedeniyle bu aşamada kurumların elektronik mühür mekanizmasını uygulayamayacağı anlaşılmıştır. e-Yazışma Projesi kapsamında tekrar gündeme gelen elektronik mühür konusuna ilişkin mevzuatın Başbakanlık koordinasyonunda çalışılması Kalkınma Bakanlığı tarafından önerilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Kamu Personel Mevzuatının Bilgi Toplumu Stratejisi Hedefleri Doğrultusunda Revizyonu
Sorumlu Kuruluş	Devlet Personel Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile kamu kurumlarının insan kaynakları yetkinliklerini artırmak ve performansı teşvik etmek amacıyla kamu personelinin istihdamına, performanslarının değerlendirilmesine ve buna bağlı ödül ve yaptırımların uygulanmasına, ücretlendirmelerine, kurumlarda e-dönüşümü yüklenecek ve bilgi teknolojilerini kullanacak personelin motivasyonunu artıracak BİT sertifikasyonu sahipliği tazminatının ödenmesine, teknik personelin kamu kadro sistemi içerisindeki yerlerinin belirlenmesine ve esnek görevlendirme imkanlarının tanınmasına ilişkin hükümlerin öngörüldüğü bir yasa tasarısı hazırlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında 2011 yılına kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Öte yandan, 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun ve 11.10.2011 tarih ve 666 sayılı KHK'da getirilen düzenlemelerle; kamu kurumlarında sicil sistemi kaldırılarak kamu kurumlarının performans değerlendirme ölçütleri belirleyebilmelerinin hukuki altyapısı oluşturulmuştur. Çalışma mekanı ve zamanı açısından esnek çalışma sistemlerinin kamuya uygulanmasının önü açılmıştır. Emsallerine göre üstün başarı gösteren kamu çalışanlarına verilecek ödüller yeniden düzenlenmiştir. Kamu kurumlarında uzman statüsünde çalışan personel arasındaki özlük haklarını gidermeye dönük eşit işe eşit ücret düzenlemeleri yapılmıştır.</p> <p>Bu düzenlemeler her ne kadar doğrudan kamu kurumlarının bilgi işlem birimlerinde çalışan personeline hitap etmese de kamu personel sistemine ilişkin genel hükümler getirmesi nedeniyle bilgi işlem personelini de etkileyen düzenlemelerdir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Proje ve Yetkinlik Envanteri
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, merkezi ve yerel tüm kamu kurum ve kuruluşlarında tamamlanmış ve yürütülen e-devlet projelerine yönelik kapsamlı bir envanter oluşturulmasıdır. Bu envanterde, projelerin içerikleri, amaçları, hitap ettiği kesimler, kullanılan teknolojiler, geliştirilen yazılımlar, kimler tarafından ve hangi adımlarla hayata geçirildiğine ve maliyetlerine dair bilgilerin belirlenen standartlara uygun olarak ortaya konması planlanmıştır. Böylece, mükerrer projelerin tespit edilmesi, kurumların daha önce yapılan projelere ilişkin bilgilerden faydalanması, kurumlar arası uzmanlık ve bilgi birikimi paylaşımının sağlanması, kamu kurum ve kuruluşlarının BİT konusunda insan kaynağı ve altyapı bakımından ne durumda olduğunun görülebilmesi mümkün olacaktır.</p> <p>Kalkınma Bakanlığı bünyesinde eylemin uygulanmasına ilişkin bir takım hazırlık çalışmaları yürütülmüş olmakla birlikte eylem kapsamında ilerleme sağlanamamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0-20

Eylem Adı	Kamuda BİT Projeleri Uygulama ve Geliştirme Yetkinliği
Sorumlu Kuruluş	Kalkınma Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, kamu kurum ve kuruluşlarında yürütülen BİT ve e-devlet projelerinin etkin yönetimine ilişkin eğitim programları oluşturularak koordine edilmesi ve bu projelerde standart proje yönetimi süreçlerinin uygulanmasının teminidir.</p> <p>Eylem kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri BİT projelerine ilişkin olarak, bu projelerde herhangi bir proje yönetim metodolojisinin kullanılıp kullanılmadığı, kullanılıyorsa kullanım amaçlarının neler olduğu, BİT projelerinin yönetiminde karşılaşılan zorluklar ve bu alanda yapılabilecek çalışmalarındaki bilgilerin derlenmesi amacıyla Kamu Kesiminde BİT Proje Yönetimi isimli bir anket çalışması yapılmıştır. Söz konusu anketi yanıtlayan 84 kurumdan 72'si, BİT projeleri yürüttüğünü ifade etmiştir. Anket sonuçlarına göre anketi yanıtlayan kurumların yüzde 63'ünde herhangi bir BİT proje yönetimi metodolojisinin kullanılmadığı ortaya çıkmıştır. Anketi yanıtlayan kurumlar arasında, proje yönetim süreçlerinin kullanılmasının BİT projelerinin yürütülmesinde ortaya çıkabilecek başarısızlıkları engellemede faydalı olacağı görüşü hâkimdir. BİT proje yönetimi metodolojilerinin uygulanmasının önündeki engeller arasında nitelikli insan kaynağı eksikliği faktörü ön plana çıkmaktadır. Kamu kurumlarında BİT proje yönetiminin hayata geçirilmesi/geliştirilmesi için etkili olabilecek çalışmalar arasında Kamu Kurumlarına Yönelik Örnek Olaylar/Uygulamalar ve Kamu Kurumlarına Yönelik Ortak Eğitim Programları faaliyetlerinin ön plana çıktığı görülmektedir.</p> <p>Yukarıda bahsi geçen anket çalışmasından elde edilen bulgular, kamu kurumlarında yürütülen veya tamamlanmış BİT projelerinden elde edilen tecrübeler, her yıl düzenli olarak yayımlanmakta olan Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımları yayınında ve Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzunda yer alan bilgiler ışığında kamuda BİT projeleri uygulama ve geliştirme yetkinliğini artırmaya yönelik bir rapor için hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir. Söz konusu raporun tamamlanmasının ardından kamu BİT projelerinin kaynak israfına yol açmadan, etkin bir biçimde, projelerden beklenen etki ve faydaların elde edilebilmesine olanak sağlayacak şekilde gerçekleştirilmesine yönelik bir kılavuzun ve eğitim programının hazırlanması planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Bilgi Güvenliği ile İlgili Yasal Düzenlemeler
Sorumlu Kuruluş	Adalet Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile ülke güvenliğini ilgilendiren bilgilerin elektronik ortamda korunması ve devletin bilgi güvenliği sistemlerinin geliştirilmesi amacına uygun yasal altyapıyla ilgili düzenlemenin yapılması ve uygulamaya konulması amaçlanmıştır.</p> <p>Daha önce Milli Savunma Bakanlığı tarafından yürütülen Ulusal Bilgi Güvenliği Kanun Tasarısı Taslağı çalışmaları 24.07.2008 tarihinde Kalkınma Bakanlığında yapılan toplantıda alınan karar neticesinde Adalet Bakanlığına devredilmiştir. Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğünün 2009-2010 yılları arasında yaptığı hazırlık çalışmaları neticesinde söz konusu taslak belirli bir olgunluğa ulaşmıştır. 2012 yılı itibarıyla Adalet Bakanlığı tarafından Ulusal Bilgi Güvenliği Kanun Tasarısı Taslağını güncellemek ve mevcut eksikliklerini tamamlamak amacıyla konunun uzmanları, hukukçular ve bilim insanlarından oluşan bir komisyon kurma çalışmaları yapılmış olup, söz konusu Taslağın 2012 yılı sonuna kadar Başbakanlığa sevki öngörülmektedir.</p> <p>Daha önce Bakanlar Kurulu tarafından TBMM'ye sunulan Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı üzerinde 2012 yılı Mart ayında Adalet Bakanlığı tarafından tekrar çalışılmış ve Taslağın dili üzerinde bir takım sadeleştirmeler ve düzeltmeler yapılmıştır. Söz konusu Taslak, 08.05.2012 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiş ve Başbakanlık tarafından da konuyla alakalı kamu kurum ve kuruluşlarına görüşe gönderilmiştir. Diğer taraftan 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasanın 20. maddesine "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." hükmü eklenmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Ulusal Bilgi Sistemleri Güvenlik Programı
Sorumlu Kuruluş	TÜBİTAK
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile siber alemdeki güvenlik tehditlerini sürekli olarak takip edecek, uyarılar yayınlayacak, bu risklere karşı ne şekilde tedbir alınabileceğine dair bilgilendirme yapacak, risklerin ortaya çıkması durumunda karşı tedbirleri koordine edebilecek bir bilgisayar olaylarına acil müdahale merkezi (CERT) kurulması, kamu kurumları için gerekli minimum güvenlik seviyelerinin kurum ve yapılan işlem bazında tanımlanması, kurumlar tarafından kullanılan sistem, yazılım ve ağların güvenlik seviyelerinin tespit edilmesi ve eksikliklerin giderilmesi yönünde önerilerin oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında, TÜBİTAK-UEKAE bünyesinde Türkiye Bilgisayar Olaylarına Acil Müdahale Ekibi (TR-BOME) koordinatörlüğü kurulmuştur. Bazı kamu kurumlarında yürütülen ortak çalışmalar sonucunda, bu kurumlarda da BOME oluşturulmuştur. Yine bu eylem kapsamında bilgi güvenliğine ilişkin en iyi uygulamaların paylaşıldığı bir platform olarak Ulusal Bilgi Güvenliği Kapısı www.bilgiguvenligi.org.tr hayata geçirilmiştir. Sanal ortamda artan tehditler karşısında ülkemizin durumunu tespit edebilmek amacıyla TR-BOME koordinatörlüğünde 20-21.11.2008 tarihlerinde ülkemizde düzenlenen ilk bilgisayar sistemleri güvenliği tatbikatı olan BOME 2008 Tatbikatı yapılmıştır. Bazı kurumların katıldığı tatbikata ait Tatbikat Sonuç ve Değerlendirme Raporu, Ulusal Bilgi Güvenliği Kapısında yayınlanmıştır. Buna ek olarak, 25-28.01.2011 tarihlerinde tatbikatı organize eden TÜBİTAK ve BTK ile beraber 41 kamu kurumunun katıldığı Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı 2011 düzenlenmiştir.</p> <p>Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) pilot uygulamaları kapsamında, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Sayıştay Başkanlığında risk analizi çalışmaları tamamlanmıştır.</p> <p>Ayrıca, bu eylemin devamı niteliğinde olan Kamu Bilgi Sistemleri Güvenlik Programı ve Kritik Altyapılarda Bilgi Güvenliği Yönetimi projeleri 2012 Yılı Yatırım Programına alınmıştır. Bunlara ek olarak, Temmuz 2012'de TÜBİTAK Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi bünyesinde bilgi ve iletişim sistemleri güvenliğine yönelik çalışmalar yürütmek üzere Siber Güvenlik Enstitüsü kurulmuştur.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Nitelikli İnsan Gücü Yetiştirme
Sorumlu Kuruluş	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Sektörel bazlı mesleki tanımlarının yapılmasını takiben, sektörün insan kaynağı envanterinin çıkarılması ve uzun dönemli insan kaynağı planlamasının yapılmasını amaçlayan eylem kapsamında; sektörün nitelikli insan gücü gereksinimlerinin, lisans ve yüksek lisans programları yoluyla karşılanması hedeflenmektedir.</p> <p>Nitelikli insan gücü yetiştirilmesi doğrultusunda; öncelikli olarak ihtiyaç duyulan altyapıların ve kaynakların sayısını ve niteliğini artırmak, söz konusu kaynakları erişilebilir hale getirmek amacıyla YÖK Başkanlığı koordinatörlüğünde çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Üniversitelerarası Ders Kaynaklarını Paylaşım Projesi kapsamında 2009 yılında YÖK Başkanlığı bünyesinde iki, 30 üniversitede ise birer stüdyo; 2010 yılında ise 14 üniversitede birer stüdyo olmak üzere toplamda 46 stüdyo kurulmuştur.</p> <p>Üniversiteleri ve akademik çevreleri proje hakkında bilgilendirmek ve uygulamaların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla, bilimsel toplantılarda konuyla ilgili oturumlar düzenlenmekte ve tanıtıcı yayınlar yapılmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Öğretim Üyesi Yetiştirme
Sorumlu Kuruluş	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, hedeflenen nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi için, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında eğitim veren ve araştırma yapan öğretim üyelerinin yetkinliklerini geliştirmeye yönelik, yurtdışındaki saygın üniversitelerle işbirliği yapılarak ortak programların geliştirilmesi; öğretim üyesi adaylarının lisansüstü ve doktora sonrası çalışma yapmaları, dil ve akademik gelişim programlarına katılmaları amaçlanmıştır.</p> <p>2547 sayılı Kanununun 39'uncu maddesi uyarınca; 2011 yılı sonu itibarıyla, yüksek lisans tez araştırma desteğiyle 152, doktora tez araştırma desteğiyle 493, doktora sonrası araştırma desteğiyle 320, öğretim üyelerine verilen desteklerle 1630 olmak üzere, toplam 2595 öğretim elemanı yurtdışında çeşitli alanlarda araştırma yapmak üzere YÖK tarafından desteklenmiştir. Ayrıca, 2011 yılında, söz konusu Kanununun 33'üncü maddesi kapsamında, lisansüstü eğitim yapmak amacıyla 21 araştırma görevlisi yurtdışına gönderilmiştir.</p> <p>TÜBİTAK bünyesindeki bilim insanı destekleme programları kapsamında, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu alanlarda bilim insanlarının yetişmesine katkı sağlamak amacıyla, çeşitli alanlarda ve çeşitli seviyelerde pek çok öğrenciye ve araştırmacıya destek sağlanmaktadır. 2011 yılı boyunca, yurtiçindeki ve yurtdışındaki çeşitli üniversitelerde eğitimine devam etmekte olan doktora seviyesinde 2936 ve yüksek lisans seviyesinde ise 2729 öğrenci/araştırmacı TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Bilgi Teknolojileri Eğitim Müfredatının Geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, ilgili lisans programlarında eğitim müfredatının, sektörün stratejik hedefleri ve gereksinimleri doğrultusunda, uluslararası modüller baz alınarak iyileştirilmesi; yine bu doğrultuda, standardizasyon, proje ve süreç yönetimi gibi iş yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik müfredatın uygulanması amaçlanmıştır.</p> <p>Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 17.06.1997 tarihli toplantısında, üniversite rektörlükleri bünyesinde Enformatik Bölümü kurulması, Temel Bilgi Teknolojisi kullanımı ve Temel Bilgisayar Bilimleri derslerinin zorunlu olarak okutulması kararları ile ders içerikleri ve seçmeli derslere ilişkin kararlar alınmıştır. Güncel teknolojik gelişmeler ile dünyada bu alandaki eğitime ilişkin gelişmeler dikkate alınarak söz konusu kararlar 28.09.2011 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında yeniden incelenmiştir. İnceleme sonucunda söz konusu derslerin zorunlu olarak okutulup okutulmaması ile ders adı ve içeriklerinin üniversite senatolarınca karara bağlanması uygun görülmüştür.</p> <p>Eyleme özgü bir çalışma yürütülememiş olsa da, yükseköğretim kurumları bünyesindeki bilişim sistemleri mühendisliği, bilgisayar mühendisliği, yazılım mühendisliği gibi programların ders içerikleri de yeni gelişmelere göre güncellenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Ara Eleman Yetiştirme
Sorumlu Kuruluş	Milli Eğitim Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, sektörün gereksinim duyacağı ara eleman açığının kapatılması amacıyla modüler mesleki sertifika programları oluşturulması, katılım teşvikleri sağlanması ve bu alanda eğitim veren teknik liselerin iyileştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004 yılında eylemin amacına uygun şekilde Anadolu Teknik Liseleri açılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu tarafından 2002 yılında başlatılmış olan Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında; 192 meslek dalında, öğrencilere, öğretmenlere ve mesleki eğitim kurumlarına yönelik içerik ve uygulamalar internet üzerinden sunulmaktadır.</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2012 yılı içinde kurulan Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi oluşturma çalışmalarına başlamıştır. İŞKUR, TOBB, TÜSİAD, Mesleki Yeterlilik Kurumu gibi kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütülen çalışmanın amaçlarından biri, Türkiye'nin ara eleman ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlamak üzere, mesleki yeterlilik eğitimlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. Bu kapsamda, yaygın eğitim programlarına kayıtlı katılımcıların yararlanabileceği bir uygulama ve içerik portalının 2013 yılı içerisinde hayata geçirilmesi planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Girişimcilik Eğitimleri
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile BİT odaklı girişimciliğin teşvik edilmesi ve böylece hem daha fazla ekonomik değer yaratılması hem de bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması amaçlanmıştır. Eylem kapsamında, üniversitelerde girişimcilik ile ilgili derslerin eğitim programlarına dahil edilmesi ve girişimcilik yarışmalarının düzenlenmesi, en iyi vaka uygulamalarıyla eğitim programlarının zenginleştirilmesi ve KOBİ destek kuruluşları ile üniversiteler arasında işbirliğinin artırılması hedeflenmiştir.</p> <p>Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından eylemin yürütülmesi ile ilgili iş planı hazırlanmıştır. İlgili kurum ve kuruluşlarla yapılan görüşmeler sonucunda verilmekte olan girişimcilik eğitimlerinin mevcut durumu tespit edilmiş ve eğitim metodolojisini içeren bir rapor hazırlanmıştır. Eğitim programı düzenleme hususunun Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı faaliyet alanında olmaması nedeniyle, girişimcilik eğitimlerinin metodolojisi ile ilgili hazırlanan bu rapor eğitim düzenlemekle görevli kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.</p> <p>Öte yandan, son dönemde pek çok üniversitede girişimcilik kulüpleri kurulmuş ve konuyla ilgili eğitim, toplantı, konferans vb. etkinlikler düzenlenmeye başlamıştır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı liselerde girişimcilik kulüpleri kurulmasına yönelik çalışmalar bulunmaktadır. TOBB ve TUSİAD gibi kuruluşlar özellikle gençleri hedef alan girişimcilik faaliyetleri gerçekleştirmektedir. KOSGEB tarafından düzenlenen Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri ile girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve iş fikrine sahip girişimcilerin başarılı işletmeler kurmalarının sağlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, iş fikri geliştirme, yaratıcılık, iş planı hazırlama gibi konularda teorik ve uygulamalı eğitimler verilmektedir.</p> <p>Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 5746 sayılı Kanun kapsamında yürütülmekte olan Teknogirişim Sermayesi Desteği Programı kapsamında yüksek eğitimli ve nitelikli gençlerin teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini diğer mekanizmalardan da yararlanarak katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri amacıyla 100.000 TL'ye kadar hibe şeklinde destek verilmektedir. Program kapsamında illerde eğitim verilmesine ilişkin yapılan çalışmalar çerçevesinde 44'ü değişik illerdeki üniversitelerde olmak üzere toplam 50 etkinlik düzenlenerek girişimcilere yönelik eğitim verilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Sektör Mesleki Tanımları
Sorumlu Kuruluş	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında bilişim teknolojilerine ilişkin mesleki tanım, standart ve normlar oluşturularak, bilişim sektöründe faaliyet gösteren çalışanların iş tanımlarının belirlenmesi ve Türk Meslekler Sözlüğünün güncellenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>İŞKUR tarafından, istihdam hizmetlerinde ve işgücü istatistiklerinin hazırlanmasında kullanılan ve işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olmak isteyenlere, çalışma yaşamında yer alan meslekleri tanıtmak, istihdam ve eğitim politikalarına dayalı plan ve programların sağlıklı bir şekilde günün koşullarına göre hazırlanmasına yardımcı olmak amacıyla Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) hazırlanmıştır. TMS Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemine (ISCO-08) göre iş ve mesleklerin standart tanımlarının yapıldığı, görev kodlarının verildiği, mesleklerin sınıflandırıldığı referans bir sözlüktür.</p> <p>2011 yılında Türkiye İstatistik Kurumu ile yapılan bir çalışmayla TMS, uluslararası standart meslek sınıflaması ISCO-88`den, bu sınıflandırma sisteminin yeni sürümü ISCO-08'e adapte edilmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojisi ile ilgili profesyonel mesleklerde meydana gelen gelişmeler doğrultusunda yeni sınıflandırmalar ve kodlamalar yapılmış olup, 37 adet ilgili meslek TMS'ye dahil edilmiştir. Teknolojide meydana gelen gelişmelere paralel olarak her yıl yapılan çalışmalarla TMS içerisindeki iş ve meslekler güncellenmektedir. TMS içerisindeki iş ve mesleklere ait yeni bilgiler İŞKUR internet sitesinde ve e-Devlet Kapısı üzerinden kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.</p> <p>Bilişim sektörü meslek standartlarının ve bu mesleklerin gerektirdiği eğitim ve sertifikasyon seviyelerinin belirlenmesi çalışmaları ise Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yapılmaktadır. MYK ile İstanbul Ticaret Odası arasında yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde, bilgi teknolojilerini de içerecek şekilde 48 ulusal meslek standardının hazırlık çalışması yürütülmektedir. Bu kapsamda, Ağ Teknolojileri Elemanı (Seviye 4-5-6) ve Bilgisayar Donanım Elemanı (Seviye 4-5) meslek standartları, 27.04.2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak meslek standardı niteliği kazanmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	BİT Sektör Birliğinin Oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	Ekonomi Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün yönlendirilmesi, yetkinliklerinin geliştirilmesi ve uluslararası faaliyetlere katılım sağlanarak temsil edilmesini sağlayacak, sektöre ilişkin politikaların oluşturulmasına destek verecek bir üst yapı oluşturulmasıdır.</p> <p>Yazılım sektöründeki girişimcileri de kapsayan bir İhracatçı Birliği kurulması amacıyla, İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde faaliyette bulunan Elektrik-Elektronik ve Makine İhracatçı Birliğinden, yazılım ve bilişimi de içine alacak şekilde isim değişikliği yapılması istenmiş ve Birlik Yönetim Kurulunun kararı ile Birliğin adı, İstanbul Elektrik-Elektronik, Makine ve Bilişim İhracatçıları Birliği şeklinde değiştirilmiştir. Ancak, yapılan bu isim değişikliği hedeflenen etkiyi yaratmamıştır.</p> <p>Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planında bilgi teknolojileri sektörünün gelişimine yönelik tanımlanan eylemlere sektör birliği tarafından verilmesi beklenen katkı sektör sivil toplum kuruluşları tarafından üstlenilmiştir. Bu kapsamda önemli gelişmeler arasında, TOBB bünyesinde Bilgisayar ve İletişim Teknolojileri Meclisi ile Bilgisayar Yazılımı Meclisinin faaliyete geçmesi ve sektöre ilişkin ortak konuların tek platformda, ortak etkinlikler ve işbirliği içinde ele alınması amacıyla Mart 2011’de, TÜBİSAD, Türkiye Bilişim Vakfı, Türkiye Bilişim Derneği, Türk Elektronik Sanayicileri Derneği ve Elektronik Cihazlar İmalatçıları Derneğinin katılımıyla, Dijital Türkiye Platformunun oluşturulması sayılabilir. Ayrıca, TÜBİSAD’ın son dönemde telekom ve yeni medya şirketlerinin katılımıyla bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe temsil ettiği iş hacminin yüzde 95’in üzerine çıkması bu alandaki sivil toplum yapılanmasını güçlendirmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde İhtisaslaşma
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında teknopark yapılanmalarında üniversite sektör işbirliğini geliştirecek düzenlenmeler yapılması ve bu amaçla teknoparkların bölgesel ve öncelikli sanayiye destekleyecek yapıda ihtisaslaşmasının sağlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kuruluşunu, işleyişini, yönetim ve denetimini ve bunlarla ilgili kişi ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, bölgelerin ihtisaslaşması konusunda herhangi bir engel teşkil etmemektedir. Teknoparklarda ihtisaslaşmanın, üniversiteler ve o bölgede faaliyet gösteren şirketlerin güçlü olduğu teknoloji alanlarında kendiliğinden gelişiyor olmasından dolayı ek bir çalışma yapılmasına ihtiyaç kalmamıştır.</p> <p>Teknoloji geliştirme bölgelerinde yerleşik bulunan firmaların yaklaşık üçte ikisi bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet göstermektedir. ODTÜ Teknokent, Bilkent Cyberpark, İTÜ Arı Teknokent gibi bazı teknoloji geliştirme bölgelerinde bilgi ve iletişim teknolojileri alanında faaliyet gösteren firmaların ağırlığı gözlenmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Bilişim Vadisi
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile Türkiye'nin bölge ülkeleri içerisinde, uluslararası bilgi teknolojileri firmaları için üretim ve operasyon merkezi niteliğini kazanması, sektörde yer alan küçük ölçekli firmaların uluslararası firmaların bölgesel ağlarını kullanarak yurt dışına açılımlarının sağlanması, bilgi teknolojileri alanında dış yatırımın ülkeye çekilmesi, sektörde yer alan yerli firmaların ürün geliştirme dışındaki iş yetkinliklerinin (pazarlama, satış vb.) geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu kapsamda yapılacak çalışmaların önemi ve daha önce benzer bir projenin yapılmamış olması sebebiyle hazırlanacak bir fizibilite çalışması çerçevesinde yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu fizibilite çalışmasının hazırlanması amacıyla bir ihale düzenlenmiştir.</p> <p>Bilişim Vadisi Fizibilitesinin Hizmet Sunucularına Yaptırılması İşine Ait Hizmet Alımı İhalesi 08.10.2008 tarihinde ihale edilmiş ve yüklenici firma ile 05.11.2008 tarihinde sözleşme imzalanarak işe başlanılmıştır. 15.07.2009 tarihinde toplanan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunda Bilişim Vadisinin kurulacağı bölgenin belirlenmesi aşaması hakkında bilgi sunulmuş ve Kurul tarafından verilen talimatlar doğrultusunda çalışmalar sürdürülmüştür. 22.12.2009 tarihinde ilgili kurum ve kuruluşların üst düzey temsilcilerinin katılımı ile yapılan toplantıda Bilişim Vadisinin İstanbul Anadolu Yakası veya Kocaeli ilinde kurulması kararı alınmıştır.</p> <p>Projeye ilişkin fizibilite raporu 2010 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır. Bu raporda, Bilişim Vadisinin Türkiye'nin tek bir bölgesiyle sınırlı kalmayıp daha sonra çoğaltılacak dağıtık bir sisteme olanak sağlaması önerilmiştir. Eylem kapsamında İstanbul-Kocaeli öbeğine yönelik kurulum fikri ön plana çıkmakla beraber, fizibilite çalışmasından sonra herhangi bir somut ilerleme kaydedilememiştir.</p> <p>Diğer yandan, Bilişim Vadisi eylemiyle paralel olarak, İTÜ ve TÜBİSAD işbirliği ile İTÜ Maslak Kampüsünde Dijital Türkiye Üssü kurulması konusunda bir proje yürütülmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Sektör İş Yetkinliklerinin Geliştirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylemin amacı, bilgi teknolojileri sektörünün gelişim sürecinin organize ve koordineli bir şekilde yürütülüp desteklenmesi ve sektördeki iş yetkinliklerinin geliştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda dört temel alanda faaliyetlerin yürütülmesi öngörülmüştür. Bunlar, bilgi teknolojileri sektörüne ilişkin bir envanterin oluşturulması ve bu envanterin düzenli olarak güncellenip geliştirilmesi, bilgi teknolojileri şirketlerine satış ve pazarlama yetkinliklerini artırmaya yönelik eğitimler verilmesi, şirketlere hukuki konularla ilgili danışmanlık desteği ve bilgi teknolojileri şirketlerinin projelerini belirli bir iş planı çerçevesinde yürütme alışkanlığı kazanmalarına yönelik iş planı hazırlama desteği verilmesidir. Bu faaliyetler neticesinde bilgi teknolojileri sektörünün gerek iş yapış gerekse satış ve pazarlama yetkinliklerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Bilgi teknolojileri sektörü tarafından yapılacak yatırımların, müşterilerin talep ve ihtiyaçları ile yerel ve küresel pazar şartlarıyla daha uyumlu hale getirilmesiyle söz konusu yatırımlardan elde edilecek faydaların artırılacağı düşünülmüştür. Ayrıca, satış ve pazarlama yetkinliklerinin geliştirilmesi firmaların yenilikçilik ve Ar-Ge faaliyetlerinin ekonomik karşılığını daha hızlı ve daha büyük boyutlarda almasını kolaylaştıracak, dolayısıyla sektörün daha fazla büyüyüp güçlenmesine katkı sağlayacaktır.</p> <p>Eylem kapsamında, 5593 sayılı Kanun çerçevesinde pazarlama ve satış destekleri ile ilgili bir program çalışmasına başlanılmıştır. 2008 Yılı Programında “Teknoloji geliştirme faaliyetleri sonuçlarının uygulamaya geçirilmesinin desteklenmesi için çalışmalar başlatılacaktır.” olarak belirlenen tedbir kapsamında ve 5593 sayılı Kanun çerçevesinde Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı Yönetmelik Taslakları hazırlanmıştır. Teknolojik ürünlere yönelik pazarlama ve satış destekleri verilmesine ilişkin mevzuat çalışmaları devam etmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

Eylem Adı	Yazılım Kalite Sertifikasyonu Yaygınlaştırma
Sorumlu Kuruluş	Ekonomi Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, bilgi teknolojileri hizmetleri ve yazılım alanında kalite standardizasyon ve sertifikasyonunun desteklenmesi, sektör içerisinde kalite bilincinin hızla oluşturulması ve uygulamanın yaygınlaştırılması ile bu sürecin kamu alımları yoluyla teşvik edilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Bu çerçevede, mülga Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan 2007/4 sayılı Tebliğ ile, yazılım sertifikasyonunun yaygınlaştırılması 97/5 sayılı Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamına alınmıştır. Daha sonra yeni bir düzenleme yapılarak Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu tarafından Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında 2012/4 sayılı Tebliğ yayımlanmıştır. Bu tebliğ, ülkemizin döviz kazandırıcı hizmet gelirlerini artırmak ve hizmet sektörlerinin uluslararası rekabet gücünü geliştirmek amacıyla sağlık turizmi, bilişim, film ve eğitim sektörlerine verilen pazara giriş, yurt dışı tanıtım, yurt dışı birim, belgelendirme, ticaret heyeti, alım heyeti ve danışmanlık desteklerini kapsamaktadır. Tebliğden faydalanabilecek bilişim şirketleri Türkiye’de yerleşik olup yazılım, internet, bilgisayar oyunu veya mikroçip alanında faaliyet gösteren şirketlerdir. Tebliğin, Belgelendirme Desteği başlığı altında yer alan 23. maddesinde; bilişim şirketlerinin uluslararası teknik mevzuata uyum sağlamak veya yurt dışı pazarlara girmek amacıyla aldıkları belge, sertifika veya akreditasyon satın alma, yenileme ve danışmanlık giderleri her bir belge, sertifika veya akreditasyon türü için yüzde 50 oranında ve en fazla 50.000 ABD Doları tutarında destek verileceği belirtilmektedir. Böylece, eylemin ihtiyaç duyduğu mevzuat altyapısı tesis edilmiştir.</p> <p>Tebliğ kapsamında, Ağustos 2012 tarihine kadar toplam 8 bilişim firması tarafından destek başvurusunda bulunulmuş olmakla birlikte henüz bir destek ödemesi yapılmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Dışa Açılımın Desteklenmesi
Sorumlu Kuruluş	Ekonomi Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında bilgi teknolojileri alanında faaliyet gösteren şirketlerin yurtdışına açılım konusunda bilgilendirilmesi, bölge pazarlarındaki iş fırsatlarının sektör içerisinde duyurulması, pazar araştırma desteklerinin verilmesi, Türk bilişim sektörünün bir marka altında uluslararası organizasyonlarda temsil edilmesi, sektörün ihracat teşviklerinden etkin şekilde faydalanması ve ortak kullanımlı ofisler yoluyla bilgi teknolojileri şirketlerinin yurt dışına açılmasının desteklenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ve Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkındaki Tebliğ ile 2012 yılı öncesinde öngörülen destek faaliyetleri hayata geçirilmiş, 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile bilişim sektöründe faaliyet gösteren yararlanıcılara yönelik destekler bir araya toplanmış ve Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan verilen desteklerin miktar ve kapsamı genişletilmiştir. Söz konusu destekler aşağıda özetlenmektedir:</p> <p>Ortak kullanımlı yurtdışı ofislerin açılması: 2012/4 sayılı Tebliğ kapsamında, bilişim şirketlerinin veya işbirliği kuruluşlarının doğrudan veya yurt dışında faaliyet gösteren şirketleri ya da şubeleri aracılığıyla açtıkları birimlerin kira giderleri 4 yıl süreyle desteklenmektedir.</p> <p>Pazar araştırması ve yurtdışı iş fırsatlarının duyurulması: Ekonomi Bakanlığının pazara giriş bilgilerinin paylaşıldığı internet sitesi ve www.musavirlikler.gov.tr üzerinden genel olarak tüm ihracatçılara bilgi aktarımı yapılmaktadır. Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri internet sitesi üzerinden yurt dışı talepler bülteni yoluyla ihracatçıların detaylı bilgiye sahip olması ve bu bilgiyi en iyi şekilde kullanması için gerekli destek sağlanmaktadır. Ayrıca, 2012/4 sayılı Tebliğ kapsamında; bilişim şirketleri veya işbirliği kuruluşlarının sektör, ülke, uluslararası mevzuat veya yatırım konularında satın alacakları veya hazırlatacakları raporlara, bilgisayar oyunlarının yurtdışına pazarlanmasına ve tablet bilgisayar, cep telefonları veya mobil cihazlarda kullanılmak üzere üretilen bilgisayar uygulamalarının yurtdışı satışına yönelik komisyon ödemelerine ilişkin giderlerinin belirli bir bölümü karşılanmaktadır.</p> <p>Ulusal ve uluslararası organizasyonlara katılım: 2012/4 sayılı Tebliğ uyarınca yurtdışında düzenlenen fuar, kongre, konferans ve/veya bağımsız tanıtım programı kapsamında yapılan tanıtımlara ilişkin sponsorluk, reklam, tanıtım, danışmanlık, katılım ve organizasyon giderlerinin belirli bir bölümü karşılanmaktadır. Yurtdışı tanıtım faaliyetleri kapsamında, ihracatın artırılması, ihraç ürünlerinin çeşitlendirilmesi ve mevcut pazarlardaki payımızın korunması amacıyla fuar, ticaret ve alım heyeti organizasyonları gerçekleştirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Kamu BİT Alımlarında Etkinlik Sağlayıcı Düzenlemeler
Sorumlu Kuruluş	Kamu İhale Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, iç pazarda bilgi teknolojileri hizmetlerinin gelişimi için; kamunun bilgi teknolojisi hizmetleri ihtiyacının kamu-özel sektör işbirliğiyle (dış kaynak hizmet alımı) sağlanması, kamu ile tedarikçiler arasında bilgi ve iletişim teknolojileri ürün ve hizmet alımları için çerçeve anlaşmaların imzalanması, kamunun bilgi teknolojileri ürün ve hizmetlerinin (genişbant hizmetleri, kurumsal kaynak planlaması vb. yazılımlar) ilgili bir birim tarafından toplu olarak tedarigi konularında kamu ihale mevzuatında düzenleme çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır.</p> <p>5812 sayılı “Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” içerisinde idarelerin mal ve hizmet alımlarında çerçeve anlaşmalar yapabilmelerine ilişkin hükümler yer almaktadır. Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin, bu Kanuna göre gerçekleştirecekleri ikinci fıkrada belirtilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin çerçeve anlaşma ihaleleri ve çerçeve anlaşma kapsamında yapacakları münferit sözleşmelerin imzalanmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.</p> <p>Bununla birlikte, kamu alımları ve şartnamelerde kademeli olarak sertifikasyon gereksinimlerinin teknik yeterlilik koşullarına eklenmesi, dış kaynak kullanım ve takip gibi konulardaki işletim modellerinin teknik şartname hazırlık koşullarının belirlenmesi gibi konularda bir çalışma yapılmamıştır. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörüne özgü tip ihale dokümanlarının Kamu İhale Kurumu tarafından hazırlanmasının, Kurumun ihalelere ve ihale dokümanlarına yönelik şikâyetleri inceleme görevi dikkate alındığında, herhangi bir şikâyet başvurusunun çıkar çatışmasına yol açabileceğinden bahisle, Kurum tarafından bu eylemin sorumlu kuruluşu ve eylemin uygulanabilirliği konularının yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	20-40

Eylem Adı	Hizmetlerde Rekabetin Tesisi
Sorumlu Kuruluş	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, telekomünikasyon sektöründe etkin rekabet ortamının tesis edilmesi amacıyla gerekli sektörel düzenlemelerin yapılması ve yetkilendirmelerin tamamlanması planlanmıştır.</p> <p>Bu çerçevede, ilgili AB düzenlemelerine uygun şekilde hazırlanan 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu 10.11.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Kanunun yayımlanmasının ardından ikincil düzenlemelerin bu Kanuna uyumlaştırılması çalışmaları da tamamlanmıştır. 5809 sayılı Kanun ile bildirim ve kullanım hakkı esasına dayalı bir yetkilendirme rejimi benimsenmiştir. Bu yetkilendirme rejimine göre, pazara girmek isteyen bir işletmeci, sunacağı hizmetler kıt kaynak (frekans, numara vb.) tahsisini gerektirmiyorsa, BTK'ya bildirimde bulunmak suretiyle yetkilendirilmiş olmaktadır. Eğer bahse konu hizmetlerin sunumu için kıt kaynak tahsisi gerekliyse, bildiri müteakip BTK tarafından kullanım hakkı tahsisinin yapılmasıyla yetkilendirme süreci tamamlanmaktadır. Elektronik Haberleşme Kanununun getirdiği yeni yetkilendirme rejimiyle telekomünikasyon hizmetlerinde yetkilendirme süreci oldukça basitleştirilmiş ve yeni işletmecilerin pazara girişi kolaylaştırılmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda, rekabetçi bir telekomünikasyon sektör yapısı için gerekli düzenlemeler tamamlanmış ve yeni hizmetlere ilişkin yetkilendirmeler yapılmıştır. Bu çerçevede, sabit telefon hizmetleri, altyapı hizmetleri, rehberlik hizmetleri gibi alanlarda sektöre birçok yeni işletmeci girmiştir. 2012 yılı Temmuz ayı itibarıyla sektörde 384 işletmeci bulunmakta olup bunlar için toplam 607 adet yetkilendirme yapılmıştır. Bu yetkilendirmelerden 78'i altyapı işletmeciliği, 187'si sabit telefon, 12'si rehberlik, 163'ü internet servis sağlayıcılığı ve 44'ü sanal mobil şebeke hizmetleri alanındadır. Sektörde çeşitli hizmetlere ilişkin yetkilendirmelerin yapılmasına devam edilmektedir. Mevcut yetkilendirme türleri ve yetkilendirilen işletmeci sayılarına ilişkin bilgiler güncel olarak BTK'nın internet sayfasından yayınlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Altyapıda Rekabetin Tesisi
Sorumlu Kuruluş	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, telekomünikasyon altyapılarında etkin rekabet ortamının tesis edilmesi amacıyla yeni şebeke altyapılarının kurulup işletilmesine ilişkin düzenleme ve yetkilendirme çalışmalarının tamamlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Stratejinin uygulama döneminde yürürlüğe konan 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve bu Kanun uyarınca yapılan ikincil düzenlemelere istinaden, altyapı alanında çok sayıda yeni işletmeci yetkilendirilmiş ve bu işletmecilerin pazarda etkin şekilde faaliyet göstermesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, 3G mobil haberleşme hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler de 2009 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Ancak, genişbant erişim alanında mevcut altyapılara rakip olabilecek ve bu piyasada rekabeti artıracak olan genişbant telsiz erişim hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler henüz yapılmamıştır. Bu husustaki düzenlemeler yetkilendirme ile ilgili mevzuatta yer almakla birlikte, bahsi geçen yetkilendirmelere ilişkin ihalenin yapılması için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının kararı beklenmektedir.</p> <p>Gerek yerleşik işletmeci ve gerekse bazı alternatif işletmeciler, hem DSL pazarındaki büyümenin durması hem de mobil genişbant altyapılarından kaynaklanan yoğun rekabet baskısı nedeniyle, pazardaki konumlarını güçlendirmek amacıyla fiber genişbant erişim altyapılarına önemli ölçüde yatırım yapmaktadır. 2012 yılı Mart ayı itibarıyla Türkiye’de erişim şebekesinde kullanılan fiber optik kabloların toplam uzunluğu yaklaşık 40 bin km olup bu rakam 2011 Ekim - 2012 Mart döneminde yüzde 60 artmıştır.</p> <p>BTK 03.10.2011 tarihinde aldığı 2011/DK-10/511 nolu kararıyla, fiber genişbant erişim şebekelerine yatırımı özendirme amacıyla, toptan seviyedeki fiber erişim hizmetlerini, 5 yıl boyunca veya fiber genişbant abonelerinin toplam sabit genişbant aboneleri içindeki payı yüzde 25’e ulaşana kadar, düzenleme dışı bırakmıştır. Bu girişim, özellikle yerleşik işletmeciyi fiber genişbant erişim şebekelerine yatırım yapmaya özendiriyor olsa da uzun vadede altyapıya dayalı rekabetin gelişimini aksatma riskini de bünyesinde taşımaktadır.</p> <p>01.11.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13’üncü maddesinin (h) bendi uyarınca geçiş hakkına ilişkin düzenlemeleri yapma görevi Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına verilmiştir. Bu çerçevede Bakanlık tarafından geçiş hakkına ilişkin bir yönetmelik taslağı hazırlanmış olup bu düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle kamu kurumlarınca alınan geçiş hakkı bedellerine standart getirilecektir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	Yerleşik İşletmecinin Toptan ve Perakende Hizmetlerinin Ayrılması ile İlgili Fizibilite Çalışması
Sorumlu Kuruluş	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile yerleşik işletmecinin toptan ve perakende hizmetlerinin hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi ilkelerine dayalı olarak veya yapısal ayırım seçenekleri dahil ayrıştırılmasının fayda-maliyet analizinin yapılacağı bir rapor hazırlanması amaçlanmıştır.</p> <p>Eylem kapsamında BTK tarafından bir rapor hazırlanarak Kalkınma Bakanlığına iletilmiştir. Söz konusu raporda ayrıştırma alternatifleri ve bunların olası fayda ve maliyetleri irdelenmiştir. Ayrıca, Stratejinin uygulama döneminde AB’de yaygın şekilde gündeme gelen fonksiyonel ayrıştırma yaklaşımını inceleyen ayrı bir rapor hazırlanarak kurumun internet sitesinden yayınlanmıştır. Söz konusu raporda; hesap ayrımı gibi mevcut tedbirlerin dikey entegre işletmeciyi ayırım gözetmeme prensibini etkin şekilde uygulamaya zorlama konusunda yetersiz kalması durumunda fonksiyonel ayrıştırmanın uygulanabileceği değerlendirilmiştir, ancak bu yaklaşımın uygulanmasının dikey entegrasyondan sağlanan etkinliğin kaybolması ve düzenlemeye tabi işletmecinin yatırım güdüsünün azalması gibi sonuçları olabileceğinden bahisle bu aracın kullanımına karar verirken hassas hareket edilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.</p> <p>Eylem kapsamındaki çalışmalar tamamlanmış olmakla birlikte Türkiye’de telekomünikasyon piyasasında fonksiyonel veya yapısal ayrıştırma alternatiflerinden herhangi biri uygulamaya konmamış, bu yönde herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Veri ve İnternet Hizmetlerinde Vergi İndirimi
Sorumlu Kuruluş	Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, veri ve internet hizmetlerinin kullanımını teşvik etmek ve yeni kullanım alışkanlıkları oluşturmak amacıyla bu hizmetlerden alınan Özel İletişim Vergisinin (ÖİV) kaldırılması hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem çerçevesinde yürütülen çalışmalar sonucunda, 28.02.2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5838 sayılı Kanununun 14'üncü maddesiyle, kablolu ve kablosuz internet erişim hizmetleri ile mobil internet erişim hizmetlerine ilişkin olarak sırasıyla yüzde 15 ve yüzde 25 olarak uygulanan ÖİV oranı yüzde 5'e indirilmiştir. Böylece, her ne kadar eylemin hedeflediği şekilde internet erişim hizmetleri üzerindeki ÖİV tümüyle kaldırılmış olmasa da, söz konusu hizmetler üzerindeki vergi yükü önemli ölçüde azaltılmıştır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Ortak Yeni Nesil Telekomünikasyon Altyapılarının Teşviki
Sorumlu Kuruluş	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, yeni nesil telekomünikasyon altyapılarının kurulmasında ilgili işletmecilerin altyapı paylaşımına teşvik edilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Eylem çerçevesinde yürütülen çalışmalarla, 3G mobil haberleşme hizmetlerinin yetkilendirilmesi sürecinde işletmeciler bu altyapıları ortak şekilde kurmaya yönlendirilmiştir. 18.09.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2008/14086 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla uygulamaya konan IMT-2000/UMTS Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Planınının 13 ve 14'üncü maddelerinde 3G şebekelerinin kurulmasında altyapı paylaşımı esasları düzenlenmiştir. Buna göre ilgili işletmecilere 3G telsiz erişim şebekesini ortak şekilde kurup kullanma imkanı verilmiştir. Ayrıca, kule, konteyner, kablo kanalı, enerji nakil hattı gibi şebeke bileşenleri açısından 3G işletmecileri tesis paylaşımı yükümlüsü olarak belirlenmiş ve söz konusu altyapı bileşenlerinin öncelikle tesis paylaşımı yoluyla temin edileceği hüküm altına alınmıştır.</p> <p>18.03.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Hücresel Sistem Anten Tesislerinin Tasarımı, Kurulumu ve Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında hücresel haberleşme altyapılarının ilgili işletmeciler tarafından paylaşımına ve böylece kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılmıştır. Söz konusu Yönetmelik uyarınca ilgili işletmeciler hücresel haberleşme sistemlerinde kullanılan anten sistemlerini azami ölçüde paylaşmakla yükümlü tutulmaktadır. Bu çerçevede, herhangi bir işletmeci tarafından yeni kurulacak bir anten tesisinin en az diğer bir işletmecinin de faydalanabileceği kapasitede olacak şekilde tasarlanacağı hüküm altına alınmıştır. Söz konusu Yönetmelikte masrafların ilgili işletmecilerce ne şekilde paylaşılacağına ilişkin esaslar da belirlenmiştir.</p> <p>01.11.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, geçiş hakkına ilişkin olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelik taslağıyla işletmecilerin kullandıkları ve/veya inşa edecekleri elektronik haberleşme altyapılarının envanterinin oluşturulması ve yeni kurulacak altyapılar için öncelikle bu envanterde kayıtlı altyapıların tesis paylaşımı yoluyla kullanımının sağlanması hedeflenmektedir. Böylece, çeşitli şebeke bileşenlerinin ortak kullanımı yoluyla şebeke kurma maliyetlerinin düşürülmesi amaçlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	100

Eylem Adı	Toplulaştırılmış Kamu Genişbant Alımı
Sorumlu Kuruluş	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında, kamu kurumlarının genişbant erişim ihtiyaçlarının piyasadan toplu şekilde temin edilmesi ve bu toplulaştırılmış talebin, işletmecileri genişbant altyapısı bulunmayan veya yetersiz olan bölgelere yatırım yapmaya özendirme üzere bir politika aracı olarak kullanılması hedeflenmiştir.</p> <p>Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, kamu kurumlarının ülke geneline yayılmış birimlerinin talep ve ihtiyaçlarının miktar ve süre yönünden farklılıklar göstermesi ile bütçe, ödenek ve temin prosedürlerinin farklı olması nedeniyle, kamunun genişbant ihtiyacının toplu olarak temininin son derece zor olduğu gerekçesiyle eylemin gerçekleştirilmesine yönelik herhangi bir girişimde bulunmamıştır. Diğer taraftan, Stratejinin uygulama döneminde genişbant erişim altyapılarının yaygınlığı hızla artmıştır. Bu durumun, eylemde öngörülen çalışmaların yapılması ihtiyacını önemli ölçüde ortadan kaldırdığı değerlendirilmektedir.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	0

Eylem Adı	Frekans Tahsisi
Sorumlu Kuruluş	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem kapsamında; Türkiye’de analog yayıncılıktan karasal sayısal yayıncılığa geçişin sağlanması ve böylece yayıncılık için kullanılan frekans bantlarından tasarruf edilmesi öngörülmüş, bu şekilde boşaltılacak frekans bantlarının diğer mobil haberleşme hizmetleri için tahsis edilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Türkiye’de karasal sayısal yayıncılığın yasal altyapısı 03.03.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunla oluşturulmuştur. Söz konusu Kanun uyarınca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu yayıncılık için kullanılacak frekans bantlarının planlanmasına ilişkin çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmaların tamamlanmasının ardından, sıralama ihalesi gerçekleştirilerek karasal sayısal yayın yapacak televizyon kuruluşlarına tahsis yapılacaktır.</p> <p>Bahsi geçen Kanun uyarınca karasal sayısal yayıncılığa geçiş sürecine ilişkin çalışmalar en geç 2015 yılı Mart ayına kadar tamamlanacak ve bu tarih itibarıyla analog yayınlar sonlandırılacaktır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	40-60

Eylem Adı	Üniversite-Kamu-Sanayi Araştırma İşbirliği
Sorumlu Kuruluş	TÜBİTAK
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile üniversiteler ve TÜBİTAK bünyesinde yer alan enstitülerin teknik birikimlerinin özel kesime de aktarılmasını sağlamak üzere ortak proje geliştirilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Destek Programları arasında yer alan Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında üniversite-sanayi işbirlikleri teşvik edilmektedir. Bu programlar kapsamında, özel sektör tarafından yürütülen projelerde Türkiye'deki üniversite ve/veya kamu araştırma merkezlerinden Ar-Ge hizmeti alınmışsa veya yürütücü kuruluş Ar-Ge faaliyetini bir teknopark bünyesinde gerçekleştirmişse, bu tür hizmet alımları ya da teknoparkta gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri giderleri için ilave imkânlar sunulmaktadır. Ayrıca bu programlar, sanayi kuruluşlarının ortak proje üretmelerine de olanak tanımaktadır.</p> <p>Ek olarak, bu destek programları kapsamında, proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. 2011 yılında 1.662 bilim insanı destek programlarının değerlendirme ve izleme süreçlerinde görevlendirilmiştir. 2012 yılı itibarıyla, 113 üniversiteden 3.760 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanlarının, kuruluşları yerinde değerlendirmek üzere ziyaret etmesi bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır.</p> <p>Ayrıca, TÜBİTAK akademik Ar-Ge destek programları arasında yer alan Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı, Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı ve Hızlı Destek Programı araştırma projelerinin işbirlikleri aracılığı ile yürütülmesine olanak tanıyarak akademik araştırmacılar arasındaki etkileşimin artırılmasına katkıda bulunmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

Eylem Adı	BİT Alanında Yenilikçiliğin Desteklenmesi
Sorumlu Kuruluş	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmalara, özel finansman imkanları ve teknik danışmanlık destekleri sağlayan mekanizmaların geliştirilmesi ve bu kapsamda, özel destek hizmetleri sağlayan teknoloji geliştirme merkezleri ile üslerin oluşturulması ile başlangıç sermayesi uygulamalarının geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>4691 ve 5746 sayılı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmaları da kapsayacak şekilde Ar-Ge ve yenilikçilik alanında teşvik mekanizmaları yürütülmekte, Ar-Ge ve yenilik projeleri desteklenmekte, girişimcilere yeni ve yenilikçi iş fikirlerini hayata geçirme imkanı sağlanmaktadır. Bu kapsamda;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında faaliyette olan 32 bölgede faaliyet gösteren firmalardan yüzde 57'si yazılım ve bilişim sektöründe Ar-Ge ve yenilikçiliğe yönelik çalışmalar yürütmektedir. • 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yürütülen San-Tez Programı çerçevesinde 2007-2011 yılları arasında desteklenen 401 projeden 22 tanesi yazılım sektörüne aittir. • 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge Merkezi Belgesi verilen 114 işletmeden 14 tanesi bilgi ve iletişim sektöründe faaliyet göstermektedir. • 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında yürütülen Teknogirişim Sermayesi Desteği Programında ise 2009-2011 yılları arasında desteklenen 472 girişimden 198'i yazılım alanında faaliyet göstermektedir. 	
Tamamlanma Oranı (%)	80-100

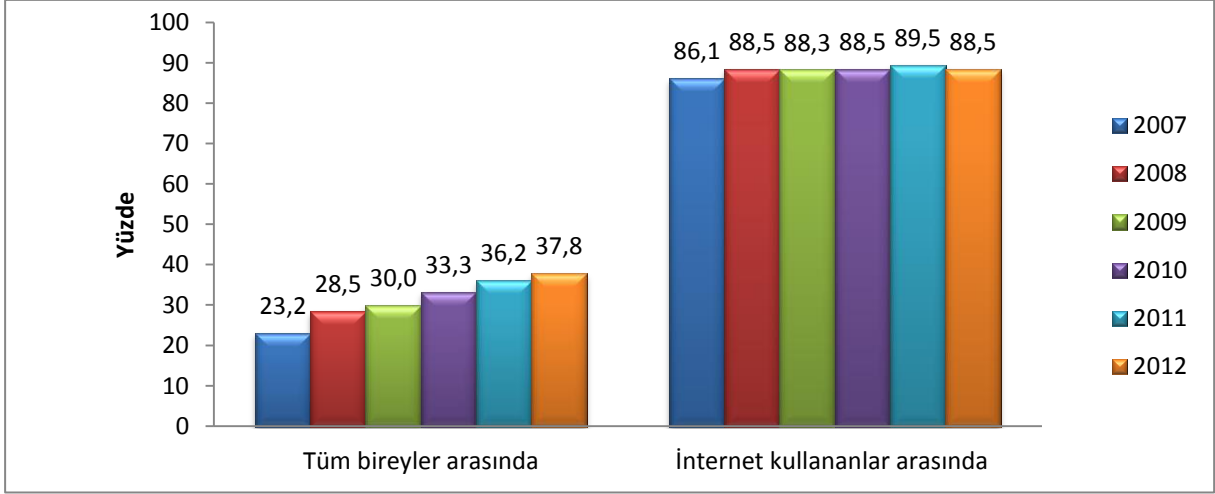
Eylem Adı	Akademik Kariyer Kriterlerinin Ar-Ge'yle İlişkilendirilmesi
Sorumlu Kuruluş	Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
Eyleme İlişkin Gelişmeler/Değerlendirme	
<p>Eylem ile akademik kesimi iş dünyasıyla buluşturmak amacıyla reel kesimle birlikte tamamlanmış Ar-Ge çalışmalarının akademik yükselme kriterleri arasında değerlendirilmesinin sağlanması hedeflenmiştir.</p> <p>5772 sayılı Kanunla 2547 sayılı Kanuna eklenen fıkralarda; üniversitelerin, öğretim üyesi kadrosuna atama için kanunda aranan asgari koşulların yanında, Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilmelerine imkan sağlanmıştır. 2011 yılı sonuna kadar 67 üniversitenin kriterleri Yükseköğretim Kurulunun onayından geçmiş olup, bu üniversitelerin 47'sinde araştırma geliştirme projelerine ek puanlar verilmiştir. Ar-Ge projelerine üniversitelerin kriterlerinde yer verilme oranı yüzde 70 düzeyinde olup, üniversitelerin kriterlerinde Ar-Ge projelerine daha fazla yer vermeleri hususunda bir genelge yayımlanması planlanmaktadır.</p>	
Tamamlanma Oranı (%)	60-80

BİLGİ TOPLUMU İSTATİSTİKLERİ 2012 (SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER)

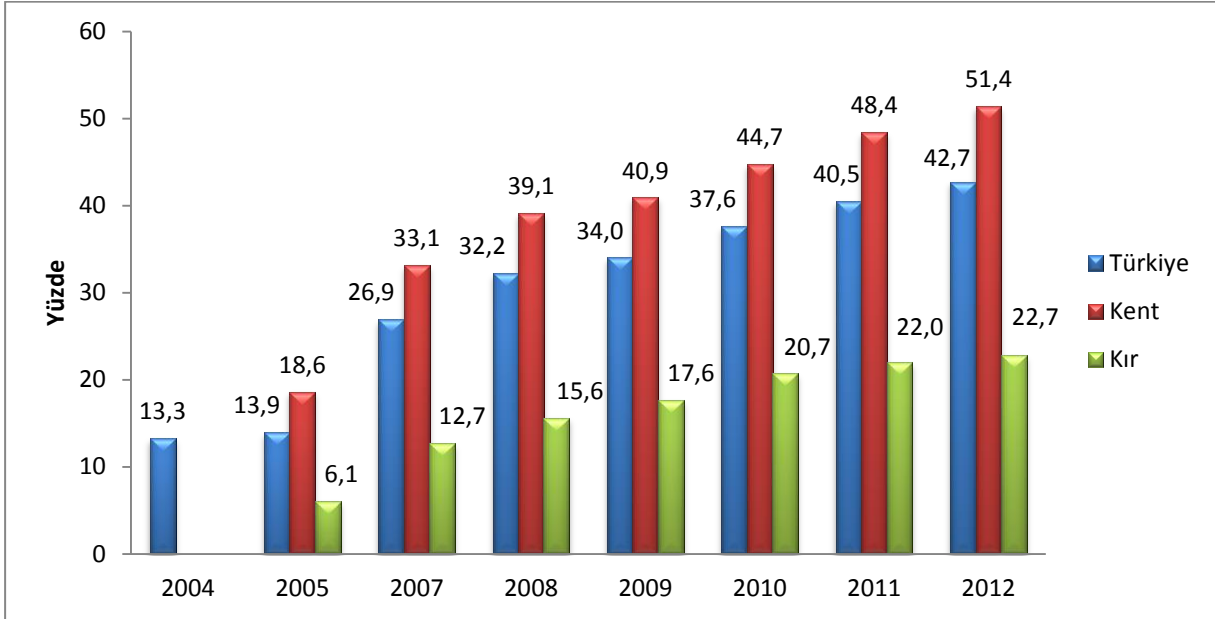
1. Sosyal Dönüşüm

Şekil 1.1 - Düzenli İnternet Kullanımı

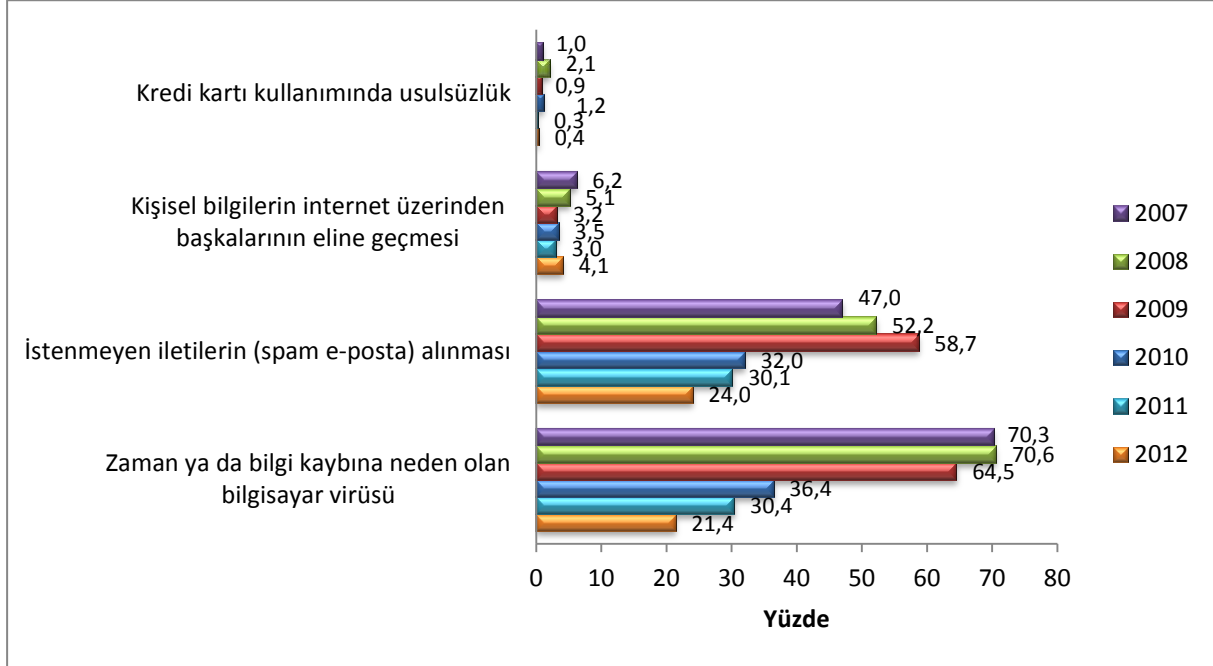
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2007-2012

Şekil 1.2 - Son 3 Ay İçinde İnternet Kullanımı, Kent-Kır

Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2004-2012

Şekil 1.3 - İnternet Kullanıcılarının Karşılaştıkları Güvenlik Sorunları

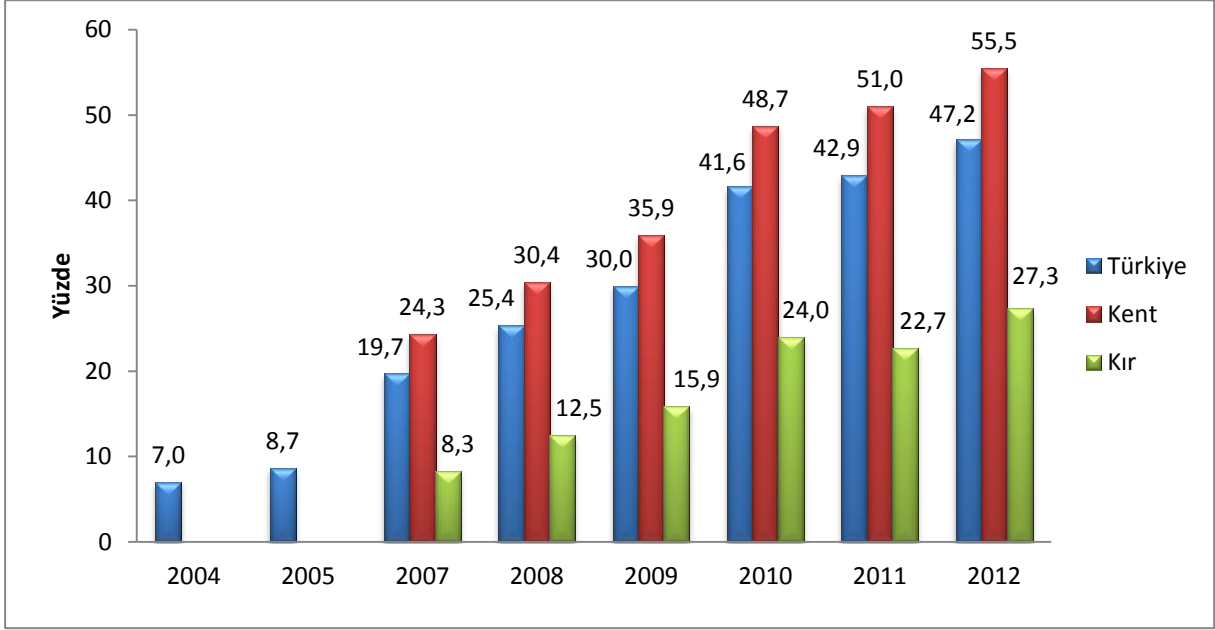
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2007-2012

Tablo 1.1 - İnternet Kullanım Amaçları, 2012

Amaçlar	Türkiye	Kent	Kır
Online haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme	72.5	72.8	71.0
e-Posta gönderme/alma	66.8	67.7	61.8
Mal ve hizmetler hakkında bilgi arama	61.3	63.2	51.9
Oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynama	49.1	49.0	49.7
İnternet üzerinden telefonla görüşme / video görüşmesi (webcam ile)	42.5	42.0	45.2
Sohbet odalarına, blog, haber gruplarına veya online tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (Facebook, Twitter vb. sosyal gruplara mesaj gönderme, Chat, Msn, Skype ile gerçek zamanlı yazışma)	41.6	41.1	44.1
İnternet üzerinden web radyo dinleme ya da web televizyon izleme	39.2	40.6	32.3
Kendi oluşturduğunuz metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme	33.7	33.6	33.7
Diğer kişiler ile İnternet üzerinden oyun oynama	28.8	28.6	29.7
Bir web sitesi vasıtasıyla sağlık hizmeti veren hekim veya diğer sağlık personeli için randevu alma (örnek: Bir hastane veya sağlık merkezinden)	19.6	21.5	9.5

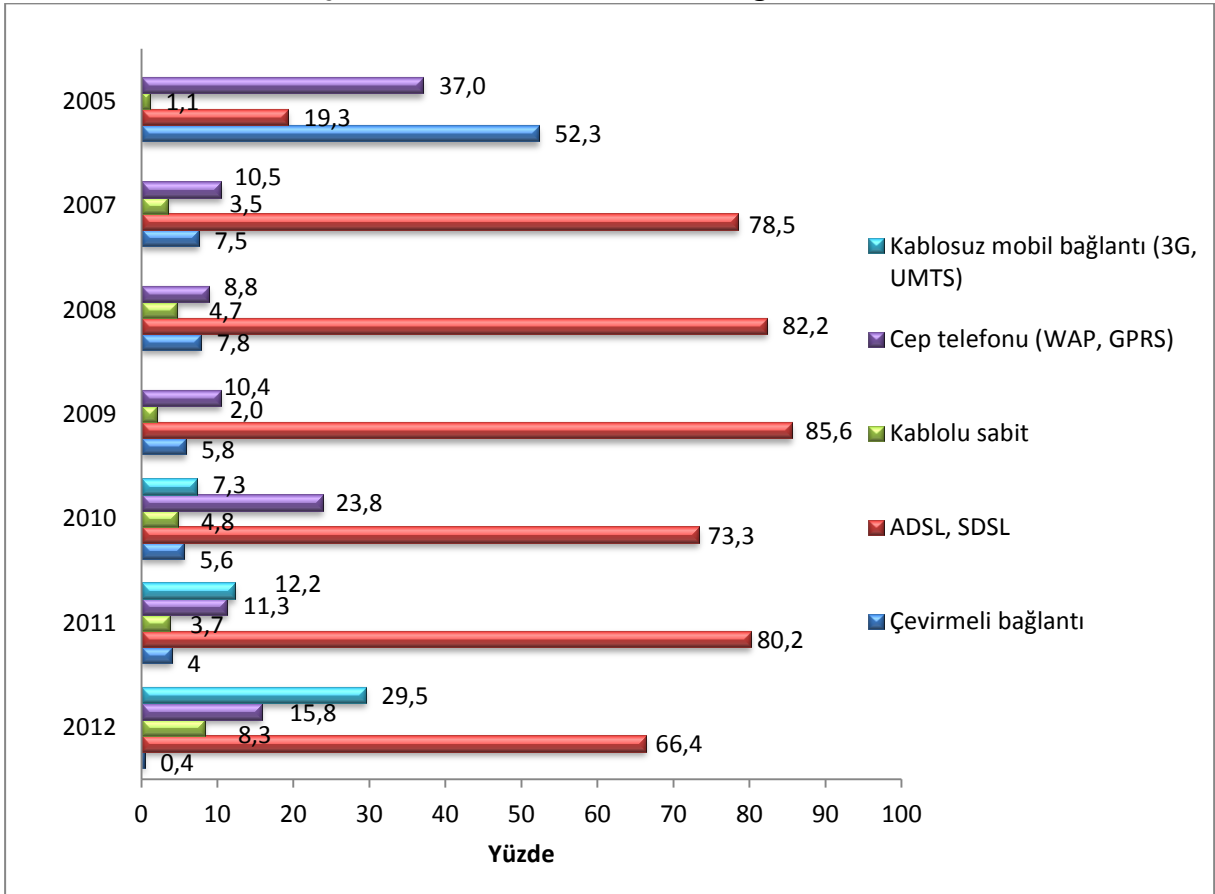
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2012

Şekil 1.4 - Hanelerde İnternet Erişimi, Kent-Kır

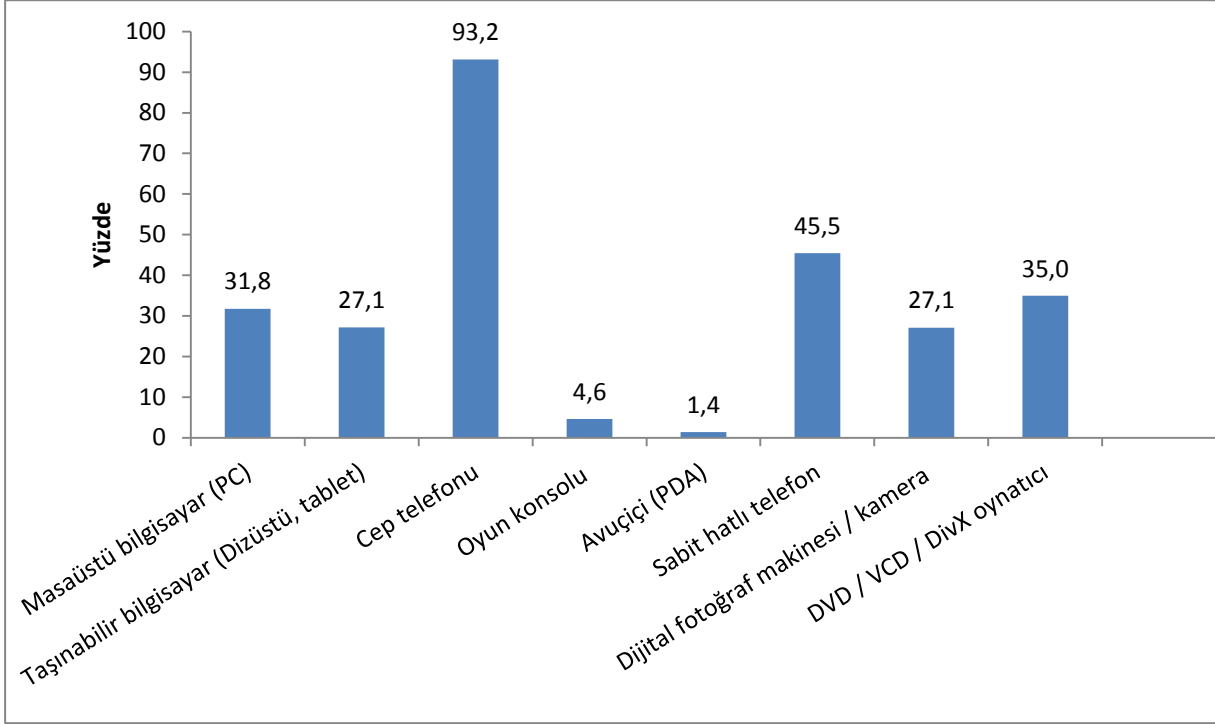
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2004-2012

Şekil 1.5 - Hanelerde İnternet Bağlantı Türü

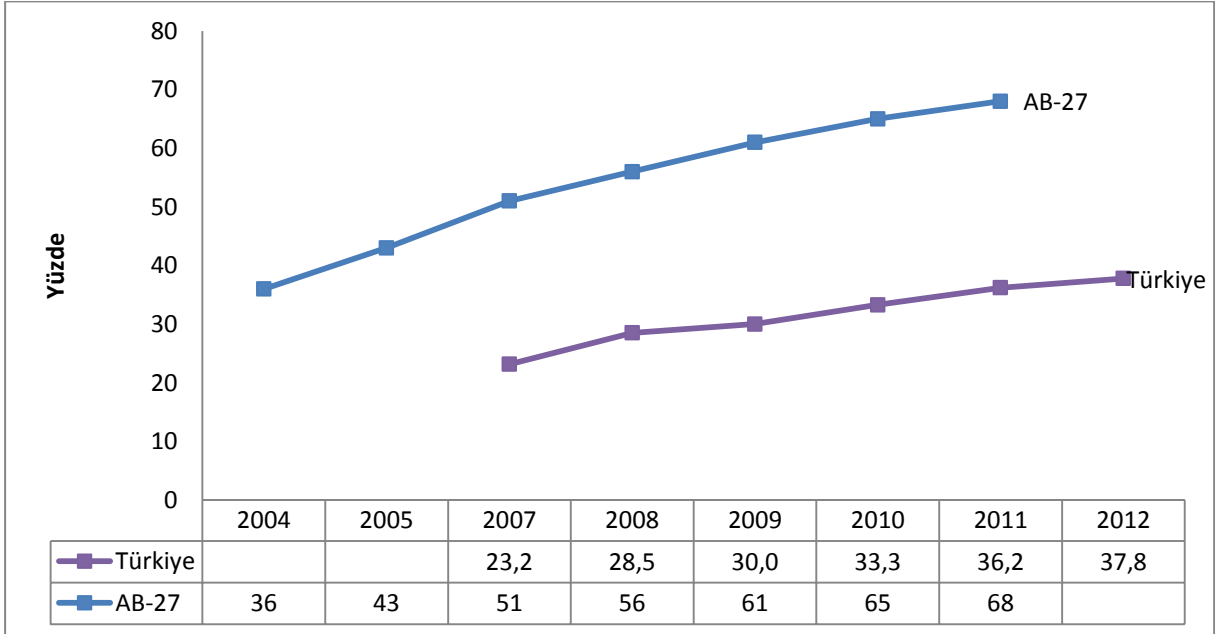
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2005-2012

Şekil 1.6 - Hanelerde Bilişim Teknolojileri Bulunma Oranı, 2012

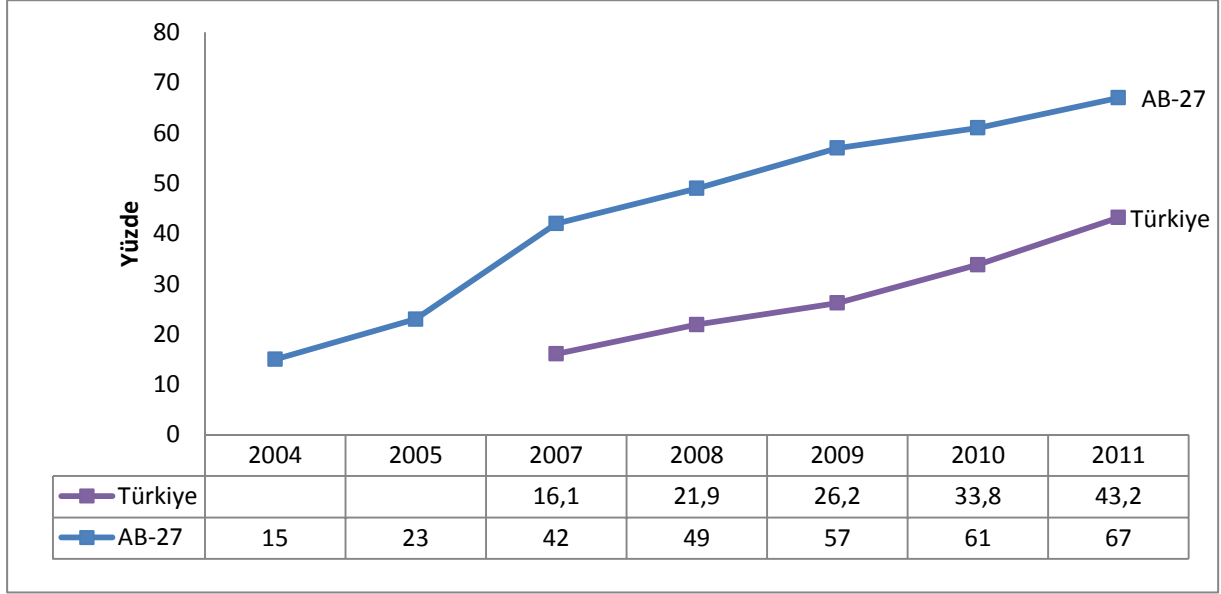
Kaynak: TÜİK Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2012

Şekil 1.7 - AB ve Türkiye'de Düzenli İnternet Kullanım Oranları

Kaynak: AB değerleri Eurostat'tan, Türkiye değerleri TÜİK'ten alınmıştır.

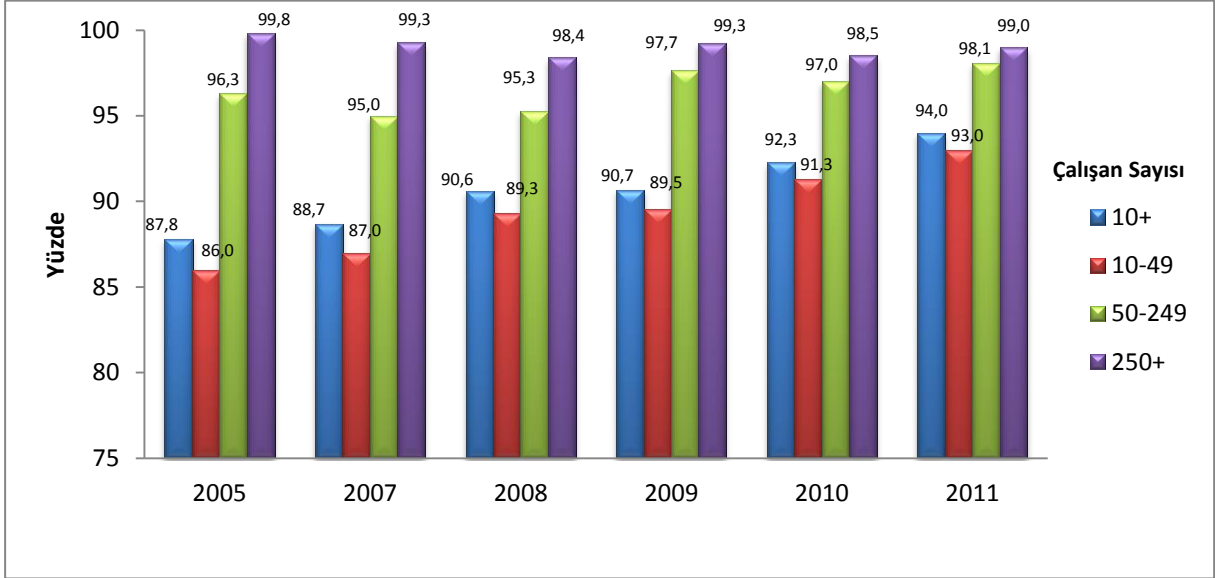
Şekil 1.8 - AB ve Türkiye’de Hanelerde Genişbant İnternet Sahipliği

Kaynak: AB değerleri Eurostat’tan, Türkiye değerleri TÜİK’ten alınmıştır.

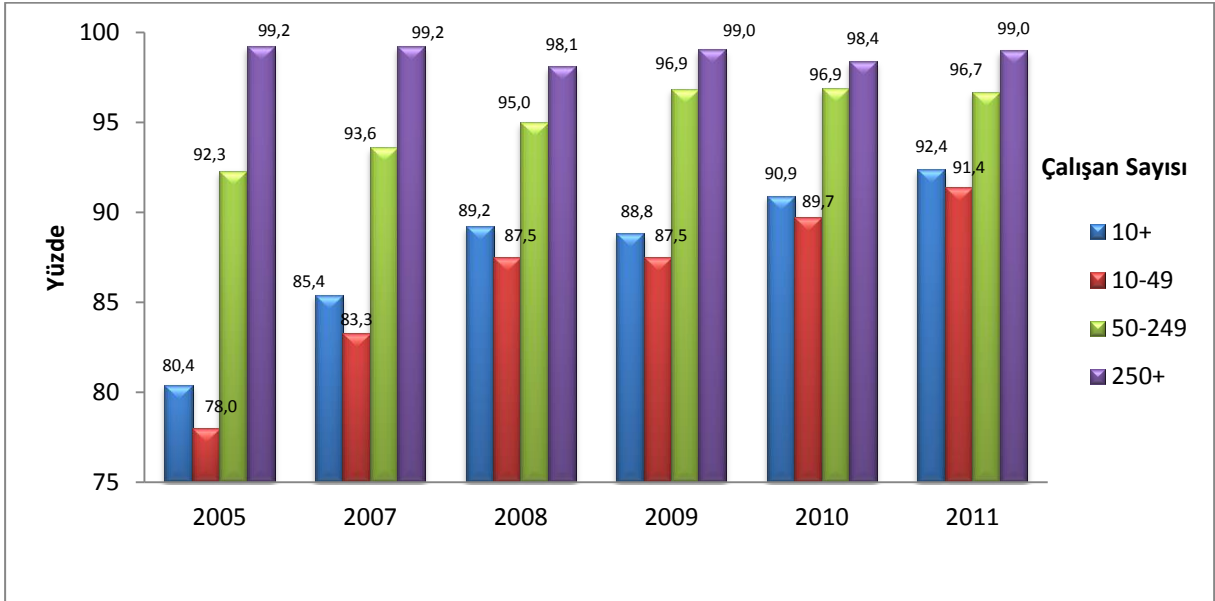
2. BİT'in İş Dünyasına Nüfuzu

Şekil 2.1 - Bilgisayar Kullanılan Girişimlerin Oranı

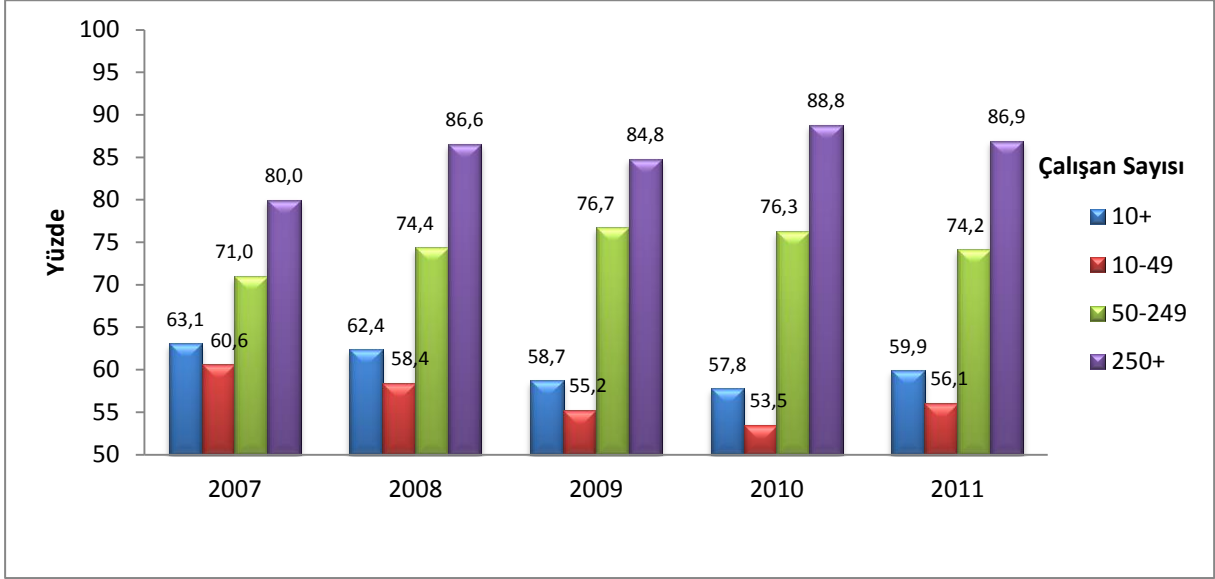
Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2006-2012

Şekil 2.2 - İnternet Erişimine Sahip Girişimlerin Oranı

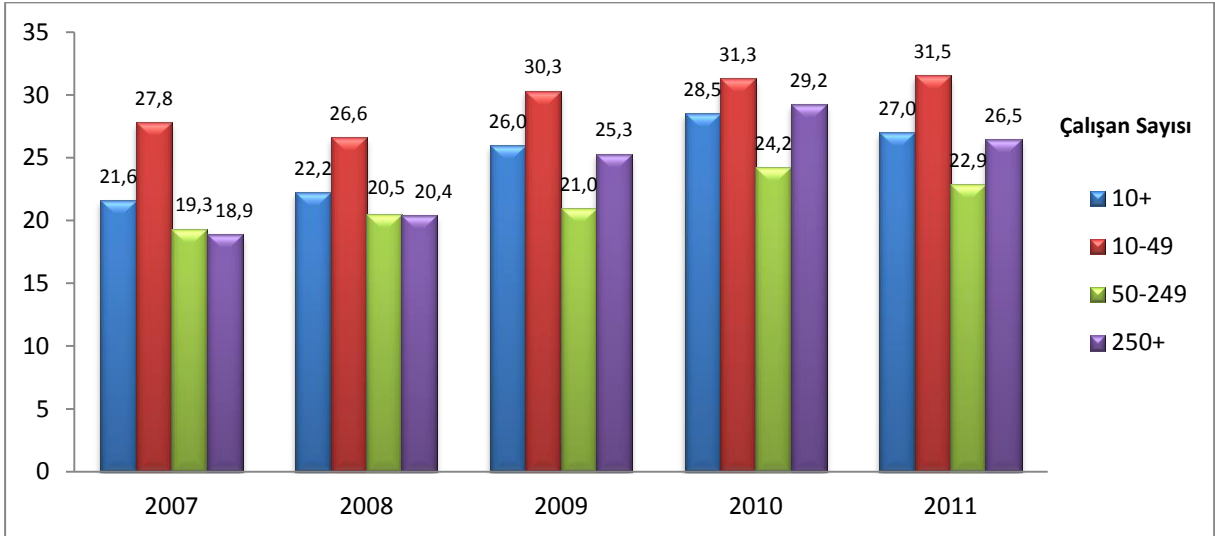
Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2006-2012

Şekil 2.3 - İnternet Erişimi Olan Girişimlerin İnternet Sayfası Sahiplik Oranı

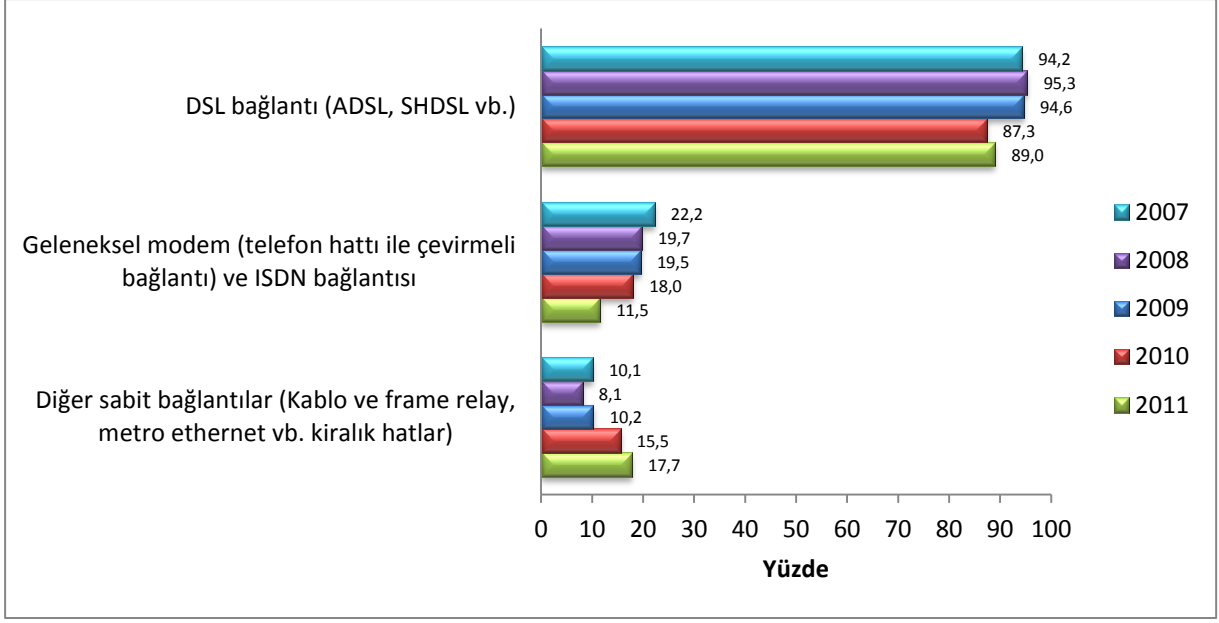
Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2008-2012

Şekil 2.4 - Girişimlerde Haftada En Az Bir Kez İnternet Kullanan Çalışanların Oranı

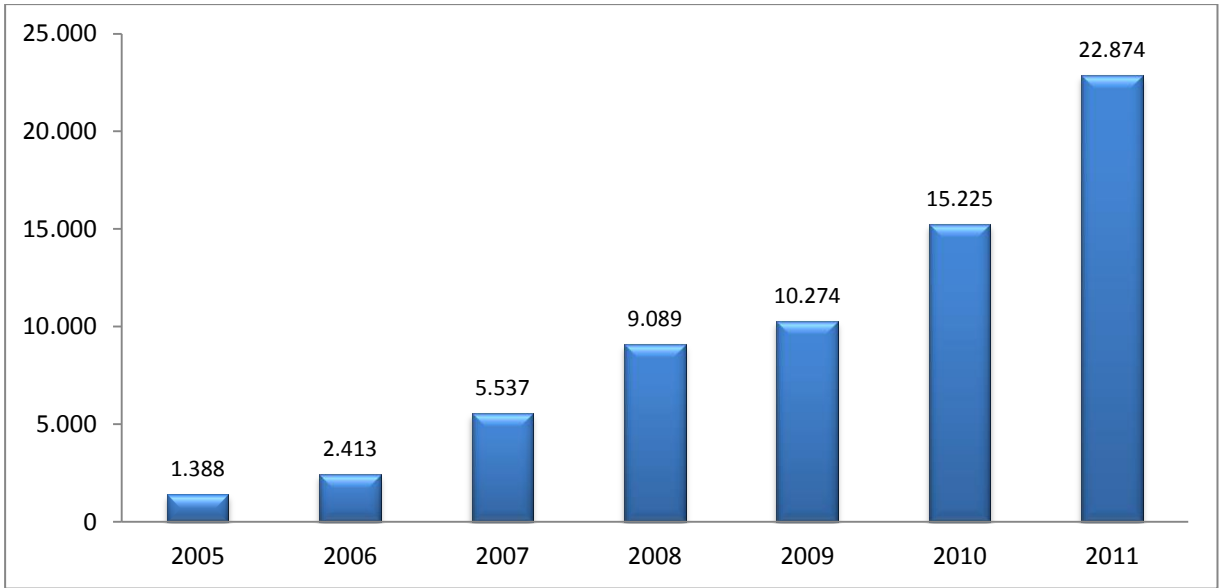
Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2008-2012

Şekil 2.5 - Girişimlerde Sabit İnternet Bağlantı Tipleri

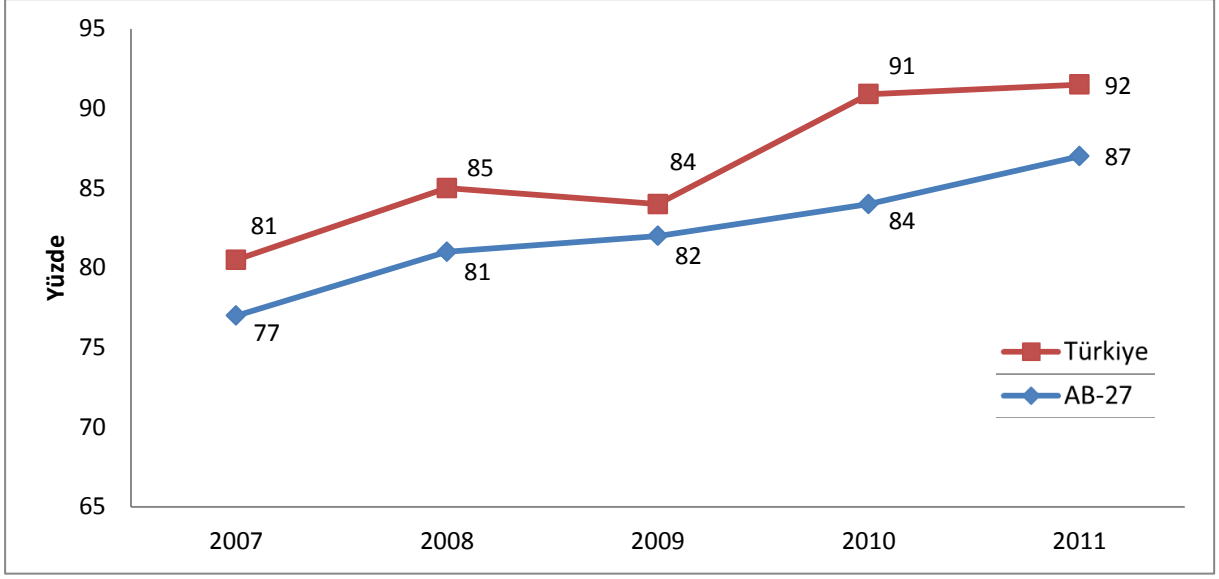
Kaynak: TÜİK Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2008-2012

Şekil 2.6 - Sanal POS ile Yapılan e-Ticaret İşlemleri Tutarı (Milyon TL)

Kaynak: Bankalararası Kart Merkezi

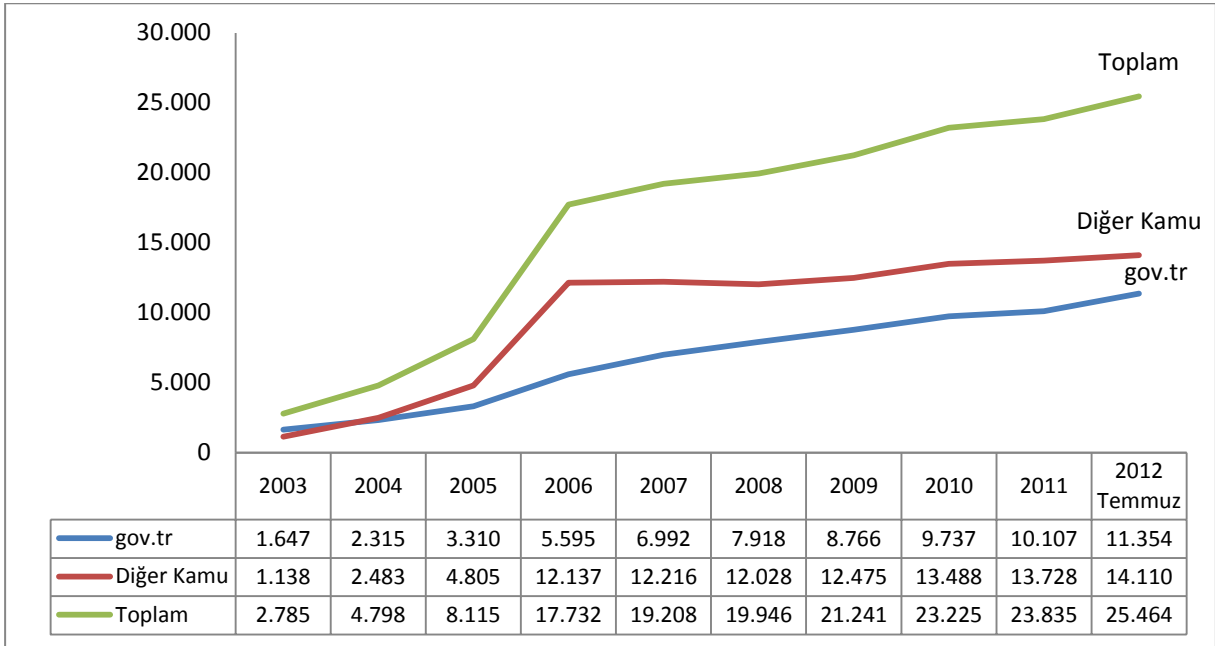
Şekil 2.7 - Türkiye ve AB'de Genişbant İnternet Erişimine Sahip Girişimlerin Oranı

Kaynak: AB değerleri Eurostat'tan, Türkiye değerleri TÜİK'ten alınmıştır.

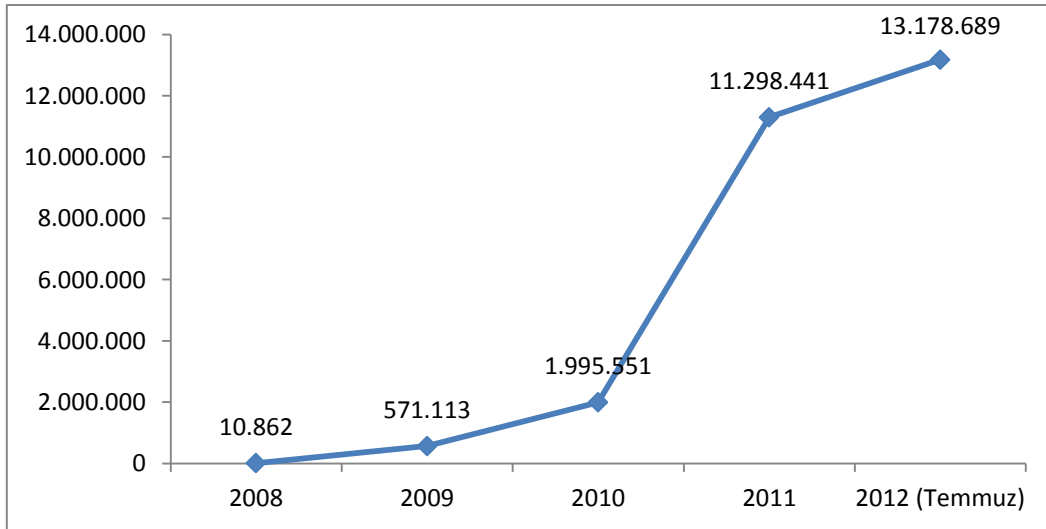
3. e-Devlet

Şekil 3.1 - Kamu İnternet Siteleri Sayısı

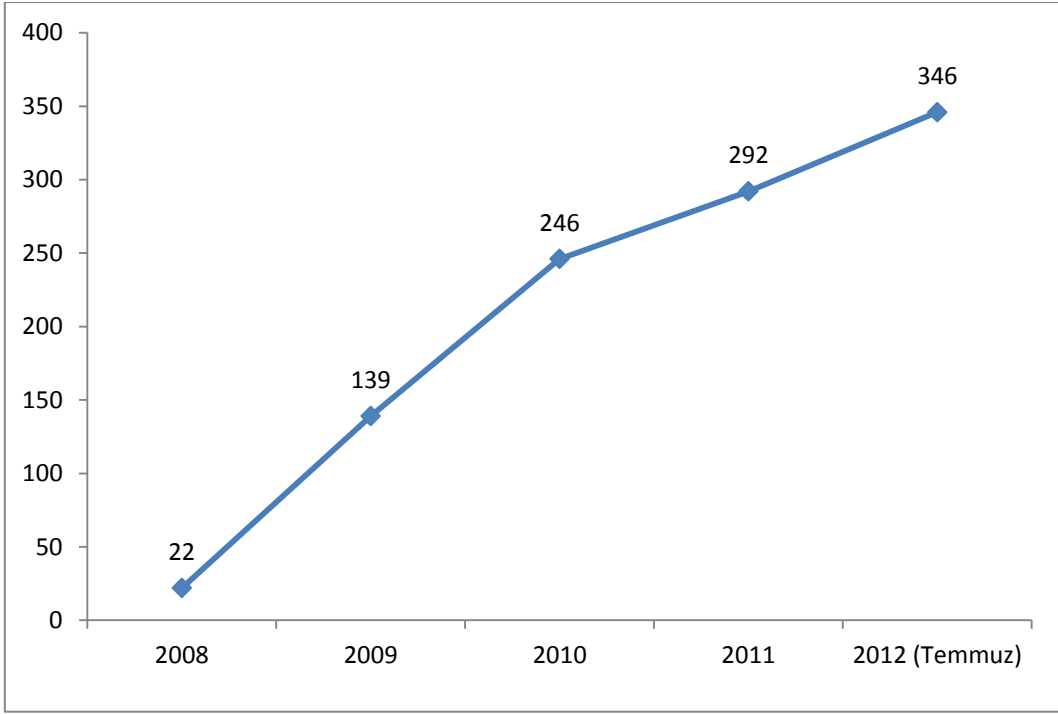
Kaynak: nic.tr

Şekil 3.2 - e-Devlet Kapısı Kayıtlı Kullanıcı Sayısı

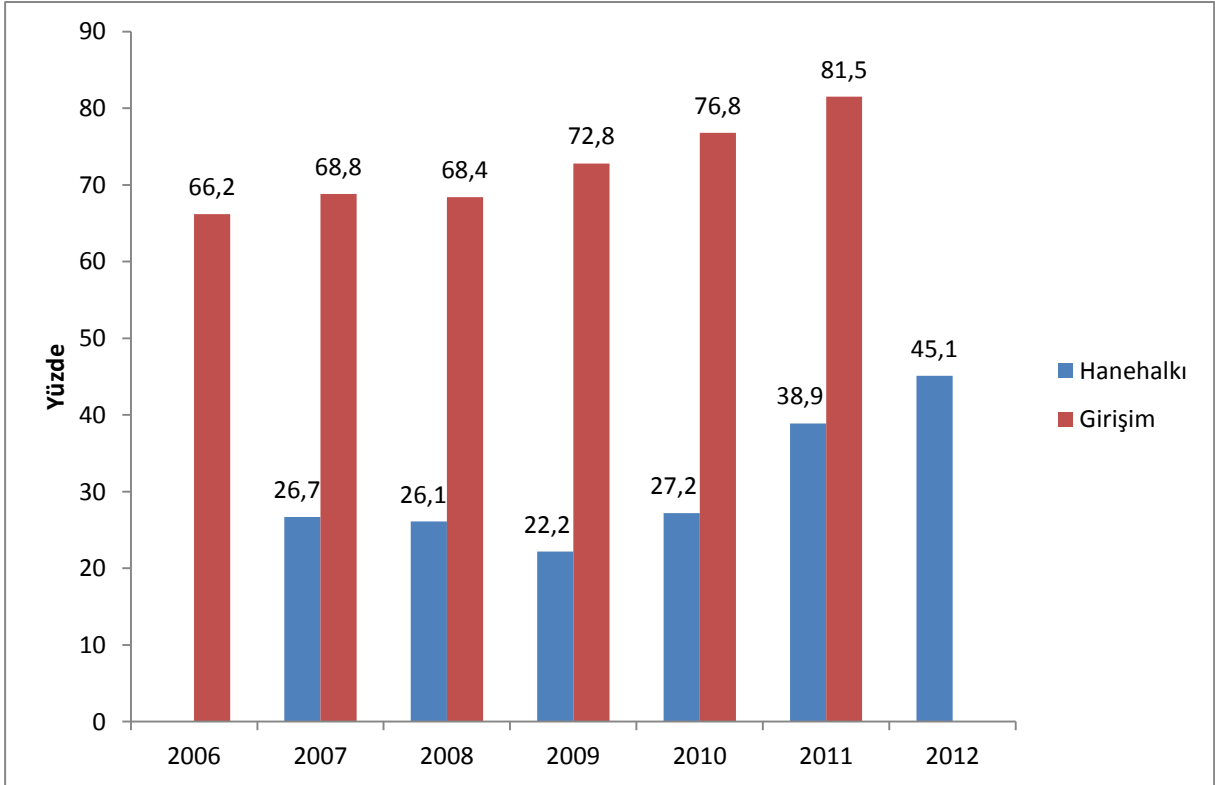
Kaynak: TÜRKSAT

Şekil 3.3 - e-Devlet Kapısından Sunulan Hizmet Sayısı

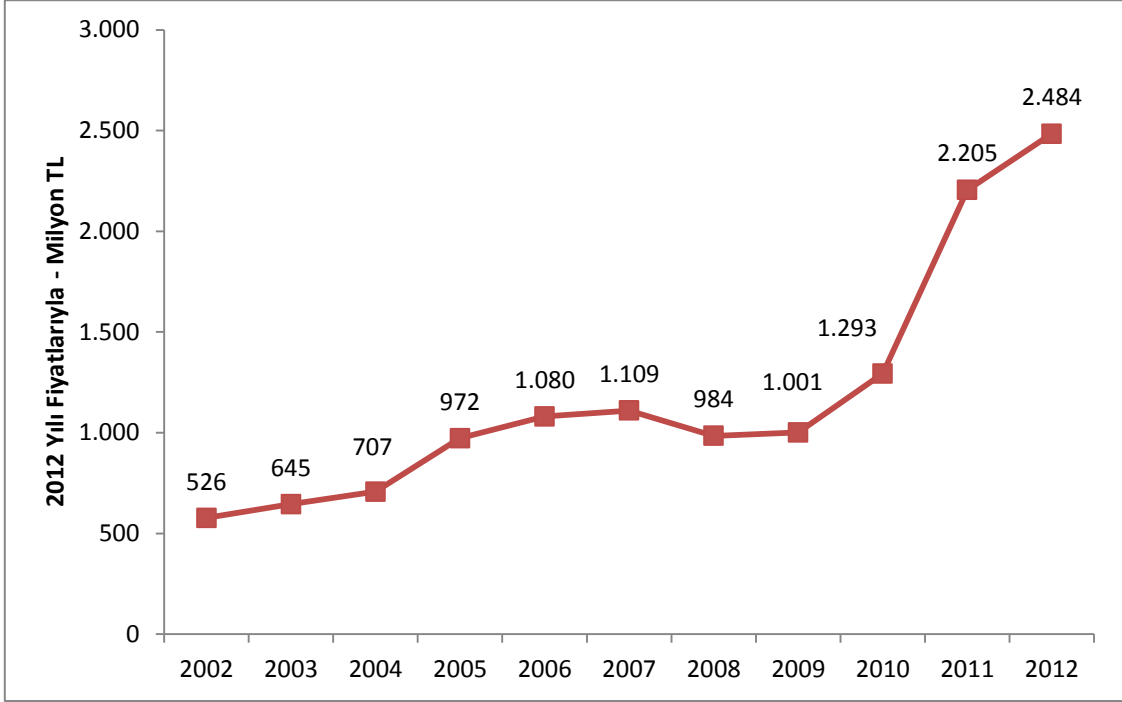
Kaynak: TÜRSAT

Şekil 3.4 - Hanehalkı Bireyleri ve Girişimlerin Kamu ile İletişimde İnterneti Kullanım Oranları

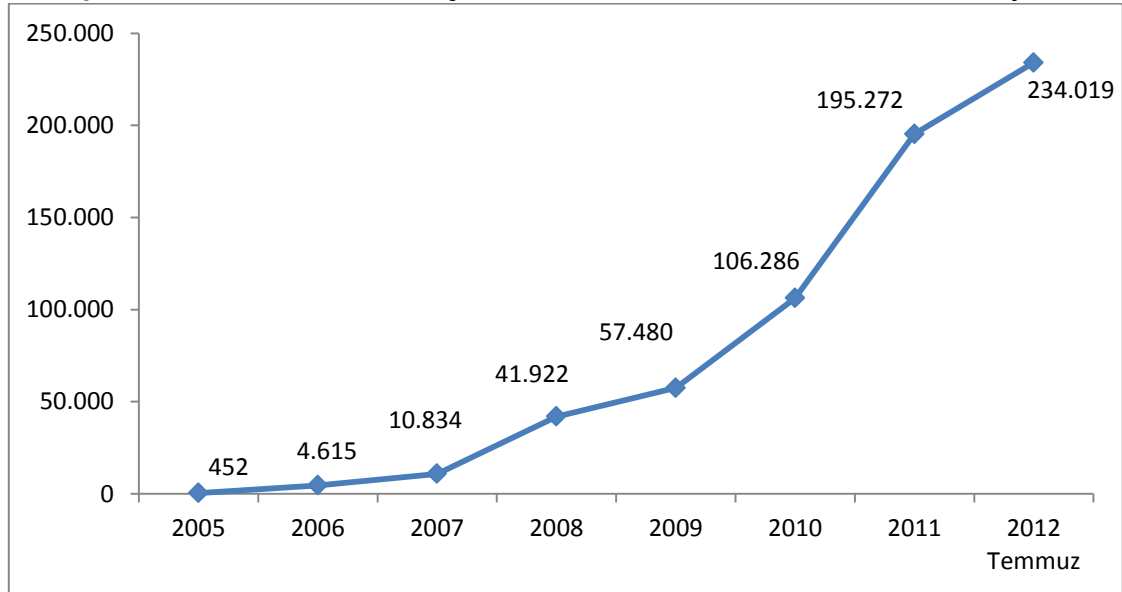
Kaynak: TÜİK Hanehalkı ve Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketleri, 2006-2012

Şekil 3.5 - Kamu BİT Yatırım Ödenekleri

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Şekil 3.6 - Kamu Kurumları için Üretilen Nitelikli Elektronik Sertifika Sayısı

Kaynak: TÜBİTAK BİLGEM Kamu Sertifikasyon Merkezi

4. Bilgi Teknolojileri Sektörü

Tablo 4.1 - BT Sektörü Pazarı Göstergeleri

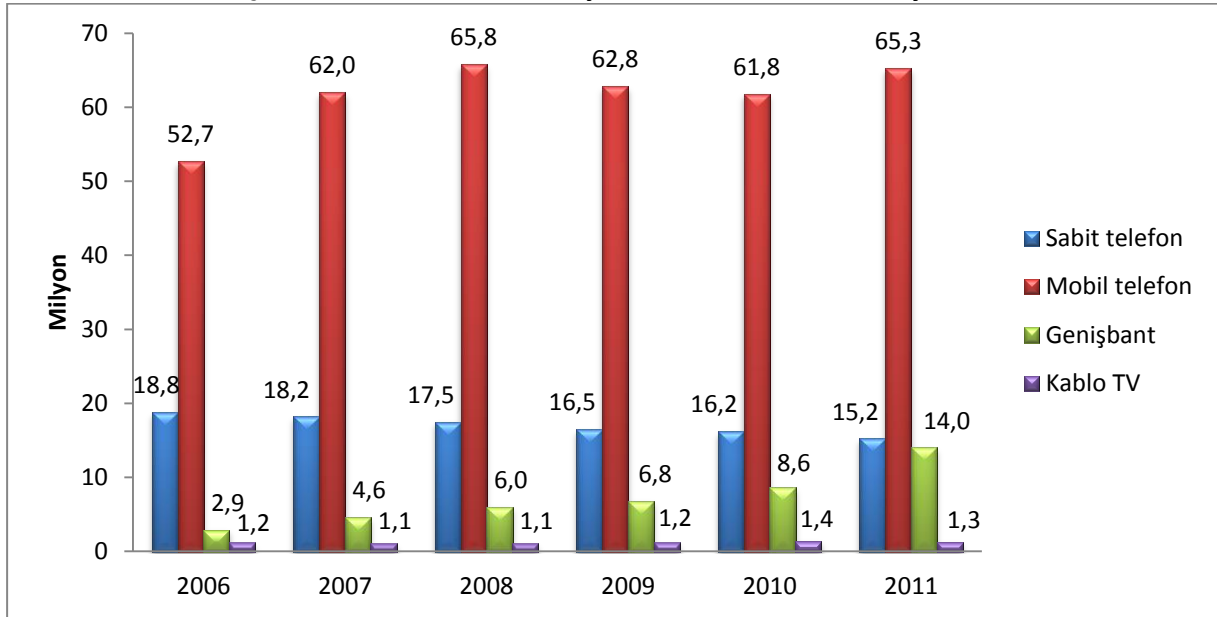
	2007	2008	2009	2010	2011
BT sektörü pazar büyüklüğü (Milyar ABD Doları) ¹	5,93	5,96	6,66	7,57	8,91
Donanım	4,8	4,73	5,44	6,08	7,07
Yazılım	0,49	0,52	0,51	0,58	0,71
Hizmetler	0,64	0,72	0,71	0,91	1,13
BT sektörünün GSYH içindeki payı (yüzde)	0,91	0,8	1,08	1,03	1,2
Donanım	0,74	0,63	0,88	0,83	0,96
Yazılım	0,08	0,07	0,08	0,08	0,09
Hizmetler	0,10	0,10	0,12	0,12	0,15

Kaynak: Bilgi teknolojileri pazar büyüklükleri için IDC verileri, GSYH için Kalkınma Bakanlığı verileri esas alınmıştır.

¹Pazar büyüklüklerinin hesaplanmasında ABD Doları kuru 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2011 yılları için sırasıyla 1,30 TL, 1,28 TL, 1,55 TL, 1,50 TL ve 1,67 TL olarak alınmıştır.

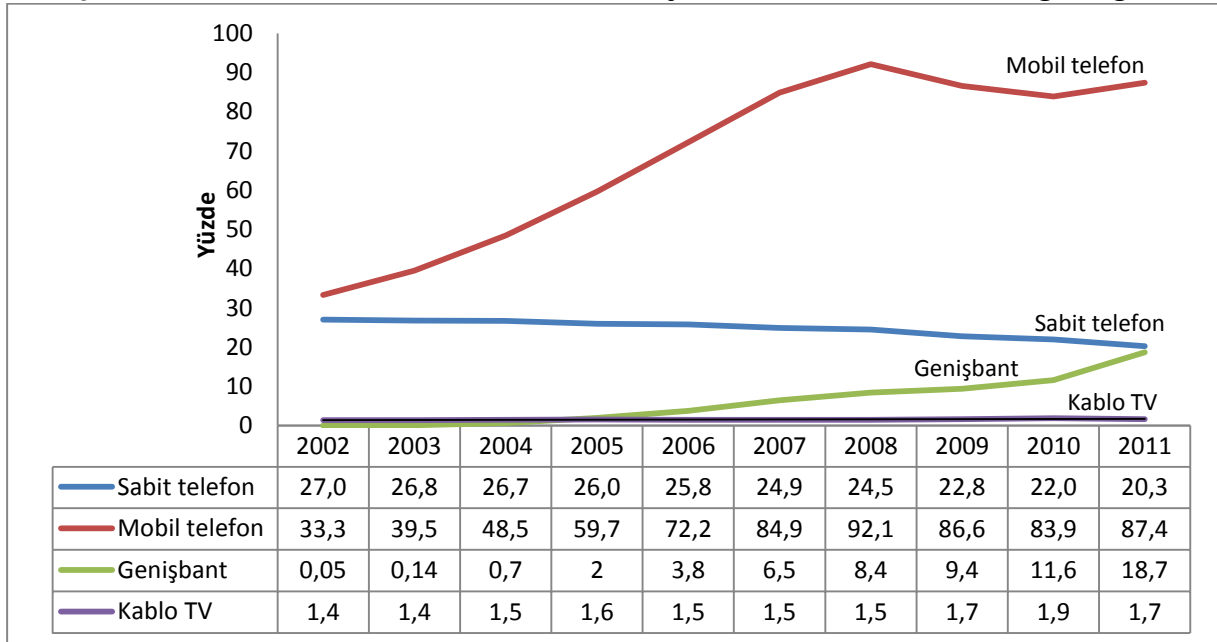
5. İletişim Hizmetleri

Şekil 5.1 - Telekomünikasyon Hizmetleri Abone Sayıları

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

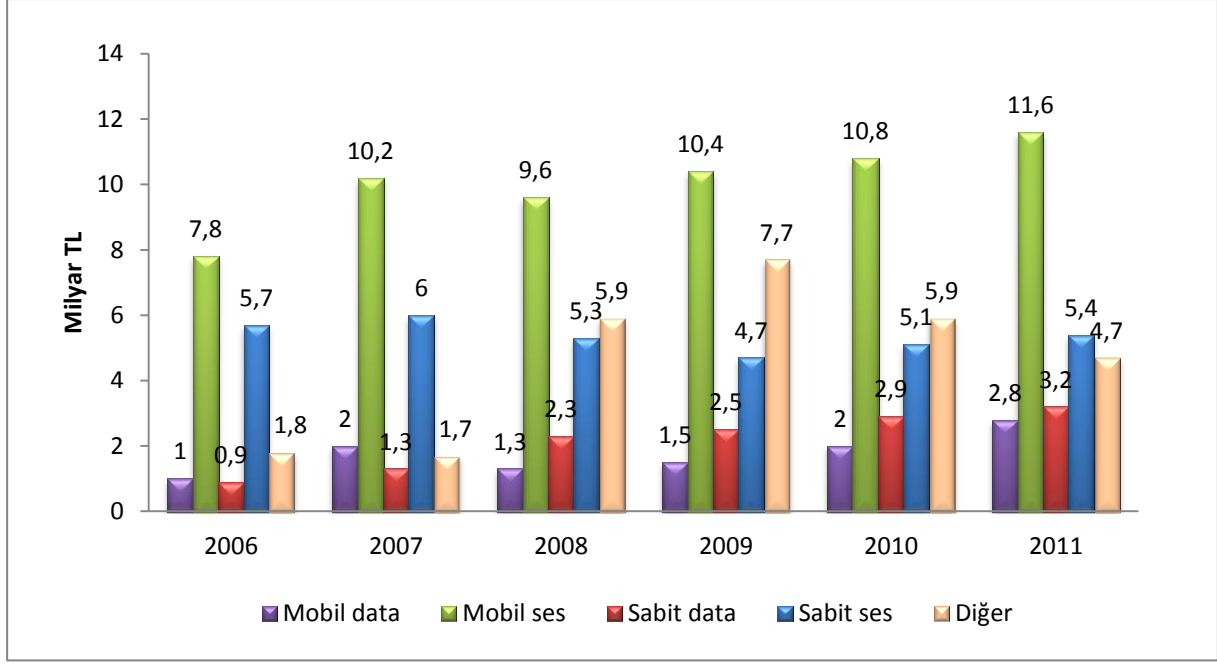
Şekil 5.2 - Sabit Telefon, Mobil Telefon, Genişbant ve Kablo TV Abone Yoğunluğu

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Not: Abone yoğunlukları TÜİK'ten elde edilen nüfus verileri ile hesaplanmıştır. 2009, 2010 ve 2011 yıllarına ait genişbant abone yoğunluğu verisi 3G mobil genişbant aboneleri dâhil edilerek hesaplanmıştır.

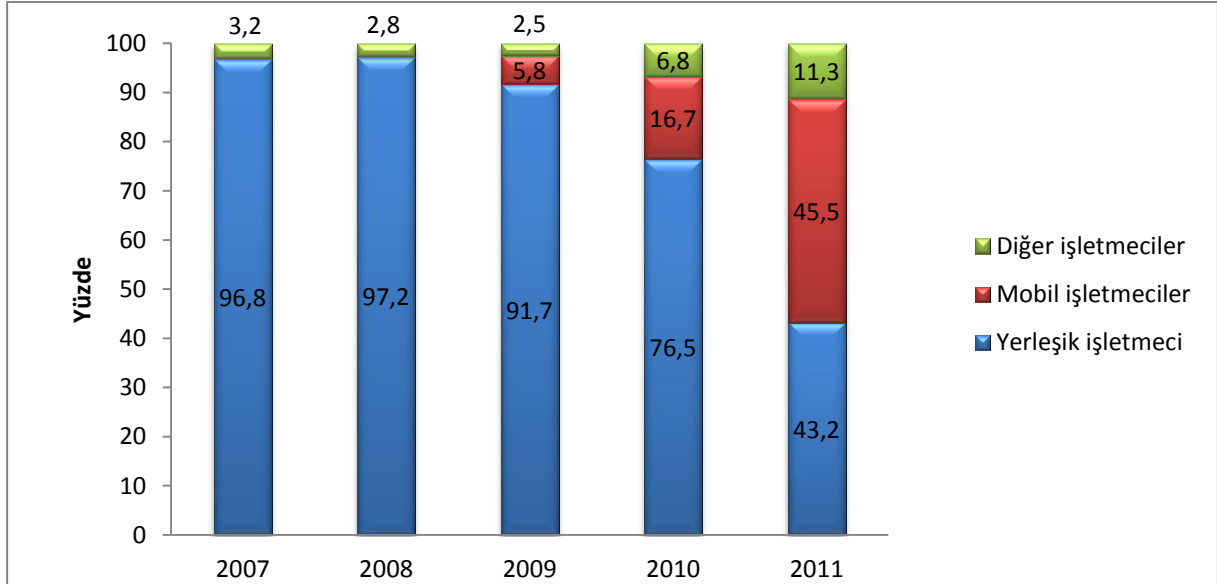
Şekil 5.3 - Telekomünikasyon Sektörü Alt Pazar Büyüklükleri

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

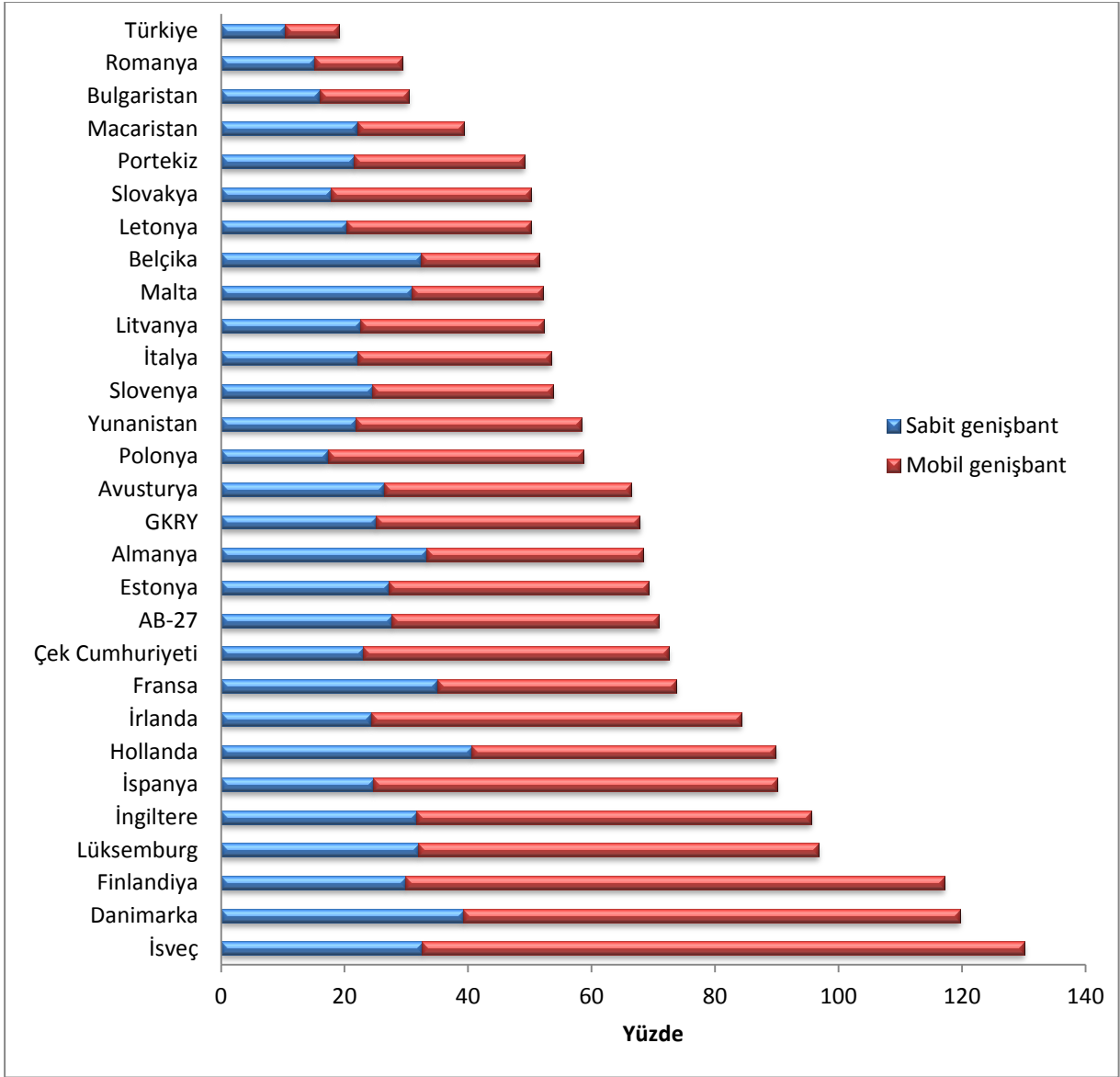
Not: Mobil data gelirleri mobil veri (darbant+genişbant) hizmetleri ile SMS ve MMS hizmetlerine ilişkin gelirleri kapsamaktadır. Diğer kalemindeki gelirler ise ses ve data hizmetleri dışında kalan hizmetler (altyapı, kablo TV-internet, uydu haberleşme hizmetleri vb.) ile sabit ve mobil şebekelerden sunulan diğer hizmetlere ilişkin gelirleri kapsamaktadır. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yürütülen veri kalitesini iyileştirme çalışmaları doğrultusunda, veriler geçmişe dönük olarak güncellenmiştir.

Şekil 5.4 - Genişbant Erişimde Rekabet Düzeyi - Abone Sayısı İtibarıyla Pazar Payları

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

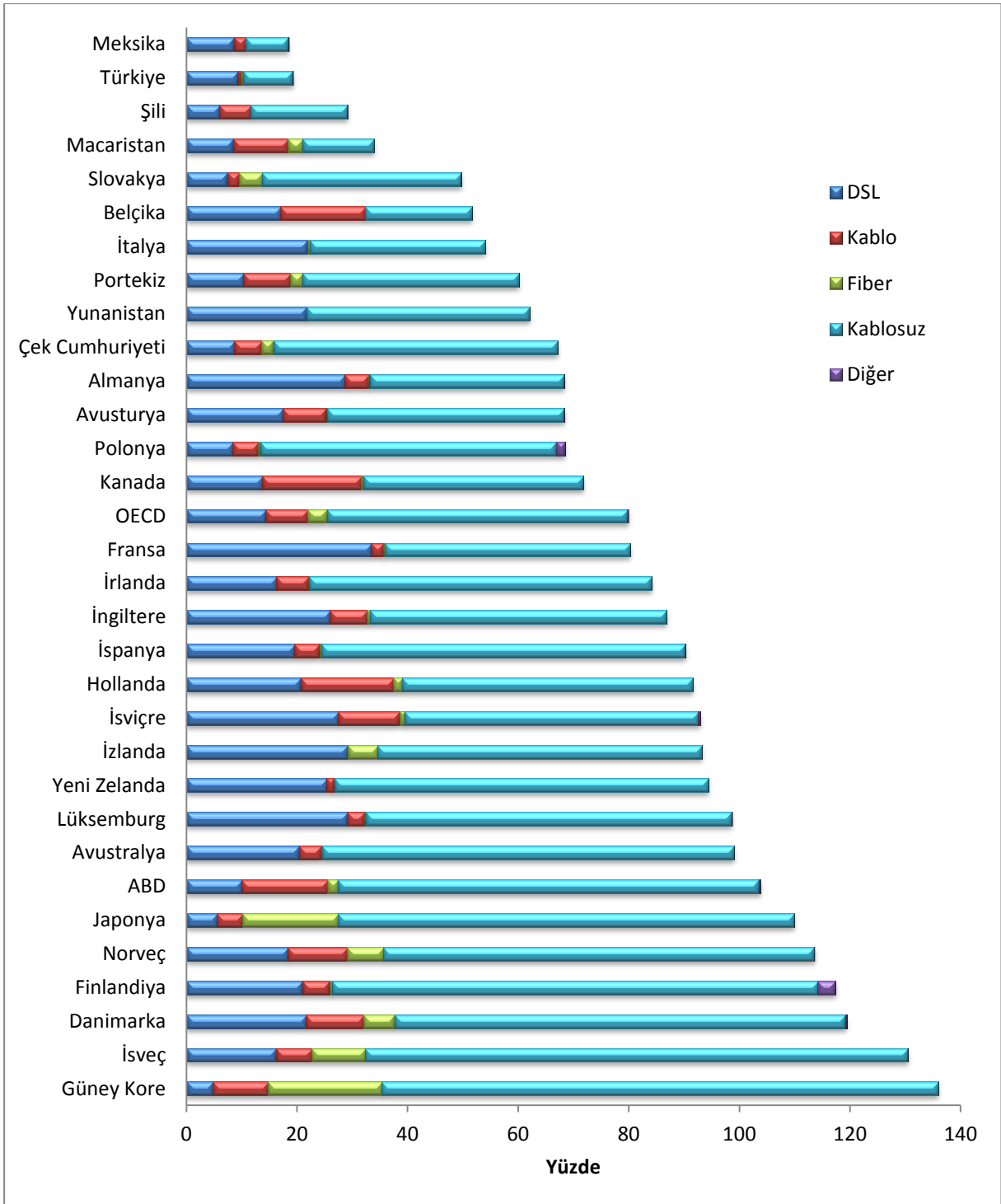
Şekil 5.5 - AB-27 ve Türkiye'de Genişbant Abone Yoğunluğu, 2011

Kaynak: Türkiye değerleri Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan diğer değerler Avrupa Komisyonu raporlarından alınmıştır.

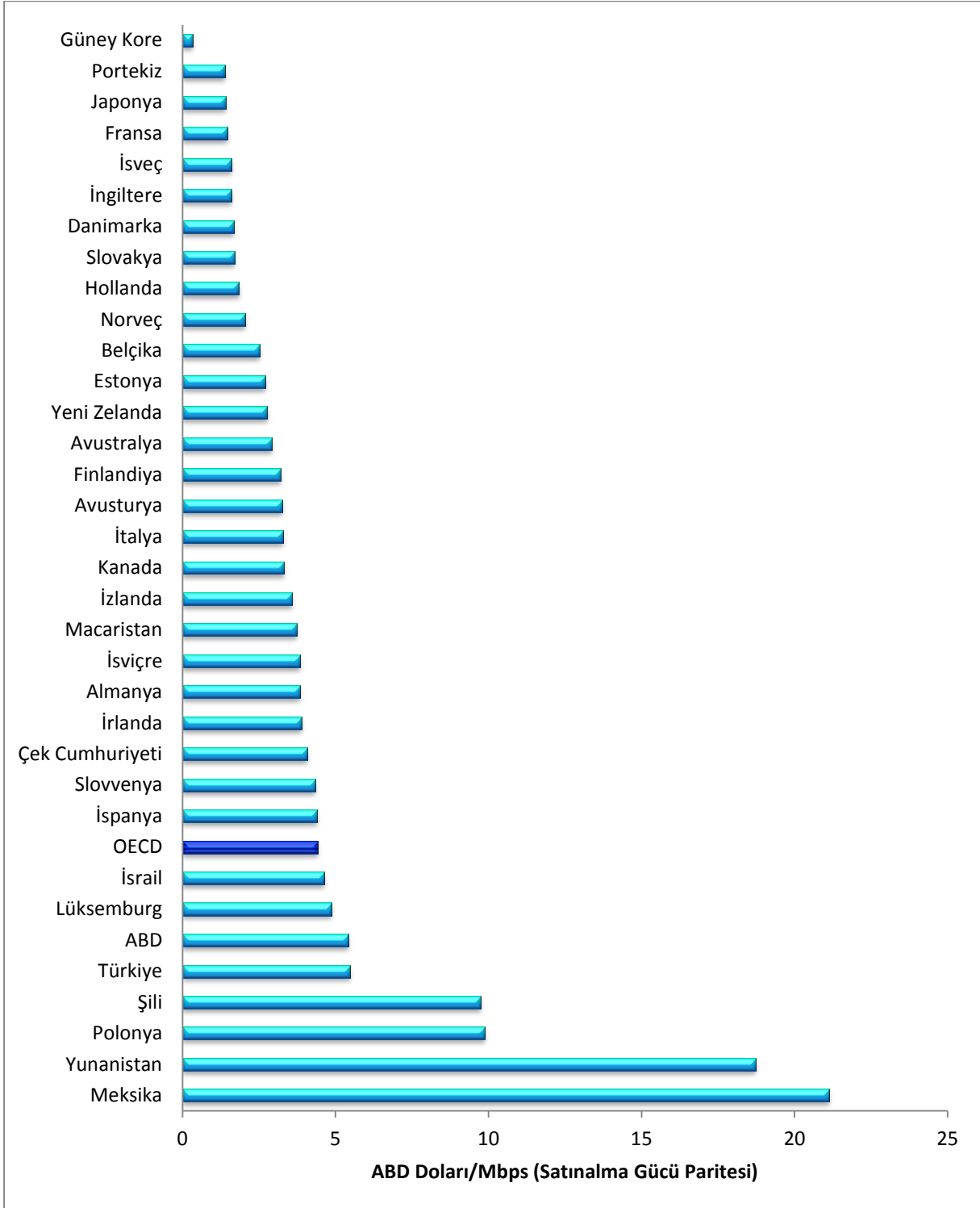
Not: Türkiye için toplam mobil genişbant abone sayısı, AB-27 için mobil genişbant bağlantılar için kullanılan modem (dedicated line) abone sayıları dikkate alınmıştır. Bulgaristan ve Macaristan için söz konusu veriler mevcut değildir.

Şekil 5.6 - OECD Ülkelerinde Genişbant Bağlantı Türü ve Abone Yoğunluğu, 2011

Kaynak: OECD Genişbant Portalı (www.oecd.org/sti/ict/broadband)

Şekil 5.7 - OECD Ülkelerinde Mbps Başına Ortalama Genişbant Erişim Maliyeti, Eylül 2011

Kaynak: OECD Genişbant Portalı (www.oecd.org/sti/ict/broadband)

T.C.

KALKINMA BAKANLIĞI

KÜTÜPHANE, YAYIN VE ARŞİV DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Ankara 2013

Necatibey Cad. No: 110/A 06100 Yücetepe - ANKARA

Tel: +90 (312) 294 50 00 • Faks: +90 (312) 294 69 77

KALKINMA BAKANLIĞI YAYINLARI BEDELSİZDİR, SATILAMAZ.